

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AR – YL – 2006 – 0001

HELLENİSTİK VE ROMA DÖNEMLERİ
PATARA UNGUENTARIUMLARI

HAZIRLAYAN: ERKAN DÜNDAR

DANIŞMAN: Yrd. Doç. Dr. AYNUR CİVELEK

AYDIN 2006

ÖZET

Hellenistik ve Roma dönemlerinde Patara unguentariumlarının ele alındığı bu çalışmadaki malzemelerin büyük çoğunluğu kentteki nekropolis alanlarında bulunmuştur. Buluntular yoğun olarak 1993-2005 yılları arasında kazılan oygu gömütlerden ele geçmiştir. Malzemelerin ele geçtiği yerler arasında % 52'lik oranla ilk sırada yer alan oygu gömütleri, % 27 ile Tepecik Nekropolisi, % 11 ile Tapınak Gömüt 3, % 4 ile Hurmalık (Büyük) Hamamı, % 3 ile Tiyatro ve % 1'er olmak üzere Ana Cadde ile Yüzey buluntuları takip eder (Şek. 2). Çalışmada 967 adet örnekten 203 tanesi kataloga alınarak değerlendirilmiştir. En yoğun buluntu grubunu 34, 42 ve 46 no'lu oygu gömütler sunar. Kentte çok sayıda ele geçen malzeme bu çalışmanın yapılmasını gerekli kılmıştır.

Çalışmadaki amaç, Patara unguentariumlarının tanımı, genel unguentarium tipolojisindeki yerleri ve olası yerel üretim hakkındaki verilerin değerlendirilmesi olmuştur. Ayrıca bu çalışma ile kentin ticari ilişkileri ve etkileşim alanları hakkındaki yeni bilgilere ulaşılması da amaçlanmıştır.

Hellenistik dönem içinde kronolojik başlıklarla ele alınan Patara unguentariumları Roma dönemi içinde çok farklı formların ortaya çıkmasından dolayı tipolojik bir ayrıma gidilerek ele alınmıştır.

Malzemeler üzerinde yapılan çalışmayla Patara'da unguentarium kullanımının İ.Ö.4.yüzyıl sonlarından İ.S.7.yüzyıla kadar kesintisiz olduğu gözlenmiştir. En sık kullanım ise, Lykia Birliğinin kurulmasından sonra, İ.Ö.2.yüzyıldan İ.S.1.yüzyıl sonlarına kadar olduğu açıklığa kavuşmuştur. Seramiklerin bu dönemler arasındaki yoğun kullanımı ve muhtemel kent içindeki üretimi siyasi ve ekonomik refahla ilişkili olmalıdır.

İ.Ö.4.yüzyıl sonlarından İ.Ö.3.yüzyıl sonlarına kadar malzemede çeşitlilik gözlenmesine rağmen bunların kullanımı İ.Ö.2.yüzyıla oranla çok sık değildir.

Özellikle İ.Ö.2. ve 1.yüzyıla tarihlediğimiz örneklerin nekropolis alanlarındaki yoğun kullanımı kent içerisinde bu talebi karşılayacak bir atölyenin varlığına işaret etmektedir.

Kentte İ.Ö.4.yüzyıl sonlarından İ.Ö.1.yüzyıl sonlarına kadar olan unguentarium form gelişimi tüm antik dünya ile aynıdır. Ancak İ.Ö.1.yüzyıl sonlarından itibaren Patara ve içinde bulunduğu Eşen Vadisi'ndeki kentlerde (Ksanthos, Letoon, Tlos) görülmeye başlanan küresel gövdeli örnekler önemlidir. İ.Ö.1.yüzyıldan itibaren tüm antik dünyada iğ formun yerini alan torba gövdeli örneklerin kentteki oranının az olması (12 adetle % 1), buna karşın küresel gövdeli unguentariumların fazlalığı bu yeni formun sadece Eşen Vadisi'nde ve yoğun olarak Patara'da popüler olduğunu göstermiştir (Şek. 1). Söz konusu bu yeni form kalitesi ve kil yapısıyla İ.Ö.2.yüzyıldan itibaren Patara'da yoğun olan iğ formun takipçisi niteliğindedir. Bunların yanında, küresel gövdelilerin Patara'da yoğun olması (129 adetle % 13'lük bir orana sahiptir) İ.Ö.2.yüzyıl içlerinde başlayan yerel üretimin küresel gövdelilerle İ.S.1.yüzyıl sonlarına kadar devam etmiş olduğunu gösterir.

ABSTRACT

Most of the material that is studied in this thesis, which includes the Hellenistic and Roman Period unguentaria of Patara, came from the cemeteries at the site. These pieces were mostly gathered from the 1993-2005 excavations of underground buried tombs. 52% of the material coming from the underground buried tombs, followed by Tepecik cemetery burials with 27%, the No. 3 Temple-tomb with 11%, the Hurmalık Bath with 4%, the Theatre with 3% and the Main Street and Survey with 1% of each (Fig. 2). 203 of the 967 pieces form the catalogue of this paper. The largest quantity of material comes from tombs 34, 42 and 46. This study is necessary because of the large numbers of unguentaria discovered at this site.

The aim of this study is the identification of the unguentaria of Patara, the presentation of this data according to its place of manufacture and its importance in the general typology of unguentaria and evidence for probable production at this site. Also an attempt is made to establish evidence concerning the trade relationships and areas of influence upon and from the city.

Although the unguentaria of Hellenistic Period are studied in a chronological system, the Roman ones studied in a typological system due to the various new forms that appear in this period.

From the study of this material, it can be observed that the use of unguentaria in Patara continued in the period between the 4th century B.C. until the 7th century A.D. without interruption. Their most intensive use was between the 2nd century B.C. and the 1st century A.D., coinciding with the establishment of Lycian league. This intensive use and probably the production of the pottery on site must be related to this period of political and economic prosperity.

Although a large variation in the material is to be observed between the 4th century and 3rd century B.C., their use was as not frequent as during the 2nd century

B.C. Especially with the frequent use of unguentaria in the cemeteries during the 2nd and 1st centuries B.C. may show a probable production that meet this local demand.

The development of unguentaria in Patara between the 4th century B.C. and the 1st century B.C. follows the pattern in the rest of the Mediterranean world. However, by the end of the 1st century B.C., the globular form unguentaria which is found at Patara and in Xanthos Valley (Xanthos, Letoon Tlos) becomes important. While the bulbous shape unguentaria which took the place of fusiform or spindle shaped unguentaria at the end of the 1st century in all the ancient world is rare in Patara (1% with 12 examples), this globular form is very frequent and popular in the Ksanthos Valley, especially at Patara (Fig. 1). This new shape by its quality and nature is a descendent of the fusiform or spindle shape unguentaria, which was very frequently found at this site during the 2nd century B.C. Also the large quantity of this new shape (13% with 129 examples) shows that production began in the 2nd century B.C. and continued until the end of the 1st century A.D. with the globular form unguentaria.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
TABLO, ŞEKİL ve HARİTALARIN LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR ve KAYNAKÇA.....	viii
I. GİRİŞ.....	1
II. HELLENİSTİK VE ROMA DÖNEMLERİ'NDE PATARA.....	3
III. UNGUENTARIA.....	8
IV. HELLENİSTİK DÖNEM PATARA UNGUENTARIUMLARI.....	22
IV.1. Erken Hellenistik Dönem Unguentaria.....	22
IV.2. Olgun Hellenistik Dönem Unguentaria.....	32
IV.3. Geç Hellenistik Dönem Unguentaria.....	38
V. ROMA DÖNEMİ PATARA UNGUENTARIUMLARI.....	41
V.1. Torba Gövdeli Unguentaria.....	43
V.2. Küresel Gövdeli Unguentaria.....	46
V.3. Diğer Tipler.....	50
VI. GEÇ ROMA-ERKEN BİZANS DÖNEMİ PATARA UNGUENTARIUMLARI	53
VII. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	58
KATALOG.....	64
TABLO I: PATARA UNGUENTARUMLARININ BULUNTU ALANLARINA GÖRE DAĞILIMI.....	119
LEVHALAR DİZİNİ.....	126
LEVHALAR	
KRONOLOJİK GELİŞİM TABLOSU	
RESİMLER	
HARİTALAR	
ÖZGEÇMİŞ	

ÖNSÖZ

Bugüne kadar yaklaşık olarak 56 adet açılmış oygu gömütü ve sayısız lahiti ile Lykia Bölgesi'nde gerçekleştirilen en sistemli nekropolis kazılarında biri olan Patara'da çoğunluğu nekropolis alanlarından ele geçen ve sayıları yüzlerce olan unguentarianın çalışılması söz konusu malzemelerin yoğunluğu ve çeşitliliği sebebiyle zorunlu hale gelmiştir.

Öncelikli olarak 1989-2005 yılları arasında gerçekleştirilen kazılarda ele geçen Patara unguentariumlarını çalışmama izin veren Patara Kazısı Başkanı hocam Prof. Dr. Fahri Işık'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Söz konusu malzemeleri tez konusu olarak öneren ve görüşleriyle katkıda bulunan hocam Doç. Dr. Taner Korkut'a, çalışmam boyunca yol gösteren ve çalışmaya yön veren tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Aynur Civelek'e, yapıcı eleştirileriyle beni yönlendiren hocam Doç. Dr. Gül Işın'a en içten dileklerimle teşekkür ederim. 2005 Patara kazı sezonu boyunca göstermiş olduğu toleranstan dolayı Uzman Arkeolog Şevket Aktaş'a, Antalya Müzesi'nde bulunan malzemeleri çalışmamda göstermiş oldukları ilgi ve yardımlarından dolayı Arkeolog İ. Akan Atila ve Aynur Tosun'a, Antalya Müzesi'ndeki çalışmalarında çizimleriyle bana yardımcı olan Arkeolog Havva Keskin'e, çevirilerime yardım eden Araş. Gör. Nihal Önen'e ve malzemelerin ortaya çıkarılmasında katkıları olan tüm öğrenci arkadaşlarıma en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Son olarak, tüm çalışmam süresince maddi ve manevi tüm desteği benden esirgemeyen sevgili aileme...

AYDIN, Mayıs 2006

Erkan DÜNDAR

TABLO, ŞEKİL VE HARİTALARIN LİSTESİ

- Tablo I : Patara Unguentariumlarının buluntu alanlarına göre dağılımı.
- Şekil 1 : Unguentariumların tiplere göre dağılımı.
- Şekil 2 : Unguentariumların buluntu alanlarına göre dağılımı.
- Şekil 3 : Yüzyıllara göre unguentaria kullanımı.
- Harita 1 : Batı Anadolu, Adalar ve Kıta Yunanistan.
- Harita 2 : Doğu Akdeniz.
- Harita 3 : Lykia Bölgesi.
- Harita 4 : Patara Genel Planı.

KISALTMALAR ve KAYNAKÇA

AASOR	<i>The Annual of the American Schools of Oriental Research.</i>
Acarsoy 1983	A. Acarsoy, <i>Seramik Teknolojisi</i> , İstanbul, 1983.
Adalya	<i>Suna-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü Yıllığı.</i>
Agora	<i>The Athenian Agora, Results of Excavations Conducted by The American School of Classical Studies at Athens.</i>
Agora V	H. S. Robinson, <i>Pottery of the Roman Period: Chronology, The Athenian Agora V</i> , Princeton, New Jersey, 1959.
Agora XII	B. Sparkes, L. Talcott, <i>Black and Plain Ware of the Sixth, Fifth and Fourth Centuries B.C., The Athenian Agora XII</i> , Princeton, New Jersey, 1970.
Agora XXIX	S. I. Rotroff, <i>Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material, The Athenian Agora XXIX</i> , Princeton, New Jersey, 1997.
AJA	<i>American Journal of Archaeology.</i>
Akarca 1952	A. Akarca, "Mylasa'da Hellenistik Bir Mezar", <i>Belleten</i> XVI, 63, 1952, 367-398.
AM	<i>Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Athenische Abteilung.</i>
AnadoluAraş	<i>Anadolu Araştırmaları.</i>
Anderson-Stojanović 1987	V. R., Anderson-Stojanović, "The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria", <i>AJA</i> 91, 1987, 105-122.
Anderson-Stojanović 1992	V. R., Anderson-Stojanović, <i>Stobi, The Hellenistic and Roman Pottery</i> , 1992.

- Andreu – Andreu 1997 I. Andreu – H. Andreu, “Ελληνιστικά κεραμικά συνολα από το δυτικό νεκροτοφείο της Αμβρακίας”, *Δ’ Επιστημονική Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική, Χρονολογικά Προβλήματα Κλειστά Συνολα – Εργαστηρια* (Αθήνα 1997) 77-92.
- AsiaMS *Asia Minor Studien.*
- AST *Araştırma Sonuçları Toplantısı.*
- Åström 1964 P. Åström, “Two Unguentaria and an Obol”, *Opuscula Atheniensia* 7, 1964, 187-190.
- Atik 1995 N. Atik, *Die Keramik aus den Südthermen von Perge, Ist.Mitt.* Beiheft 40, Tübingen 1995.
- AW *Antike Welt. Zeitschrift für Archäologie und Kulturgeschichte.*
- AvP *Altertümer von Pergamon.*
- BABesch *Bulletin antieke beschaving. Annual Papers on Classical Archaeology.*
- Bailey 1993 D. M. Bailey, “Excavations at Sparta: The Roman Stoa, 1988-91, Preliminary Report, Part 1”, *BSA* 88, 1993, 221-249.
- Baldıran 1998 A. Baldıran, “Stratonikeia’den Unguentariumlar”, *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 4, 1998, 335-355.
- BASOR *Bulletin of the American Schools of Oriental Research.*
- Başaran 2003 S. Başaran, “Ainos’un Geç Hellenistik-Erken Roma Dönemi Seramik Buluntuları”, (in *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine. Actes de la Table Ronde d’Istanbul*, Ed. C. Abadie-Reynal) *Varia Anatolica* XV, 2003, 71-77, Lev. 46-47.
- Baybo 2003 S. Baybo, *Patara Kazılarında (1989–2001) Ele Geçen Cam Eserler*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Antalya, 2003.

- Berlin 1997 A. Berlin, *Tell Anaifa II,i, The Hellenistic and Roman Pottery: The Plain Wares*, Ann Arbor, MI, 1997.
- Boulter 1963 C. G. Boulter, "Graves in Lenormant Street, Athens", *Hesperia* 32,2, 1963, 113-137, Lev. 36-53.
- Boysal 1999 Y. Boysal, "1997 Yılı Stratonikeia Nekropol Çalışmaları", *KST* XX,2, Ankara, 1999, 215-228.
- Brock 1949 J. K. Brock, "Excavations in Siphnos", *BSA* 44, 1949, 1-92, Lev. 25-37.
- BSA *Annual of the British School at Athens.*
- Büyükyörük, Tibet 1999-2000 F. Büyükyörük, C. Tibet, "1998-1999 Yılı Antalya Doğu Nekropolü Kurtarma Kazıları", *Adalya* IV, 1999-2000, 115-171.
- Civelek 2001 A. Civelek, *Tralleis Nekropolis Buluntuları Işığında Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiği* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İzmir, 2001.
- Coldstream et. al. 2001 J. N. Coldstream – L. J. Eiring – G. Forster, *Knossos Pottery Handbook Grek and Roman*, London, 2001.
- Cooper 1978 E. Cooper, *Seramik ve Çömlekçilik*, Çev: Ö. Bakırer, İstanbul, 1978.
- Corinth VII,3 G. R. Edvards, *Corinthian Hellenistic Pottery*, *Corinth* VII,3, Princeton, New Jersey, 1975.
- Corinth XVIII,1 E. G. Pemberton, K. W. Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore the Greek Pottery*, *Corinth* XVIII,1, Princeton, New Jersey, 1989.
- Corinth XVIII,2 K. W. Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore the Roman Pottery and Lamps*, *Corinth* XVIII,2, Princeton, New Jersey, 1990.
- Cottica 1998 D. Cottica, "Ceramiche Bizantine Dipinte ed Unguentari tardo antichi dalla 'Casa dei Capitelli Ionici' a Hierapolis", *Rivista di Archeologia* XXI, 1998, 81-90.

- Cottica 2000 D. Cottica, "Unguentari tardo antichi dal Martyrion di Hierapolis, Turchia", *Mélanges de L'École Française de Rome, Antiquité* 112/2, 2000, 999-1021.
- CVA *Corpus Vasorum Antiquorum*.
- Çokay 2003 Ş. S. Çokay, *Karaçallı Nekropolü* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İstanbul, 2003.
- Degeest 1993 R. Degeest, "Some Late Roman Unguentaria in Sagalassos", *Sagalassos II. Report on the Third Excavation Campaign of 1992*, *Acta Archaeologica Lovaniensia Monographiae* 6 (Leuven: Leuven University Press, 1993) 183-189.
- Degeest 2000 R. Degeest, *The Common Wares of Sagalassos, Typology and Chronology*, SEMA III, 2000.
- Demargne 1958 P. Demargne, *Les Piliers Funéraires, FdX-I*, Paris, 1958.
- Demirer 1998 Ü. Demirer, "1996 Yılı Patara Oygu gömütler Kurtarma Kazısı", VII. *Müze Kurtarma Kazıları Semineri* 1997, Ankara, 1998, 25-42.
- des Courtils 2001 J. des Courtils, "Ksanthos, rapport sur la campagne de 2000", *Anatolia Antiqua* IX, 2001, 227-241.
- Deshayes 1963 J. Deshayes, *La nécropole de Ktima*, Paris, 1963.
- Dotterweich 1996 U. Dotterweich, "Unguentarien mit Kuppelförmiger Mündung aus Knidos", *Hellenistische und Kaiserzeitliche Keramik Des Östlichen Mittelmeergebietes, Kolloquium Frankfurt 24.-25. April*, Frankfurt, 1996, 65-67.
- Dotterweich 1999 U. Dotterweich, *Unguentarien mit kuppelförmiger Mündung aus Knidos, Knidos-Studien, Band I*, Bibliopolis, 1999.
- Drougou 1991 S. Drougou, *Hellenistic Pottery From Macedonia*, Thessaloniki, 1991.

- Edwards 1959 G. R. Edwards, "The Gordion Campaign of 1958: Preliminary Report", *AJA* 63,3, 1959, 263-268.
- Eisenmenger 2003 U. Eisenmenger, "Late Roman Pottery in Limyra (Lycia)", (in *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine. Actes de la Table Ronde d'Istanbul*, Ed. C. Abadie-Reynal) *Varia Anatolica* XV, 2003, 193-196,
- FdX *Fouilles de Ksanthos*.
- Firat 1999 N. Firat, *Perge Konut Alanı Keramiği* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İstanbul, 1999.
- Firat 2003 N. Firat, "Perge Konut Alanı Kullanım Keramiği", (in *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine. Actes de la Table Ronde d'Istanbul*, Ed. C. Abadie-Reynal) *Varia Anatolica* XV, 2003, 91-95.
- FiE *Forschungen in Ephesos*.
- Filges 1990 A. Filges, "Hellenistische und Kaiserzeitliche Unverzierte Dünnwandige Keramik: Ausgrabungen in Assos", *AsiaMS* 2, 1990, 80-89.
- Gassner 1997 V. Gassner, *Das Südtor der Tetragonos-Agora: Keramik und Kleifunde*, *FiE* XIII/1/1, Wien 1997.
- Goldman 1940 H. Goldman, "The Acropolis of Halae", *Hesperia* 9, 1940, 381-514.
- Green 1992 K. Green, *Roman Pottery*, London, 1992.
- Greenewalt 1979 C. H. Greenewalt, jr., "The Sardis Campaign of 1977", *BASOR* 233, 1979, 1-28.
- Grozdanova 1990 V. B. Grozdanova, "Les Caractéristiques de la Céramique Hellénistique de la Région d'Ohrid et de Prespa", *B' Επιστημονικε Συναντηση Για Την Ελληνιστικη Κεραμεικη, Χρονολογικά Προβλήματα Της Ελληνιστικής Κεραμεικής* (Αθηνά 1990) 66-73.

- Guz-Zilberstein 1995 B. Guz-Zilberstein, "The Typology of the Hellenistic Coarse Ware and Selected Loci of the Hellenistic and Roman Periods", (in *Excavations at Dor, Final Report Volume I B, Areas A and C: The Finds*, Ed. A. Belfer-Cohen, A. Ben-Tor, Y. Tsafirir) Jarusalem, 1995.
- Günay 1989 G. Günay, *İzmir Müzesinde Bulunan Unguentariumlar* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İzmir, 1989.
- Gürler 1994 B. Gürler, *Metropolis'in Hellenistik Dönem Seramiği* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İzmir, 1994.
- Hägg – Fossey 1980 I. Hägg – J. M. Fossey, *The Hellenistic Nekropolis and Later Structures on the Middle Slopes. 1973-1977*, (in *Excavations in the Barbouna Area at Asine 4*. Ed. I. Hägg, R. Hägg) *Acta Universitatis Upsaliensis, Boreas* 4:4, Uppsala, 1980.
- Hausmann 1996 U. Hausmann, *Hellenistische Keramik, Olympische Forschungen XXVII*, Berlin, New York, 1996.
- Hayes 1971a J. W. Hayes, "A New Type of Early Christian Ampulla", *BSA* 66, 1971, 243-248.
- Hayes 1971b J. W. Hayes, "Four Early Roman Groups From Knossos", *BSA* 66, 1971, 249-275, Lev. 38-41.
- Hayes 1975 J. W. Hayes, *Roman and Pre-Roman Glass in the Royal Ontario Museum*, Toronto, 1975.
- Hayes 1983 J. W. Hayes, "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery", *BSA* 78, 1983, 97-169, Lev. 5-7.
- Hayes 1991 J. W. Hayes, *The Hellenistic and Roman Pottery, Paphos III*, Nicosia, 1991.
- Hayes 1997 J. W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, London, 1997.

- Hellström 1965 P. Hellström, *Labraunda II. i. Pottery of Classical and Later Date Terracota Lamps and Glass*, Lund, 1965.
- Hesperia *Hesperia. Journal of the American School of Classical Studies at Athens.*
- Hübner 1996 G. Hübner, "Die römische Keramik von Petras: Voraussetzungen und Möglichkeiten der Annäherung im Rahmen der Stadtgeschichte", *Hellenistische und Kaiserzeitliche Keramik Des Östlichen Mittelmeergebietes, Kolloquium Frankfurt 24.-25. April*, Frankfurt, 1996, 1-6, Lev. 1-4.
- IEJ *Israel Exploration Journal.*
- Işık 1995 F. Işık, "Patara '93", *KST XVI,2*, Ankara, 1995, 253-282.
- Işık 1997 F. Işık, "Patara '95", *KST XVIII,2*, Ankara, 1997, 191-217.
- Işık 1999 F. Işık, "Patara, Eine lykische Metropole erwacht aus ihrem 'Dornröschenschlaf'", *AW 30-5*, 1999, 477-493.
- Işık 2000 F. Işık, *Patara: The History and Ruins of the Capital City of Lycian League*, Antalya, 2000.
- Işın 1998 G. Işın, *Hellenistik ve Erken Roma Dönemlerinde Patara Terrakottaları* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Antalya, 1998.
- Işın 2002 G. Işın, "Terrakotten als Grabbeigaben in den Nekropolen von Patara", *BaBesch Supplements 8*, 2002, 107-115.
- IstMitt. *Istanbuler Mitteilungen.*
- JFieldA *Journal of Field Archaeology.*
- Johnson 1981 B. Johnson, *Pottery From Karanis: Excavations of the University of Michigan*, Ann Arbor, 1981.

- Kahane 1952 P. Kahane, "Pottery Types from the Jewish Ossuary-Tombs Around Jarusalem, An Archaeological Contribution on the Problem of the Hellenization of Jewry in the Herodian Period", *IEJ* 2, 1952, 125-182.
- Kâhya 1995 T. Kâhya, *Patara Kaynak-Tapınakgömitü Hellenistik Unguentariumlar* (Yayınlanmamış Lisans Çalışması) Antalya, 1995.
- Karabay 1999 N. Karabay, "1997 Yılı Gümüşler Nekropol Alanı Kurtarma Kazısı", IX. *Müze Kurtarma Kazıları Semineri*, 1999, 291-300.
- Karthago I J. Holst, Th. Kraus, M. Mackensen et al., *Die Deutschen Ausgrabungen in Karthago I*, Berlin, 1991.
- Kerameikos IX U. Knigge, *Der Südhügel, Kerameikos IX*, Berlin, 1976.
- Khairy 1980 N. I. Khairy, "Natatean Piriform Unguentaria", *BASOR* 240, 1980, 85-91.
- KST *Kazı Sonuçları Toplantısı*.
- Kunisch 1972 N. Kunisch, "Grabfunde aus dem Stadtgebiet von Bergama", *Pergamon Gesammelte Aufsätze, PF I*, Berlin, 1972.
- Kurtz, Boardman 1971 D. Kurtz, J. Boardman, *Greek Burial Customs*, Ithaca: Cornell University, 1971.
- Laflı 2003a E. Laflı, *Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantikfrühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Psidien (Süd Türkei): Der Forschungsstand und Eine Auswahl von Fundobjekten aus den Örtlichen Museen*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Köln, 2003.
- Laflı 2003b E. Laflı, "Unguentari Romani D'argilla Dalla Pisidia (Turchia Occidentale)", *Quaderni Friulani di Archeologia. Società friulana di archeologia* XIII, 2003, 235-252.

- Laflı 2005a E. Laflı, “Erster Vorläufiger Bericht Über Die Römisch-Kaiserzeitlichen und Spätantiken Keramikfunde Aus Antiochia in Psidien: Spätantik-Frühbyzantinischen Tonunguentarien”, *AST* XXII,2, Ankara, 2005, 175-188.
- Laflı 2005b E. Laflı, “Spätantik-Frühbyzantinische Tonunguentarien Aus Seleukeia Sidera in Psidien (Südwesttürkei)”, *BAR International Series 1340, LRCW-I*, 2005, 667-679.
- Lapp 1961 P. W. Lapp, *Palestinian Ceramic Chronology 200 B.C. – A.D. 70*, New Haven, 1961.
- Le Roy 2001-2002 C. Le Roy, “La Nécropole du Létoon de Ksanthos” (in *Güneybatı Anadolu’da Mezar Tipleri ve Ölü Kültü, Uluslararası Kolokyum* Ed. H. İşkan - F. Işık) *Antalya, 4.-8. Ekim 1999, Lykia* VI, 2001-2002, 247-260.
- Lohner – Sauer – Linke 2005 S. Lochner – R. Sauer – R. Linke, “Late Roman Unguentaria? – A Contribution to Early Byzantine Wares From the View of Ephesus”, *BAR International Series 1340, LRCW-I*, 2005, 647-654.
- LRCW *Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean.*
- Lykia *Akdeniz Üniversitesi, Lykia Uygarlıkları Araştırma Merkezi ve Arkeoloji Bölümü Süreli Yayını.*
- McFadden 1946 G. H. McFadden, “A Tomb of the Necropolis Ayios Ermoyenis at Kourion”, *AJA* 50,4, 1946, 449-489.
- Meriç 2002 R. Meriç, *Späthellenistisch-römische Keramik und Kleinfunde aus einem Schachtbrunnen am staatsmarkt in Ephesos, FiE* IX/3, Wien 2002.
- Meriç 2004 R. Meriç, “Metropolis 2002 Yılı Kazı Raporu”, *KST* XXV,2, Ankara, 2004, 293-302.

- Metzger 1969 I.R. Metzger, *Eretria: Ausgrabungen und Forschungen II: Die Hellenistische Keramik in Eretria*, Bern, 1969.
- Metzger 1994 I. R. Metzger, “Ein hellenistisches Grabmonument in Eretria”, *Γ’ Επιστημονική Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική, Χρονολογημένα Συνολα – Εργαστήρια* (Αθήνα 1994) 71-79.
- Metzger 1997 I. R. Metzger, “Die Keramik aus dem Raum B von Gebäude I in Eretria”, *Δ’ Επιστημονική Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική, Χρονολογικά Προβλήματα Κλειστά Συνολα – Εργαστήρια* (Αθήνα 1997) 32-40.
- Mitsopoulos-Leon 1991 V. Mitsopoulos-Leon, *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos Kleifunde. 1. Teil: Keramik hellenistischer und römischer Zeit, FiE IX 2/2*, Wien 1991.
- Nikolaou 1984 I. Nikolaou, “A Hellenistic and Roman Tomb at Eurychou – Phoenikas”, *RDAC*, 1984, 234-257, Lev. 59-61.
- Nohlen, Radt 1978 K. Nohlen – W. Radt, *Kapıkaya. Ein Felsheiligtum bei Pergamon, AvP XII*, Berlin 1978.
- Oliver 1983 A. Oliver, “Tomb 12 at Episkopi”, *RDAC*, 1983, 245-256.
- Ölmez 2000 F. Ölmez, *Tralleis Nekropolünden Bir Mezar ve Buluntuları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Aydın, 2000.
- Özüdoğru 2002 Ş. Özüdoğru, *Patara Sikke Basımları ve Patara Kazılarında (1989–2001) Ele Geçen Sikkeler* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Antalya, 2002.
- Özyiğit 2001 Ö. Özyiğit, “1999 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları”, *KST XXII,2*, Ankara, 2001, 1-14.

- Pemberton 1985 E. G. Pemberton, "Ten Hellenistic Graves in Ancient Corinth", *Hesperia* 54,3, 1985, 271-307.
- Pfrommer 1985 M. Pfrommer, "Klassische und hellenistische Keramik aus dem Heroon III, in Milet 1983-1984" *IstMitt.* 35, 1985, 39-76.
- Rautman 1995 M. L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR* 53, 1995, 37-84.
- RCRF Acta *Rei Cretariae Romanae Favtorvm Acta.*
- RDAC *Report of the Department of Antiquities Cyprus.*
- RE *Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft.*
- Regev 1994 D. Regev, "The Transitional Phase Between the Persian and Hellenistic Periods at Marissa", *Γ' Επιστημονικη Συναντηση Για Την Ελληνιστικη Κεραμικη, Χρονολογημενα Συνολα – Εργαστηρια* (Αθηναι 1994) 272-274.
- Riley 1979 J. Riley, "Coarse Pottery", (in *Excavations at Sidi Khrebish, Benghazi (Berenice)* II, Ed. J. A. Lloyd) *Libya Antiqua Suppl.* V, Tripoli 1979, 91-467.
- Rotroff 1983 S. I. Rotroff, "Three Cistern Sytems on the Kolonos Agoraios", *Hesperia* 52,3, 1983, 275-297.
- Rotroff 1984 S. I. Rotroff, "The Origins and Chronology of Hellenistic Gray Unguentaria", *AJA* 88, 1984, 258.
- Rotroff, Oliver 2003 S. I. Rotroff, A. Oliver, *The Hellenistic Pottery From Sardis: The Finds Throuh 1994*, London 2003.
- Sackett 1992 L. H. Sackett, *Knossos From Greek City to Roman Colony, Excavations at the Unexplored Mansion* II, 1992.

- Samothrace II E. B. Dusenbery, *The Necropolis, The Necropolis and Catalogues of Burials and Catalog of Objects by Categories, Samothrace II*, Princeton, New Jersey, 1998.
- Sams 1990 G. K. Sams, "Work at Gordion in 1988", *KST* XI,2, Ankara, 1990, 77-105.
- Schmaltz 1991 B. Schmaltz, "Kaunos 1988/89; Aktivitäten der deutschen Mitarbeiter", *Belleten* 55, 212, 1991, 121-177.
- Schmaltz 1994 B. Schmaltz, "Kaunos 1988-1991", *AA*, 1994, 185-232.
- SEMA *Studies in Eastern Mediterranean Archaeology.*
- Shaw 1981 J. W. Shaw, "Excavations at Kommos (Crete) during 1980", *Hesperia* 50,3, 1981, 211-255, Lev. 49-61.
- Slane 1986 K. W. Slane, "Two Deposits from the Early Cellar Building, Corinth", *Hesperia* 55,3, 1986, 272-318, Lev. 61-70.
- Smetana-Scherrer 1982 R. Smetana-Scherrer, "Spätklassische und hellenistische Keramik", Ed. H. Walter, in *Alt – Ägina II-1*, 1982.
- Smith 1870 W. Smith, *Dictionary of Greek and Roman Antiquities*, London, 1870.
- Steiner 1992 A. Steiner, "Pottery and Cult in Corinth: Oil and Water at the Sacred Spring", *Hesperia* 61,3, 1992, 385-408.
- Şahin 1992 I. Şahin, *Datça-Reşadiye Atölyelerinde Hellenistik Dönem Knidos İnce seramik Üretimi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İzmir, 1992.
- Tarsus I F. F. Jones, "Hellenistic and Roman Periods. The Pottery", (in *Excavations at Gözlü Kule, Tarsus. Volume I*, Ed. H. Goldman) Princeton, New Jersey, 1950.

- Thompson 1934 H. A. Thompson, "Two Centuries of Hellenistic Pottery", *Hesperia* 3,4, 1934, 311-480.
- Tuluk 1999 G. G. Tuluk, "Die Unguentarien im Museum von Izmir", *Anatolia Antiqua* VII, 1999, 127-166.
- Türker 2004 A. Ç. Türker, *Derme-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazılarında (1989-2000) Ortaya Çıkarılan Bizans Dönemi Sırsız Seramikleri*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara, 2004.
- Türker 2005 A. Ç. Türker, "Myra'da Aziz Nikolaos'un Yağ Kültüyle İlişkili Seramik Kaplar, *Adalya* VIII, 2005, 311-328.
- Uygun 2000 Ç. Uygun, *Patara Geç Hellenistik – Roma Dönemi Takıları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Antalya, 2000.
- Vaag 2002 L. E. Vaag, V. Nørskov, J. Lund, *The Maussolleion at Halikarnassos, The Pottery*, 7, 2002.
- Vogeikoff-Brogan 2000 N. Vogeikoff-Brogan, "Late Hellenistic Pottery in Athens: A New Deposit and Further Thoughts on the Association of Pottery and Societal Change", *Hesperia* 69,3, 2000, 293-333.
- von Saldern 1962 A. von Saldern, "Glass from Sardis", *AJA* 66,1, 1962, 5-12.
- Vroom 1998 J. Vroom, "The Late Roman-Early Byzantine Finds from the Excavations at the Eastern City of Limyra", *KST* XX,2, 1998, 143-145.
- Williams 1989 C. Williams, *Anemurium; The Roman and Early Byzantine Pottery*, *Subsidia Mediaevalia* 16 Toronto, 1989.
- Wiseman, Mano-Zissi 1976 J. Wiseman, D. Mano-Zissi, "Stobi: A City of Ancient Macedonia" *JFieldA* 3, 1976, 269-302.

- Wright 1980 K. S. Wright, “A Tiberian Pottery Deposit From Corinth”, *Hesperia* 49,3, 1980, 135-177, Lev. 28-34.
- İşkan, Çevik 1995 H. İşkan, N. Çevik, “Die Gräfte von Patara”, *Lykia* II, 1995, 187-216.
- Zoroğlu 1986 L. Zoroğlu, “Kelenderis Mezar Buluntuları”, *AnadoluAraş* X, 1986, 455-467.

ANTİK KAYNAKLAR

- Dioscorides Dioscorides/Dioscorides Pedanius, *De Materia Medica*
Kullanılan Metin: *De Meteria Medica*-Five book in the one volume: A new English Translation by T. A. Osbaldeston. Introductory notes by R. P. Wood, Johannesburg 2000.
- Cicero Marcus Tullius Cicero, *de Officiis*
Kullanılan Metin: *de Officiis*
Translated by Walter Miller. Loeb ed. Cambridge: Harvard University Press, 1913.
- Horatius Quintus Horatius Flaccus, *Satires*
Kullanılan Metin: *Satires*.
- Plinius Plinius, *Naturalis Historia*
Kullanılan Metin: *Naturalis Historia*
ed. John Bostock, M.D., F.R.S., H.T. Riley, Esq., B.A., London 1855.
- Strabon Strabon, *Geographika*
Kullanılan Metin: *Geographika*
Çeviri, Adnan Pekman, *Geographika, Antik Anadolu Coğrafyası, kitap: XII-XII-XIV*, İstanbul, 2000.

Diğer Kısaltmalar

A.Ç.	Ağız Çapı.
a.g.e.	Adı geçen eser.
a.y.	Aynı yazar.
bkz.	Bakınız.
cm.	santimetre.
Çiz.	Çizim.
dn.	Dipnot.
Env.	Kazı Envanter Numarası.
Fig.	Figür.
GOGN.	Günlük Oygu Gömüt Nekropolisi.
İ.Ö.	İsa'dan Önce.
İ.S.	İsa'dan Sonra.
Kat. No.	Katalog Numarası.
km.	Kilometre.
L.	Lahit.
Lev.	Levha.
Müze Env.	Müze Envanter Numarası.
OG.	Oygu Gömüt.
Res.	Resim.
Şek.	Şekil.
T.Ç.	Taban Çapı.
T.G.	Tapınak Gömüt.
T.N.	Tepecik Nekropolisi.
U	Unguentarium.
vb.	ve benzeri.
vd.	ve devamı.
vdd.	ve devamının devamı.
Y.	Yükseklik.

I. GİRİŞ

Hellenistik ve Roma dönemlerinde Patara unguentariumlarının ele alındığı bu çalışmanın malzemeleri Prof. Dr. Fahri Işık başkanlığında 1988-2005 yılları arasında, Akdeniz Üniversitesi Arkeoloji Bölümü tarafından gerçekleştirilen bilimsel kazılarda ortaya çıkarılmıştır. Söz konusu eserlerin bir kısmı Antalya Müzesi depolarında ve Patara vitrininde, bir kısmı da Patara kazı evi deposunda korunmaktadır.

Patara antik kentinde bilimsel kazıların başladığı 1988 yılından 2005 yılına kadar ele geçen yaklaşık 1000 civarındaki unguentarium çizimleri ve fotoğraflanmaları yapıldıktan sonra gruplara ayrılarak tipolojiler oluşturulmuş ve çalışma kapsamına 203 tanesi alınmıştır. Çalışmada söz konusu olan eserlerin en yoğun buluntu alanı “oygu gömütler” olarak tespit edilmiştir. Kataloga alınan malzemelerin % 52’si oygu gömütlerden, % 27’si Tepecik Nekropolisi’nden, % 11’i 3 numaralı Tapınak Gömüt’ten, % 4’ü Hurmalık (Büyük) Hamamı’ndan, % 3’ü Tiyatro’dan ve % 1’er olmak üzere Tepecik, Ana Cadde ve yüzey buluntusu olarak ele geçmiştir (Şek. 2). Malzemelerin yaklaşık % 90’ının nekropolis alanlarından gelmesi dikkat çekicidir. Nekropolis alanlarından ele geçen örnekler Hellenistik ve Roma karakterlidir. Ana Cadde, Hurmalık Hamamı ve Tiyatronun Roma döneminden sonra Geç Roma-Erken Bizans dönemlerinde kullanılması nedeniyle bu alanlardaki buluntuların yoğunluğu Geç Roma-Erken Bizans karakterlidir.

İ.Ö.4.yüzyıl sonlarından İ.S.7.yüzyıla kadar unguentarium gelişiminin tam olarak izlendiği Patara’da, kentin Hellenistik dönem boyunca Lykia Birliği içindeki rolü, Roma döneminde Lykia-Pamphilya Eyaleti’nin başkentliğini yapması ve Lykia’nın dış dünya ile bağlantısını sağlayan önemli bir limana sahip olması ve bu limanı sayesinde Akdeniz kültürleri ile sıcak ilişkilerde bulunması malzemedeki çeşitliliğin ve devamlılığın nedenleridir.

Çalışmada öncelikli olarak unguentariumun tanımı, isimlendirilmesi ve bu konudaki problemler, kullanım şekilleri ve amaçları ile yayılım alanları ele alınmıştır. Malzemelerin anlatıldığı bölümlerde kronolojik bir dizin izlenerek malzemeler ele alınmıştır. Katalog bölümünde¹, formlar tüm detayları ile ele alınarak ithal ve yerel malzemeler saptanmaya çalışılmış, eserlerin üretim tarihleri ve kentteki yoğunlukları incelenerek kentin dönemler içerisindeki ticari bağlantıları hakkında sonuçlar elde edilmeye çalışılmıştır. Bunların yanında, buluntu kontekstlerinin yardımı ve unguentarium niteliklerine göre söz konusu malzemelerin kullanım şekilleri ve amaçları irdelenmeye çalışılmıştır.

Patara unguentariumlarını kapsayan bu çalışmada örneklerimizle yapılan karşılaştırmalar, Lykia Bölgesi'nde bu konu üzerine çok sınırlı yayın bulunması nedeniyle bölge dışındaki kentlerle, özellikle bölgeye yakın ve iyi stratigrafiye sahip olan kentler üzerinden yapılmıştır.

Bu çalışma, Lykia Bölgesi'nin en önemli liman kentlerinden biri olan Patara antik kentinin bugüne kadar yapılmış ve yoğun olarak nekropolis buluntularını kapsayan diğer çalışmaları² tamamlayıcı nitelikte olup, bu buluntular ışığında kentin ve dolayısıyla bölgenin ölü kültü ve gömü geleneği hakkında daha kapsamlı sonuçlara ulaşılması amaçlanmıştır. Bu çalışmayla kentin unguentarium üretimi, bunların kullanımı ve ticaretini ortaya çıkarmaya çalışılarak dönemin sosyal yapısı hakkında bilgi edinilmesi amaçlanmıştır.

¹ Bu çalışmada *Munsell Soil Color Charts*, 1998 kullanılmıştır.

² H. Işkan, N. Çevik, "Die Gräfte von Patara", *Lykia* II, 1995, 187-216; F. Işık, "Patara '95", *KST* XVIII, 2, 1997, 191-217; T. Kâhya, *Patara Kaynak-Tapınakgömutü Hellenistik Unguentariumlar* (Yayınlanmamış Lisans Çalışması) Antalya, 1995; G. Işın, "Apollo of Patara", *Lykia* III, 1996-1997, 65-70; G. Işın, *Hellenistik ve Erken Roma Dönemlerinde Patara Terrakottaları* (Yayınlanmamış Doktora Tez) Antalya, 1998; Ç. Uygun, *Patara Geç Hellenistik – Roma Dönemi Takıları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Antalya, 2000; Ş. Özüdoğru, *Patara Sikkeleri ve Patara Kazılarında (1989-2001) Ele Geçen Sikkeler* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya 2002); S. Baybo, *Patara Kazılarında (1989-2001) Ele Geçen Cam Eserler*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Antalya, 2003; G. Işın, "Terrakotten als Grabbeigaben in den Nekropolen von Patara" *BaBesch Supplements* 8, 2002, 107-115.

II. HELLENİSTİK VE ROMA DÖNEMLERİ'NDE PATARA

Çalışma konusunu oluşturan unguentarianın Hellenistik dönemden başlayarak Roma dönemi sonları ve Bizans dönemi başına kadar görülmesi nedeniyle bu başlık altında kentin söz konusu dönemler içindeki siyasi tarihçesine değinilecektir. Bu başlıktaki amaç, kentin söz konusu dönemler içindeki siyasi tarihi, bölge içerisindeki konumu ve etkileşim alanları özlüce ele alınarak, eserlerin daha sağlıklı ve objektif bir biçimde değerlendirilmesidir³.

Antalya körfezinin batısı ile Fethiye körfezinin doğusunda kalan ve bugün Teke Yarımadası olarak isimlendirilen bölgenin kabaca güneybatı ucunda yer alan kentin güneyinde Akdeniz, kuzeyinde Eşen Vadisi ve Akdağlar yer alır (Harita 3). Ksanthos kentinin güneydoğusunda konumlanan kent, Eşen Çayının denize döküldüğü yerin yaklaşık 4 km. doğusunda bulunur. Kent sahip olduğu korunaklı ve büyük doğal limanı sayesinde Lykia Bölgesinin en önemli kentlerinden biri haline gelmiştir. Kentin Limanı zamanla Eşen Çayının getirdiği alüvyonlarla dolmuş ve liman denizden yaklaşık 1 km içeride kalarak ve taban suyuyla beslenerek bataklık haline gelmiştir. Güneyi deniz, doğu ve batısı tepelerle çevrelenen Kentin Eşen Vadisiyle bağlantısı kuzeyindeki Kısık Boğazı ile sağlanır (Harita 4).

Kentteki buluntular şuan yoğun olmasa da, Bronz Çağı'na kadar gider⁴. Patara'nın İ.Ö.2.binyıl içindeki varlığının tanıtı olan ve Hitit kralı IV. Tudhalia tarafından Yalburt Kaynak Tapınağı'na yazılan hiyeroglif metinde ismi Patar⁵ olarak

³ Bölümün oluşturulmasında yararlanılan kaynaklar için bkz. C. Texier, *Küçük Asya, Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi*, Çev: A. Suat, Ankara, 2002; F. Beauforst, *Karamanya*, Çev: A. Neyzi, D. Türker, Ankara, 2002; T. R. Bryce, *The Lycians: A Study of Lycian History and Civilisation to the Conquest of Alexander the Great, Volume I*, 1986; F. Işık, *Patara: The History and Ruins of the Capital City of Lycian League*, Antalya, 2000; F. Işık, "Patara, Eine lykische Metropole erwacht aus ihrem 'Dornröschenschlaf'", *AW* 30-5, 1999, 477-493; G.E. Bean, *Eskiçağda Lykia Bölgesi*, Çev: Hande Kökten, İstanbul, 1998; A. G. Keen, *Dynastic Lycia*, 1998; F. Işık, H. İşkan, N. Çevik, *Miliarium Lyciae. Patara Yol Klavuz Anıtı, Lykia IV*, 2001; J. Borchhardt, *Limyra. Zemuri Taşları*, İstanbul, 1999; Herodot I 182; Strabon.

⁴ Işık 2000, 6, Fig. 5.

⁵ Kentin isim anlamı üzerine görüşler için bkz. Işık 1999, 478; Işık 2000, 3; RE XVIII, 4 (1920) 2555 vdd. "Patara" (Radke); Bean 1998, 85-86.

geçer⁶. Kent sahip olduğu doğal ve korunaklı limanıyla geç dönemlerde olduğu gibi İ.Ö.2.binyılda da bölgede önemli bir yerde olmalıdır, ancak Lykia bölgesinde şuana kadar yapılan çalışmalarda İ.Ö.1.binyıl öncesine ait arkeolojik yerleşime rastlanılmamıştır⁷. Bunun yanında, Gelidonya Burnu ile Aperlai Uluburun’da bulunan ve İ.Ö.14.-12. yüzyıllara tarihlenen batıkların, kıyıdaki liman kentleri Patara, Limyra ve Myra’nın İ.Ö.2.binyıldaki yerleşimlerine işaret ettikleri de varsayılır⁸.

Kentin sikke ve yazıtlardan bilindiği üzere Likçe adı “Pttara”dır⁹. Fakat Patara kazılarında şuana kadar Likçe yazıt ele geçmemiştir. Dynastik dönemde kenti yöneten herhangi bir bey ismi kesin olarak bilinmemektedir. Bu dönemde kentin adı, Ksanthos yazıtlı dikmesinde, tarihi olaylarla ilgili geçer. Hellenistik dönem öncesinde Lykia Bölgesinin en önemli kenti olarak Ksanthos anılmaktayken, Hellenistik dönemden, Roma dönemi içlerine kadar Patara “Lykia’nın en önemli şehri” olarak anılır¹⁰.

Bölge hakkında en erken bilgiler Hekataios ve Herodotos tarafından edinilir, Persler’in bölgedeki varlıkları ile de daha net bilgilere ulaşılır. Ancak bu bilgiler de Büyük İskender’in gelişine kadar bölgenin kendi iç tarihi hakkında çok az şey verir. Patara ve bulunduğu bölgeyle ilgili bilgilere Büyük İskender dönemi ve sonrasında daha rahat ulaşılır.

Patara, Büyük İskender’in bölgeye İ.Ö.334-333 yılında gelişiyle diğer Lykia şehirleriyle birlikte direnmeden Makedonya hakimiyetine girer. Makedonya hakimiyetine girdikten sonra Patara, İskender tarafından Atinalı komutan Phoikon’a vergi geliri olarak verilen dört kent arasında sayılır. Kentin sahip olduğu korunaklı doğal liman Hellenistik dönem içinde kentin önemini daha da artırır ve dönem içinde önemli bir deniz üssü olarak kullanılır. Büyük İskender’in ölümünden sonra

⁶ Işık 2000, 2, Fig. 1.

⁷ A. G. Keen, *Dynastic Lycia*, Köln, 1998, 28. Bölgede İ.Ö.2. binyıla ait yerleşim bulunamasa da Patara’da olduğu gibi, Tlos ve Kyaneai’de İ.Ö.2. binyıla işaret eden taş baltalar bulunmuştur. Özüdoğru 2002, 5.

⁸ J. Borchhardt, *Limyra. Zemuri Taşları*, İstanbul, 1999, 10.

⁹ Keen 1998, 203.

¹⁰ A.g.e., 60; Livy 37.16.6.

halefi olan Antigonos Monophthalmos'un egemenliği altına giren Patara İ.Ö.309 yılında geçici olarak Ptolemaiosların eline geçer¹¹. İ.Ö.305-304 yılında Mısırlılar'a karşı savaşan Antigonos'un oğlu Demetrios Poliorketes'e ait olan ve yiyecek yardımı taşıyan bir gemi Rhodoslu Menedamos tarafından ani bir baskınla Patara limanında yakılmıştır¹².

İ.Ö.301 yılındaki İpsos savaşından sonra Lykia egemenliği Antigonos'dan Lysimakhos'a geçer. İ.Ö.281 yılında yapılan Kurupedion savaşından sonra da tüm Anadolu ile birlikte Lykia egemenliği Seleukoslar'a geçer. Ancak bölgedeki Seleukos egemenliği de uzun soluklu olmaz. Bölge yaklaşık olarak İ.Ö.276 civarında II. Ptolemaios (Philadelphos)'un hakimiyeti altına girer. Lykia'da Mısır egemenliği yaklaşık yüzyıl sürmüş ve İ.Ö.197'de Seleukoslardan III. Antiokhos'un egemenliğine girmiştir¹³. II. Ptolemaios kentin adını kardeşi ve eşi olan Arsinoe şerefine "Arsinoe" olarak değiştirir¹⁴. Kent Antiokhos'un egemenliğine geçtikten sonra Roma amirali Livius'un, Antiochos'un direncini kırmak için geniş bir donanmayla limanı kuşatma denemesi ve devamında yine Romalılar'ın limanı L. Aemilius Regillus ile ele geçirmeye çalışması başarısızlıkla sonuçlanır. İ.Ö.189 yılında Antiochos'un Romalılara karşı Magnesia savaşını kaybetmesinden sonra Apameia barışı ile Romalı Q. Fabius Labeo Patara'yı kuşatarak Seleukosların 50 gemisini yakar. İ.Ö.189'da, Roma ile Antiokhos arasında yapılan Apamea Barışı sonucunda da Lykia, Roma'nın müttefiki Rhodos'a bırakılmış ve Patara önemli bir askeri liman haline gelmiştir. Bölgenin Rhodos hakimiyetine geçmesinden sonra Lykia Roma'ya elçiler göndererek bağımsızlığını ister ve İ.Ö.188-186 yıllarında tüm Lykia Rhodos'a karşı ayaklanır. İ.Ö.167 yılında Roma senatosu bir karar alır ve Rhodos'un bölgedeki egemenliğine son vererek Lykia'nın bağımsızlığı ilan edilir. Alınan bu kararlar Lykia'daki İ.S.43 yılına kadar 210 yıl sürecek olan özgürlük dönemi başlar ve Lykia Birliği kurulur¹⁵.

¹¹ A. Keen, "Gateway from the Aegean to the Mediterranean", (in *Atken Des II. Internationalen Lykien-Symposions*, Ed. J. Borchhardt - G. Dobesch) Wien, 6.-12. Mai 1990, Wien, 1993, 77.

¹² Işık 2000, 8.

¹³ J. Borchhardt, *Limyra. Zemuri Taşları*, İstanbul, 1999, 15.

¹⁴ Strabon XIV.3.6.

¹⁵ Işık 2000, 9; Borchhardt 1999, 15.

Lykia Birliği, her üye Lykia kentinin, birliğe katkısına göre oy hakkı olduğu bir Kentler Birliđidir. Birliđe üye kentlerin toplam sayısı üzerine tartışmalar devam etmektedir. Strabon, Lykia Birliği'ne dahil 23 kent sayar ve bunlardan altı tanesinin (Tlos, Ksanthos, Pınara, Patara, Myra ve Olympos) üç oy hakkı olduğunu söyler¹⁶. Diğer üye kentler de, büyüklük ve önemlerine göre iki veya bir oy hakkına sahiptir. Bazı küçük kentlerin bir araya gelerek “sympoliteia”¹⁷ oluşturduğu ve ancak bir oy hakkı elde edebildikleri bilinmektedir. Her kentin bir, iki ya da üç oy hakkına sahip olan temsilcisi boule (şehir meclisi) ve ekklesia'ya (halk meclisi) gönderiliyordu. Burada seçilen birlik başkanı Lykiarch tanrıça Roma'nın rahiplik görevini de üstlenirdi. Arşivin bulunduğu Birlik meclisi Patara'da bulunurdu.

Bu dönemde Pontus ordularının İ.Ö.88 yılında başarısız olduğu Mithridates savaşı meydana gelir. IV. Mithridates Eupator Patara'ya ilk kez İ.Ö.87 yılında kentin yakınlarında başarısız olmasıyla gelir ve İ.Ö.84 yılında şehri ele geçirir. Aynı yıl Romalılar Mithridates güçlerini kuşatarak Dardanos barışının hükümlerini kabul ettirirler ve Sulla tüm Lykia'ya tekrar özgürlüğü getirir.

İ.Ö.42'de, Lykialılar askeri ve mali yardım toplamak amacıyla Lykia'ya gelen Brutus'e karşı başarısız oluca Ksanthos'a kadar geri çekilirler. Bağımsızlığını kaybetmektense ölmeyi yeğleyen Ksanthoslular, yenileceklerini anlayınca, yakınlarını öldürüp kenti ateşe verirler. Ksanthos'un hazin sonundan sonra Brutus, Patara'ya daha sıcak yaklaşarak kenti savaşımadan alır. Brutus'un Lykia'daki hakimiyeti, İ.Ö.41'de, M. Antonius'un, Philippi zaferinden sonra, Lykia'ya gelişiyile son bulur.

İ.S.43 yılında, imparator Claudius Lykia'daki bazı karışıklıklar ve Romalılar'ın öldürüldüğü bahanesiyle, bölgedeki özerkliği ortadan kaldırılmış ve tam bir Roma eyaleti yapılmıştır. İmparator Cladius'un Lykia'yı Pamphylia ile birlikte Roma eyaleti yaptığı görüşü Patara Yol Klavuz Anıtı'nın ortaya çıkışından sonra,

¹⁶ Strabon XIV.3.3.

¹⁷ *Sympoliteia* (Συμπολιτεία): Oy hakkına sahip olmayan küçük yerleşimlerin bir araya gelerek oluşturdukları birlik. Oluşturulan bu birlik bir oy hakkına sahip olurdu. RE IV A,1 (1931) 1171 vdd. “Συμπολιτεία” (Schwahn).

anıtın içeriğine dayanarak Lykia'nın Pamphylia'dan ayrı olduğu düşüncesi de ileri sürülmüştür¹⁸. Çok kısa bir süre sonra, İ.S.73-74'te İmparator Vespasian Pamphylia ve Lykia eyaletlerini birleştirir.

İ.S.2. yüzyılda Pamphylia-Lykia eyaletleri İsaoria'nın da katılımıyla genişletilmiştir. Çifte eyalet döneminde Lykia kentlerinin sikke basımı III. Gordianus'un, İ.S.242-243 yıllarında gerçekleştirdiği Pers seferi sırasında geçici olarak izin vermesine kadar yasaklanmıştır. Ancak Pamphylia'ya bu sikke basım yasağı getirilmemiştir¹⁹.

Büyük Constantinus döneminde, İ.S.313'te Lykia ve Pamphylia aynı vali idaresinde görülür. İ.S.325'teki meclis kayıtlarında ise, Lykia ve Pamphylia psikoposlukları ayrı kaydedilmiştir. II. Constantius döneminde Lykia Asiana dioecesisine bağlı eyaletler içinde, Pamphylia'dan ayrı anılır²⁰.

İ.S.4.yüzyılda bölgedeki metropoller, dini önemleri ön plana çıkarak, önemli Hristiyanlık merkezleri durumuna gelir. Myra, bu yüzyılda yaşamış ve Patara'da doğmuş olan Aziz Nikholaos'un²¹ öğretisini yaydığı kent olarak ünlenir.

¹⁸ F. Işık, H. İşkan, N. Çevik, *Miliarium Lyciae. Patara Yol Klavuz Anıtı, Lykia IV*, 2001, 25, dn. 60.

¹⁹ Işık 2000, 11-12.

²⁰ J. Borchhardt, *Limyra. Zemuri Taşları*, İstanbul, 1999, 16.

²¹ Keen 1998, 3.

III. UNGUENTARIA

Erken Hellenistik dönemden itibaren özellikle nekropolis alanlarında oldukça sık rastlanılan unguentarium, erken Bizans dönemine kadar (yaklaşık İ.S.7. yüzyıl) yaygın olarak kullanılmış bir seramik formudur²². Uzun süre kullanım gören unguentarianın kullanım dönemi içinde, farklı tiplerin ortaya çıkması zamanın getirmiş olduğu kaçınılmaz bir sonuçtur.

Doğu Akdeniz Bölgesi'nde ilk görüldüğü dönem olan İ.Ö.4.yüzyıl ortalarından, İ.Ö.1.yüzyıl sonlarına kadar sıkça kullanılan ve “iğ biçimli tip” olarak isimlendirilen tip unguentarianın belirleyici formu olmuştur. Bu, erken dönemlerinde neredeyse bodur lekythosların bir takipçisi gibi algılanabilecek form özelliği gösterir. Öncü örneklerinde geniş ve kısa kaidesi bulunan unguentariumun, şişkin karnı, belirginleştirilmiş omuzları, kısa ve ince boynuyla genelde dışa çekik dudaklı ağızları bulunur. Bu tipin ayak ve boynu zamanla uzamış ve gövde ortasında bulunan şişkinlik azalarak “iğ” biçimine dönüşmüştür. Erken örneklerde bulunmayan ayak bölümü, zamanla formun uzamasıyla oluşmaya başlamış, dönem içerisinde de boyun ve ayak uzunlukları birbirlerine eşitlenmiştir.

En uzun süre kullanılan iğ biçimli tip, diğer formlardan daha fazla gövde profili çeşitliliğine sahiptir ve boyutları 4-5 cm.'lik minyatür örneklerden 20-30 cm.'lik dev örneklere kadar çeşitlilik gösterir²³. Ortalama boyları ise 8-20 cm.

²² Konuyla ilgili genel literatür için bkz.; V. R., Anderson-Stojanović, “The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria”, *AJA* 91, 1987, 105-122; U. Dotterweich, *Unguentarien mit kuppelförmiger Mündung aus Knidos*, *Knidos-Studien* I, Bibliopolis, 1999; H. A. Thompson, “Excavations in the Athenian Agora Fifth Reports. Two Centuries of Hellenistic Pottery”, *Hesperia* 3,4, 1934, 472-474; P. Hellström, *Labraunda II. i. Pottery of Classical and Later Date Terracota Lamps and Glass*, Lund 1965, 23 vdd.; N. I. Khairy, “Natatean Piriform Unguentaria”, *BASOR* 240, 1980, 85-91; S. I. Rotroff, “The Origins and Chronology of Hellenistic Gray Unguentaria”, *AJA* 88, 1984, 258; L. Forti, “Gli unguentari del primo periodo ellenistico”, *Rendiconti della Accademia di archeologia, lettere e belle arti, Napoli* 37, 1967, 142-157.

²³ Büyük örnekler için bkz., J. Wiseman, D. Mano-Zissi, “Stobi: A City of Ancient Macedonia” *JFieldA* 3, 1976, 280, Res. 11; Dotterweich 1999, 6.

arasında değişir. Genellikle kulpsuz olan unguentariumun kulplu örneklerine az da olsa rastlanılır²⁴.

Diğer bir form olan “torba gövdeli” unguentaria, iğ biçimli tipten farklı olarak uzun ayağa sahip olmayıp düztabanlıdır. Aslında bu form iğ biçimli tipin çok uzamış ve ayakta durma işlevini kaybetmiş olan ayağının kesilmiş bir çeşitlemesi olarak da algılanabilir. Yoğun kullanımı Geç Hellenistik – Erken Roma dönemleri arasında olan torba gövdeli unguentarium iğ biçimli tip kadar uzun bir kullanım sürecine sahip değildir.

Çok uzun bir kullanım süresi olan unguentaria aslında yukarıda bahsedilen iki ana formun çeşitlemeleri şeklinde üretilmiştir. Hellenistik dönemin iğ biçimli tiplerinde olduğu gibi, erken Roma döneminde ortaya çıkan torba biçimli tiplerin, tüm Akdeniz havzasında görülen yaygın biçiminin yanı sıra, yerel üretimleri bulunur.

İ.S.2.-5.yüzyıllar arasında torba gövdeli unguentaria boyunları giderek uzar. İ.S.6.yüzyıl başlarından itibaren yoğun olarak görülmeye başlanan ve “Ampulla” olarak isimlendirilen form, kaidesi bulunmayan, uzun ince gövdeye ve çok uzun olmayan boyun ile geniş olmayan ağza sahiptir. Bu form Geç Roma-Erken Bizans döneminden itibaren ortaya çıkmaya başlamış ve Hristiyanlığın getirmiş olduğu ayinler çerçevesinde kullanım alanları şekillenmiştir²⁵.

Yukarıda söz ettiğimiz bu tiplerden başka yerel atölyelerin üretimlerinden kaynaklanan alt, ya da farklı tipler bulunur. Ancak, yukarıda bahsettiğimiz üç tip kadar çeşitlilik ve geniş yayılım alanı gösteren unguentarium tipi bulunmaz. Yerel üretimlerin ve bunların form çeşitliliğinin tespit edilmesi ve sınıflanması bu konu üzerine yapılacak olan düzenli çalışmalarla ortaya çıkarılabilir.

²⁴ Genellikle işlevsiz olan bu kulplar applike ya da serbest olarak yapılmış olabilmektedir. Kulplu örnek için; V. B. Grozdanova, “Les Caractéristiques de la Céramique Hellénistique de la Région d’Ohrid et de Prespa”, *Β’ Επισημοποιημένη Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική, Χρονολογικά Προβλήματα Της Ελληνιστικής Κεραμικής* (Αθήνα 1990) Lev. 35, no. b; Drougou, *Hellenistic Pottery From Macedonia*, Thessaloniki, 1991, 103, 116.

²⁵ A. Ç. Türker, “Myra’da Aziz Nikolaos’un Yağ Kültüyle İlişkili Seramik Kaplar, *Adalya VIII*, 2005, 311-328. Kullanım alanları bölüm VI’da ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

Uzun bir süre, yanlış biçimde akrabaların ve kiralık ağlayıcıların gözyaşlarının içinde biriktirilerek mezar hediyeleri arasına bırakıldığı “gözyaşı şişeleri” olarak isimlendirilen “unguentaria” bu formdaki şişeciklerin antik dönemdeki isimlendirmesi değildir²⁶. Bu isim 20. yüzyılın başında Kartaca’da araştırma yapan Fransız bilim adamları tarafından verilmiştir²⁷. Bazen *lacrimaria*²⁸ ya da *balsamaria*²⁹ olarak söz edilen bu küçük şişeler Hellenistik ve Roma dönemlerinde, Filistin’den İspanya’ya kadar tüm Akdeniz’de, özellikle mezarlarda yaygın olarak ele geçer³⁰.

Unguenta kelimesi antik dönemde merhemler, yağlar, rahatlatıcılar veya sıvı aromalar için kullanılmıştır ve bunların yıkanma ve antik dönem sportif yarışmaları ile bağlantısı da bulunur³¹. Bu amaçla kullanılan kremlere *unguentum*, *lykion*³²,

²⁶ Thompson 1934, 473; Hellström 1965, 23.

²⁷ P. Gaucker, *Nécropolès Puniques de Carthage*, 1-2, Paris 1915, 545; L. E. Vaag, V. Nørskov, J. Lund, *The Maussolleion at Halikarnassos, The Pottery*, VII, Lund, 2002, 41, dn. 107; A. Berlin, *Tell Anafa II,i, The Hellenistic and Roman Pottery: The Plain Wares*, Ann Arbor, MI, 1997, 58.

²⁸ *Lacrimarium* ya da *lacrimatorium* kelimesi, bir inanışa göre cenazeye katılan kişilerin gözyaşlarının toplandığı bu kaplar için kullanılmaktadır ve bazı bilim adamları tarafından da işlevinin böyle olduğu düşünülmekteydi. Thompson 1934, 473, dn. 3; Hellström 1965, 23.

²⁹ *Balsamarium*, *Unguentarium* gibi tanımlayıcı bir isim olarak kullanılır ve bu küçük seramiklerin içindeki olası malzemeyi belirtir. Doğrusu, bu terimlerin hepsi yakın zamanlarda kullanılan isimlerdir ve antik dönemdeki tanımı bilinmemektedir.

³⁰ Anderson-Stojanović 1987, 105, dn. 1.

³¹ Aslında bunların gerçek amaçları insan bedeninin sağlığını ve esnekliğini sağlamak olmuş ve Roma Dönem’inde ise konforun göstergeleri haline gelmişlerdir. Bunun yanında, sadece bedene ve saça özel bir renk vermek için değil, mümkün olan en güzel kokuyu da vermek amacıyla kullanılmışlardır. Bunlar sadece yıkanmadan sonra değil, her an kişinin görünüşünü değiştirme veya olduğundan daha iyi ve mutlu görünmesini sağlama amacına yönelik kullanım görmüşlerdir. Kısaca günümüzdeki yağlar ve merhemler olarak hizmet etmişlerdir. W. Smith, *Dictionary of Greek and Roman Antiquities*, London, 1870, 1214. Bu parfüm ve kremler Mısır’dan Mezopotamya’ya, Minos’a, Perslere, Yahudilere ve Antik Yunana geçmiştir. Erken dönemlerde, Yunan dünyasında sadece kadınlar tarafından kullanılan bu krem ve parfümler erkekler tarafından kullanılmazdı. Yunan dünyasında kadınlar tarafından kullanımlarının yanında, mezarlarda ölü hediyesi ya da kült amaçlı olarak kullanılırdı. Roma’da Cumhuriyet döneminin sonları ve tüm İmparatorluk dönemi boyunca kullanımı yaygınlaşan bu kremleri artık sadece kadınlar değil, herkes kullanılır hale gelmiştir. Roma İmparatorluk Döneminin başlarından itibaren bu kremlerle ilgili birçok yazılı kaynak ele geçmiştir. RE I A, 2 (1920) 1851 vdd, “Salben” (Culmann). Parfüm imal eden kişiler genelde aşağı görülen bu işle uğraşanlardan olup bu işle uğraşanlara pek iyi gözle bakılmazdı, ancak bunu yanında aşağı görülen bu işle uğraşan kişiler sürekli üst tabakadan insanlarla ilişki içinde olurdu. Bu iş çok kazançlı olmasının yanında imalat için gerekli olan malzemeler pahalı egzotik aromalardan oluşurdu, bu yüzden üretim ve ticaret için gerekli finansmanların özgür ve zengin vatandaşlar tarafından sağlandığı düşünülmektedir; J.-P. Brun, “The Production of Perfumes in Antiquity: The Cases of Delos and Paestum”, *AJA* 104,2, 2000, 277-278. Antik dönem insanının kullandığı çok sayıda yağ, merhem ve diğer parfümlerin sayısı oldukça şaşırtıcıdır. Saçı temizlemekten çok boyamak için kullanılan çok sayıda sabun bulunur; Plinius XVIII.12.51.

μόρον, ἀλειμμα, χρί(σ)μα), μύρωμα, sıvılara ise, μύρα ve στακτά denilirdi³³. Vücut ve bazen saçta kullanılan çok çeşitli ve pahalı yağlardan bazıları şu şekilde sayılabilir: mendesium³⁴, megalesium, metopium³⁵, amaracinum³⁶, Cyprinum³⁷, susinum³⁸, nardinum³⁹, spicatum, iasminum, rosaceum⁴⁰ ve crocus⁴¹. Bu yağlara ek olarak parfüm yerine kullanılan pudraların genel adı ise *diapasmata*'dır. Güzel kokulu yağların ve ona benzer şeylerin ne kadar lüks oldukları ile ilgili olarak, bunların günde iki hatta üç kez, tatlı kokunun hiç kaybolması için uygulandıklarını aktaran Seneca'dan öğrenilmektedir⁴². Yunanlılar'ın bunlarla çok erken dönemden itibaren iç içe oldukları bilinmesine karşın, Roma'da Cumhuriyet döneminin sonlarına kadar çok popüler olmamışlardır⁴³. Zengin Yunanlılar ve Romalılar, özellikle yıkanmada, yağlarını ve parfümlerini genel olarak *Narthecia* denilen küçük kutularda veya pahalı

³² G. Işın, "Ointment of Medicine Vessels from Patara: An Overview of a Simple Hellenistic Form in the Ancient Mediterranean World", *AA 2*, Halbbant, 2002, 86-87.

³³ RE I A, 2 (1920) 1851 vdd, "Salben" (Culmann).

³⁴ Mendesium; balanine yağı, myrrh (lavanta yapımında kullanılan kokulu bir çeşit sarı sakız), Çin tarçını ve çam sakızından yapılırdı. Dioscorides I-72.

³⁵ Acı badem bir mortar içerisinde hamurlaşana kadar ahşap havaneli ile dövülür. Sonra kaynatılarak suyu özümseyene kadar yaklaşık yarım saat beklenir. Sonra bir tahta üzerine bastırılarak suyu çıkarılır. Sonra ise aynı işlem su miktarı gittikçe azaltılarak devam ettirilir. Rahim ağrıları, kasılmalar, rahim düğümlenmeleri ve aynı bölgelerdeki sorunlara iyi gelmesinin yanında, baş ağrısı, kulak problemlerinde de kullanılmaktaydı. Dioscorides I-39.

Diğeri de Mısır'da üretilen bir kozmetik üründür. Metopium olarak adlandırılmasının sebebi ise galbanum ile karıştırılmasıdır. Bu da acı badem, olgunlaşmamış zeytinden elde edilen yağ vb. ile üretilmekteydi. Dioscorides I-71.

³⁶ En iyi amaracinum Kyzikos'ta üretilmekteydi. Olgunlaşmamış zeytinden elde edilen yağlar ve birçok farklı kozmetik karışımın birleşiminden oluşurdu ve tarçın ile de güçlendirildiği durumlar söz konusuydu. Dioscorides I-68.

³⁷ "Kıbrıs Yağı" olarak da bilinir. Olgunlaşmamış zeytinlerden elde edilen yağ ve yağmur suyu ile birlikte karıştırılan diğer aromalardan oluşurdu. Dioscorides I-65.

³⁸ Diğer adları da lilinum ve liliaceum olarak bilinir. Güzel kokulu şarap içine bir miktar yağ ve diğer karışımların eklenmesi ve kaynatılmasının ardından, yağ bir süzgeçten geçirilir ve yeniden kaynatılır. Ardından yağmur suyunda bekletilmiş cardamom eklenir. Demlenmeleri beklenir ve ardından yeniden süzgeçten geçirilir. Sonra bu kalınlaştırılmış yağ ve bin adet (saymaca) zambak alınır ve yapraklarından ayırdıktan sonra sıg bir kaba konurlar. Yağ dökülüp ellerle karıştırıldıktan sonra bir gün bir gece bekletilir. Ardından bal aroması eklenip su ve yağ damıtmaları yapılırdı. Dioscorides I-62.

³⁹ Malabathrum yaprağı kullanılan ve kullanılmayan çeşitli üretim teknikleri mevcuttur. Güç verici bir etkisi vardır. Dioscorides I-75.

⁴⁰ Rhodos'a özgü olarak bilinir. Ana bileşenleri bal, yağ ve su olmakla birlikte aromalar da bunlara ek olarak kullanılırdı. Kanama durdurucu, sakinleştirici, dezenfektan özelliğinin yanında yara lapalarıyla da karıştırılırdı. İçildiğinde ise mide ağrısı ve baş ağrısı gibi şikayetlere de iyi gelirdi. Dioscorides I-53.

⁴¹ Vücut güzelliğinin sağlanması ve bakımı için kullanılan bir kozmetiktir. Lykia ve yakınlarında da üretilmesi ile önemlidir. Dioscorides I-25.

⁴² Smith 1870, 1214.

⁴³ A.g.e., 1214.

işçilikli kaplarda yanlarında taşınırlardı⁴⁴. Günlük kullanımın yanında, mezarlara ölü hediyesi olarak bırakılan kapların içine konuldukları gibi, cenaze töreni sırasında mezarlara döküldükleri de bilinir⁴⁵.

Yunanistan ve Güney İtalya kentlerinde bu merhemler ve parfümler üzerine hatırı sayılır bir trafik işlemekteydi. Bu işle uğraşanlara *unguentarii*⁴⁶ daha çok bayan olmaları itibariyle bunlara *unguentariae*⁴⁷, ve bu işe de *unguentaria* adı verilirdi⁴⁸. Son derece zengin bir kent olan Capua’da, tamamıyla bu merhem ve parfümlerin satışına ilişkin dükkanların bulunduğu ve Seplasia adı verilmiş olan bir sokak da yer alıyordu⁴⁹.

İçinde, genellikle özel yağlar, kremler ve parfümler taşınmış olan⁵⁰ *unguentarianın* sıvı baharatlar, bal ve sirke gibi maddelerin de taşınması için kullanıldığı bilinir⁵¹.

Çalışmamızın konusunu oluşturan kabın antik dönemdeki isimlendirmesi tam olarak bilinmemesine karşın, bu konuda ileri sürülen bazı fikirler vardır. Plinius kesin olarak *vasa unguentariad*an söz etmekle birlikte⁵², Hellström’e göre Plinius, büyük olasılıkla kendi döneminin alabaster kaplarından söz ediyordu. Antik kaynaklarda geçen *ampulla et strigilis* ise, hem Plautus hem de Cicero tarafından sıkça bahsedilen ve palaestradaki iki önemli elemanı tanımlamakta kullanılan bir

⁴⁴ A.g.e., 1214.

⁴⁵ RE I A, 2 (1920) 1851 vdd, “Salben” (Culmann).

⁴⁶ Cicero I. 12; Horatius II.3.228; Smith 1870, 1214.

⁴⁷ Plinius VIII.5.

⁴⁸ Smith 1870, 1214.

⁴⁹ A.g.e., 1214.

⁵⁰ Hellström 1965, 24; E. Laflı, *Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantik-frühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Psidien (Süd Türkei): Der Forschungsstand und Eine Auswahl von Fundobjekten aus den Örtlichen Museen*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Köln, 2003, 155. Genellikle yağ temelli olmalarının yanı sıra bitkisel karakter de taşıyan bu parfümlerin kişiler tarafından süs amaçlı kullanımlarının yanı sıra adak ve ölü hediyesi ve tıbbi tedavi için de kullanılmıştır. Agora XXIX, 175-176. Antik dönemdeki parfüm imal eden yerler için bkz., Agora XXIX, 176, dn. 31.

⁵¹ Gürlü, *Metropolis’in Hellenistik Dönem Seramiği* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İzmir, 1994, 63, dn. 4.

⁵² Plinius XXXVI, 12.

kelime olmalıydı⁵³. Yine Hellström'e göre, eğer Hellenistik dönemin en yaygın formu olan unguentariumun yağ bulundurma işlevini Roma döneminde de sürdürdüğü iddia edilebilirse, bu dönemdeki adının Ampulla olması da gayet mümkün gibi görünür. Hellström'e göre, antik dönemdeki bu isimlendirmeler yalnızca malzemeyi değil formu da tanımlamaya yönelik olmalıdır⁵⁴. Anderson-Stojanović'e göre alabastron ve lekythos terimlerinin her ikisi de, antik dönemde bu küçük şişeler için kullanılmış olabilir. Ancak unguentariuma açık bir şekilde referans olacak edebi kaynak bulunmamaktadır⁵⁵. Bu kaplar için kullanılan bir diğer Latince isimlendirme de *olfactariolum* olarak geçer⁵⁶.

Günümüzde bu kaplar için kullanılan unguentarium kelimesi, form ya da yapım malzemesinden daha çok, içerisinde taşımış olduğu kozmetik amaçlı sıvı ya da kremli maddelerden kaynaklanır. Bunlar için kullanılan diğer bir isimlendirme olan balsamarium da, unguentarium gibi, tanımlayıcı bir isimdir ve bu küçük şişelerin içerisindeki muhtemel malzemeyi belirtir⁵⁷. Ancak unguentarium olarak isimlendirilen bu seramiklerin sadece kozmetik amaçlı kullanılmadığı, mezar ve kutsal alanlarda da yoğun olarak ele geçtiği bilinir⁵⁸. Bunların yanı sıra Atina Agorası'nda yapılan çalışmalarda içinde muhtemelen zeytinyağı kalıntısı olan örnekler bulunmuştur⁵⁹. Bu seramiklerin isimlendirilmesi içerikleri ya da kullanım amaçlarından yola çıkılarak yapılırsa bazı tutarsız sonuçlar ortaya çıkar. Formlarına göre bu seramiklere genel bir isimlendirme yapılması da zordur. Çünkü Hellenistik dönemin başlarından itibaren Roma dönemi solarına kadar görülen bu seramikler, dönemler arasında değişim geçirmiştir; kaldı ki aynı dönem içinde bile farklı

⁵³ Hellström 1965, 24, dn. 7.

⁵⁴ A.g.e., 24-25.

⁵⁵ Anderson-Stojanović 1987, 106.

⁵⁶ A.g.e., 106, dn. 7.

⁵⁷ Hellström 1965, 23.

⁵⁸ Bu örnekler için bkz. H. S. Robinson, *The Athenian Agora V, Pottery of the Roman Period: Chronology*, Princeton, New Jersey 1959; Thompson 1934 472; K. Nohlen, W. Radt, *Kapıkaya. Ein Felsheiligtum bei Pergamon*, *AvP* XII, Berlin, 1978, 33; S. I. Rotroff, *The Athenian Agora XXIX, Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material*, Princeton, New Jersey, 1997, 176.

⁵⁹ Agora XXIX, 175, dn. 28.

formlarda olan ancak işlevsel olarak kullanım ortaklığı bulunan örnekler bulunur⁶⁰. Sonuç olarak bu seramiklerin isimlendirilmesi bizce sorunlu ve tartışmaya açık olmakla birlikte, çalışmamızda bu seramikler için unguentarium kelimesini kullanmayı çok yaygın bir isimlendirme olduğu için uygun bulduk.

Unguentaria yapımında birçok malzeme kullanılmış olmasına rağmen pişmiş toprak en yoğun üretimi sağlamıştır. Maliyet açısından ucuz olan pişmiş toprak unguentarianın kalitesi, nitelikli, temiz kilden yapılmış siyah astarlı örneklerden, son derece özensiz yapılmış astarsız örneklerle kadar çeşitlilik gösterir. Kalitesiz kilden yapılmış örnekler genellikle nekropolis alanlarında bulunması, yapım kalitesinin kullanım amacına göre değiştiğini gösterir. Anderson-Stojanović'e göre ticari amaçla ve bu standartlarda yapılmış unguentariaya oranla, mezarlarda bulunan unguentaria genellikle daha kötü kalitede yapılmıştır⁶¹. Pişmiş toprak örneklerinin yanı sıra, özellikle cam Roma İmparatorluğu'nun erken dönemlerinde yaygın olmak üzere, gümüş, altın, alabaster, akik, kurşun⁶² ve onyks⁶³ de bu kapların yapımında kullanılmıştır.

Hellström, toprak şişelerin, geçirgen oldukları için değerli parfümlerin taşınmasında kullanışlı olamayacağını söyler ve pahalı mallar için pahalı kapların kullanılması gerektiğini belirtir⁶⁴. Unguentaria içerisinde ne taşınmış olabileceği konusunda birçok olasılık bulunmaktadır. Knossos'da ele geçen cam unguentarium içerisinde pembemsi bir tozun kalıntıları bulunmuş, yapılan incelemelerle bunun belki de parfüm olarak kullanılan kırmızı aşı boyasına ait olabileceği

⁶⁰ Aynı dönem içerisinde olan form farklılıkları özellikle Roma İmparatorluk Dönemi başlarında tüm Akdeniz'de görülür. Bu farklı formlar için bkz. Agora V, Lev. 2, F 48-50.

⁶¹ Anderson-Stojanović 1987, 117.

⁶² Hellström 1965, 24.

⁶³ Plinius XXXVI, 60.

⁶⁴ Hellström 1965, 24; Atina Agorası'nda bulunan unguentaria üzerinde yapılan testlerde, içlerine konulan suyun, parfüm ya da yağlara göre daha hızlı bir şekilde emildiği gözlenmiştir. Siyah astarlı unguentaria içerisine konulan sıvıların iki gün içinde 1/3 oranında azaldığı, erken dönem gri unguentaria içerisine konulan suyun ise, beş gün içinde % 20 oranında sızdığı gözlenmiştir. Rotroff'a göre orijinalinde unguentariumun iç yüzeyi balmumu ya da don yağı ile kapanarak sıvının sızması geciktiriliyor olabilirdi. Ticari amphoralar da bazı amaçlar için sakız ve balmumu gibi işlemlerden geçirilmiştir. Agora XXIX, 176, dn. 31. Stobi malzemeleri üzerinde ise, unguentaria kapasiteleri ile ilgili testler yapılmıştır. Ancak bu testler malzemeler içerisine pirinç ya da su konularak yapıldığı için sağlıklı ve kesin bir sonuca ulaşılamamış, sadece konu üzerine bir fikir vermesi amaçlanmıştır. Unguentaria kapasiteleri için bkz., Anderson-Stojanović 1987, 117-118, Tablo 1.

düşünülmüştür⁶⁵. Bunun sonucunda seramik unguentaria içerisine konulanların sıvı maddelerden toz maddelere ya da tütsüye benzer parçacıklı maddelere kadar çeşitlilik gösterdiği söylenebilir⁶⁶. Ancak Atina'da Pandrosou Caddesi'nden gelen iki örnek içindeki buluntularıyla dikkat çekicidir. Mezar buluntusu olan bu örneklerin birisinin içinde bulunan obol bu seramiklerin kullanımına ilişkin başka ilginç veriler sunar. Unguentarium içindeki obol'un mezara, mezar sahibinin Styx nehrini geçmesi için kayıkçı Charon'a vereceği para olarak yorumlanmıştır⁶⁷.

Bu seramiklerin kullanımları sadece kozmetik amaçlı ya da gömü geleneği ve törenleriyle sınırlı değildir. Kutsal alanlara adak eşyası olarak bırakıldıkları da bilinir. Örneğin, Pergamon Kapıkaya'da Kybele kültüründe kullanılan adak eşyaları arasında unguentarium da bulunmuştur. Bunun, tanrıça için yapılan bahar şenliklerinde Attis'e ölü armağanı olarak bırakılmış olabileceği düşünülür⁶⁸. Aegina'da da Apollon kutsal alanına unguentaria bırakıldığı bilinmektedir⁶⁹.

Mezar stellerindeki unguentaria betimlemeleri de bu malzemelerin fonksiyonları hakkında farklı bilgiler verir. Bu seramikler genellikle mezar stellerinin üst rafında, mezar sahibinin arkasında betimlenirken, daha az görünen bir sıklıkla bazen mezar sahibi tarafından değil de, bir çocuk/hizmetçi tarafından taşınır şekilde betimlenir⁷⁰. Unguentariumun betimlenmiş olduğu bu mezar stellerinin hepsi kadınlara aittir ve genelde unguentaria yanında pyxis gibi kadınların kullandığı kozmetik amaçlı kaplar ve aynalar dikkat çeker. Unguentariumun stellerde bu şekilde betimlenmesi, bu seramiklerin sadece kadınlar tarafından kullanılan kaplar olabileceğini akla getirir. Unguentaria ölü hediyesi ya da kutsal alanlarda sunu

⁶⁵ Anderson-Stojanović 1987, 116, dn. 65. Plinius, kurutulmuş parfümden yapılmış tozlardan bahseder. Plinius XIII.3.19.

⁶⁶ Anderson-Stojanović 1987, 116.

⁶⁷ P. Åström, "Two Unguentaria and an Obol", *Opuscula Atheniensia* 7, 1964, 189.

⁶⁸ Nohlen, Radt 1978, 83.

⁶⁹ R. Smetana – Scherrer, "Spätklassische und hellenistische Keramik", (in *Alt – Ägina* II-1, Ed. H. Walter) 1982, 88.

⁷⁰ E. Pfühl, H. Möbius, *Die östgriechischen Grabreliefs*, Mainz am Rhein, 1977. raflarda betimlenen unguentariumlar için no. 384, 507, 538, 892, 909, 924, 989, 922, çocuk/hizmetçi elindekiler için no. 405 – 407, 410. 924 no'lu stelde diğerlerinden farklı olarak torba formu unguentaria betimlenmiştir.

amaçlı ve/veya kült amaçlı olarak kullanımının yanında günlük yaşamda da kullanılmıştır⁷¹.

Unguentarianın Klasik dönemde mezarlara bırakılan lekythosların, özellikle bodur lekythosların yerini alan seramik formu olduğu düşünülmektedir⁷². Bilindiği gibi lekythoslar İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına kadar önemli mezar armağanları olarak kullanılmıştır⁷³. Klasik dönem sonlarında lekythosların ortadan kaybolması ve unguentarianın ortaya çıkışının bu döneme rastlaması, bu seramiklerin lekythosların takipçisi olduğu düşüncesini kuvvetlendirir. Ayrıca unguentarianın, lekythoslar gibi daha çok mezarlara, ölü hediyesi olarak bırakılması ve içlerinde kozmetik ya da benzeri amaçlar için kullanılan sıvı veya merhemlerin konulması da bu düşüneyi destekler. Ayrıca erken unguentarianın formu, geniş kaidesi ve özellikle dudak yapısı ile profilendirilmiş keskin hatlı omzu her iki kap formu arasındaki ilişkiyi gözler önüne serer⁷⁴. Antik kaynaklarda da bu konuya ilişkin bilgiler bulunur. Aristophanes mezarlara ölü hediyesi olarak lekythos koyma geleneğinden bahseder⁷⁵. Athenaeos'da, klasik lekythosların ortadan kalkmasından sonra lekythos olarak isimlendirilen şişelerin varlığından söz eder⁷⁶.

Unguentarianın antik dönemde nasıl ayakta durduğu açıklığa kavuşmuş değildir ve konu üzerine birçok görüş bulunur. Erken örneklerde geniş kaideye sahip oldukları için kendi ayakları üzerinde durmuş olmalıydılar; ancak zamanla ayağın uzaması bu seramiklerin dik durmalarını zorlaştırmıştır. Unguentaria ile benzer amaçlı kullanılmış alabastron ve aryballos gibi seramikler ise, bir ayaklık ile

⁷¹ Smetana – Scherrer 1982, 88. Bu malzemelerin kullanımı için bkz. Anderson-Stojanović 1987, 121, dn. 106-110; Nekropol alanlarındaki libasyon amaçlı kullanımı için; E. B. Dusenbery, *The Necropolis, The Necropolis and Catalogues of Burials and Catalog of Objects by Categories*, Samothrace II, Princeton, New Jersey, 1998, 798; P. Kahane, "Pottery Types from the Jewish Ossuary-Tombs Around Jerusalem, An Archaeological Contribution on the Problem of the Hellenization of Jewry in the Herodian Period", *IEJ* 2, 1952 131-132.

⁷² Anderson-Stojanović 1987, 106; Hellström 1965, 24; F. F. Jones, "Hellenistic and Roman Periods. The Pottery", (in *Excavations at Gözlü Kule, Tarsus. Volume I*, Ed. H. Goldman) Princeton, New Jersey, 1950, 171; Vaag et al. 2002, 41; U. Heimberg, *Die Keramik des Kabirions*, 1982, 26; Samothrace II, 798; Khairy 1980, 85; Berlin 1997, 58.

⁷³ D. Kurtz, J. Boardman, *Greek Burial Customs*, Ithaca: Cornell University, 1971, 103.

⁷⁴ CVA 62, Deutschland, Berlin 8, Lev. 39-45.

⁷⁵ Hellström 1965, 24, dn. 9.

⁷⁶ A.g.e., 25, dn. 1.

kullanılmış olmalıdır. İğ formlu unguentarium için de bu varsayım kabul edilebilir, fakat bunlar için kullanılmış ayak ya da benzeri destekler ele geçmemiş⁷⁷; amphoriskoslarla ilişkili olabilecek olan destekler ele geçmiştir⁷⁸. Ayakların ele geçmemesi bu seramiklerin günlük yaşamda yatay olarak kullanıldığını akla getirmiştir⁷⁹. Eğer iğ biçimli örnekler yatay olarak kullanılmışlarsa bunların içindeki sıvı ve kremlerin dökülmesini ya da buharlaşarak uçmasını engelliyecek tıpların bulunması gerekirdi. İğ biçimli örnekler için bu tıpların varlığından mevcut verilerle söz etmek güçtür. Ancak bunun yanında, Geç Roma ve Erken Bizans dönemlerinde yoğun biçimde kullanılan Geç Roma unguentariumları için bunu söylemek mümkündür. Geç örneklerle ait birçok tıpa ele geçmiştir⁸⁰. Anderson-Stojanović bu durumda, iğ forma uygun tıpların ele geçmemesini, tıpa olarak kullanılacak malzemenin balmumu ve mantar gibi çabuk bozulan organik maddelerden yapılmış olabileceğine bağlar⁸¹.

İğ biçimli unguentarium ayaklarının sabit olmadığı için bunların belki de elde taşındıkları ya da boyunlarından bir iple asılarak kullanıldıkları yönünde görüşler de bulunur⁸². Ancak mezar stellerinde betimlenen iğ biçimli unguentaria raflarda ayaklarının üzerinde, hiç bir destek olmadan durduğu görülmektedir⁸³.

Kapalı formları ve dar boyunları ile unguentaria içindeki kremi ya da yarı akışkan maddelerin kullanımıyla ilgili bazı varsayımlar da bulunur. Yarı akışkan ya da kremi malzemelerin bir kaşık yardımıyla unguentarium içinden alındığı ya da boyunlarının kırılarak içindeki maddelerin kullanıldığı yönünde görüşler vardır⁸⁴.

⁷⁷ Khairy 1980, 85; Anderson-Stojanović 1987, 114.

⁷⁸ Agora XII, 43, 156, 80.

⁷⁹ Anderson-Stojanović 1987, 114.

⁸⁰ Geç örnek tıpları için; Türker 2005, 313; N. Firat, "Perge Konut Alanı Kullanım Keramiği", (in *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine. Actes de la Table Ronde d'Istanbul*, Ed. C. Abadie-Reynal) *Varia Anatolica* XV, 2003, 91-95.

⁸¹ Anderson-Stojanović 1987, 114.

⁸² Samothrace II, 799; Anderson-Stojanović 1987, 114.

⁸³ E. Pfuhl, H. Möbius, *Die östgriechischen Grabreliefs*, Mainz am Rhein, 1977, raflarda betimlenen unguentariumlar için no. 384, 507, 538, 892, 909, 924, 989, 922.

⁸⁴ Anderson-Stojanović 1987, 115, dn. 61.

Bu seramiklerin isminin orijininde, taşıdıkları maddelerde, ortaya çıkış yerlerinde ve kullanım alanlarında kesinlik olmadığı gibi kullanım şekilleri de açıklığa kavuşmuş değildir. Fakat sözü edilen tüm kullanım biçimleri bu seramiklerde uygulanmış olmalıdır ve onları sadece tek bir kullanım biçimiyle sınırlamak uygun değildir.

Unguentariumun ortaya çıkış yerini tam olarak söylemek şu an için olanaksız gibi görünmekte ve orijin problemi bulunmaktadır. Her bölgenin de kendine özgü hamur yapısında unguentarium üretmiş olduğu bilinmektedir. Konuyla ilgili bilim adamlarının bu seramik türünün ortaya çıkış yeri ile ilgili çeşitli düşünceleri bulunur. Thompson kokuların doğudan Yunan dünyasına geldiğini ve unguentarium gibi koku taşıyıcı kapların da doğudan gelmiş olabileceğini söyler⁸⁵, Myres ise bu kapların Suriye kaynaklı olduğunu ileri sürer⁸⁶, Westholm Mısır gibi orijinler öne sürmektedir⁸⁷. Fakat bu iddialar üzerine de çok iyi kanıtları yoktur. Dura'da sadece bir tek tip bulunmuştur ve Filistin'deki en erken örnekler de İ.Ö.2. yüzyılın ilk yarısına aittir. Daha doğuda Tigris Seleukeiası herhangi bir malzeme vermekten uzaktır⁸⁸. Guz-Zilberstein, Hellenistik örneklerde bulunan yozlaşmış yatay kulplardan yola çıkarak bunların Ege orijinli (özellikle Kıbrıs, Rhodos ya da Yunanistan) olabileceğini ileri sürer⁸⁹. Lapp bunlara köken olarak Mısır'ı önerir⁹⁰. Rotroff, erken gri unguentariayı Kıbrıs Bichrome V amphoralarının minyatür çeşitlemesi olarak görür⁹¹. Talcott, unguentariumın, parfüm ithalinde kullanılan yandan kulplu Kıbrıs amphoralarının minyatür kulpsuz çeşitlemeleri olduğunu

⁸⁵ Thompson 1934, 473. Ancak, Thompson'un söylediğinin aksine, batıda da Delos, Paestum, Capua, Pozzuoli gibi ünlü olan parfüm üretim merkezleri bulunmaktadır; J.-P. Brun, "The Production of Perfumes in Antiquity: The Cases of Delos and Paestum", *AJA* 104,2, 2000, 277.

⁸⁶ Ancak Myresin bu önerisini destekleyecek yeterli kanıt bulunmamaktadır. Thompson 1934, 473, dn. 4.

⁸⁷ Hellström 1965, 25, dn. 4.

⁸⁸ A.g.e., 25, dn. 5-7. Hellström'e göre Eğer Suriye bu formun kökeni coğrafya olsaydı daha fazla örnek bulunması gerekirdi. Mısır kökeninin temelini oluşturan Westholm ise Mustafa Paşa'daki formların çeşitliliği ile desteklemektedir. Fakat bu nekropol geçirir ve oldukça geniş bir zaman dilimini kapsamaktadır. İskenderiye'deki en erken nekropolis olan Sciatbi toplamda dörtten fazla unguentarium vermez. Hellström 1965, 25, dn. 9-10.

⁸⁹ B. Guz-Zilberstein, "The Typology of the Hellenistic Coarse Ware and Selected Loci of the Hellenistic and Roman Periods", (in *Excavations at Dor, Final Report Volume I B, Areas A and C: The Finds*, Ed. A. Belfer-Cohen, A. Ben-Tor, Y. Tsafirir) Jerusalem, 1995, 304.

⁹⁰ P. W. Lapp, *Palestinian Ceramic Chronology 200 B.C. – A.D. 70*, New Haven 1961, 228.

⁹¹ Rotroff 1984, 258.

düşünür⁹². Åström bu seramiklerin çıkış yerinin kesin olarak bilinmemesine karşın Attika olmasa bile bunların Kıta Yunanistan'dan gelmiş olabileceğine değinir⁹³. İğ biçimli tip olarak isimlendirilen unguentarianın ise, İ.Ö.5.yüzyıl ortalarında ilk görüldüğü yer olarak İspanya gösterilmektedir⁹⁴, ancak İ.Ö. geç 4.yüzyıla kadar Doğu Akdeniz'de bu form görülmez⁹⁵.

Hellström akla yatkın bir şekilde Akdeniz'deki erken unguentariumun form olarak çok fazla çeşitlilik göstermesinden dolayı, hepsi için ortak bir köken öne sürmenin son derece zor olduğuna değinmektedir ve unguentariumun birtakım çağdaş yerel varyasyonlarının tek bir etki kaynağından değil de, birden fazla yerden kökenlendiğini öne sürmenin olasılığından bahseder⁹⁶. Jones ise⁹⁷, unguentarium gibi taşıyıcı kapların olasılıkla parfüm imal edilen yerlerin yakınında üretilmiş olabileceğini söyler. Ancak, antik dönemde Mendes, Kyzikos, Tarsus, Phaselis, Delos, Rhodos, Kos, Korinth, Atina, Capua ve Naples gibi birçok yerin parfüm ve benzeri sıvı ürettiği bilinmektedir⁹⁸. Bu durumda yukarıda da değindiğimiz gibi, unguentarianın ortaya çıkış yerini tam olarak söylemek olanaksız gibi görünür.

Yapılan araştırmalar eksiksiz bir anlam taşımaya da unguentarium üretiminin ne denli geniş bir alana yayıldığını gösterir. Formdaki aşırı çeşitlilik, tarihlenmiş buluntular ve tipoloji açısından genel bir kronoloji oluşturmayı aşağı yukarı olanaksız hale getirir. Thompson, torba gövdelilerden daha yuvarlak hatlılara doğru gelişim gösteren bir kronolojiyi Atina için oluşturmuştur⁹⁹. Ancak torba gövdelilere oldukça geç tarihlerde de görülebilmektedir. Jones Tarsus unguentariumları için bir tipoloji vermiştir¹⁰⁰ ve Westholm Kıbrıs için bir takım yararlı gözlemlerde

⁹² B. Sparkes, L. Talcott, *The Athenian Agora XII, Black and Plain Ware of the Sixth, Fifth and Fourth Centuries B.C.*, Princeton, New Jersey 1970, 191-192.

⁹³ Åström 1964, 189. Bu görüşe Dusenbery'de katılır; Samothrace II, 799.

⁹⁴ L. Forti, "Gli unguentari del primo periodo ellenistico", *Rendiconti della Accademia di archeologia, lettere e belle arti, Napoli* 37, 1967, 142-157; Anderson-Stojanović 1987, 108, dn. 12.

⁹⁵ Anderson-Stojanović 1987, 108.

⁹⁶ Hellström 1965, 26.

⁹⁷ Tarsus I, 171.

⁹⁸ Plinius 13.2. 4-6.

⁹⁹ Thompson 1934, 472-474.

¹⁰⁰ Tarsus I, 171-172.

bulunmuştur¹⁰¹, ki her ikisi de Hägg-Fossey gibi¹⁰², gelişim olarak içi boş kaideden narin gövdeye giden bir eğilim takip eder. Bunların aksine Lapp, seramiklerin İ.Ö.1.yüzyılda incelendiğini ve kapasitelerinin gözle görünür bir şekilde arttığından bahseder¹⁰³.

Unguentaria ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde Kerameikos¹⁰⁴, Atina¹⁰⁵, Korinth¹⁰⁶, Asine¹⁰⁷, Ktima¹⁰⁸, Samos¹⁰⁹, Dor¹¹⁰, Pergamon¹¹¹, Tarsus¹¹², Halikarnassos¹¹³, Metropolis¹¹⁴, Klazomenai¹¹⁵, Tralleis¹¹⁶ gibi kentlerde bu seramiklerin İ.Ö.4. yüzyıl sonlarına doğru, Samothrake¹¹⁷ ve Tel Anafa'da¹¹⁸ İ.Ö.300 civarı, Olympia'da İ.Ö.3.yüzyıl ortaları¹¹⁹, Sardis'te İ.Ö.3.yüzyılda¹²⁰, Filistin'de İ.Ö.2. yüzyıl içinde¹²¹, Ephesos¹²², Miletos¹²³ ve Labraunda'da¹²⁴ ise en erken örneklerin Hellenistik Dönem içlerine tarihlendirildiği görülür.

¹⁰¹ Hellström 1965, 26, dn. 13.

¹⁰² I. Hägg, J. M. Fossey, *The Hellenistic Nekropolis and Later Structures on the Middle Slopes. 1973-1977*, (in *Excavations in the Barbouna Area at Asine 4*, Ed. I. Hägg, R. Hägg,) *Acta Universitatis Upsaliensis, Boreas* 4:4, Uppsala, 1980, 29.

¹⁰³ Lapp 1961, 197-198, Tip 91.1-2.

¹⁰⁴ U. Knigge, *Der Südhügel, Kerameikos IX*, Berlin, 1976, Lev. 67, 96.

¹⁰⁵ Agora XII, 191-192; Thompson 1934, 335, Res. 15, B 7, 342, Res. 22, B 44.

¹⁰⁶ G. R. Edwards, *Corinthian Hellenistic Pottery, Corinth VII,3*, Princeton, New Jersey, 1975, 99, Lev. 58, no. 584; E. G. Pemberton, K. W. Slane, "The Sanctuary of Demeter and Kore the Greek Pottery", *Corinth XVIII-I*, Princeton, New Jersey, 1989, Lev. 52, no. 594.

¹⁰⁷ Hägg – Fossey 1980, 72.

¹⁰⁸ J. Deshayes, *La Nécropole de Ktima*, 1963, Lev. XIX, 3: 1, 6 (P 230), Lev. LXV. 1.

¹⁰⁹ Günay 1989, 7, dn. 57.

¹¹⁰ Guz-Zilberstein 1995, 304, Res. 6.26: 1-6, Type UG 1.

¹¹¹ N. Kunisch, "Grabfunde aus dem Stadtgebiet von Bergama", *Pergamon Gesammelte Aufsätze, PF I*, Berlin, 1972, Lev. 4, no. 1-3.

¹¹² Tarsus I, 231, Lev. 135, no. 248.

¹¹³ Vaag 2002, Lev. 50, K 153.

¹¹⁴ Gürlü 1994, 179, Lev. 26, no. 124.

¹¹⁵ B. Hürmüzlü, *Klazomenai-Akpınar Nekropolis*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İzmir, Ege Üniversitesi, 2003, 432, Fig. 27: 120/2, Fig. 34: 148/1; a.y., "Burial Grounds at Klazomenai: Geometric through Hellenistic Periods", (in *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony*, Ed. A. Moustaka, E. Skarlatidou, M.-C. Tzannes and Y. Ersoy), *Proceedings of the International Symposium held at the Archaeological Museum of Abdera, 20-21 October 2001*, Abdera, 2004, 89, Fig. 23.

¹¹⁶ F. Ölmez, *Tralleis Nekropolünden Bir Mezar ve Buluntuları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Aydın, 2000, 67, Lev. XXIV, K9.

¹¹⁷ Samothrace II, 190, S 125-1.

¹¹⁸ Berlin 1997, 62, Lev. 12, PW 77-79.

¹¹⁹ U. Hausmann, *Hellenistische Keramik, Olympische Forschungen XXVII*, Berlin, New York, 1996, 33.

¹²⁰ S. I. Rotroff, A. Oliver, *The Hellenistic Pottery From Sardis: The Finds Throuh 1994*, London 2003, 68, Lev. 43, no. 249.

¹²¹ Kahane 1952, 131-135.

¹²² V. Gassner, *Das Südtor der Tetragonos-Agora: Keramik und Kleinfunde*, FiE XIII/1/1, Wien, 1997, 99, Lev. no. 347–349; V. Mitsopoulos-Leon, *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos Kleinfunde. 1. Teil: Keramik hellenistischer und römischer Zeit*, FiE IX 2/2, Wien, 1991, 151, Lev. 206, O 1-2.

¹²³ M. Pfrommer, “Klassische und Hellenistische Keramik aus dem Heroon III, in Milet 1983–1984” *IstMitt.* 35, 1985, 58, 76, Lev. 52-53.

¹²⁴ Hellström 1965, Lev. 12, 34.

IV. HELLENİSTİK DÖNEM PATARA UNGUENTARIUMLARI

IV.1. Erken Hellenistik Dönem Unguentaria (U1-63)

Unguentarianın özellikle bodur lekythosların takipçisi olduğu düşünülür¹²⁵ ve bu görüş birçok açıdan ispatlanmıştır¹²⁶. Patara unguentariumları arasında bu görüşü destekleyecek örnekler bulunur. Özellikle U1 birçok açıdan bodur lekythoslara benzer¹²⁷. Geniş ve kısa kaideye sahiptir; kaideden genişleyerek yükselen ve omuzlarda keskin hatla boyuna daralan gövde profili küresel bir karına sahiptir. İnce ve kısa boyun, dışa çekik dudaklı ağız formuyla son bulur. Bu özelliklere sahip benzer örnekler Korinth¹²⁸, Kerameikos¹²⁹, Ktima¹³⁰ ve Dor'da¹³¹ İ.Ö.4.yüzyıl ortalarından hemen sonraya verilir. Patara unguentariumları arasında en erken tarihe verilebilecek olan bu malzeme stratigrafik bir kazıdan ele geçmeyip, 1952 yılında T.C. Antalya Müze Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen kurtarma kazısında Tepecik mevkiinde bulunmuştur. Bu nedenden dolayı stratigrafik kazılardan ele geçmiş ve iyi tarihlendirilmiş olan örneklerle karşılaştırıldığında¹³², U1, İ.Ö.4.yüzyılın ortalarından hemen sonraya verilebilir. Ayrıca benzerleri üzerinden yapılan karşılaştırmalı tarihlemenin haricinde, sözünü ettiğimiz form İ.Ö.4.yüzyıl ortalarından hemen sonra görülür. 10 cm. yüksekliğe sahip Patara örneğinin, ağız üzerinde bir ve gövde üzerinde beş adet olmak üzere kırmızımsı kahverengi yatay bantları bulunur. Cıdarı, ağızdan dibe kadar aynı kalınlıkta devam eder. Bu tipolojideki örnekler İ.Ö.4.yüzyıl ikinci yarısından, Roma dönemi sonlarına kadar karşımıza çıkacak olan unguentarianın öncü örneğidir.

¹²⁵ Bkz., sayfa 16, dn. 74.

¹²⁶ Bkz., sayfa 16, dn. 72-76.

¹²⁷ CVA 62, Deutschland, Berlin 8, Lev. 39-45; Smetana-Scherrer 1982, Lev. 55, no. 688; J. Boardman, *Siyah Figürlü Atina Vazoları*, Çev: Gürkan Ergin, İstanbul, 2003, 146, no. 238.

¹²⁸ Corinth XVIII,I, Lev. 52, no. 594 (C-69-103.).

¹²⁹ Kerameikos IX, Lev. 96, E 81.

¹³⁰ Deshayes 1963, Lev. XIX, 3: 1,6 (P 230), Lev. LXV. 1.

¹³¹ Guz-Zilberstein 1995, 304, Res. 6.26: 1-6, Type UG 1.

¹³² Korinth için bkz., Corinth XVIII,I, Lev. 52, no. 594 (C-69-103.); Kerameikos için bkz., Kerameikos IX, Lev. 96, E 81; Ktima için bkz., Deshayes 1963, Lev. XIX, 3: 1,6 (P 230), Lev. LXV. 1; Dor için bkz., Guz-Zilberstein 1995, 304, Res. 6.26: 1-6, Type UG 1.

Unguentarianın erken örneklerinde, U1’de olduğu gibi, gövdenin en geniş bölümü omuzdur ve gövdeyle kaide arasında ayak bulunmaz. Ayak İ.Ö.4. yüzyıl sonlarına doğru oluşmaya başlar, omuz daralır var olan keskin hat yuvarlaklaşır ve genel yükseklik artar¹³³. Erken örneklerde, ağızdan dibe kadar aynı olan cidar kalınlığı, zamanla değişir ve ayak uzadıkça gövde içinin derinliği azalır. İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihlenen erken örneklerin (U1’de yoktur) genelde dış ve bazen de iç yüzeyi siyah astarla kaplanmış olarak karşımıza çıkar. Siyah astarlı bu örneklerin çok kırılğan, temiz, neredeyse katkısız hamurları bulunur. Bu özellikler unguentarianın tarihlendirilmesinde önemli rol oynar¹³⁴.

Patara’nın Ege ve Akdeniz’in buluştuğu Anadolu’nun güney batı ucunda yer alması, Doğu Akdeniz ve Ege ile ticari ilişki halinde olması, kentin hem Hellenistik hem de Roma dönemlerinde Lykia’da oynadığı ekonomik ve sosyal rol nedeniyle, diğer arkeolojik buluntularda olduğu kadar¹³⁵, unguentariada da çeşitlilik gösterir. Bu çeşitlilik özellikle Erken Hellenistik dönemde izlenir. Patara örneğimiz U1 dışında, İ.Ö. geç 4.yüzyıla verdiğimiz malzemelerde diğer kentlerden daha fazla bir çeşitlilik söz konusudur.

U2 birçok kentte bulunmuş olan malzemedan farklı özelliklere sahiptir. Kaide ve gövde yapısı U1 no’lu örneğe benzerken, boyun kısmı silindirik ve uzundur. Amphoriskosa benzer olan bu tip, kulbunun olmayışı, dışa çekik dudağı ve uzun dar boynu ile bu kaptan ayrılır. Yapılan çalışmalarda bu malzemenin özellikle Anadolu’nun Akdeniz kıyıları ile Doğu Akdeniz’de yoğun olarak bulunduğu

¹³³ Atina için bkz., Thompson 1934, 335, Res. 15, B7; Boulter 1963, Lev. 46, H 1; Kerameikos IX, Lev. 96, E 86, 1. Makedonya için bkz., Drougou 1991, 155, a.c. Korinth için bkz., Corinth VII,3, Lev. 20, 584, Lev. 58, 584. Perge için bkz., Ş. S. Çokay, *Karaçalı Nekropolü* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İstanbul, 2003, 233, Kat. no. BB 2.

¹³⁴ Yalnızca kil özelliği değil, belki astar boyanın hem içte hem de dışta kullanılması ile boyanın kalitesi her zaman olmamakla birlikte, tarihlemede yardımcıdır.

¹³⁵ Diğer küçük buluntular ve bu maddi buluntular ışığında Patara ve maddi buluntu etkileşim alanı için çalışmalar yapılmıştır. Kâhya 1995, 1 vdd.; Işın 1998, 1 vdd.; Uygun 2000, 1 vdd.; Özudoğru 2002, 1 vdd.; Baybo 2003, 1 vdd.; Işın 2002 107-115; G. Işın, “Ointment of Medicine Vessels from Patara: An Overview of a Simple Hellenistic From in the Ancient Mediterranean World”, *AA* 2. Halbbant, 2002, 85-96.

gözlenir¹³⁶. Benzerleri ve buluntu konteksti açısından U2, İ.Ö.4. yüzyılın sonlarına tarihlenebilir. Laflı, çalışmasında bu tipteki malzemelerin amphoriskoslardan köklendiğini söyler. Pisidya'daki parçalar kalın duvarlı ve özensiz yapılmıştır. Bu tipin genel yayılımı Pisidya Antiocheası ve çevresidir. Ayrıca bu tipin Pisidya'da yerel olarak üretilmiş olabileceği, fakat tarihlendirmenin kesin olmadığı buluntu yerlerinde bunların Erken Hellenistik dönemde yapılmış olabileceğini söyler¹³⁷. Regev tarafından yapılan çalışmada, Marissa'da (Tel Maresha) Erken Hellenistik döneme tarihlenen mezar içinden ele geçen örnek, şişkin gövdesi ve keskin omuz yapısı ile İ.Ö.4. yüzyıl sonlarına verilir¹³⁸. Marissa örneğinin boyun bölümü Patara örneğine oranla daha kısadır. Attaleia'nın Doğu Nekropolisi'nden ele geçen bir örnek ise, bulunduğu mezarın Hellenistik ve Roma dönemlerinde çok kez kullanılmasından dolayı, kesin olarak tarihlenememiştir¹³⁹.

U3 no'lu örnek kaide profili, kili ve astarının kaliteli olması ile dikkat çeker. Bu örnek ile birlikte, omuzdaki sert dönüş yumuşamış ve en geniş çap, omzun biraz altına inmiştir. U1 ve U2 ile karşılaştırdığımızda, ayak uzamaya başlamış ve kaide profillendirilmiştir¹⁴⁰. Ayağın oluşmaya başlamasıyla birlikte eserin boyu da uzar. Ağzı kırık olduğu için bu bölümle ilgili yorum yapmak olanaksızdır. Gözeneksiz ve katkısız kile sahip ve iyi pişmiş örneğimizin dış yüzeyinde kuşaklar halinde iki farklı astar boyama olması fırınlama sırasındaki ısı farklılığından kaynaklanmış olmalıdır. Unguentariumun içi açık kırmızı astarla kaplıdır. İçinin astarlanmış olması, bu malzemelerin işlevsel kullanım yönleri hakkında da bazı fikirler sunmamıza ve var olan bazı hipotezleri desteklememize olanak sağlar¹⁴¹. Benzer formdaki örnek Kerameikos kazılarında ele geçer ve kontekst buluntularla İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına

¹³⁶ Laflı 2003a, Lev. 121, b-g; D. Regev, "The Transitional Phase Between the Persian and Hellenistic Periods at Marissa", *Γ' Επιστημονική Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική, Χρονολογημένα Συνολα – Εργαστήρια* (Αθήνα 1994) Lev. 222, no. 1.

¹³⁷ Laflı 2003a, 83. Laflı bu tipin Amphoriskoslardan köklendiğini söyler ve amphoriskosların da Batı Anadolu mezarlarında İ.Ö.4. yüzyılın II. yarısı ve İ.Ö.300 civarında bulunduğunu belirtir.

¹³⁸ Regev 1994, 272.

¹³⁹ F. Büyükyörük, C. Tibet, "1998-1999 Yılı Antalya Doğu Nekropolü Kurtarma Kazıları", *Adalya IV, 1999-2000*, 120, 137, Res. 20, A 5/50.

¹⁴⁰ I. Andreu, H. Andreu, "Ελληνιστικά κεραμικά συνολα από το δυτικό νεκροτοφείο της Αμβρακίας", *Δ' Επιστημονική Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική, Χρονολογικά Προβλήματα Κλειστά Συνολα – Εργαστήρια* (Αθήνα 1997) Lev. 66, no. γ.

¹⁴¹ Bu konu bölüm IV.2. içinde *Kubbe ağızlı unguentaria*'da ele alınacaktır.

tarikhlenir¹⁴². U4 no'lu örneğimiz kil yapıyla olmasa da, kaide profili açısından benzerdir. Formu, kalitesi ve benzerleriyle yapılan karşılaştırmalar sonucu U4 için İ.Ö.4.yüzyıl sonları önerilir.

U5 geniş kaidesiyle U3 ve U4 no'lu örneklerden erkenmiş gibi görünse de, profillendirilmemiş kaidesiyle, biraz daha geç tarihlenir. Kaide ve gövdesinin alt bölümü ele geçen U6, Patara örnekleri arasında kaide ve gövde arasındaki orantısızlığıyla dikkat çeker. Kaide, gövdeye oranla çok küçük yapılmış, ayak oluşmamıştır. Küresel bir gövdeye sahip olan örneğimizin benzeri Kerameikos kazılarında, F 24 numaralı mezarda ele geçmiştir. Bronz bir asa ve bir unguentarium ile ele geçen örnek buluntu kontekst buluntularla İ.Ö.4.yüzyılın son çeyreğine tarihlenir¹⁴³.

U7-12 no'lu örneklerimiz, bir grup oluştur. Killeri genellikle açık kahverenginden, kırmızımsı sarıya doğru değişir. U7, U9-10 no'lu örneklerin dış yüzeyinde siyah astar kalıntıları gözlenir. Özellikle bu astar U9 ve U10'da belirgin şekilde görülürken, U7'nin dış yüzeyindeki astar çok aşınmıştır. Özellikle U9 numaralı örnek üzerindeki siyah astar, Batı Yamacı seramiklerini hatırlatır. Ancak Atina örneklerindeki gibi kaliteli bir astara ve temiz kile sahip değildir¹⁴⁴. Olasılıkla Batı Yamacı seramiklerinin yerel taklidi olmalıdır; bununla birlikte Patara Hellenistik dönem seramik üretimi hakkında ileride yapılacak daha fazla çalışmaların, yeterli bilgi vereceğini düşünmekteyiz¹⁴⁵. Erken örnekler üzerinde görülen siyah astar form gelişimi açısından örneklerin formlarını da destekler. Bu örneklerde kaide küçülmeye ve ayak bölümü uzamaya başlamış, gövdenin en şişkin olduğu yer omuzlardan aşağıya çekilerek tam gövde ortasına getirilmiştir. U8 no'lu

¹⁴² Kerameikos IX, Lev. 68, no. 364, 1.

¹⁴³ A.g.e., 184, Lev. 96, E 82, 1. 2.

¹⁴⁴ Agora XXIX, Lev. 85, no. 1163-1172.

¹⁴⁵ G. Işın, "General Outlook to the Hellenistic Pottery of Patara" bkz.: S. Lemaitre (Ed.), *Les produits et les marchés. Céramique antique en Lycie (VIIe s. Av. J.-C.-VIIe. ap. J.-C.)* (Baskıda); G. Işın, "The Preliminary Report to the Hellenistic Pottery of Patara from 'Tepecik Hill' Excavations", *AsiaMS* (Baskıda); G. Işın, "Hellenistic and Roman Pottery of Patara", *XVI International Congress of Classical Archaeology 23-26 August 2003 Boston* (Baskıda).

örneğimizin dış yüzeyinde astar kalıntısı görülmezken, iç yüzeyi kırmızımsı kahverengi astarla kaplıdır.

Metropolis'ten gelen bir örnek, U10'a form açısından çok benzemekle birlikte, gövde içi derinliğinin kaideye kadar inmemesiyle ayrılır¹⁴⁶. Söz konusu örneğimiz geniş kaidesi ve yuvarlak gövdesiyle İ.Ö.3.yüzyıl başlarına tarihlenen Ephesos örnekleriyle benzerdir¹⁴⁷. Perge'de bulunan örnek ise, şişkin karnıyla dikkat çeker ve U8 no'lu örneğimize benzer özellikler gösterir¹⁴⁸. Diğer bir Perge buluntusu, U7 no'lu örneğimize benzer, ancak daha şişkin karınlı olan Perge örneğinin boynu üzerinde U1'deki gibi bantlar bulunur ve İ.Ö.4.yüzyılın ilk yarısına tarihlenir¹⁴⁹. U11'e benzer Kition örneği kontekst buluntularla İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihlenir¹⁵⁰. Yukarıda değindiğimiz söz konusu örnekler birçok yerleşimde rastlanılır. Kerameikos¹⁵¹, Atina¹⁵², Korinth¹⁵³, Makedonya¹⁵⁴, Perge¹⁵⁵, Knidos¹⁵⁶ ve Sardis¹⁵⁷ gibi yerleşimlerde bu örnekler İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihlenir.

U13, iyi pişirilmiş, gözenekli, kum tanecikli, şamot ve kalsit katkılı kili ile şimdiye dek incelediğimiz örneklerden farklıdır. Dış yüzeyinde, gövde altına doğru kazıma tekniğiyle yapılmış birbirlerine paralel iki adet yiv bulunur¹⁵⁸. U14'ün dış yüzeyi U9-10 no'lu örneklerde olduğu gibi siyah astarla kaplıdır. Fakat bu örnekte astar daha yüzeysel ve gelişmiş güzel bir biçimde uygulanmış görünür; gövdesinin alt bölümü yivlendirilmiştir. Benzer unguentariumlar Ephesos ve Kerameikos

¹⁴⁶ Gürler 1994, Çiz. 36, Lev. 26, no.124.

¹⁴⁷ Mitsopoulos-Leon 1991, 147, Lev. 212, O 15-16.

¹⁴⁸ Çokay 2003, 117-118, 250, BZ 4.

¹⁴⁹ A.g.e., 107-109, 233, Kat. no. BB 2.

¹⁵⁰ M. Yon et. O. Callot, "Nouvelles Découvertes Dans La Nécropole Ouest De Kition", *RDAC*, 1987, 161, Fig. 10 no. 8, Lev. LII, no. 5.

¹⁵¹ Kerameikos IX, Lev. 96, E 86, 1.

¹⁵² Thompson 1934, 335, Res. 15, B7; Boulter 1963, Lev. 46, H 1.

¹⁵³ Corinth VII,3, Lev. 20, 584, Lev. 58, 584.

¹⁵⁴ Drougou 1991, 155, a.c.

¹⁵⁵ Çokay 2003, 117-118, 250, BZ 4.

¹⁵⁶ I. Şahin, *Datça-Reşadiye Atölyelerinde Hellenistik Dönem Knidos İnce seramik Üretimi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İzmir, 1992, Şek. 36, no. 211-212.

¹⁵⁷ Rotroff, Oliver 2003, Lev. 43, no. 253.

¹⁵⁸ Kerameikos ve İzmir müzesinde bulunan benzer örnekler İ.Ö.4. yy. sonuna tarihlenir. Bu örnekler için bkz. Kerameikos IX, Lev. 67, no. 357, G. G. Tuluk, "Die Unguentarien Im Museum Von İzmir", *Anatolia Antiqua* VII, 1999, Lev. 2, Kat. Nr.2.

kazılarında ele geçmiştir. Ephesos'daki örnek Hellenistik dönem içine verilirken¹⁵⁹, Kerameikos'daki örnek İ.Ö.4. yüzyıl sonlarına tarihlendirilmiştir¹⁶⁰.

U15-22 no'lu örnekler, Patara unguentariumları arasında, tombul gövde yapıları ile farklıdır ve ayak bölümü henüz oluşmaya başlamıştır. İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihleyeceğimiz erken örneğinde ayak bulunmazken (U15) zaman içerisinde boyun uzamasıyla ayak oluşur (U22). Grup içerisinde yer alan U15-16'da olduğu gibi, önceleri gövde iç haznesi neredeyse kaideye kadar inerken, zaman içerisinde oluşmaya başlayan ayak nedeniyle, gövde iç haznesi küçülür. Oluşan ayak bölümünün içi tamamıyla doludur. Örneklerin hemen hepsi kötü bir işçilik gösterir. U15 no'lu örneğin yüzeyi ince bir astarla kaplıdır. Form açısından birçok kentte örnekleri bulunur. Sadece gövde altı ve kaide bölümü ele geçmesine rağmen, bu veriler bize form açısından önemli ipuçları sunar. Kırmızı kile ve gri astara sahip, üzerlerinde gri renkte boya ile yapılmış bantlar bulunan Atina'daki benzerleri, daha ince duvarlıdır ve özenli işçilik gösterir; bu örnekler yanlarında bulunan iki adet geç pelike ile birlikte İ.Ö.4.yüzyıl sonuna tarihlenir¹⁶¹. Halikarnassos'daki benzerinde ise, ayak oluşmamıştır ve İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına verilen tarihi ile kentte ele geçen en erken örneği oluşturur¹⁶². U16 no'lu örneğimiz astarsız oluşu ve gri hamuruyla dikkat çeker. Kerameikos'ta İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihlenen mezarda ele geçen unguentarium ile benzerlik gösterir. U17-21 numaralı örneklerimizin benzerleri daha çok Kerameikos kazılarında ele geçmiştir¹⁶³. Bu gruptaki Patara örnekleri İ.Ö.4. yüzyıl sonlarıyla İ.Ö.3.yüzyıl başlarına tarihlenir.

U23-29, *minyatür unguentaria* olarak isimlendirilebilir. Boyları 6-10 cm. arasında değişir ve kil renkleri kırmızımsı sarıdan, açık kırmızımsı kahverengine kadar çeşitlilik gösterir. U23, bu gruptaki en erken özellikleri gösterir. Şişkin karınlı ve profillendirilmiş kaideli örneğimizin ayağı henüz oluşmaya başlamış; gövdenin en

¹⁵⁹ Mitsopoulos-Leon 1991, 147, Lev. 212, O 14.

¹⁶⁰ Kerameikos IX, Lev. 96, E 85. Kerameikos örneği üzerinde gri ile beyaz ve kırmızı çizgiler bulunur. Kerameikos IX, Lev. 96, E 85.

¹⁶¹ Thompson 1934, 473, Res. 15, B 7, Res. 22, B 44. Atina örnekleri ile yapılan karşılaştırmalar için bkz., a.y., 473, dn. 1.

¹⁶² Vaag 2002, 42, Lev. 50, K 153.

¹⁶³ Kerameikos IX, Lev. 67, no. 355, 2; Lev. 68, no. 377, Lev. 96, E 86, 2, E 92.

geniş çapı, omuzlardan aşağıya inmemiştir. U24-29 numaralı örnekler form gelişimi açısından birbirlerini izler. U24'te, gövdenin en geniş çapı omuzdan biraz aşağıdayken, U29'da en geniş çap gövde ortasındadır. Bu gruptaki örneklerimizin (U28-29 dışında) hemen hepsi, kötü pişirilmeden dolayı, yumuşak ve pudramsı bir kile sahiptir. U29 dışında, diğerlerinin boyun ve ağız kısımları bulunmaz. Yalnız U27, siyah astara sahiptir. U28 ve U29, kırmızımsı astarı ve iyi pişirilmiş, sert dokulu hamurları ile farklıdır. Söz konusu bu her iki örneğin de kırmızımsı astarı ve iyi pişirilmiş, sert dokulu hamuru bulunur. Bu grup içerisinde tam korunmuş örneğimiz U29'dur ve gerek duvar kalınlığı, gerek boyutuyla son derece ustalık gerektiren bir yapıdadır. Bu formdaki kalın duvarlı unguentaria çok yaygın olmayan bir tiptir¹⁶⁴. Genelde iyi şekillendirilmiş ve içi dolu ayakları bulunur¹⁶⁵. Küçük olmalarından dolayı içlerine konulacak sıvılar için az bir yer bulunur. Bu şekilde kalın duvara sahip örnekler genellikle Erken Hellenistik dönemde¹⁶⁶ Kerameikos, Tarsus, Asine, Aegina ve Dor gibi merkezlerde görülür. Nekropolis alanından gelen Kerameikos örnekleri kontekst buluntularla İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısına, Atina Lenormant Caddesi'nde yapılan kazılarda ele geçen örnekler ise İ.Ö.4.yüzyıl sonları-3.yüzyıl başlarına verilir¹⁶⁷. Aegina örnekleri İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına¹⁶⁸ verilirken, Asine'deki örnekler İ.Ö.4.yüzyıl sonları-İ.Ö.3.yüzyıl başlarına¹⁶⁹, Dor'daki örnek İ.Ö.3.yüzyıla verilir¹⁷⁰. Tarsus¹⁷¹ ve Mylasa¹⁷² örnekleri Hellenistik dönem içerisine tarihlenir.

Boyları 7-20 cm. arasında değişen U30-54 no'lu unguentariumlarda artık ayak bölümü oluşmuş, boylarının uzamasıyla form incelmeye başlamıştır. Boyun bölümünden daha kısa ve kalın olan ayağın uzunluğu çok fazla artmamıştır. Grup içindeki erken örnekler şişkin karınlıdır ve hemen hemen tümünün iç haznesi kaideye kadar iner. Tümü ince duvarlıdır ve diğer örneklerle oranla kaliteli işçilikte

¹⁶⁴ Guz-Zilberstein 1995, 304.

¹⁶⁵ Bizim burada sadece 29 katalog numaralı örneğin iç haznesi kaideye kadar iner.

¹⁶⁶ Guz-Zilberstein 1995, 304.

¹⁶⁷ C. G. Boulter, "Graves in Lenormant Street, Athens", *Hesperia* 32,2, 1963, 125, Lev. 46, J 2.

¹⁶⁸ Smetana-Scherrer 1982, 88, Lev. 55, no. 700.

¹⁶⁹ Hägg – Fossey 1980, 67-68, 72, Fig. 63, 66, 67, 69a, 70.

¹⁷⁰ Guz-Zilberstein 1995, 304, Res. 6.26: 7-8, Type UG 2a.

¹⁷¹ Tarsus I, 231, Lev. 135, no. 248.

¹⁷² A. Akarca, "Mylasa'da Hellenistik Bir Mezar", *Belleten* XVI, 63, 1952, Lev. LXXXIX, no. 34.

üretmişlerdir. Hemen hemen tümü iyi pişmiş, sert dokulu, gözeneksiz ve katkısız kile sahiptir; tam olan örneklerin dışa dönük ağız kenarları ile profillendirilmiş ayakları bulunur. Bu özelliklere sahip örnekler Atina¹⁷³ ve Kerameikos'da¹⁷⁴ İ.Ö.4.yüzyıl sonları, İ.Ö.3.yüzyıl başlarına tarihlenirken, Eretria'da¹⁷⁵ İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısına, Olympia'da¹⁷⁶ İ.Ö.3.yüzyıl ortalarına tarihlenmiştir.

Grup içerisinde yeralan U30, 34, 42, 44, 45, 48, 50, 53 no'lu örneklerde açık ve koyu gri renklerde astar bulunur. U38 ve 40 numaralı örnekler siyah astara sahiptir. Bazı örneklerin (U31, U33 ve U35 gibi) yüzeylerindeki astar oluşan kalsit tabakası ya da astar boyanın silinmiş olmasından dolayı tam olarak görülemez. Bu grupta yer alan bazı örnekler dikkat çekicidir. Örneğin U32, Patara unguentariumları içerisinde kulplu tek örnektir. Omuzda karşılıklı olarak yerleştirilmiş yatay kulplar, işlevsellikten çok bezeme amaçlı yapılmıştır. Çünkü bu boyuttaki kulplar, kullanım kolaylığı sağlamadığı gibi işlevsel değildir¹⁷⁷. Örneğimizde olduğu gibi bezeme amaçlı yapılmış olan bu tip applike kulpların yanında, boya ile yapılmış kulplar da bulunur¹⁷⁸. Kerameikos'ta İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihlenen bir mezarda ele geçen unguentariumda¹⁷⁹, Pella'da İ.Ö.3.yüzyıl başlarına tarihlenen ve Batı Yamacı seramiklerine benzer boyanmış bir unguentarium üzerinde¹⁸⁰ ve Knossos'ta mezar hediyesi olarak bulunmuş, İ.Ö.175-150 yıllarına tarihlenen bir unguentariumda¹⁸¹ U32 gibi yatay applike kulplar görülür. Örneğimize çok benzer bir unguentarium Ksanthos'ta ele geçmiş ve İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihlenmiştir¹⁸². U35 no'lu örneğimiz, form açısından bu grup içerisinde yer almakla birlikte, kaide üzerini çepeçevre saran ve sert bir aletle yapılmış dikey çentik süslemesi ile dikkat çeker.

¹⁷³ Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6; Boulter 1963, Lev. 46, I-1.

¹⁷⁴ Kerameikos IX, Lev. 96, E 88.

¹⁷⁵ I.R. Metzger, *Eretria: Ausgrabungen und Forschungen II: Die Hellenistische Keramik in Eretria*, Bern, 1969, Lev. 29, 43, 4.

¹⁷⁶ Hausmann 1996, Lev. 11, no. 58.

¹⁷⁷ Bu tipte kulplar yatay silindirik kulpların imitasyonları olmalıdır. Tlos örneği için T. Korkut – G. Işın, “Fethiye Müzesinden Bir Grup Tlos Seramiği”, *Lykia* VII (baskıda) U2; Pella'da örneği için bkz., Drougou 1991, 104; Efes örneği için bkz., Gassner 1997, Lev. 28, no. 343-344.

¹⁷⁸ Antalya Müzesi Env. No. 42.27.73

¹⁷⁹ Kerameikos IX, 358, Lev. 67, no. 358, 1.

¹⁸⁰ Drougou 1991, 116.

¹⁸¹ J. N. Coldstream, L. J. Eiring, G. Forster, *Knossos Pottery Handbook Grek and Roman*, London 2001, 123, Res. 3.16:d.

¹⁸² P. Demargne, *Les Piliers Funéraires*, FdX-I, 1958, 55-56, Lev. XV, no. 708.

Karşılaştırma yaptığımız diğer kentlerde kaide üzerine bu şekilde yapılmış süsleme bulunmaz. Ancak Atina'da Batı Yamacı stilinde boyanmış iki örnekte boyun ve gövde altındaki süslemelerde boya ile birlikte kazıma tekniğinin uygulandığı görülür¹⁸³.

U41, 7,3 cm.'lik yüksekliğiyle Patara'nın en küçük unguentariumudur ve U29'da olduğu gibi duvar kalınlığı ve boyutuyla son derece ustalık gerektiren bir yapı gösterir. Bu grupta incelediğimiz malzemelerin iç hazneleri incelendiğinde, U30-54 no'lu örneklerde iç bölümün derinliğinin azaldığı gözlenir. U30-36 no'lu örneklerde iç hazne kaideye kadar inerken, U37-54 no'lu örneklerde ayak bölümünün içi dolmaya başlayarak iç bölümün derinliği azalmıştır. Bu haznenin kaideye kadar inmesi tarihlemeye bir ölçüt olmasına rağmen, form, astar ve hamur gibi özelliklerden ayrı olarak ele alınmamalıdır. İç haznenin derinliği ve sadece buna bakılarak bir tarihlendirme yapılmasının yanlış olacağı kanısındayız. Bu görüşe örnek olarak katalogda ele aldığımız U21-26, U40-41 no'lu unguentaria örnek gösterilebilir. U21-26 no'lu örneklerden çok, bu kıstasların birlikteliğinin önemi U40 no'lu örnekte karşımıza çıkar. Söz konusu olan U40, her ne kadar iç haznesi kaideye kadar inmesinde de, (içi dolu ayak) kilin kalitesi, formu ve astarı erken tarihe vermemize neden olur. Bunun yanında Eretria'da bulunan örneklerin iç hazneleri kaide içine kadar inmekteyken, bu örnekler Metzger tarafından Labraunda örnekleriyle karşılaştırılmış, karşılaştırması yapılan Labraunda örnekleri için de İ.Ö. erken 2.yüzyıl önerilmiştir¹⁸⁴. Form gelişimi açısından İ.Ö.3.yüzyıl başlarına tarihlendiğimiz bu gruptaki örneklerimiz Kerameikos'ta bir mezarda ele geçen ve İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen unguentaria¹⁸⁵ benzer özellikler gösterir. Ksanthos¹⁸⁶ ve Atina'da¹⁸⁷ da benzerlerine rastlanılır.

¹⁸³ Agora XXIX, 178, Lev. 85, no. 1171-1172.

¹⁸⁴ I. R. Metzger, "Die Keramik aus dem Raum B von Gebäude I in Eretria", *Δ' Επιστημονική Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική, Χρονολογικά Προβλήματα Κλειστά Συνολα – Εργαστήρια* (Αθήνα 1997) 34, 39, Lev. 20, 22, no. 21-22, dn. 12. Metzger Eretria örneklerinin haznelerinin kaide içine kadar inmesinin Erken Hellenistik dönemde görünen bir özellik olduğunu belirtmekte, ancak söz konusu bu Eretria örnekleri için kesin tarih vermemektedir.

¹⁸⁵ Kerameikos IX, Lev. 96, E 88, 1-2.

¹⁸⁶ Damarge 1958, Lev. 15.

¹⁸⁷ Thompson 1934, Fig. 9, A 64, Fig. 15, B 6; Boulter 1963, Lev. 46, I-1.

İ.Ö.3. yüzyılın ilk yarısına verdiğimiz U55-56 yukarıda ele aldığımız gruptan biraz farklıdır. U55'te boyun ve ayak yükseklikleri neredeyse eşitlenmiştir. Her iki örneğin de gövde biçimi birbirlerine benzer. Gövdenin en geniş çapı artık karna inmiştir. Kalın duvarlı, iyi pişmiş olan örneklerin kaideleri profillendirilmiştir. Bu özellikler U56'da daha belirgindir. U55'te astar bulunmazken, U56'da homojen olmayan, kırmızımsı kahverenginden koyu griye dek değişen astar bulunur. Korinth'te İ.Ö. 3.yüzyıl ortalarına tarihlenen bir örnek¹⁸⁸ bizim örneklerimize benzer. Bu malzemelerin Knidos'ta ele geçen benzerleri ise, Hellenistik döneme tarihlenir¹⁸⁹. Karşılaştırma yapılan bu kentlerdeki malzemelerde ayak profilleri bulunmaz.

U57-63 Patara'daki Erken Hellenistik dönem unguentariumların son örnekleridir. Önceki örneklerden farkı (U60 dışında) içi dolu ayaklarının uzaması ve gövde formundaki incelmedir. U57, U58, U60 no'lu örneklerin dışa taşkın ağız, U59 ve U60 no'lu örneklerin yivlendirilmiş karnı bulunur. U59, U61-63 no'lu örneklerin yalnız karın altı ve kaideleri bulunur. Örneklerin tümü iyi pişirilmiş hamurlarının yanı sıra, basit bir şekilde profillendirilmiş kaideleri ile göze çarpar. Bu grupta tam profil veren U57-58 grubun belirleyicisidir. Atina Agorası'nda İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısı-İ.Ö.2.yüzyıl başlarına tarihlenen Grup C'deki unguentarium U58 no'lu örnekle aynı formdadır¹⁹⁰. İ.Ö. erken 2. yüzyıla ya da biraz daha erkene tarihlenen benzer formdaki örnekler Gordion¹⁹¹, Labraunda¹⁹² ve Kelenderis'te¹⁹³ rastlanır. Metropolis'teki örnekler de İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısına tarihlenir¹⁹⁴. U61 kil ve astar rengi ile diğerlerinden ayrılır. Kırmızımsı kahverengi olan hamuru gri astarla kaplanmıştır. Kerameikos'ta İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen mezardan ele geçen örnekler burada ele aldığımız gruptaki örneklerle benzerdir¹⁹⁵.

¹⁸⁸ E. G. Pemberton, "Ten Hellenistic Graves in Ancient Corinth", *Hesperia* 54,3, 1985, 300, Lev. 80, no. 42.

¹⁸⁹ Şahin 1992, 135, Şek. 37, no. 214.

¹⁹⁰ Thompson 1934, 369, Res. 52, C 76.

¹⁹¹ G. R. Edwards, "The Gordion Campaign of 1958: Preliminary Report", *AJA* 63,3, 1959, 267-268, Lev. 68, Res. 21

¹⁹² Hellström 1965, 27, Lev. 12, no. 165.

¹⁹³ L. Zoroğlu, "Hellenistic Pottery From Kelenderis", *Στ' Επιστημονικη Συναντησε Για Την Ελληνιστιη Κεραμικη, Προβληματα Χρονολογησης Κλειστα Συνολα-Εργαστερα* (Αθηνα 2004) 308, 309, Lev. 110, no. 10-11.

¹⁹⁴ Gürlér 1994, 66-67, 180-181, Çiz. 36-37, Lev. 26-27.

¹⁹⁵ Kerameikos IX, Lev. 97, E 98, 1-2.

IV.2. Olgun Hellenistik Dönem Unguentaria (U64-105)

U64-76 no'lu unguentariumlar, Olgun Hellenistik dönem başına verdiğimiz ilk grubu oluşturur. Sarımsı kahverenginden, kırmızıya doğru değişen kil ve astarları bulunur. Örneklerimiz kalın duvarlıdır. Örneklerin tümünün korunan yerleri gövdeleridir. Gövde incelmış, uzamış ve en şişkin olduğu yer karına alınmıştır, bu gelişim tüm örneklerimizde izlenir. Örnekler narin uzun gövde ile, belirginleştirilmiş omuza sahip olup, uzun boyunları dışa dönük ağız kenarıyla sonlanır. Grup arasında tam olanlara rastlanılmamışsa da, U71 ağız profili konusunda aydınlatıcıdır. Uzun boyundan sonra dışa açılan üst profilin bunu açıklamakta yeterli olacağı kanısındayız. Kerameikos'taki benzerleri İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı ve 2. yüzyıla tarihlenen mezarlarda ele geçer¹⁹⁶, Atina'da Lenormant Caddesi'ndeki mezarlardan gelen örnekler, İ.Ö.2.yüzyıla¹⁹⁷, Asine'de B 39 mezarından ele geçen örnekler İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısına¹⁹⁸ tarihlenir. Kerameikos, Atina ve Asine örneklerinde gövde üzerinde beyaz ya da pembemsi renklerde bantlar bulunur. Atina Agorası'ndan gelen ve İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısına tarihlenen örnek ise, tamamen siyah astarlıdır¹⁹⁹. Dor'da bulunan örnekler, bizim örneklerimizde olduğu gibi kırmızı astarlıdır ve İ.Ö.2.yüzyıl içlerine verilir²⁰⁰. Benzer örnekler doğrultusunda U64-76 no'lu unguentariumlar İ.Ö.2.yüzyıl içlerine tarihlenir.

İ.Ö. Erken 2.yüzyıla tarihlediğimiz ve Patara unguentariumları içerisinde tek olan U77, birçok yönden diğer örnekler içerisinde ayırt edilebilir. Kalın duvarlı ve kaba bir dokuya sahip olan unguentariumun soluk kahverengi killi ve astarsızdır. Çok yüksek olmayan bir ayağa sahip örneğin uzun, ancak şişkin olmayan karnının üzerinde yivler bulunur. Dor'daki örnekler İ.Ö.2.yüzyıla tarihlenir²⁰¹, yapısal açıdan “ağır” olarak tanımlanan Filistin'deki örnekler İ.Ö.2.yüzyıl içlerine tarihlenmiştir²⁰².

¹⁹⁶ A.g.e., Lev. 69, no. 387, 6-7, 388, 390.

¹⁹⁷ Boulter 1963, 125, Lev. 46, K 2.

¹⁹⁸ Hägg – Fossey 1980, 51, 53, Fig. 37a-39a.

¹⁹⁹ Agora XXIX, 178, Lev. 85, no. 1170.

²⁰⁰ Guz-Zilberstein 1995, 306, Type UG 2e, Res. 6.26: 40. Doğu Akdeniz'deki benzer örneklerin karşılaştırmaları ve tarihlemeleri için bkz. Guz-Zilberstein 1995, 306.

²⁰¹ A.g.e., 305, Type UG 2c, Res. 6.26: 31.

²⁰² Lapp 1961, 21, Corpus 91,1. B-D.

U78 ve U79 no'lu unguentariumlar literatürde *gri unguentarium* olarak isimlendirilmiştir²⁰³. Bu formun dış yüzeyi gri, iç bölümü kırmızıdır. İlk olarak Thompson'un Atina Agorası çalışmasında tanıtılmıştır²⁰⁴. Patara'da, şimdiye kadar yapılan kazılardan iki adet benzeri ele geçmiştir. Çıkış yeri belli olmayan gri unguentariumlar Hellenistik dönem boyunca çeşitli tiplerde ve geniş bir alanda üretilmiştir²⁰⁵. Hellström gri unguentariumların Atina'da üretildiğini düşünür²⁰⁶. Rotroff'a göre, en erken gri unguentariumlar Kıbrıs-Bichrome-V-Amphoralarının minyatür versiyonlarıdır²⁰⁷. Ancak gri unguentariumların kökeni için Klikya ve Suriye de önerilir²⁰⁸. Rotroff'a göre, bu malzemeler İ.Ö.3. ve erken 2.yüzyılda bir seri değişiklik geçirmiştir²⁰⁹. Bu değişiklikler; gövde ve boyun üzerindeki pembe çizgilerin ortadan kaybolması, içi dolu ve sadeleşmiş bir ayak ile kendini gösterir ve bu kronolojik değişikliklerin habercisi olmalıdır²¹⁰. Katalogda bulunan iki örneğimizin de üzerinde açık gri-pembe renklerde yapılmış yatay çizgileri bulunur. Her iki örnekte (özellikle U78) ayak, gövde ve boyun bölümlerinin her biri tüm uzunluğun neredeyse 1/3'ünü oluşturur. Kerameikos'da İ.Ö.2.yüzyıla tarihlenen mezarda ele geçen örnekler Patara örneklerine benzer²¹¹. Aegina'daki çoğu ithal örnek İ.Ö.2.yüzyıla verilir²¹². Metzger, Eretria'da iç hazneleri, Geç Klasik, Erken Hellenistik dönem örneklerindeki gibi, kaideye kadar inen, ancak gövde ve boyunlarında yatay çizgiler bulunan tam iç biçimli örneklerle kesin tarih vermez²¹³. Atina'da Lenormant Caddesi'ndeki örnekler kontekst mezar buluntularıyla İ.Ö.2.yüzyıla verilir²¹⁴. U78 buluntu konteksti ile İ.Ö.2.yüzyıla tarihlenir²¹⁵.

²⁰³ Rotroff 1984, 258.

²⁰⁴ Thompson 1934, 472.

²⁰⁵ Rotroff 1984, 258. Kökeni ile ilgili görüşler için bkz., Hellström 1965, 25; Thompson 1934, 472.

²⁰⁶ Hellström 1965, 25.

²⁰⁷ Rotroff 1984, 258.

²⁰⁸ Laflı 2003a, 25, dn. 209.

²⁰⁹ Rotroff 1984, 258.

²¹⁰ A.g.e., 258.

²¹¹ Kerameikos IX, Lev. 96, E 101.

²¹² Smetana-Scherrer 1982, 89, Lev. 56, no. 722.

²¹³ Metzger 1997, 34, 39, Lev. 20, 22, no. 21-22.

²¹⁴ Boulter 1963, 126, Lev. 46, K 2.

²¹⁵ Özüdoğru 2002, 72, 115, kat. no. 80. OG.34'den ele geçmiş olan örneğimizin bulunduğu mezar içinden İ.Ö. geç 2. yüzyıla tarihlenen sikke ele geçmiştir.

U79 Patara Tepecik güney sondajında yapılan kazılarda ortaya çıkarılan konutta, orta güney olarak isimlendirilen alanın Roma zemininin bittiği ve Hellenistik evrenin görülmeye başladığı seviyede ele geçmiştir²¹⁶. Sonuçta U78 ve U79 hem buluntu konteksti açısından, hem de kesin tarihli kontekstlere sahip kentlerle yapılan karşılaştırmalar sonucunda İ.Ö.2.yüzyıl içlerine tarihlenebilir.

U81-85 İ.Ö.2.yüzyılın tipik özelliklerini sergiler ve Olgun Hellenistik dönem içerisinde bir grup oluşturur. Artık boyun, gövde ve ayağın her biri tüm uzunluğun 1/3'ünü oluşturur; dışa çekik dudaklı, ince uzun gövdeli ve profilsiz kaidelidir. U82'nin boynunda yivler bulunur. U85'te ise, kaide tabanı ortasından içe doğru oyulmuştur. Bu grupta yer alan unguentariumların, Atina Lenormant Caddesi'nde K mezarından gelen paralel örnekleri İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısına tarihlenir²¹⁷. Üç adet Megara kasesi ve terrakotta parçaları ile birlikte ele geçen Kerameikos örnekleri de İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısına verilir²¹⁸. Aegina'daki örnek ise, İ.Ö.2. yüzyıla tarihlenir²¹⁹. Pergamon'daki benzer örnekler de İ.Ö.3.yüzyıldan İ.Ö.1.yüzyıla kadar tarihlenir²²⁰. U82 no'lu örneğimizin tarihini paralellerinin haricinde, buluntu konteksti de destekler. Örneğimizin bulunduğu mezarda ele geçen yüzük ve küpe gibi takılar²²¹, cam eserler²²² ile ele geçen diğer malzemeler²²³ söz konusu eseri ve grubu İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısına tarihlememize yardımcı olur.

U86, gerek Patara malzemeleri, gerekse Hellenistik dönem unguentarium tipolojisi içinde çok seyrek rastlanan niteliklere sahiptir. Öncelikli olarak bir unguentarium için devasa boyutuyla dikkati çeker. 43,3 cm. olan yüksekliğiyle bugüne kadar yayınlanmış olan unguentaria içerisinde en büyük boyuta sahip olanıdır. Bugüne kadar yapılan araştırmalarda devasa boyuttaki unguentariumlara

²¹⁶ Söz konusu anlatım, 2004 yılı Patara Kazılarında katıldığım 'Tepecik Höyük Güney Sondajı' kazılarına dayanır.

²¹⁷ Boulter 1963, 125-1, 26, Lev. 26, K 1.

²¹⁸ Kerameikos IX, 165, Lev. 70, no. 391 (HW 6).

²¹⁹ Smetana-Scherrer 1982, 89, Lev. 56, no. 717.

²²⁰ Nohlen, Radt 1978, 35, Lev. 17, no. 9-12.

²²¹ Uygun 2000, 23, Y3, Lev. 2a y3, 98, K9.

²²² Baybo 2003, 82, Kat. no. 5, Lev. I.

²²³ Işık 1997, 196, 206-207, Çiz. 5-6; Işkan, Çevik 1995, 193, Lev. 8f.

örnek olarak Stobi'deki 27,6 cm. yüksekliğindeki unguentarium²²⁴ örnek gösterilmiştir²²⁵. U86'nın diğer önemli özelliği, dış yüzeyinin bitkisel bezemelerle süslenmiş olmasıdır. İyi pişmiş, gözenekli, kumlu ve kalsit katkılı kile sahip unguentariumun dış yüzeyinde kırmızımsı kahverengi sekiz yatay bant bulunur. Karın üzerindeki yatay bantların arası geniş bırakılarak bir bezeme alanı oluşturulmuş ve bir çiçek ile her iki yanında birer yapraktan oluşan bitkisel bezeme grubu bu alana yerleştirilmiştir. Bu bitkisel bezeme bir tarafta korunmuş olup, yüzeyin aşınmış olmasından dolayı diğer yanda izlenememektedir. Bantlarla kuşatılan ya da bitkilerle bezenen örnekler bilinmekle birlikte, Patara örneğindeki gibi bezemeye fazla rastlanmaz. Hellenistik unguentariumlar nadir olarak bezenir ve eğer bezeme olacaksa da bu genellikle batı yamacı tekniğinde karşımıza çıkar²²⁶. Örneğimiz üzerinde bulunan boyama bantlarının örneklerine Ephesos²²⁷ ve Pella²²⁸ gibi yerleşimlerde de rastlanır. Örneğimiz boyutuyla ve üzerindeki bezeme sahnesiyle ünik özellikler sergiler²²⁹. İ.Ö.2.yüzyılın tipik incelmış ve uzatılmış iğ biçimine sahiptir. Dışa çekilmiş dudaklı ve içe dönük ağız kenarlıdır. Stobi'de hem form, hem de boyut olarak benzeri İ.Ö. geç 2.yüzyıl, erken 1.yüzyıla verilir²³⁰. Büyük boyutta ve benzer bezemeye sahip örnekler Batı Anadolu'da rastlanılır. Özellikle Ephesos²³¹ ve Tralleis'de²³² benzer örnekler bulunur. U86 no'lu örneğimizi, İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısı İ.Ö.1.yüzyıl başlarına tarihleyebiliriz.

U87-105 farklı bir grubu oluşturur. Patara'da bulunan örnekleri İ.Ö.2. yüzyıldan önceye gitmeyen, ancak yapılan son araştırmalarla en erken örnekleri İ.Ö.3.yüzyıl başlarına kadar çekilen ve özellikle Doğu Akdeniz yerleşimlerinde

²²⁴ Wiseman, Mano-Zissi 1976, 280, Res. 11; Stobi'deki bu devasa örneğin yanı sıra Pella'daki örnek de 27,4 cm.'lik yüksekliğiyle dikkat çeker. Bkz., Drougou 1991, 103.

²²⁵ Anderson-Stojanović 1987, 106, dn. 5.

²²⁶ Batı yamacı stilinde boyanmış ve bitkisel bezemelerle süslenmiş örnekler için bkz. Agora XXIX, Lev. 85, no. 1164-1172; Drougou 1991, 116.

²²⁷ Mitsopoulos-Leon 1991, Lev. 206-208, O 2, O3, O 7-9, O 12.

²²⁸ Drougou 1991, 103.

²²⁹ H. A. Thompson Atina Agorası'ndaki kanıtlara bakarak bu formdaki büyük ölçekli örneklerin İ.Ö.2. / erken 1. yüzyılda görüldüğünü söyler. Thompson'dan aktaran Wiseman, Mano-Zissi 1976, 281.

²³⁰ Wiseman, Mano-Zissi 1976, 280-281, Res. 11.

²³¹ Ephesos'daki örnekler boyutuyla olmasa da boyamasıyla Patara örneğine benzerdir. Mitsopoulos-Leon 1991, 151, Lev. 206-207, O 1-4.

²³² Ölmez 2000, 67, Lev. 24, K 10. Tralleis örneği ise, hem boyama hem de boyutuyla örneğimize daha çok benzer.

görünen *kubbe ağızlı unguentaria* bu grubu oluşturur. Bu formdaki unguentaria, vurgulanmış omzu, tüm yüksekliğinin yaklaşık %40'ını oluşturan uzun ve belirgin boyunu ve kalp şeklindeki gövdesi ile tipik Hellenistik unguentariadan ayrılır. Geniş ayakları bulunur. Boyun, kabın içindeki sıvının dışa akımını daraltan ve bu türe ismini veren içe dönük kubbe şeklindeki ağızla tamamlanır. Bu kapların ortalama yükseklikleri 20-25 cm. arasında değişir, ancak 40 cm.den daha büyük olan örneklerle rastlanıldığı gibi²³³, 11-12 cm. boyunda olan örnekler de bulunur²³⁴.

İlk defa Hayes tarafından isimlendirilen bu form²³⁵ tipin kendine özgü omzunu vurgulayan kalp formundan dolayı, yapılan erken araştırmalarda unguentarianın karınlı erken formlarıyla ve alışılmış iğ biçimli tipleriyle karıştırılarak erken tarihler önerilmiştir²³⁶. Bu tipolojinin buluntu kontektleri, form gelişimi açısından iğ biçimli tiplerden bağımsız olarak, kubbe ağzın kendi form gelişimi içinde yapılan son incelemelerle İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına kadar gider²³⁷. En yoğun üretimi İ.Ö.2.yüzyıldır ve üretimi İ.Ö.1.yüzyıl solarında biter²³⁸. Yapılan incelemelerde kubbe form ağızlı bu örneklerin yayılım alanının Doğu Akdeniz Bölgesi'nde yoğun olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak üretim yeri henüz açıklığa kavuşmamıştır.²³⁹ Bunun yanında Dotterweich kubbe ağızluların bir atölye grubu olduğunu ve bunların tek bir yerden üretilmiş olabileceğini düşünür²⁴⁰. Örneklerin ele geçtiği yerler arasında Paphos²⁴¹, Kommos²⁴², Knossos²⁴³, Samothrake²⁴⁴,

²³³ Dotterweich 1999, 64; U. Dotterweich, "Unguentarien mit Kuppelförmiger Mündung aus Knidos", *Hellenistische und Kaiserzeitliche Keramik Des Östlichen Mittelmeergebietes, Kolloquium Frankfurt* 24.-25. April (Frankfurt 1996) 65.

²³⁴ Laflı 2003a, 67

²³⁵ J. W. Hayes, *The Hellenistic and Roman Pottery, Paphos III*, Nicosia, 1991, 68.

²³⁶ Dotterweich 1999, 64.

²³⁷ Kyaneai'de ele geçen ağız parçası İ.Ö.4. yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başına verilmiştir; fakat bu parça form gelişimini yansıtmaması açısından yetersiz kalmaktadır; I. Mader, "Keramik der Feldforschungen auf dem Gebiet von Kyaneai Teil II: Die Funde Aus Der Jahren 1993/94", *AsiaMS*, 1998, 93, Fig. 34, Kat. no. 20. Bunun yanında Laflı tarafından gerçekleştirilen çalışmada Kilikya Bölgesi'nde İ.Ö.3. yüzyılın başlarına tarihlenen tam formlar ele geçmiştir; Laflı 2003a, 69, Lev. 56e. Önceki çalışmalarda bu tipolojideki unguentarianın en erken olarak İ.Ö.3. yüzyılın ikinci çeyreğinde görüldüğü belirtilmiştir; Dotterweich 1999, 12, 55; B. Schmaltz, "Kaunos 1988/89; Aktivitäten der deutschen Mitarbeiter", *Belleten* 55-212, 1991, 136 vdd.

²³⁸ Dotterweich 1996, 66.

²³⁹ Dotterweich 1999, 64; Dotterweich 1996, 66.

²⁴⁰ Dotterweich 1999, 41-42.

²⁴¹ Hayes 1991, 68 vd., Res. 1, Lev. XIV.

Knidos²⁴⁵, Ksanthos²⁴⁶, Kyaneai²⁴⁷, Kelenderis²⁴⁸, Anamur²⁴⁹, Silifke²⁵⁰, Tarsus²⁵¹, Ktima²⁵², Benghazi²⁵³, Dor²⁵⁴ ve Attaleia²⁵⁵ sayılabilir.

Patara'da bu gruba ait örneklerin (U87-105) kili, diğer yerleşimlerdeki gibi, pürüzlü ve taneciklidir. Yüzeyindeki deliklere ve çiziklere neden olan birçok katkı maddesi içerir. Örneklerin yarısına yakını mika katkılıdır ve hemen hemen hepsinde kum ve kalsit tanecikleri bulunur. Çoğunun içi parlak kırmızı renkli astarla kaplanmıştır. U92 no'lu örnekte, astar, kubbe biçimli ağızın dış kısmını da kaplar ve damla halinde ağızdan aşağıya doğru akar. Örneklerin hepsinin rahat bir şekilde durmalarını sağlayan geniş çaplı kaideleri bulunur. Kil açık sarıdan, açık kahverengiye dek değişir. Söz konusu unguentariumların kaide içi derinlikleri değişiklik gösterir. Derinliği tabana kadar inen örneklerin yanı sıra, daha sığ örnekler de bulunur. U95 no'lu örnek dışında, diğer örneklerin üzerinde boyama ya da süsleme bulunmaz. U95'in ayağında görülen üç adet kırmızımsı sarı renkli yatay bant, U92 ve U101'de, ağızlarının dışında kırmızımsı kahverengi boyama bulunur.

İçlerinin astarla kaplı olması, ağız yapıları ve kaidelerinin diğer iç biçimli unguentariadan farklı olarak geniş ve içindeki malzemeyi taşıyabilecek nitelikte olması, bize bu tipin kullanımıyla ilgili fikirler sunar. İç astar büyük bir olasılıkla unguentaria içerisine konulan sıvıların korunmasını sağlar, kubbeli ağız da içerisindeki sıvının düzenli ve kontrollü miktarda akışını sağlıyor olmalıydı.

²⁴² J. W. Shaw, "Excavations at Kommos (Crete) during 1980", *Hesperia* 50,3, 1981, 228-229, Lev. 58f, C 2704, 2735, 2743.

²⁴³ J. W. Hayes, "Four Early Roman Groups From Knossos", *BSA* 66, 1971, 257, 259, Res. 8, no. 5.

²⁴⁴ Samothrace II, 477, R3-1, R3-2.

²⁴⁵ Dotterweich 1999; Dotterweich 1996, 65-67, Lev. 22.

²⁴⁶ Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20.

²⁴⁷ I. Mader, "Keramik der Feldforschungen auf dem Gebiet von Kyaneai Teil II: Die Funde Aus Der Jahren 1993/94", *AsiaMS*, 1998, 93, Fig. 34, Kat. no. 20.

²⁴⁸ L. Zoroğlu, "Kelenderis Mezar Buluntuları", *AnadoluAraş* X, 1986, 464, Lev. III, Res. 9a.

²⁴⁹ Laflı 2003a, 63, Lev. 52 d.

²⁵⁰ A.g.e., 65, 70-71, Lev. 53 a-c, 55 a-e, 59 b-d, 60 a-c.

²⁵¹ A.g.e., 71, Lev. 61 d.

²⁵² Desyahes 1963, 208, Lev. 65.6.

²⁵³ Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.

²⁵⁴ Guz-Zilberstein 1995, 306, Tip UG 2g, Res. 6.27, no. 5-12.

²⁵⁵ Büyükyörük, Tibet, 1999-2000, 128-129, 131, Res. 5, A 1/7-10, Res. 8, A 2/6.

Dotterweich'e göre²⁵⁶ bu seramikler, hızlı ve bir defada kullanılan içeriklerin ambalajları değil, aksine içlerinden kokuların dışarı sızmaması gereken nakliye ve depolama kapları olmalıydı. Dotterweich'in bu görüşünü kapların formları ve iç astarları destekler.

IV.3. Geç Hellenistik Dönem Unguentaria (U106-131)

Büyük bir grup oluşturan U105-129 no'lu örneklerin boyunları ve ayakları uzamış, gövdeleri uzamış boyun ve ayağa uyum sağlayarak incelmıştır. İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihlenen örneklerde olduğu gibi artık omuz vurgulanmaz. Özensiz ve çok uzun yapılmış ayakları dik durmaları için uygun değildir. İç hazneleri daralmış, ayakları tamamen doludur. Boyları 18-23 cm. arasında değişen ve kalitesiz kile sahip bu örneklerin tümü mezar buluntularıdır. Malzemelerin kalitesizliği ile kullanımı arasında bu bağlamda bir paralellik kurulabilir. Eserlerin, mezarlara adak eşyası ya da ölü hediyesi olarak bırakılacağı düşünülerek üretilmeleri kalitesizliklerini açıklar. Ayrıca bazı örneklerin asimetrik yapılması da bunu destekler. Özellikle U107, U114, U116, U117, U119, U120 ve U124 no'lu örneklerin ayakta durma işlevini yitirmiş kaideleri belirgindir. Bunlar ya üretim hatası ya da kullanımıyla ilişkili olarak yani, mezarlara bırakılacakları için dikkatsizce yapılmış olmalıdır. Kum ve kalsit katkılı olan bu örneklerde mika görülmez. Hemen hemen tümü gözenekli hamura ve çok ince uygulanmış astar boyaya sahiptir. Kırılgan ve sağlam olmayan dokuya sahip bu örnekler iyi pişmemiştir. U125-130 no'lu örneklerin dış yüzeyleri, gruptaki diğer unguentariumlardan farklı olarak yivlidir.

U114 dışında (kuzey lahdi), grupta bulunan diğer örneklerin hepsi oygu gömütlerde bulunmuştur. Bu, unguentariumları kontekst buluntularla da tarihlememize yardımcı olur. OG. 3'ten ele geçen U115 yanında, masklı bir yüzük ve halka formu küpe ile camdan yapılmış iğ formu alabastron²⁵⁷, OG. 16'dan ele geçen

²⁵⁶ Dotterweich 1999, 64.

²⁵⁷ Masklı yüzük ve halka formu küpe için; Uygun 2000, 23, Y3, Lev. 2a, 98, K9. Cam alabastron için; Baybo 2003, 82, Kat. no. 5, Lev. I.

U129 yanında bulunan yüzük ve sikkeler²⁵⁸, OG. 30'dan ele geçen U121-128 ile beraber bulunan yüzük²⁵⁹, OG. 34'den ele geçen U106-108, U110-113, U117, U118, U120, U123, U124 ve U126 yanında bulunan sikkeler²⁶⁰ ile OG. 42'den ele geçen U116 ve U127 no'lu örneklerin yanında bulunan sikkelerin tümü İ.Ö.1.yüzyıla tarihlenir²⁶¹.

Hellenistik dönemin sonlarına bu tipteki unguentariumlara birçok kentte rastlanılır. Pergamon'da 1961 yılında yapılan kazılarda C mezarında kandil ve bronz parçaları ile birlikte bulunan ve İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen iki unguentarium²⁶² U107, U116-117 no'lu örneklerimiz ile benzerdir. Stratonikeia'daki örnekler İ.Ö.1.yüzyıla verilir²⁶³. Bu formdaki unguentariumlara Atina²⁶⁴, Aegina²⁶⁵, Kerameikos²⁶⁶, Eretria²⁶⁷, Samothrake²⁶⁸, Stobi²⁶⁹, Benghazi²⁷⁰, Kourion²⁷¹, Kommos²⁷², Tarsus²⁷³, Kaunos²⁷⁴, Metropolis²⁷⁵, Tralleis²⁷⁶, Halikarnassos²⁷⁷, Sardis²⁷⁸ ve Assos'da²⁷⁹ İ.Ö.2.yüzyılda sık olarak rastlanır.

²⁵⁸ Yüzükler için bkz. Uygun 2000, 62, 65, 67, 99, 107-109, 111, 113, Lev. 14 a-b, d, Lev. 22 b, Lev. 26 b, Lev. 27 a-b. Sikkeler için bkz. Özüdoğru 2002, 61, 63-64, 66, 68, 73, Lev. VII-VIII, X, Kat. no. 28, 36, 41, 51, 62, 88-89.

²⁵⁹ Uygun 2000, 26, Lev. 3 a-b, Y4.

²⁶⁰ Özüdoğru 2002, 63, 69, 72, Kat. no. 39, 67, 80.

²⁶¹ A.g.e., 64, 72, Kat. no. 43, 83, Lev. VIII.

²⁶² Kunisch 1972, 99-101, Fig. 7, no. 1-2.

²⁶³ A. Balıran, "Stratonikeia'dan Unguentariumlar", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 4, 1998, 340, Çiz. 21-35. Stratonikeia'daki diğer örnekler için bkz. Y. Boysal, "1997 Yılı Stratonikeia Nekropol Çalışmaları", *KST XX*, 2, 1999, 226, Res. 4, Çiz. 12-13.

²⁶⁴ Boulter 1963, 125-126, Lev. 46, K2; Thompson 1934, Res. 52, C 76-77; N. Vogeikoff-Brogan, "Late Hellenistic Pottery in Athens: A New Deposit and Further Thoughts on the Association of Pottery and Societal Change", *Hesperia* 69, 3, 2000, 317, Res. 21, no. 59-62.

²⁶⁵ Smetana-Scherrer 1982, 89, Lev. 56, no. 719-720.

²⁶⁶ Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388, Lev. 97, E 105.

²⁶⁷ I. R. Metzger, "Ein Hellenistisches Grabmonument in Eretria", *Γ' Επιστημονική Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική, Χρονολογημένα Συνολὰ – Εργαστήρια* (Αθήναι 1994) 72-73, Lev. 34-35, no. 37; S.G. Schmid, "Sullan Debris From Eretria (Greece)?", *RCRF Acta* 36, 2000, 170, 172, 174, Fig. 3, no. 20-25.

²⁶⁸ Samothrace II, 215-217, S136-1, S1371-2.

²⁶⁹ Anderson-Stojanović 1992, 83, Lev. 67, no. 568-569.

²⁷⁰ Riley 1979, 301, Fig. 113, no. 685.

²⁷¹ G. H. McFadden, "A Tomb of the Necropolis Ayios Ermoyenis at Kourion", *AJA* 50, 4, 1946, Lev. 38, no. 25-27.

²⁷² Shaw 1981, 228-2309, Pl. 58f, C 2702, 2737.

²⁷³ Tarsus I, Fig. 135, 235-236.

²⁷⁴ Schmaltz 1994, 231-232, Fig. 31, no. 96; S. Özen, "Ein Neuer Grabtypus im Westlichen Kleinasien Podestgräber in Kaunos" (in *Güneybatı Anadolu'da Mezar Tipleri ve Ölü Kültü, Uluslararası Kolokyum* Ed. H. İşkan - F. Işık) *Antalya*, 4-8. Ekim 1999, *Lykia* VI, 2001-2002, 240, Fig. 5c.

²⁷⁵ Gürlü 1994, 183-187, Lev. 28-30, no. 132-144.

Kontekst buluntular ve benzer örneklerle yapılan karşılaştırmalar sonucunda bu gruptaki örneklerimiz İ.Ö.2.yüzyıl sonu-1.yüzyıl başına verilir.

U131, yukarıda ele almış olduğumuz gruptan bazı yönleri ile farklıdır. Hamur yapısı her ne kadar önceki gruptaki örneklerle benzese de, form olarak bazı farklılıklar rahatlıkla gözlenir. Gövde artık karın altına alınarak, ayak boyundan neredeyse 2/1 oranında daha kısa yapılmıştır ve torba forma giden bir gelişim gözlenir. Karın ve ayak yivlendirilmiştir. Bulunduğu 54 no'lu oygu gömütün uzun süre kullanılmasından dolayı stratigrafik bir tarihlendirme yapmak olanaksızdır. Atina Agorasında, F grubu içerisinde, N 19:1 depozitinin üst dolgusundaki grupta bulunan ve İ.Ö.1.yüzyıl içine tarihlenen unguentarium²⁸⁰, örneğimize benzemekle birlikte, Patara örneğimiz biraz daha özensiz işçiliğe sahiptir. Atina'daki benzeri ve formunun torba forma gidişi göz önüne alındığında, söz konusu unguentarium İ.Ö.1.yüzyıl içlerine tarihlenir.

²⁷⁶ Civelek 2001, 89-90, Lev. XXXI, U9-, U13-14; Ölmez 2000, 75, Lev. 39-40, K 38-41.

²⁷⁷ Vaag 2002, 42, Tip 4a, Lev. 50, K 157.

²⁷⁸ Rotroff, Oliver 2, 70, Lev. 44, no. 261-263.

²⁷⁹ A. Filges, "Hellenistische und Kaiserzeitliche Unverzierte Dünnwandige Keramik: Ausgrabungen in Assos", *AsiaMS* 2, 1990, 84, 86, Fig. 7.

²⁸⁰ Agora V, 15, Lev. 2, F 48.

V. ROMA DÖNEMİ PATARA UNGUENTARIUMLARI

Bu başlık altında ele alacağımız unguentariumlar Hellenistik dönem örneklerinden form olarak farklıdır. Geç Hellenistik dönemde iğ biçimli gövdenin çok uzamış ayağı erken Roma döneminde tüm unguentariumlarda olmasa da ortadan kalkar²⁸¹. İğ biçimli tipin geç İtalyan çeşitlemeleri ise yaklaşık olarak İ.S.15 yılına kadar görülür²⁸².

Geç Hellenistik-Erken Roma döneminden itibaren, iğ gövdeli tipin yerini torba gövdeli unguentariumlar alır. Hayes tarafından “İtalyan Tipi” olarak isimlendirilen²⁸³ Roma döneminin bu yeni standart formu bir ayağa sahip değildir. Genelde düz dipli olan örneklerin nadir olarak geniş ve ince kaidesi bulunur. Uzun boyuna sahip olan yeni form dışa dönük dudaklıdır. Genelde boyunları siyah ya da kahverengi astarla boyanmıştır²⁸⁴. Kısa bir kullanım aralığı olan bu formun kullanımı, Roma İmparatorluk döneminin başlarından itibaren İngiltere’den Fenike’ye ve Mısır’a²⁸⁵ kadar yaygındır. Formun bölgelere göre farklılaşan birçok örneği bulunur ve çok çeşitli malzemelerden yapılmışlardır. Çevresi ambalajlanmış (sargılanmış) olan örneklerden, gümüşten yapılanlara²⁸⁶, pişmiş topraktan olanlardan camdan yapılanlara kadar geniş bir dizide üretilmişlerdir.

İ.Ö.1.yüzyılda birden ortaya çıkan bu form İ.S.1.yüzyılda üfleme tekniğiyle yapılmış cam unguentariumların yaygınlaşmasına kadar popüler olmuştur²⁸⁷. Neden ve tam olarak ne zaman iğ formun torba forma dönüştüğü bilinmemektedir. Ancak

²⁸¹ K. S. Wright, “A Tiberian Pottery Deposit From Corinth”, *Hesperia* 49,3, 1980, 159, Lev. 32, no. 98. İ.S.1. yüzyıl içlerinde de iğ formu unguentariumlar görülür.

²⁸² J. W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, London, 1997, 85.

²⁸³ Hayes 1997, 86, Lev. 34.

²⁸⁴ A.g.e., 87. Hayes’e göre, torba (yumurta) gövdeli ve astarlı İtalya üretimi bu unguentariumlar belki de, Capua’nın özel parfüm üretimi için üretilmiş olmalıydı.

²⁸⁵ Johnson 1981, 51, Lev. 41, no. 267.

²⁸⁶ Hayes 1997, 86-86, Lev. 34, dn. 37.

²⁸⁷ Anderson-Stojanović 1992, 81. Cam üfleme tekniğinin Roma’nın erken dönemlerinde ilk kez görülmesine karşın kesin çıkış yeri tam olarak bilinmemektedir. Bu tekniğin Fenike ve civarında İ.Ö.1.yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkmış olduğu düşünülmese de kesin değildir; J. W. Hayes, *Roman and Pre-Roman Glass in the Royal Ontario Museum*, Toronto, 1975, 29.

her iki formun bir arada bulunduğu mezarlar da bilinir²⁸⁸. Cam üfleminin İ.Ö.50 yılları civarında keşfedilmiş olduğunun önerilmesi halinde²⁸⁹, eşzamanda ortaya çıkan pişmiş toprak torba gövdeli unguentariumların cam üfleme tekniğiyle yapılmış küçük şişelerden etkilenmiş olabileceği yolunda görüşler bulunur²⁹⁰.

Hellenistik dönem boyunca seramik ustaları tarafından yapılan iğ formun üretim rekabeti çerçevesinde sürekli bir form gelişimi izlemesi ve bunun sonucunda da formun uzamasıyla unguentariumlar Hellenistik dönem sonlarına doğru dik durma işlevini yitirmiştir. Geç Hellenistik dönemde ortaya çıkan cam üfleme tekniği ve bu teknikle yapılabilecek en uygun tip olan torba form, sahip olduğu gerek ekonomik, gerek görsel ve gerekse işlevsel avantajlarla piyasayı ele geçirmiş ve dolayısıyla pişmiş toprak unguentariumlar bunları takip ve taklit eder hale gelmiştir.

Hem cam, hem de pişmiş topraktan yapılmış torba formun cam ve seramik örneklerine sık olarak aynı kontekstler içerisinde rastlanılır²⁹¹. Ortaya çıkmasından sonra torba gövdeli cam unguentariumlar tamamen yaygınlaşmışlardır. Anderson-Stojanović'e göre, beklide maliyetinin seramik örneklerle göre daha ucuz olmasından dolayı İ.S.1.yüzyıl içlerinde cam örnekler, pişmiş toprak torba gövdeli unguentariumları pazarın dışında bırakmıştır²⁹². Pazarın büyük bölümünü cam unguentariumlara kaptıran torba gövdeli seramik örnekler İ.S.1.yüzyıl içinde tamamen ortadan kaybolmamıştır. Formlarında fazla değişiklik olsa bile kullanımları Kıbrıs'ta²⁹³, İ.S. geç 1.yüzyıl, 2. ve 3. yüzyıllar içerisinde devam etmiştir.

²⁸⁸ Anderson-Stojanović 1987, 110.

²⁸⁹ Hayes 1975, 29; İ.S.1. yüzyıl içinde de üfleme tekniği eski cam yapım tekniklerinin yerini almaya başlar. Baybo 2003, 19; İ.Ö.1. yüzyılda üretimi başlayan, İ.S.1. yüzyılda ustaların gezici olması nedeniyle yaygınlaşan serbest üfleme ve aletle şekillendirme tekniği, dönemin geleneği ve modası olmuştur.

²⁹⁰ Anderson-Stojanović 1987, 111; Samothrace II, 800.

²⁹¹ Tarsus I, 200. İ.S.2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar yaygın olmasa dahi iğ biçimli cam unguentaria bulunur. Hayes 1975, Lev. 9, no. 102; M. H. Chéhab, *Fouilles de TYR, La Nécropole IV, Bulletin du Musée de Beyrouth*, Paris, 1986, 27, Lev. XXIII, no. 1-3; U. Riemenschneider, "Antike Gläser im Museum Altenessen", *Boreas* 12, 1989, 22, Lev. 5, no. 21-22.

²⁹² Anderson-Stojanović 1987, 113.

²⁹³ A.g.e., 113, dn. 43.

Ele geçen tekil örnekler iğ formdan torba forma geçişi destekleyecek niteliktedir. Bu örnekler geçişin kesin olduğunu gösteriyor olmamakla beraber bizleri yeni hipotezler üretmeye yöneltir. Patara unguentariumları içerisinde U132 no'lu örnek bu form değişimini tekil de olsa gösterir. Formuyla ne iğ, ne de torba forma tam olarak benzer. Torba gövdeye sahip U132'nin iğ formu örneklerde olduğu gibi uzun ayağı bulunmaz. Ancak torba formu örneklerde olmayan geniş kaidesi göze çarpar. Çok iyi profillendirilmiş kaideye sahip olan bu örneğin, torba biçimli gövdesinin üzerinde hem iğ, hem de torba gövdeli örneklerde olduğu gibi uzun ve konik boyunu ve yine kaide de olduğu gibi, çok iyi profillendirilmiş ve dışa taşkın dudaklı ağzı bulunur. Malzemenin OG.55'te bulunmasına rağmen, iyi profillendirilmiş kaide ve ağza sahip olması ve özenli yapısı kullanımının sadece gömü geleneği ve ritüelleriyle ilgili olmadığını gösterir. Eser günlük hayattaki kullanıcısı ile birlikte mezara bırakılmış olmalıdır.

U132'nin bulunmuş olduğu OG. 55'in birçok kez kullanılması, geç dönemde soyulması, tavanını çökmesi ve malzemenin karışması nedeniyle stratigrafik bir tarihlendirme yapmak olanaksızdır. Bu doğrultuda, söz konusu eser iyi tarihlendirilmiş kontekste sahip kentlerin benzer örnekleriyle yapılan karşılaştırmalar sonucu tarihlenmiştir. Bu formdaki unguentariumlara iğ ya da torba formlarda olduğu gibi çok sık rastlanılmamaktadır. Örneğimize benzer bir unguentarium Atina Agorası'nda, F grubu içerisinde, N 19:1 depozitinin üst dolgusundaki grup içerisinde bulunmuş ve kontekst buluntularla İ.Ö.1.yüzyıl içine tarihlendirilmiştir²⁹⁴. Fakat Atina örneği, ele aldığımız Patara örneğinden farklı olarak siyah astarla kaplıdır. Bu doğrultuda örneğimiz için önerilecek olan tarih İ.Ö.1.yüzyıl sonlarıdır.

V.1. Torba Gövdeli Unguentaria (U133-141)

Patara unguentariumları içerisinde %1'lik gibi çok az bir orana sahip olan torba gövdeli unguentariumlar katalogda U133-141 arasında gösterilmiştir ve

²⁹⁴ Agora V, Lev. 2, F 49.

İ.Ö.1.yüzyıl içinde ortaya çıkan bu formun kentteki azlığı dikkat çekicidir²⁹⁵. İncelenen malzemeler içinde toplam sayıları 12 olan söz konusu örneklerin hepsi nekropolis alanlarından, ancak farklı mezarlardan ele geçmiştir.

Kendi içlerinde farklı özellikler gösteren Patara örnekleri iki grupta incelenir. Malzemelerin hepsi Hayes'in tanımlamasıyla "İtalyan Tipi"ne girer. U133-137 torba gövdeliler içinde gerek formları, gerek kil dokularıyla farklı bir grup oluşturur. İyi pişmiş hamurları açık kahverengiden pembeye kadar çeşitlilik gösterir. Genelde ince duvarlı olan bu örneklerden U133 ve U134 no'lu örneklerin boyunları, ağızdan gövde başlangıcına kadar kırmızımsı kahverengi ya da açık kırmızı renkte astarlanmıştır²⁹⁶.

U138-141 ise diğer bir grubu oluşturur. U133-137 no'lu unguentariumlara göre daha özensiz yapılmış bu örneklerin genelde kalın duvarlıdır. Kırmızımsı sarı hamura sahip ikinci gruptaki örneklerin ayırt edilen en önemli farkı formundadır. Örneklerde gövdenin en geniş çapı karın altındadır. Bu durum U141'de açık olarak görülür. İlk gruba göre biraz daha geç olmalıdırlar.

İlk grupta yer alan örneklerden U133 ve U134 çok sayıda buluntunun ele geçtiği OG.4'te bulunmuştur. Sayıları 100'ü bulan unguentariumlar bu mezardaki buluntular arasında sayıca en büyük grubu oluşturur²⁹⁷. Mezar içinde İ.Ö.2.yüzyılın 2. yarısından, İ.S.1.yüzyılın 2. yarısına kadar tarihlenen çok sayıda terrakotta eser²⁹⁸,

²⁹⁵ Torba gövdelilerin Patara antik şehrindeki azlığının muhtemel sebepleri "Küresel Gövdeli Unguentaria" başlığı altında ele alınacaktır.

²⁹⁶ "Daldırma astar" olarak isimlendirilen bu yöntemde, seramik ayağından ya da kaidesinden tutularak içi astar dolu geniş kaseye baş aşağı batırılıp daha sonra kurumaya bırakılırdı. Bu yüzden birçok örneğin daldırmadan sonra kurumaya dik olarak bırakılması nedeniyle gövde üzerine akan astarları görülür.

²⁹⁷ F. Işık, "Patara '95", *KST* XVIII,2, 1997, 197, Çiz. 8; İşkan, Çevik 1995, 195, Fig. 4, 9, 15c-g.

²⁹⁸ Bu terracotta malzemeler arasında, 3 klio, İsis Agraria, Giysili erkek, Apollon, Farnese Heraklesi, minyatür Herakles hermesi, Herakles (kol), amulet Herme, Psyche, çocuk başı, mask, kaide, domuz başı rython, Albertini Heraklesi, ayakta duran giysili kadın ve kırık budak bulunur. Bu terracotta eserler hakkında daha kapsamlı bilgi için bkz. Işın 1998; Işın 2002.

İ.Ö.2.yüzyıl başı - İ.Ö.1.yüzyıl başına tarihlenen takılar²⁹⁹, İ.Ö.80'e tarihlenen bir sikke³⁰⁰ ve İ.S.1.yüzyıla tarihlenen torba gövdeli cam unguentaria³⁰¹ ele geçmiştir.

U138-141 no'lu örnekler ikinci grupta yer alır. Bu örneklerin buluntu kontekstleri ilk grup kadar zengin değildir. Bu yüzden ikinci gruptaki örnekler, karşılaştırmalar sonucu tarihlendirilmiştir.

İlk gruba yerleştirdiğimiz örneklerimiz hem buluntu konteksti, hem de benzerleriyle yapılan karşılaştırmalar sonucunda ikinci gruptaki örneklerimizden biraz daha erkendir. Birinci gruptaki örneklerimizin benzerleri Atina'da³⁰², Stobi³⁰³, Knossos³⁰⁴, Korinth³⁰⁵, Kerameikos³⁰⁶, Patras³⁰⁷, Filistin³⁰⁸, Tel Anafa³⁰⁹, Tarsus³¹⁰, Ephesos³¹¹, Phokaia³¹², Ainos³¹³, Pergamon³¹⁴, Tralleis³¹⁵, Stratonikeia³¹⁶, Pisidia³¹⁷ ve Attaleia'da³¹⁸, Patara'da olduğu gibi, İ.Ö.1.yüzyıl sonları ile İ.S.1.yüzyıl başlarına tarihlenir.

²⁹⁹ Bu takılar içerisinde insan başlı, kalp formu amuletler ve boncuklar bulunur. Bu eserler hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. Uygun 2000, 98, 118.

³⁰⁰ Uygun 2000, 118.

³⁰¹ Baybo 2003, 85-86, 88-89, Lev. I, II, kat. no. 13, 15, 22-25.

³⁰² Agora örnekleri için bkz. Agora V, Lev. 2, F 50, Lev. 5, G 97-98, Lev. 18, M 6-7. Lenormant caddesindeki örnekler de İ.Ö.1. yüzyıl sonlarından İ.S.1. yüzyıl içlerine verilir; Boulter 1963, 127, 128, Lev. 46, M 1-5, N 1, O 1, P 1.

³⁰³ Anderson-Stojanović 1992, Lev. 70, no. 584.

³⁰⁴ L. H. Sackett, *Knossos From Grek City to Roman Colony, Excavations at the Unexplored Mansion II*, 1992, Lev. 154, C2-63; Hayes 1971b, Fig. 10, no. 31.

³⁰⁵ Slane 1986, Lev. 66, no. 74; Corinth XVIII,2, Lev. 9, no. 142.

³⁰⁶ Kerameikos IX, 167, 188, Lev. 71, no. 406-408, Lev. 98, no. E 114-115.

³⁰⁷ G. Hübner, "Die römische Keramik von Petras: Voraussetzungen und Möglichkeiten der Annäherung im Rahmen der Stadtgeschichte", *Hellenistische und Kaiserzeitliche Keramik Des Östlichen Mittelmeergebietes, Kolloquium Frankfurt 24.-25. April* (Frankfurt 1996) Lev. 2, 4.

³⁰⁸ Lapp 1961, 199 A, C-D. Lapp Filistinde torba gövdeli örneklerin İ.Ö.1. yüzyıldan önce olmadığına değinmiştir, ancak daha sonra yaptığı çalışmasıyla Khairy, torba gövdeli örneklerin İ.Ö.1. yüzyılın sonlarından itibaren yaygın biçimde kullanılmış olduğunu belirtir. Bkz., Khairy 1980, 85-86.

³⁰⁹ Berlin 1997, 67, Lev. 15, PW 111-116.

³¹⁰ Tarsus I, 270, Lev. 159, no. 735, 736.

³¹¹ Meriç 2002, Lev. 41, K 486; Mitsopoulos-Leon 1991, Lev. 217, O 42-44.

³¹² Ö. Özyiğit, "1999 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları", *KST XXII,2*, 2001, 3, Çiz. 3.

³¹³ S. Başaran, "Ainos'un Geç Hellenistik-Erken Roma Dönemi Seramik Buluntuları", (in *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine. Actes de la Table Ronde d'Istanbul*, Ed. C. Abadie-Reynal) *Varia Anatolica XV*, 2003, Lev. XLVII, no. 7.

³¹⁴ Kunisch 1972, 103, Fig. 9, no. 16-18.

³¹⁵ Civelek 2001, Lev. XXXIV, U 12, 20, 21, 77; Ölmez 2000, Lev. XLII, K 44.

³¹⁶ Baldiran 1998, 351, no. 37.

³¹⁷ Laflı 2003b, 242, Form I, Fig. 3 a-f.

³¹⁸ Büyükyörük, Tibet, 1999-2000, 166, Res. 29, B 1/3.

İkinci grupta bulunan örneklerimiz ise biraz daha geçtir. Patara kazılarında ele geçen ve U141 no'lu örneğimizle birebir benzer olan cam unguentariumlar İ.S.1. yüzyıl ortalarına tarihlenir³¹⁹. Bu gruptaki örneklerimize benzer unguentariumlar Atina³²⁰, Knossos³²¹, Halae³²², Ephesos³²³, Troia³²⁴, Stratonikeia³²⁵, Tralleis³²⁶ ve Attaleia'da³²⁷, Patara'da olduğu gibi İ.S.1. yüzyıl ortalarından 1. yüzyıl sonlarına kadar tarihlenir.

V.2. Küresel Gövdeli Unguentaria (U142-188)

U142-U188 no'lu unguentariumlar bazı özellikleriyle Patara ve içinde bulunduğu Eşen Vadisi için önemlidir. “Küresel Gövdeli” olarak isimlendirdiğimiz bu yeni form, genelde alçak ve küçük çaplı bir kaideye, küresel gövdeye ve çok uzun boyuna sahiptir. Genelde dışa çekik dudaklı olan örneklerin yanı sıra, içe dönük dudaklı olanlarda bulunur. Örneklerin çoğu kötü fırınlanmış hamura sahiptir, ancak iyi fırınlanmış örnekler de bulunur. Hemen hemen tüm örnekler gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılıdır. Bazı örneklerin hamurları pişirme sırasındaki ısı farklılıklarından dolayı iç kısımlarda grileşmiştir. Genelde kırmızımsı sarı hamura sahip örneklerimizin killeriyle aynı ya da daha açık (açık pembe) renkte uygulanmış astarları bulunur. Bu yeni formun hamur yapısı, Patara'nın Geç Hellenistik dönem iç biçimli örneklerle benzerdir. Patara'da bunmuş ve Geç Hellenistik-Erken Roma dönemlerine tarihlendirilmiş bir seramik atölyesi ya da fırını bulunmamasına karşın, her iki dönem örneklerinin killeri arasındaki benzerlik Patara'da bir seramik

³¹⁹ Baybo 2003, 89, Çiz. 6, Lev II, no. 24. OG. 4'den ele geçen bu cam unguentarium kontekst buluntular ve yapılan karşılaştırmalarla İ.S.1. yüzyıl ortalarına verilmiştir. Örneğimize benzer bir cam unguentarium Samothrake'de İ.Ö.1. yüzyıl sonlarına, Samothrace II, S153-17, S157-6-11; Episkopi'de İ.S.1. yüzyılın ikinci yarısına, A. Oliver, “Tomb 12 at Episkopi”, *RDAC*, 1983, 247, Fig. 4, no. 58-59; Sardis'de İ.S.1. yüzyıl sonları, 2. yüzyıl başlarına tarihlenir; A. von Saldern, “Glass from Sardis”, *AJA* 66,1, 1962, 8, Lev. 6, Fig. 8, Kat. no. 9a.

³²⁰ Agora V, Lev. 5, G 98.

³²¹ Coldstream et. al. 2001, 165, Res. 4.15, a-b.

³²² H. Goldman, “The Acropolis of Halae”, *Hesperia* 9, 1940, 492, 496, Fig. 230.

³²³ Meriç 2002, Lev. 41, K 500.

³²⁴ B. Tekkök, S. Wallrodt, C. Yünni Gündem, C. Brain Rose, “Two Roman Wells in the Lower City of Ilion. Quadrats C29 and w28”, *Studia Troica* 11, 2001, 355, Lev. 7, no. 65.

³²⁵ Y. Boysal, “1997 Yılı Stratonikeia Nekropol Çalışmaları”, *KST* XX, 2, 1999, 227, Res. 6.

³²⁶ Civelek 2001, Lev. XXXVI, U 47; Ölmez 2000, Lev. XLIII, K 46.

³²⁷ Büyükyörük, Tibet, 1999–2000, 163, A5 / 52.

atölyesinin varlığına işaret eder. Söz konusu üretim³²⁸ sadece formu değişerek devam etmiş olmalıdır.

Bu yeni form bölgesel özellikler sergiler. Küresel gövdeli unguentaria yoğun olarak Patara'nın içinde bulunduğu Eşen Vadisinde görülür. Bölgede bu malzemenin yoğun olarak ele geçtiği yerler arasında Ksanthos, Letoon ve Tlos bulunur. Ksanthos³²⁹ ve Letoon'daki³³⁰ örnekler Patara³³¹ örneklerine birebir benzemelerine karşın Tlos'taki örneğin kaidesi³³² diğer üç yerleşimdeki örneklerle oranla daha uzundur. Patara dahil olmak üzere, Eşen Vadisi içindeki kentlerde bulunan bu formun kil özellikleri birbirlerine benzerdir. Tüm örneklerin genelde iyi fırınlanmamış, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamurları ve çok açık renkte ince tabaka halinde uygulanmış astarları bulunur. Söz konusu dört yerleşimdeki malzemelerin formlarının yanında hamur yapılarının da benzer olması, bu formun tek bir atölye tarafından üretilip iç pazara sürülmüş olabileceği akla getirir. Ancak şuandaki yetersiz verilere dayanarak bu formun kesin üretim yeri hakkında yorum yapmak sağlıklı değildir. Formun üretim yerinin muhtemelen Eşen Vadisi içlerinde olmasının yanında yakın bölgelere de yayılmış olmalıdır. Attaleia'nın Doğu Nekropolisi'nde yapılan kazılarda A3 mezarında ele geçen bir parça söz konusu forma benzerdir³³³. Kaide ve ağız bölümleri ele geçmemiş Attaleia örneğinde, küresel gövde üzerinde yükselen silindirik uzun boyun bulunur.

Le Roy çalışmasında Letoon'daki örnekleri Atina Agorasında G depoziti içinde bulunan örneklerle karşılaştırır³³⁴. Ancak Atina örneği birçok yönden bu yerel formdan farklılık gösterir. Özellikle formu, Atina örneğini Lykia örneklerinden

³²⁸ Patara seramiklerinin hamur yapısı hakkındaki ayrıntılı bilgiler yapılacak olan kimyasal analizler sonucunda kesin olarak ortaya konulabilir. Burada yapmış olduğumuz gözlemlerimize dayanan sonuçlardır.

³²⁹ Demargne 1958, Lev. XV, no. 716.

³³⁰ C. Le Roy, "La Nécropole Du Létoon De Ksanthos" (in *Güneybatı Anadolu'da Mezar Tipleri ve Ölü Kültü, Uluslararası Kolokyum, Antalya, 4.-8. Ekim 1999*, Ed H. İşkan - F. Işık) *Lykia* VI, 2001-2002, 259, Fig. 16.

³³¹ İşkan, Çevik 1995, Fig. 7h; Işık 1997, 203, 205, Çiz. 2, U1, 4, 6-8, Çiz. 4, U1, 5, 10, 13, 17.

³³² Yayınlanmamış Tlos malzemesi hakkında vermiş olduğu sözlü bilgiden dolayı Tlos kazısı başkanı Sayın Prof. Dr. Havva İşkan Işık'a teşekkür ederim.

³³³ Büyükyörük, Tibet 1999-2000, 160, Res. 13, A3/6.

³³⁴ Le Roy 2001-2002, 251, dn. 29.

ayırır³³⁵. Söz konusu Atina örneğinin boyun ve kaidesi kırık olup, F grubu içinde bulunan F 49 no'lu unguentarium örnek alınarak tamamlamaları yapıldığı için sağlıklı bir karşılaştırma değildir³³⁶. Bu yeni form Eşen Vadisi içerisindeki yerleşimlerle karşılaştırmalar yapılarak değerlendirilmelidir.

Patara küresel gövdeli unguentariumları, Patara'da ele alınan 967 malzeme içinde %13 gibi bir oranla iğ biçimli tipten sonra ikinci büyük grubu oluşturur. Yaklaşık 129 adet ele geçen bu malzemenin kentte yoğun bir kullanımı olduğu gözlenir. Bu unguentariumların bölgesel bir form olduğunu destekleyen diğer bir veri de, tüm Akdeniz havzasında geç Hellenistik, erken Roma dönemlerinde üretimi azalan iğ form yerine ortaya çıkan torba gövdeli unguentariumlara Patara'da çok az sayıda rastlanmasıdır. Bir önceki bölümde ele aldığımız torba gövdeli unguentariumlar Patara'da %1'lik orana sahiptir. İncelenen 967 malzeme içinde 13 adet ele geçen torba gövdeli unguentariumların azlığı dikkat çekicidir. Ancak torba gövdelilerin azlığı yanında küresel gövdeli unguentariumların kentteki çokluğu, erken Roma döneminde Patara'nın unguentarium ihtiyacının, diğer birçok kentte olduğu gibi torba gövdeli örneklerle değil de, küresel gövdeli olan bölgesel (Patara'nın üretimi olması yüksek bir ihtimal olan) bir formla karşılandığını gösterir (Şek. 1).

Katalogda U142-188 numaralar arasında gösterilen bu bölgesel formun kendi içinde de bir form gelişimi olmalıydı, ancak elimizdeki verilerle değerlendirme yapmak güçtür. Eşen Vadisi'ndeki diğer yerleşimlerde bulunan örneklerin genel olarak değerlendirilmesiyle, bu yeni formun gelişimini belirlemek daha sağlıklı olacaktır. Buna rağmen Patara'da ele geçen bu formu kendi içinde iki gruba ayırmak mümkündür.

İlk grupta ele alınan U142-143'ün ortalama boyları 10-12 cm. arasında değişir. Geniş ve yüksek olmayan kaideye sahip bu minyatür örneklerin karnı dikkat çeker derecede şişkindir. Kalın duvara sahip bu grubun, eksik olan boyun ve ağızları

³³⁵ Agora V, Lev. 5, G 96.

³³⁶ A.g.e., 31, Lev. 2, F 49.

hakkında kesin yorum yapmak güçtür. Örneklerin benzerlerine Patara'dan başka bir yerde rastlanılmaz. T.G.3 no'lu mezarda bulunan U142 ile aynı seviyeden gelen Lykia Birlik sikkesi yaklaşık olarak İ.Ö.15-İ.S.14 yıllarına tarihlenir³³⁷.

U144-188 ikinci grupta bulunur ve erken Roma döneminde Patara'da en yaygın kullanımı olan örneklerdir. Boyları 10-15 cm. arasında değişen örneklerimiz çok geniş ve yüksek olmayan kaideli, küresel gövdeli, uzun, silindirik boyulu ve dışa taşkın dudaklıdır. Sadece U152 ve U161 içe dönük dudaklıdır. Örneklerin tümü Tepecik ve Günlük Nekropolisleri'nden ancak farklı mezarlardan ele geçmiştir. U144, 150, 167, 168, 175, 177-180 no'lu örneklerimiz, U142 no'lu unguentarium ile aynı mezardan (T.G. 3) ele geçmiştir ve bu mezarda ele geçen sikkeler İ.Ö.15-İ.S.262 yılları arasına tarihlenir³³⁸. U165, U166, U170, U174 kat. no'lu unguentariumlar OG.I'den ele geçmiştir³³⁹. Bu mezardan ele geçen 5 terracotta eser İ.Ö.1.yüzyıl sonları ile İ.S.1.yüzyıl başları arasına³⁴⁰, ele geçen bir adet kalp formlu küpe ile Athena büstlü yüzük İ.Ö.1.yüzyılın ikinci yarısına³⁴¹, cam unguentariumlar da İ.Ö.1.-İ.S.1.yüzyıllar arasına tarihlenir³⁴². U162, U164 ve U169 no'lu unguentariumlar OG.4'den ele geçmiştir³⁴³. Küresel gövdeli olan bu üç unguentarium, U133-134 kat. no'lu torba gövdeli unguentariumlarla beraber bulunmuştur. İ.Ö.1.-İ.S.1.yüzyıllar arasına tarihlenmiş çok sayıda küpe, yüzük ve kolye sarkacıyla³⁴⁴ aynı kontekste ele geçen U146-148, 187 kat. no'lu unguentariumlar OG.16'dan ele geçmiştir. Aynı mezardan ele geçen sikkeler yoğun

³³⁷ Özudoğru 2002, 67, kat. No. 55.

³³⁸ A.g.e., 67, 68, 81, 90, 91, kat. no. 55, 59, 60, 120, 160. T.G.3 no'lu mezardan ele geçen sikkeler İ.Ö.15, İ.S.262 yılları arasına tarihlenir.

³³⁹ OG. I'in mimarisi ve buluntularıyla ilgili ayrıntılı anlatımlar için bkz. İşkan, Çevik 1995, 188, 189, 203, Fig. 1; Işık 1997, 192, 193, 202, Çiz. 1; Işın 1998, 9, 10.

³⁴⁰ Ele geçen terracotta eserler arasında 2 giysili erkek, 1 çocuk süvari, 2 güvercin ve kaideleri bulunmuştur. Bulunan giysili erkek figürinleri ile çocuk süvari figürini stilistik açıdan İ.Ö.20-İ.S.10 yılları arasına, güvercin figürinleri ise, mezardan in-situ durumda ele geçen kireçtaşı Aphrodite heykelciği ve cam malzemeler dikkate alınarak İ.S.1. yüzyılın başlarına tarihlenir. Bu eserler hakkında daha kapsamlı bilgiler için bkz. Işın 1998, 72-74, 92, 110, 111, K 25, 28, 35, 43, 44.

³⁴¹ Uygun 2000, Lev. 1.b. Y2, Lev. 16.6. K 1. Athena büstlü yüzük İ.Ö.1. yüzyılın ikinci yarısına, özellikle son çeyreğine tarihlenmiştir. Athena büstlü yüzük ve kalp formlu küpe hakkındaki ayrıntılı bilgiler için bkz. a.y., 2000, 20, 75.

³⁴² Baybo 2003, 84, 87, 90, 91, Lev. I-III, kat. no. 12, 20, 28, 30.

³⁴³ Mezar buluntuları hakkında bilgiler için bkz., dn. 297-301.

³⁴⁴ Ele geçen bu takılar hakkında daha kapsamlı bildiler için bkz., Uygun 2000, 62, 65, 67, 99, 107-109, 111, 113, Lev. 14a Y19-23, 14b Y24, 14d Y25, 22b K10, 26b KP3-5, 27a-b KP7-9.

olarak İ.Ö.1.yüzyıl sonlarıyla, İ.S.1.yüzyıl başlarına tarihlenir³⁴⁵. U183 ve U188'in ele geçtiği OG.20'de ise, çok dağınık ve kısıtlı buluntular mezarın tarihlemesini kesinleştirmese de, ele geçen 3 adet kırık terracotta figürinin saç işçiliği erken Flaviuslar dönemi özellikleri gösterir³⁴⁶. Ayrıca aynı mezardan ele geçen bir adet Lykia Birlik sikkesi de İ.Ö.23-19/18 arasına tarihlenir³⁴⁷. OG.34'te bulunan U151, U153, U161 ve U176 kat. no'lu unguentariumlarla birlikte ele geçen Lykia Birlik sikkeleri İ.Ö.100-İ.S.14 yılları arasına tarihlenir³⁴⁸. U171, U184 ve U185'in bulunduğu OG.42'de bulunan sikkeler İ.Ö.1.yüzyıl başlarından sonlarına kadar tarihlenir³⁴⁹. OG.47'den ele geçen unguentariumlarla (U145, U157, U158, U163, U172, U173) birlikte bulunan sikkeler İ.Ö.27-İ.S.14 yılları arasına tarihlenir³⁵⁰.

Patara örneklerimizin benzerlerinin bulunmuş olduğu diğer yerleşimlerdeki malzemeler de İ.S.1.yüzyıl içlerine verilir³⁵¹. Patara küresel gövdeli unguentariumlarının buluntu kontekstleri ile Ksanthos, Letoon ve Tlos gibi yerleşimlerde bulunan paralellere dayanarak bu formdaki unguentariumlar İ.S.1.yüzyıl içlerine, yoğun olarak da İ.S.1.yüzyıl başlarına tarihlenir.

V.3. Diğer Tipler (U189-194)

U189-190 ilk grubu oluşturur. Yivlendirilmiş uzun silindirik boyunları bulunan bu örnekler dışa çekik dudaklı, şişkin karınlı ve düz diplidir. Uzun boyun yaklaşık olarak toplam yüksekliğinin 3/1'ini oluşturur. Cladiuslar döneminde ilk kez görülen bu form İ.S. 4. ve 5. yüzyılların başlarına kadar kullanımda kalır³⁵². Özellikle

³⁴⁵ Özüdoğru 2002, 61, 63, 64, 66, 68, 73, Lev. VII, VIII, X, kat. no. 28, 36, 41, 51, 62, 88, 89.

³⁴⁶ Işın 1998, 13.

³⁴⁷ Özüdoğru 2002, 66, Lev. VIII, kat. no. 53.

³⁴⁸ A.g.e., 63, 69, 72, kat. no. 39, 67, 80.

³⁴⁹ A.g.e., 64, 72, Lev. VIII, kat. no. 43, 83.

³⁵⁰ A.g.e., 67, 71, Lev. VIII, IX.

³⁵¹ Letoon için bkz., Le Roy 2001-2002, 251. Ksanthos örneklerine kesin bir tarih verilmemiştir Damarge 1958, 56, no. 716. Tlos için bkz., T. Korkut – G. Işın, "Fethiye Müzesi'nden Bir Grup Tlos Seramiği", *Lykia* VII (Baskıda).

³⁵² Laflı 2003a, 97; Laflı 2003b, 244.

Pisidia’da popüler olan bu örneklerin cam taklitleri de bulunur³⁵³. Patara’da OG.I’de bulunan bu formdaki cam örneğin İ.S.1.yüzyıl ortalarına tarihlenmesiyle³⁵⁴ U189-190 İ.S.1.-2.yüzyıllar arasına tarihlenebilir.

U191-192 ikinci grubu oluşturur. Sadece boyun ve ağız bölümleri ele geçen örnekler, silindirik uzun boyunlu ve dışa dönük dudaklıdır. Dudakları profillendirilmiş örneklerin gözeneksiz ve sert dokulu hamurları iyi fırınlanmıştır. Örneklerimiz tam olarak ele geçmeseler de, benzer örneklerle yapılan karşılaştırmalar sonucunda, bu formda boyun, ağız ve hamur dokusuna sahip unguentariumların, uzun boyundan hafifçe genişleyerek inen geniş karınlı ve düz dipli oldukları anlaşılır. Anadolu’da çok yaygın olarak kullanılan bu form³⁵⁵ Hayes tarafından “Geç Anadolu tipi” olarak isimlendirilir³⁵⁶. İ.S.1.yüzyılda yoğun olarak görülür ve İ.S.2.-3.yüzyıllarda da kullanımı devam eder. Patara örneklerinin her ikisi de Tepecik Nekropolisi’nden ele geçmiştir. Bulundukları mezarların sağlıklı kontekstlere sahip olmamasından dolayı örnekler stilistik karşılaştırmalar sonucu tarihlenebilir. Bu form özellikle Pisidia bölgesinde (Kilikia Bölgesi’nde daha az olmak üzere) yaygın olarak görülür. Pisidia’dan gelen örnekler İ.S.2.-3.yüzyıllara³⁵⁷, Ephesos³⁵⁸ ve Batı Anadolu Tire/Kürdüllü’deki örnek³⁵⁹ İ.S.1.yüzyıla, Attaleia’daki örnekler ise Roma dönemi içlerine verilir³⁶⁰. Sagalassos örnekleri için kesin tarih verilmez³⁶¹, Labraunda örneği ise İ.S.3.yüzyıla tarihlenir³⁶². Benzerleri ışığında malzemelerimiz İ.S.2.-3.yüzyıllara tarihlenir.

U193 ve U194, asimetrik formları ve kötü işçilikleriyle dikkat çeker. Uzun silindirik boyunlu, hafif şişkin karınlı, profillendirilmemiş ve özensiz yapılmış

³⁵³ Cam örnekler için; A. Evren, “Tire-Uzgur Köyü Mezarı ve Buluntuları”, *TAD* 31, 1997, 98, Res. 10.

³⁵⁴ Baybo 2003, 90, Lev. III, no. 28.

³⁵⁵ Laflı 2003a, 105-106.

³⁵⁶ Hayes 1997, 86, Lev 34, üst sol.

³⁵⁷ Laflı 2003a, 105-106.

³⁵⁸ Mtsopoulos-Leon 1991, Lev. 220, O 52.

³⁵⁹ B. Gürler, “Some Roman Ceramics Found in the Villages of Tire”, *RCRF Acta* 36, 2000, 119-120, Fig. 1, no. 1.

³⁶⁰ Büyükyörük, Tibet, 1999–2000, 144, Res. 29, B 1/3.

³⁶¹ Degeest 2000, 172, 388, Fig. 220.

³⁶² Hellström 1965, 27, Lev. 12, no. 185.

kaidelidir. Ağız bölümleri kırıktır. Örneklerine çok az rastlanan bu form Knossos'ta tam olarak tarihlenemeyerek Roma dönemi içlerine verilir³⁶³. Laflı'nın Pisidia ve Kilikia'daki unguentariumları kapsayan çalışmasında, benzer örneklerin Pisidia'da yaygın olduğu belirterek İ.S.3.yüzyıl içlerine verilir³⁶⁴. Örneklerimizin ele geçtiği T.N. 01 ve T.N. 03'te aynı seviyede bulunan cam eserler İ.S.3. ve 4.yüzyıllar arasına tarihlenir³⁶⁵. U193 ve U194 kontekst buluntuları³⁶⁶ ve paralel örneklerle birlikte İ.S.3.-4.yüzyıllara verilir.

³⁶³ Hayes 1983, 139-140, Res. 18, no. 239.

³⁶⁴ Laflı 2003a, 106, 107, Lev. 199, a, d, e.

³⁶⁵ Bulunan cam eserler arasında çeşitli ağız ve kaide parçaları bulunur. Daha kapsamlı bilgi ve seviyeler için; Baybo 2003, 139, 140, 148, 149, kat. no. 191, 223, 225, Lev. V.

³⁶⁶ T.N. 03'den ele geçen ancak U194'den yaklaşık -75 cm. daha alt seviyede bulunan sikkeler İ.S.284-408 yılları arasına tarihlenir. Sikkeler için bkz. Özudoğru 2002, 83, 86, 94, Lev. XIII, kat. no. 126, 140, Lev. XVI, kat. no. 173.

VI. GEÇ ROMA-ERKEN BİZANS DÖNEMİ PATARA UNGUENTARIUMLARI (U195-203)

Bu bölümde ele alınan unguentaria genelde düz dipli, uzun ince gövdeli, gövdeden hafif yivle ayrılan boru ağza sahiptir³⁶⁷. Hayes tarafından “Geç Roma Unguentariumları” olarak isimlendirilen³⁶⁸ ve İ.S.6.yüzyıl başlarından (yaklaşık olarak 500 civarı) itibaren özellikle doğu Akdeniz’de yaygın olarak görülen bu tip³⁶⁹ Hellenistik dönem iç biçimli tipi devam ettirir. Tam parçaların yükseklikleri yaklaşık 18-21 cm. arasındadır; fakat bazen daha büyük örneklerle de karşılaşılır (küçük geniş kaideli)³⁷⁰. Kalın ve güçlü yapılarıyla dikkat çeken bu malzemelerin iç yüzleri belirgin çark ve yiv izlerine sahiptir. Nadir olsa da bazı örneklerin dış yüzeyleri yivlendirilmiştir³⁷¹. Buna karşın, gövde hamurları iyi süzölmüş ve çok temizdir. Yüksek sıcaklıklarda fırındıkları değişken olan hamur renklerinden anlaşılır. Hamurun rengi fırınlamaya bağlı olarak pembemsi veya kırmızı, kahverengi ya da morun değişik tonlarındadır. Bazen üst bölümlerin astarlanmış olduğu örneklerde çoğunlukla kırmızımsı ya da kahverengimsi olan astar boya gövde altına doğru sızar. Dış kısımlarında bazen çömlekçinin parmak izleri görülebilir.

Bazı örneklerin alt bölümlerinde dairesel ya da dikdörtgen blok monogramlar bulunur. Bu monogramlar kabartma tek harf, figür ya da birkaç harften oluşmuştur. Bazen tam isim okunabilir³⁷², bazılarında da hayvan figürü betimlenir³⁷³.

³⁶⁷ J. W. Hayes, “A New Type of Early Christian Ampulla”, *BSA* 66, 1971, 244, Fig. 1; U. Eisenmenger, “Late Roman Pottery in Limyra (Lycia)”, (in *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine. Actes de la Table Ronde d’Istanbul*, Ed. C. Abadie-Reynal) *Varia Anatolica* XV (2003) Lev. CIX, no. 6.

³⁶⁸ Hayes 1971a, 243, dn. 2.

³⁶⁹ Riley 1979, 363. Bu formun yoğun olarak görüldüğü yer Doğu Akdeniz olmasına karşın, Karthaca ve Batı Akdeniz’de de birkaç parça bulunmuştur; bkz., A.g.e., 363.

³⁷⁰ Hayes 1971a, 243.

³⁷¹ Dış yüzeyleri yivli olan örnekler için bkz., S. Lochner, R. Sauer, R. Linke, “Late Roman Unguentaria? – A Contribution to Early Byzantine Wares From the View of Ephesus”, *BAR International Series 1340, LRCW-I*, 2005, 654, Fig. 2, no. 1-5; C. Diederichs, *Céramiques Hellénistiques, Romaines et Byzantines, Salamine de Chypre IX*, Paris, 1980, 47, Lev. 16-17, no. 171; Agora V, Lev. 34, M 369.

³⁷² Perge’de Stadium’un tonozlu mekânlarının kazıları sırasında bulunan unguentarium üzerinde görülür. İki satır halinde yazılmış olan yazıda Piskopos Severianos’un adı okunur, Fırat 1999, 93. Myra’da bulunan örnek üzerinde de “Meryem yardım et” sözcükleri okunmuştur, Türker 2005, 315,

Unguentarium üzerindeki monogramlar aynı dönem yapıları, gümüş eserleri ve sikkeleri üzerinde de görülür. Korinth'de yüzük ve küçük buluntular üzerindeki benzer monogramlar İ.S.6.yüzyıla tarihlenir³⁷⁴. Hayes, mühürlü örneklerin aşağı yukarı İ.S.6.yüzyıla ait olduklarını ve İ.S.7.yüzyılda artık mühür kullanılmadığı söyler³⁷⁵; ancak bunun yanında, bir örnek üzerinde mühür bulunmaması onun geç olduğu anlamına gelmez. Bunun yanında, yapılan erken araştırmalarda Atina'da bulunan bazı erken monogramlı örnekler İ.S. 450-550 yılları arasına tarihlenmiştir³⁷⁶. Ancak daha sonraları yapılan geç araştırmalarda söz konusu Atina örnekleri için İ.S. geç 6. ve 7. yüzyıllar önerilir³⁷⁷.

Bazen kapların ağızlarının kapatılmasında kullanılan pişmiş toprak tıplar bu malzemelerle birlikte bulunur³⁷⁸. Ancak Patara buluntuları arasında henüz bu örneklerin tıpları ele geçmemiştir. Türker, bulunan kil tıpların kapların içinde bulunan sıvının sızmasını engelliyemeyeceğini, bununla birlikte unguentariumların içinde sıvı taşınması durumunda bu kil tıpların kumaş ya da benzeri bir malzeme ile birlikte kullanılmış olabileceğini söyler³⁷⁹.

Doğu Akdeniz'de çok geniş alana yayıldıkları anlaşılan bu malzemelerin hamur yapılarının benzer olması bunların bir kaynaktan üretilmiş olunabileceğini akla getirir de, kesin olarak tek bir merkezde üretildiklerini söylemek güçtür. Ürdün Diban gibi yerleşimlerden gelen örnekler bu malların üretim yeri ile ilgili ipuçları verse de kesin değildir³⁸⁰. Hayes, üretim yeri olarak Filistin civarında bir yeri öne çıkaran unsurlar arasında, Ürdün suyu veya kutsal topraklardaki kaynaklardan elde

Res. 8, no. 2; S. Y. Ötüken, "2002 Yılı Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı", *Adalya* VIII, 2005, 269-270, 284, Res. 10.

³⁷³ Hayes 1971a, 244, Fig. 2.

³⁷⁴ G. R. Davidson, *The Minor Objects, Corinth* XII, Princeton, New Jersey, 1952, 257, Fig. 44, no. 1859, 1862, Lev. 103, no. 1860-1862.

³⁷⁵ Hayes 1971a, 245.

³⁷⁶ R. Degeest, "Some Late Roman Unguentaria in Sagalassos", *Sagalassos II. Report on the Third Excavation Campaign of 1992*, Acta Archaeologica Lovaniensia Monographiae 6, Leuven: Leuven University Press, 1993, 185.

³⁷⁷ Agora V, Lev. 34, M369 (M grubu).

³⁷⁸ Türker 2005, 313; N. Fırat, *Perge Konut Alanı Keramiği* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İstanbul, 1999, 92; Fırat 2003, 91-95, Lev. LXVII, Res. 1.

³⁷⁹ Türker 2005, 313.

³⁸⁰ Hayes 1971a, 246, dn. 16.

edilen yağı taşımak için imal edilmiş olmaları ihtimalinden söz eder³⁸¹. Eisenmenger şu an için bu seramiklerin orijin yerlerinin kesinliğe kavuşmadığını ancak Kıbrıs, Filistin ya da Ürdün'ün önerilebileceğine değinir³⁸². Fırat ise, Güney Anadolu'da son yıllarda yapılan kazılarda çok sayıda ele geçmesi sebebiyle bunların Anadolu'da üretilmiş olabileceklerine de değinir³⁸³.

Kullanım alanlarıyla ilgili bazı öneriler bulunur. Hayes bu formun Litürjik (dini) amaçlı kullanılmalarının pek mantıklı olmadığını söyler³⁸⁴, ancak bu seramiklerin dini amaçlı (rahiplerin kutsanması ve vaftiz törenlerinde) kullanıldıkları yönünde görüşler de vardır³⁸⁵. Geç Roma unguentariumlarının kutsal su ya da yağ taşımak ve dini törenlerde kullanılmak üzere üretildiği düşüncesinin yanında³⁸⁶, kaba görünümleri, bezemesiz oluşları, özensiz işçilikleri ve özellikle kutsal alanlardan çok konut alanlarında bulunmalarından dolayı kişisel kullanımı olan ticaret malları oldukları da düşünülür³⁸⁷.

Birçok yerde ele geçen bu örnekler Atina³⁸⁸, Bengehazî³⁸⁹, Salamis³⁹⁰, Sagalassos³⁹¹, Limyra³⁹², Myra³⁹³, Ksanthos³⁹⁴, Perge³⁹⁵, Ephesos³⁹⁶, Hierapolis³⁹⁷ ve Sardis'te³⁹⁸ İ.S.5.-7.yüzyıllar arasına tarihlenir³⁹⁹.

³⁸¹ Hayes 1971a, 246.

³⁸² Eisenmenger 2003, 195.

³⁸³ Fırat 1999, 93, dn. 346.

³⁸⁴ Hayes 1971a, 247.

³⁸⁵ A. Ç. Türker, *Derme-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazılarında (1989-2000) Ortaya Çıkarılan Bizans Dönemi Sırsız Seramikleri* (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara, 2004, 90; Türker 2005, 312; S. Y. Ötüken, "Likya Bölgesi'ndeki Kazı ve Yüzey Araştırmaları Çerçevesinde Ortaçağ Seramikleri", *Adalya* VI, 2003, 240, Res. 9. Selanik Hagios Orphanes Kilisesi'nde Aziz Nikolaos'un "Deniz Mucizesi"nin betimlendiği resminde, Myra'da 2. Tip'te incelenen Geç Roma unguentariumu dikkat çeker (Bkz. Türker 2005, 311, Res. 11-12) ve bunların Aziz Nikolaos'un yağ kültü ile ilgili kaplar olduğu düşünülür. Aziz Nikolaos'un yağ kültü için; Türker 2004, 90.

³⁸⁶ Eisenmenger 2003, 195. Aziz Nikolaos kültü nedeniyle Myra'da imal edildiği düşünülen bu kapların Lykia Bölgesinde birçok yerleşimde ele geçtiği bilinir. Kaynaklara göre, Nikolaos'un rölikleri, Mür yağı içinde muhafaza edilmektedir. Mezarı ziyaret eden hacıların kiliseye adak niteliğinde yağ sundukları ve kemiklere değerek kutsallaşan yağı aldıklarından bahsedilir. S. Y. Ötüken, "Likya Bölgesi'ndeki Kazı ve Yüzey Araştırmaları Çerçevesinde Ortaçağ Seramikleri", *Adalya* VI, 2003, 240, dn. 40.

³⁸⁷ Fırat 1999, 91.

³⁸⁸ Agora V, 118, Lev. 34, M369.

³⁸⁹ Riley 1979, 363.

³⁹⁰ C. Diederichs, *Céramiques Hellénistiques, Romaines et Byzantines, Salamine de Chypre* IX, Paris 1980, 47, Lev. 16-17, no. 171.

U195-203 arasında gösterilen örneklerimiz tümüyle yukarıdaki hamur ve boyama özelliklerine sahiptir. U196-201 düz dipliye U202 ve U203 sivri dibe sahiptir. Patara'da ele geçen malzemeler arasında tam örnek bulunmaz. Örneklerin hemen hepsi iyi pişmiş, sert dokulu, çok az kalsit ve mika katkılı hamura sahiptir. U195-198 ve U203 üzerlerinde üst bölüme uygulanmış kırmızımsı ya da kahverengimsi astar boyanın akıntıları izlenir.

Altı örnek tiyatro doğu analemna duvarından (U196-201), 1 örnek Hurmalık Hamamı güney merdiveninden (U195) ve iki örnekte Ana Cadde Justinianus suru önünden (U202, U203) ele geçmiştir. U203 üzerinde, gövde altında bir adet blok monogram bulunur. Büyük Π üzerine kurulmuş olan monogram üzerinde N, V, E, Λ ve O harfleri okunabilmektedir. Üst tarafta bulunana V harfi ismin genitif halde olduğunu gösterir. Monogramdaki ismin ne olduğunu anlamak zordur ve tam olarak okunamamıştır, ancak bu isim ΠANTEAEONON olabilir. Harflerin karakterinden monogram ve eser İ.S.5.-6. yüzyıllar arasına tarihlenir⁴⁰⁰.

Patara'da bulunan Geç Roma unguentariumlarının tümü dolgu toprak içerisinde bulunduğu için tarihlemeye kontekst buluntu kriteri alınmamıştır. Söz

³⁹¹ Degeest 1993, 183-189; R. Degeest, *The Common Wares of Sagalassos, Typology and Chronology*, *SEMA* III, 2000, 173, 389, Res. 223, 222.

³⁹² J. Vroom, "The Late Roman – Early Byzantine Finds from the Excavations at the Eastern City of Limyra" in, J. Borchardt, "Bericht der Grabungskampagne in Limyra 1997", *KST* XX,2, 1999, 143-145; Eisenmenger 2003, 195, Lev. CIX, no. 6.

³⁹³ Türker 2005, Res. 8, no. 1-10.

³⁹⁴ J. Des Courtis, "Ksanthos, Rapport Sur La Campagne De 2000", *Anatolia Antiqua* IX, 2001, Res. 18, 2000 Acro 32, 37, Res. 20; J. Des Courtis, D. Laroche, "Ksanthos et le Letoon. Rapport sur la Campagne de 1999" *Anatolia Antiqua* VIII, 2000, 347-348, Fig. 12-13.

³⁹⁵ Fırat 2003, 94, Lev. LXVII, Res. 1; N. Atik, *Die Keramik aus den Südthermen von Perge*, *İst.Mitt.* Beiheft 40, Tübingen, 1995, Fig. 76, no. 404-407.

³⁹⁶ Gassner 1997, 171-172, Lev. 56.709; malzemeler için İ.S.450-600 arası önerilir. Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3-4; Mitsopoulos-Leon 1991, 153, Lev. 220, O 53-54.

³⁹⁷ D. Cottica, "Ceramiche Bizantine Dipinte ed Unguentari tardo antichi dalla 'Casa dei Capitelli Ionici' a Hierapolis", *Rivista di Archeologia* XXI, 1998, Fig. 6, no. 12-2; a.y. "Unguentari tardo antichi dal Martyrion di Hierapolis, Turchia", *Mélanges de L'École Française de Rome, Antiquité* 112/2, 2000, Fig. 1, no. 1-17.

³⁹⁸ M. L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR* 53, 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84.

³⁹⁹ Bu seramiklerin yayılım haritası için bkz., Hayes 1971a, 246, Harita 1.

⁴⁰⁰ Monogramın okunmasında göstermiş olduğu ilgi ve yardımlarından dolayı Sayın Vera Bulgurluya teşekkür ederim.

konusu Patara Geç Roma unguentariumları diğer yerleşimlerle yapılan karşılaştırmalar sonucunda İ.S.5.-7.yüzyıllar arasına tarihlenir.

VII. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Hellenistik ve Roma dönemleri Patara unguentariumlarının ele alındığı bu çalışmada incelenen 967 adet parçanın 203'ü kataloga alınarak değerlendirilmiştir. Patara'da ele geçen unguentariumların yaklaşık % 90'ı nekropolis alanlarından ele geçmiştir. Bunlar Tepecik Nekropolisi, Günlük Oygu Gömütleri ve Tapınak Gömütlerdir. Geri kalan yaklaşık % 10'luk malzeme Ana Cadde, Hurmalık Hamamı, Tiyatro ve yüzey buluntularıdır. Nekropolis alanlarında bulunan malzemeler Hellenistik ve Roma karakterli; Tiyatro, Ana Cadde ve Hamam gibi alanlarda ele geçen örnekler ise genelde Geç Roma-Erken Bizans karakterlidir. Bu ayrımın sebebi, bu mekanların Roma döneminden sonra da Orta Çağ içlerine kadar kullanımda kalmasıdır.

Kentin, Lykia Bölgesinde gerek Hellenistik, gerekse Roma dönemleri içinde önemli bir konumda olmasının nedeni, büyük ve korunaklı limanı ve bu limanı sayesinde zenginleşerek, bölgenin dışa açılan kapısı konumuna gelmesidir. Limanı sayesinde Lykia dışı kültürlerle önemli ilişkiler kurmuş ve bu kurulan ilişkiler kentin sanatı, inancı ve geleneklerine yansımıştır⁴⁰¹. Bu durum kentin unguentarium tipolojisinde de kendini hissettirir. Konumu sebebiyle kentte Erken Hellenistik dönemden Geç Roma-Erken Bizans dönemine kadar incelediğimiz malzemelerde süreklilik görülür. Özellikle Erken Hellenistik dönemde farklı formlarda örnekler karşımıza çıkar.

131 adet örnek Hellenistik dönem, 63 tanesi Roma dönemi ve 9 tanesi de Geç Roma-Erken Bizans dönemleri içinde ele alınarak incelenen Patara unguentariumlarının boyutları 7.3 cm.'den 43.3 cm.'ye kadar çeşitlilik gösterir.

⁴⁰¹ İlişkilerin sanata olan etkileri için bkz., Işın 1998, 1 vdd.; Işın 2002, 107-115; Uygun 2000, 1 vdd., Özudoğru 2002, 1 vdd.; Baybo 2003, 1 vdd.

Erken Hellenistik dönem içinde incelenen malzemeler genelde bir grup oluşturma bütünlüğünden uzak olup yerel form özellikleri gösterir. Bu dönem buluntuları yoğun olarak Tepecik Nekropolisi'nden ele geçmiştir.

U1 no'lu örnek Patara unguentariumları içerisinde en erken tarihe sahip olan örnek olması açısından önemlidir. İ.Ö.4.yüzyıl sonlarına tarihlenen bu örneğin önemini formu da destekler. Çünkü U1, lekythoslardan unguentariumlara geçişin güzel bir örneğini sunar. Geniş ve kısa kaideye sahip örneğin, kaideden genişleyerek yükselen ve omuzlarda keskin hatla boyuna daralan gövde profili ve küresel karnı bulunur. İnce ve kısa boyuna sahip örneğin dışa çekik dudaklı ağız formu bulunur. Yüzey buluntusu olması, benzerleriyle yapılan karşılaştırmalar sonrası tarihlere zorunlu kılmıştır. Katalogda yer alan U2 no'lu örnek ise benzerlerine başka yerleşimlerde pek rastlanılmayan özellikler gösterir. Yaptığımız karşılaştırmalarda Pisidia bölgesinde yaygın olarak görünen bu tipolojinin Patara'daki tek temsilcisi U2'dir. Eserin kent içinde başka örneklerinin bulunmaması ve bu tipolojinin yoğun olarak Pisidia bölgesinde görülmesi, Patara örneğinin Pisidia'dan ithal edilmiş olabileceği düşündürür.

Kentin bulunduğu coğrafi konum ve sahip olduğu limanı sayesinde çeşitli kültürlerle ilişkiye girmesi unguentarium çeşitliliğinde kendini özellikle Erken Hellenistik dönemde gösterir. Özellikle U3-14 no'lu örneklerin hemen hemen her biri farklı özellikler gösterir. Bu örneklerin gerek kil dokuları, gerek astarları ve formları farklılıklar gösterir. Ancak ortak olan nokta U3-14 no'lu örneklerin tümünün erken Hellenistik dönem özellikleri sergilemesidir. Bu farklı örneklerle farklı kentlerde rastlanılmış ve yapılan tipolojik karşılaştırmalarla malzemelerimiz erken Hellenistik döneme verilmiştir. Özellikle U3 no'lu örnek gerek kil, gerek astar yapısıyla çok kalitelidir. Bu örneğin içinin de astarlanmış olması yalnızca ölü hediyesi olmayıp, mezar sahibinin belki de yaşamı boyunca kullandığı bir malzeme olduğunu düşündürür. Örneğin kentte şu an için tekil olması ve benzeri kalitede ve formda örnekler bulunmaması bu örneğin de U2 gibi ithal edilmiş olabileceğini akla getirir.

Erken Hellenistik döneme tarihlenen malzemeler içinde Atina gibi kentlerde olduğu gibi, siyah astara sahip örnekler kentte azınlıkta olup malzemeler genellikle kalitesiz astara sahiptir. Siyah astarlı Patara unguentariumları (U7, U9-10, U27, U40) Batı Yamacı seramiklerini hatırlatır. Ancak Atina örneklerindeki gibi kaliteli astara ve temiz kile sahip değildir. Olasılıkla Batı Yamacı seramiklerinin yerel taklidi olmalıdırlar. Ancak bu üretimin Patara’da mı, yoksa içinde bulunduğu ve yakın ilişkide olduğu Eşen Vadisi ya da Rhodos’ta mı üretilip buralardan ithal edildiği açıklığa kavuşmuş değildir.

Erken Hellenistik dönem boyunca, özellikle İ.Ö.3.yüzyıl sonlarına kadar Patara’da kesin bir unguentarium üretiminden söz etmek şu an için açık değildir. Ancak U29-54 no’lu örneklerin hemen hepsinde ortak görünen kil yapısı (örneklerin hemen hepsi ince duvarlı ve iyi pişirilmişlerdir. Çoğu örnek kum tanecikli ve kalsit katkılı hamura sahiptir) ve astar ile formdaki benzerlik, U29-54 no’lu örneklerin yerel bir atölyede üretilmiş olabileceğini düşündürür.

U86 Patara örnekleri içinde boyutu ve üzerindeki bezemesiyle farklı bir konuma sahiptir. Hellenistik dönemde sık rastlanılmayan 43,3 cm.’lik dev boyutuyla kendini diğer örneklerden ayırır. Üzerindeki bezeme de, boyutu gibi Hellenistik dönem içinde çok yaygın görülmez. Örneğin Patara’da tekil olması bu malzemenin ithal edilmiş olabileceğini düşündürür. Büyük boyutta ve benzer bezemeye sahip örneklerle Batı Anadolu’da Hellenistik dönemde rastlanılır. Özellikle Ephesos ve Tralleis’de benzer örnekler bulunur⁴⁰². Örneğimizin Batı Anadolu’dan ithal edilme olasılığı yüksektir.

U87-105 no’lu örnekler kubbe form ağızlı unguentariumlar olarak ayrılır ve ağız profillerinden dolayı, iğ biçimli unguentariadan daha işlevsel olduğu düşünülür⁴⁰³. Çalışmamız kapsamında incelenen 967 adet unguentaria içinde sayıları 26 olan bu tipolojideki örneklerin ithal edilmiş olduğu, kesin olmamakla birlikte olası görünür.

⁴⁰² Mitsopoulos-Leon 1991, 151, Lev. 206-207, O 1-4; Ölmez 2000, 67, Lev. 24, K 10.

⁴⁰³ Bkz. Bölüm IV.2.

U106-131 no'lu örnekler ise Patara'da ele geçen en kalabalık grubu oluşturur. Hellenistik dönemin tipik iğ biçimli tipinde olan bu örneklerden Patara'da yaklaşık olarak 700 adet ele geçmiştir. Genelde gözenekli, kum tanecikleri ve kalsit katkılı, çok ince bir astar tabakası olan örneklerimiz, kırmızımsı sarı ya da sarımsı kırmızı killidir. Bu örneklerin hemen hemen tümünün kilinde mika katkısı bulunmaz. Bu tipolojideki örneklerin İ.Ö.2.yüzyılda Patara'da yoğun olarak kullanılması yerel üretim olduklarının göstergesidir. Bunların nekropolis alanlarındaki yoğun kullanımı kent içerisinde bu talebi karşılayacak bir atölyenin varlığına işaret etmektedir. Söz konusu bu atölye üretimini İ.S.1.yüzyıl sonlarına kadar sürdürmüş olmalıdır.

İ.Ö.1.yüzyılın sonlarından itibaren tüm antik dünyada unguentariada görünen form değişimi Patara'da da izlenir. Ancak Patara'daki bu form değişimi antik dönemde Akdeniz havzasındaki diğer kentlerde olduğu gibi "torba form"a değil de, kendi üretimi olan "küresel form"a doğrudur. İ.Ö.1.yüzyıl sonlarından itibaren görünen bu yeni form (U142-188) kalitesi ve kil yapısıyla İ.Ö.2.yüzyıldan itibaren Patara'da yoğun olarak gözlenen iğ formun takipçisi niteliğindedir ve İ.Ö.2.yüzyıl içlerinde başlayan yerel üretim İ.S.1.yüzyıl sonlarına kadar devam etmiş olmalıdır. Çünkü bu küresel gövdeli unguentaria Patara'da iğ formdan sonra yoğun olarak görünen ikinci grup malzemeyi oluşturur (yaklaşık 130 adet). Küresel gövdeli unguentarianın yoğun yayılım sahası ise, Patara'nın da içinde bulunduğu Eşen Vadisindeki Ksanthos, Letoon ve Tlos ile sınırlı kalmış görünmektedir.

Tüm bunların yanında %1'lik oranla çok az bir yere sahip olan torba gövdeli unguentarianın azlığı da dikkat çekicidir. İ.Ö.1.yüzyıl sonlarından İ.S.1.yüzyıl sonlarına kadar yoğun kullanımı olan bu tipolojideki örneklerin Patara'da az olmasının nedeni, Erken Roma döneminden itibaren Patara'nın unguentarium ihtiyacını yerel üretimi olan küresel gövdeli örneklerle karşılamış olmasıdır. İ.Ö.2.yüzyıldan itibaren yoğun olarak gözlenen ve kil yapısı ile kalitesinde bunu yansıtan iğ biçimli unguentaria ile İ.Ö.1.yüzyıl sonlarından itibaren görünen küresel gövdeli örneklerin yoğun olarak kullanıldığı dönemde Lykia Bölgesiyle birlikte Patara da Roma senatosunun kararıyla bağımsızlığına kavuşmuş ve Lykia Birliği

kurulmuştur. İ.Ö.2.yüzyıldan İ.S.1.yüzyıl sonlarına kadar bu seramiklerin yoğun kullanımı ve üretimi siyasi ve ekonomik refahla da ilişkili olmalıdır.

Katalogda yer alan U189-194 no'lu örnekler kent için tekildir ve ithal olmalıdır. U189-190 cam örneklerden esinlenmiş olmalıdır. U193-194'ün ise yapılan incelemelerde Pisidia'da yaygın olduğu görülmektedir ve kente muhtemelen buradan ithal edilmiş olmalıdır⁴⁰⁴. Kentte ele geçen unguentarianın büyük bir bölümünün nekropolis alanlarında bulunmasından hareket ederek, Patara'da İ.S.2. ve 5. yüzyıllar arasında unguentarium kullanımında görünen belirgin düşüşün sebebi olarak gömü geleneğindeki henüz anlaşılmamış bir değişim gösterilebilir ancak, kentte bu dönemlerde kullanılmış nekropol alanlarının ve gömü geleneklerinin yeterince açıklığa kavuşmadığı da göz ardı edilmemelidir. Bu nedenlerden ötürü İ.S.2.-5. yüzyıllar arasındaki unguentarium kullanımındaki düşüşün sebebi kesinliğe kavuşmamıştır.

Geç Roma Unguentariumları olarak isimlendirilen U195-203 no'lu örneklerin Aziz Nikolaos kültü nedeniyle Myra'da mı imal edilip buradan kente ithal edildiği, ya da pikoposluk merkezi olması nedeniyle⁴⁰⁵ Patara'da mı üretilip kentin iç pazarına sunulduğu kesinlik kazanmamıştır.

Hellenistik dönem içinde unguentariumun çok geniş bir pazara sahip olması sonucunda rekabetin artması, bu seramiklerin seri üretilmesini zorunlu kılmış ve pazar ihtiyacını karşılamak için ortaya çıkan seri üretim, kalitesiz malzemenin üretimine neden olmuştur. Erken Hellenistik dönemde kaliteli kili ve astarıyla kendisine alıcı bulmaya çalışan unguentariumun, üretim rekabetinin artması sonucunda Erken Hellenistik dönemde sahip olduğu nitelikli kili ve astarı önemini kaybetmiş, kendisini yenileyen ve göze hoş gelen ince uzun formuyla alıcı bulmaya çalışmış olmalıdır. Unguentarium atölyeleri ve seramik ustaları pazarda daha fazla paya sahip olabilmek için diğer atölye ve ustalar tarafından çarkta çekilmesi daha zor ve ustalık gerektiren ve göze daha hoş gelen formları geliştirmiş olmalıdırlar. Bunun

⁴⁰⁴ Lafli 2003a, 106, 107, Lev. 199, a, d, e.

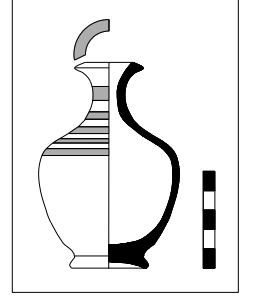
⁴⁰⁵ Işık 2000, 13; M. Le Quien, *Orients Christianus*, Graz-Austria, 1740, 977.

sonucunda da İ.Ö.1.yüzyıl sonlarına doğru unguentaria artık iyice uzamış ve ayakta duramaz hale gelmiştir.

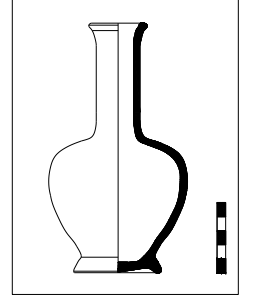
İ.Ö.1.yüzyıl sonlarına doğru tipteki değişimin sebebi cam üfleme tekniğinin ortaya çıkmasıdır. Yeni bir malzeme olarak ortaya çıkan cam, ucuz ve seri üretime daha yatkın olması ile unguentarium pazarını ele geçirmiştir. Pazarı ele geçiren cam örneklerin taklidi olarak ortaya çıkan torba gövdeli tiplerin kullanımı iş biçimindeki kadar geniş aralıkta olmamıştır. Unguentariumun İ.Ö.4.yüzyıl sonlarından İ.S.1.yüzyıl sonlarına kadar olan form gelişimi dönemin ekonomik, ticari ve atölye rekabetleri içinde değerlendirilmelidir.

KATALOG

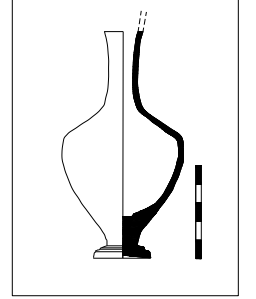
Kat. No. : U1 **Lev. I**
Müz. Env. : A. 576
Buluntu Yeri : Tepecik Yüzey.
Y. : 10,5 cm. A.Ç. : 1,2 cm. T.Ç. : 2,5cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Ağızda ve gövde üzerinde kırmızı renkli (2.5 YR 5/6) boyama bantları.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 81; Corinth XVIII,I, Lev. 52, no. 594 (C-69-103.); Deshayes 1963, Lev. XIX, 3: 1,6 (P 230), Lev. LXV, 1; Guz-Zilberstein 1995, 304, Res. 6.26: 1-6, Type UG 1.
İ.Ö.4.yüzyılın III. çeyreği.

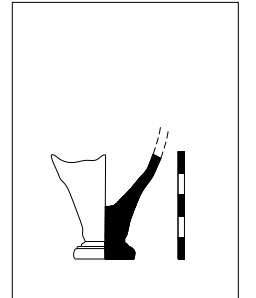
Kat. No. : U2 **Lev. II**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : Likya Lahdi / 2 (-30 cm.).
Y. : 17,3 cm A.Ç. : 3,6 cm. T.Ç. : 6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/3).
İyi pişmiş, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur.
Lafli 2003a, Lev. 121, b-g; Regev 1994, Lev. 222, no. 1.
İ.Ö.350-300.

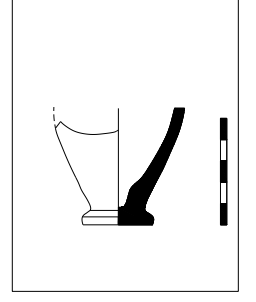
Kat. No. : U3 **Lev. II**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 12,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,1 cm.
Hamur : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/4).
Astar : Açık kırmızı (10 R 4/3).
İç, Kırmızı (2.5 YR 5/8).
İyi pişmiş, sert dokulu, gözeneksiz ve katkısız hamur. Dış yüzeyde kuşaklar halinde iki farklı boyama (10 R 4/3 ve 2.5 YR 5/8). İç yüzey açık kırmızı astarlı (10 R 4/3). (Kuşaklar halinde boyama bantlarını çizimde göstermen gerekli)
Andreu, Andreu 1997, Lev. 66; Kerameikos IX, Lev. 68, no. 364,1.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

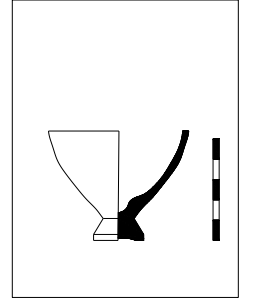
Kat. No. : U4 **Lev. II**
Env. : PTR' 90
Buluntu Yeri : NEK. 09.
Y. : 4,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,7 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
İyi pişmiş, gözenekli hamura sahip.
Kerameikos IX, Lev. 68, no. 359, 1, 2.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

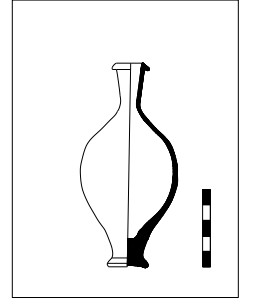
Kat. No. : U5 **Lev. II**
Env. : PTR' 92.
Buluntu Yeri : NEK. 14 (-145 / -155 cm.).
Y. : 5,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
İyi pişmiş, sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit katkılı hamur.
Vaag et. al., Lev. 50, K 153.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

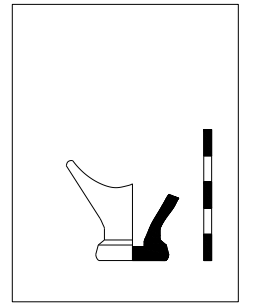
Kat. No. : U6 **Lev. II**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 07 (-95 / -105 cm.).
Y. : 5,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Kötü pişmiş, yer yer gözenekli ve mika tanecikli hamur.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 82.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

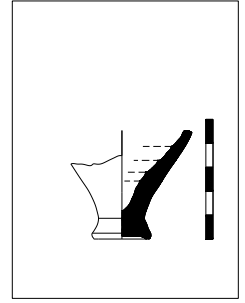
Kat. No. : U7 **Lev. II**
Env. : PTR' 97
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 13,2 cm. A.Ç. : 1,7 cm. T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/4).
Astar : Kahverengi (Yer yer dökülmüş) (7.5 YR 4/2).
Yumuşak dokulu, gözenekli, yer yer kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Thompson 1934, 335, Res. 15, B7; Boulter 1963, Lev. 46, H 1;
Drougou 1991, 155, a.c; Kerameikos IX, Lev. 96, E 86, 1; Çokay
2003, 233, Kat. no. BB 2; Metzger 1969, Lev. 28, 43, no.5.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

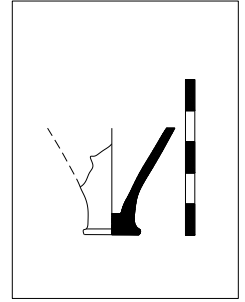
Kat. No. : U8 **Lev. III**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 12 (-95 / -105 cm.).
Y. : 3,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Açık kırmızı (2.5 YR 6/6).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 7/6).
Çok az kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Corinth VII-3, Lev. 20, 584, Lev. 58, 584; Kerameikos IX, Lev. 96,
E 84; Thompson 1934, Res. 15, B 7, Res. 22, B 44.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

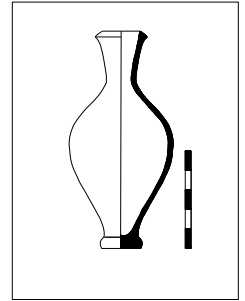
Kat. No. : U9 **Lev. III**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. L. 52 (-100 / -140 cm.).
Y. : 4,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Siyah (5 YR 2.5/1).
Yumuşak dokulu, kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Corinth VII-3, Lev. 20, 584, Lev. 58, 584; Kerameikos IX, Lev. 96,
E 86, 1; Drougou 1991, 155, a.c; Boulter 1963, Lev. 46, H 1; Şahin
1992, Şek. 36, no. 211; Rotroff, Oliver 2003, Lev. 43, no. 253.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

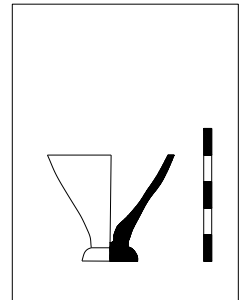
Kat. No. : U10 **Lev. III**
Env. : PTR' 99
Buluntu Yeri : T.N. 2 (Yüzey / -100 cm.).
Y. : 3,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 1,8 cm.
Hamur : Açık kahverengi (7.5 YR 6/4).
Astar : Koyu gri (7.5 YR 4/1).
Kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 68, no. 364; Gürler 1994, Çiz. 36, Lev. 26,
no.124; Mitsopoulos-Leon 1991, 147, Lev. 212, O 15-16.
İ.Ö.4.yüzyıl sonu.

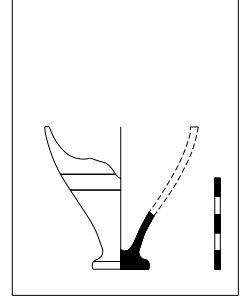
Kat. No. : U11 **Lev. III**
Env. : PTR' 97, U-5
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 11,3 cm. A.Ç. : 1,8 cm. T.Ç. : 2,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 8/6).
Astar : Kırmızı (2.5 YR 4/8).
Yer yer gözenekli ve mika katkılı hamur. Köyü pişmiş.
Thompson 1934, Res. 15, B 7, Res. 22, B 44; Corinth VII-3, Lev. 20,
584, Lev. 58, 584; Kerameikos IX, Lev. 67, no. 358, 3; Boulter
1963, Lev. 46, I-1.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

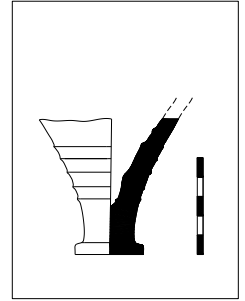
Kat. No. : U12 **Lev. III**
Env. : PTR' 90
Buluntu Yeri : NEK. 04 (-130 / -150 cm.).
Y. : 4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Çok az kum tanecikli, mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 67, no. 355, 2; Metzger 1969, Lev. 29, no.3.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

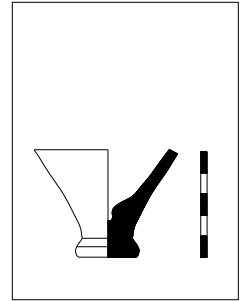
Kat. No. : U13 **Lev. III**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. Hera Lahdi (-120 cm.).
Y. : 7,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Pembe (5 YR 7/4).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
İyi pişmiş, sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, şamot ve kalsit katkılı hamurlu. Gövdenin altına doğru iki yiv.
Kerameikos IX, Lev. 67, no. 357; Tuluk 1999, Lev. 2, Kat. Nr.2.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

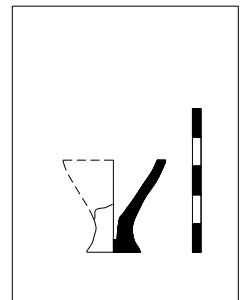
Kat. No. : U14 **Lev. III**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : NEK. 17 (-70 / -80 cm.).
Y. : 7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Koyu gri (5 YR 4/1).
Sert dokulu, yer yer gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Gövde alt bölümü yivlendirilmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 85.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

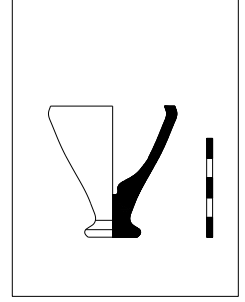
Kat. No. : U15 **Lev. III**
Env. : PTR' 99
Buluntu Yeri : Hurmalık Hamam yolu.
Y. : 5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/8).
Astar : Koyu kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 3/4).
Sert dokulu, gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Thompson 1934, Res. 15, B 7, Res. 22, B 44; Vaag 2002, Pl 50, K 153; Kerameikos IX, Lev. 67, no. 358, 3.
İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başları.

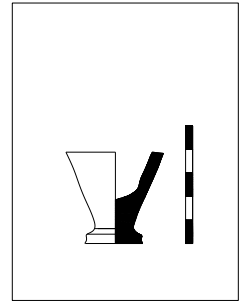
Kat. No. : U16 **Lev. III**
Env. : PTR' 98
Buluntu Yeri : T.N. 5 (-250 cm.)
Y. : 3,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 1,9 cm.
Hamur : Koyu gri (10 YR 4/1).
Astar : Yok
Sert dokulu, yer yer gözenekli ve kireç katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 84.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

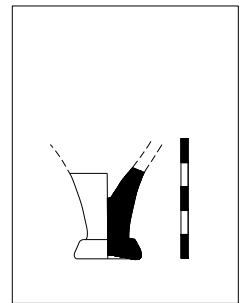
Kat. No. : U17 **Lev. IV**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 04 (-100 / -140 cm.).
Y. : 6,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/4).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 67, no. 355, 2; Tuluk 1999, Lev. 3, Kat. Nr. 9.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

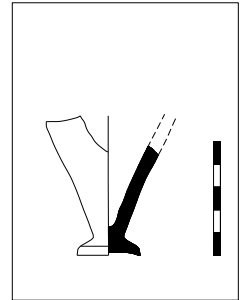
Kat. No. : U18 **Lev. IV**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 05 (-155 / -190 cm.).
Y. : 3,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Açık kahverengi (7.5 YR 6/3).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Sert dokulu, gözenekli hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 86, 2; Tuluk 1999, Lev. 4, Kat. Nr. 13.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

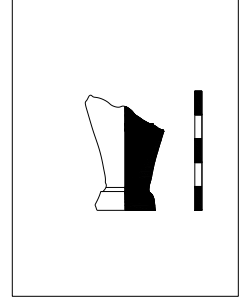
Kat. No. : U19 **Lev. IV**
Env. : PTR' 01
Buluntu Yeri : Hurmalık Hamamı, Caldarium yanı, dolgu.
Y. : 3,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 5/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Gözenekli, kum tanecikli, kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 92; Tuluk 1999, Lev. 4, Kat. Nr. 15.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

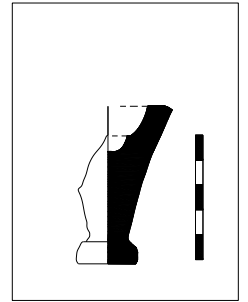
Kat. No. : U20 **Lev. IV**
Env. : PTR' 90
Buluntu Yeri : NEK. L. 20 (-50 cm.).
Y. : 6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,7 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 6/8).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 7/6).
Sert dokulu, gözenekli, çok az kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 86, 2.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

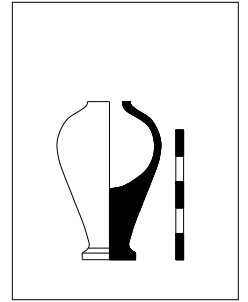
Kat. No. : U21 **Lev. IV**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. L. 52.
Y. : 4,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Yumuşak dokulu, mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 68, no. 377.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

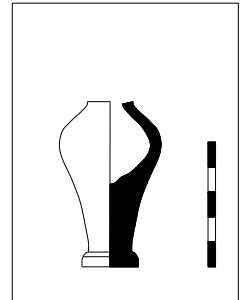
Kat. No. : U22 **Lev. IV**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 04 (-10 / -35 cm.).
Y. : 6,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Yumuşak dokulu, mika katkılı ve çok az kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 68, no. 377.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

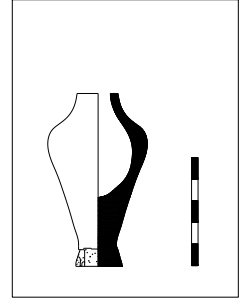
Kat. No. : U23 **Lev. IV**
Env. : PTR' 00, U-29
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 6,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/4).
Yumuşak dokulu, yer yer gözenekli ve mika katkılı, kum tanecikli, kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 67, no. 358; Smetana – Scherrer 1982, Lev. 55, no. 700.
İ.Ö.4.yüzyıl sonu.

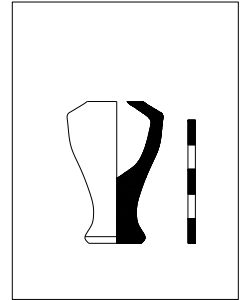
Kat. No. : U24 **Lev. IV**
Env. : PTR' 00
Buluntu Yeri : Yüzey.
Y. : 6,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/4).
Katkısız hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 92.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

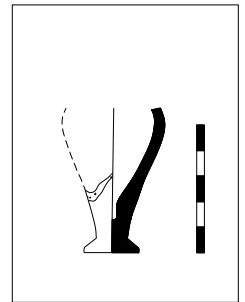
Kat. No. : U25 **Lev. IV**
Env. : PTR' 99
Buluntu Yeri : T.N. 2 (Yüzey / -100 cm.).
Y. : 8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/3).
Gözenekli hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 92.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

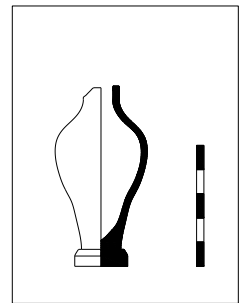
Kat. No. : U26 **Lev. V**
Env. : PTR' 97, U-3
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 5,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve şamot katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 92.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

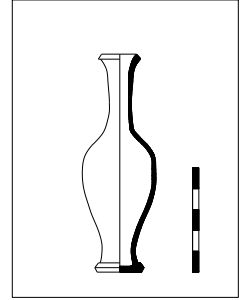
Kat. No. : U27 **Lev. V**
Env. : PTR' 99
Buluntu Yeri : Hurmalık Hamam yolu.
Y. : 5,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,1 cm.
Hamur : Pembe (10 YR 7/4).
Astar : Siyah (10 YR 2/1).
Gözenekli, kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 92, 1.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

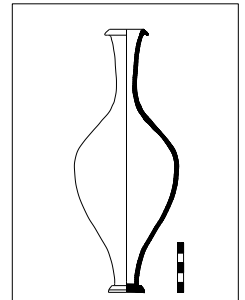
Kat. No. : U28 **Lev. V**
Env. : PTR' 90
Buluntu Yeri : NEK. 09 (-240 / -280 cm.).
Y. : 7,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 4/4).
Gözenekli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 93, 1; Guz-Zilberstein 1995, 304, Res. 6.26: 7-8, Type UG 2a; Hägg – Fossey 1980, 68, Fig. 69, no. 8.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

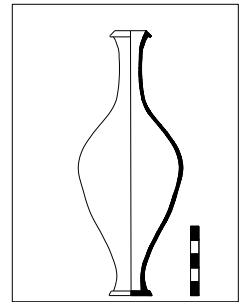
Kat. No. : U29 **Lev. V**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3, Dromoslu mezar.
Y. : 10,5 cm. A.Ç. : 1,7 cm. T.Ç. : 2,1 cm.
Hamur : Açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 6/4).
Astar : kırmızı (2.5 YR 5/8).
Sert dokulu, gözeneksiz, çok az kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E. 92; Hägg – Fossey 1980, Fig. 70. no. 9;
Akarca 1952, Lev. LXXXIX, no. 34.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

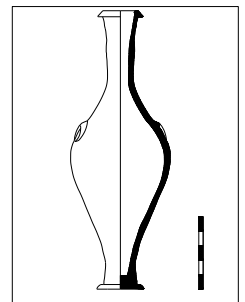
Kat. No. : U30 **Lev. V**
Müz. Env. : 40.41.93
Buluntu Yeri : T.G. 3 (PTR'93 / 51 - 26).
Y. : 20,1 cm. A.Ç. : 2,6 cm. T.Ç. : 2,8 cm.
Hamur : Kırmızı (10 R 4/6).
Astar : Koyu kırmızımsı gri (10 R 4/1).
Kırılğan dokulu, çok az gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6; Boulter 1963, Lev. 46, I-1; Kerameikos IX, Lev. 96, E 88; Hausmann 1996, Lev. 11, no. 58.
İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı.

Kat. No. : U31 **Lev. VI**
Müz. Env. : 13.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46 (-270 cm.).
Y. : 19,1 cm. A.Ç. : 2,2 cm. T.Ç. : 3,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : ?
Kırılğan dokulu-ince, çok az kum tanecikli, hemen hemen katkısız hamur. İyi pişmiş.
Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6; Boulter 1963, Lev. 46, I-1; Kerameikos IX, Lev. 96, E 88; Hausmann 1996, Lev. 11, no. 58.
İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı.

Kat. No. : U32 **Lev. VI**
Müz. Env. : 14.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46, U-3.
Y. : 18,6 cm. A.Ç. : 2,2 cm. T.Ç. : 3,2 cm.
Hamur : Açık kahverengi (10 YR 6/3).
Astar : Çok açık kahverengi (10 YR 7/3).
Yer yer kum tanecikli, gövdede omuzlar üzerinde, kırık, karşılıklı iki yatay kulp.
Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6; Boulter 1963, Lev. 46, I-1; Kerameikos IX, Lev. 96, E 88; Demarge 1958, Lev. 15.
İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı.

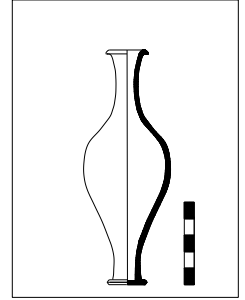

Kat. No. : U33 **Lev. VI**
Müz. Env. : 24.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46 (98 U 55).
Y. : 14 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : ?

Gözenekli, kum tanecikli, yer yer kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.

Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6; Boulter 1963, Lev. 46, I-1; Kerameikos IX, Lev. 96, E 88; Demarge 1958, Lev. 15; Hägg – Fossey 1980, 68, Fig. 62, no. 1; Hausmann 1996, Lev. 11, no. 58.

İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı.

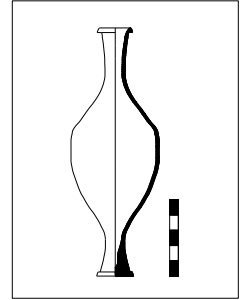

Kat. No. : U34 **Lev. VI**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 16,2 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 4/6).
Astar : Koyu gri (10 YR 4/1).

Sert dokulu, gözeneksiz, yer yer kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Thompson 1934, Res. 9, A 64; Boulter 1963, Lev. 42, J-1; Kerameikos IX, Lev. 96, E 88; Hausmann 1996, Lev. 11, no. 58.

İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı.

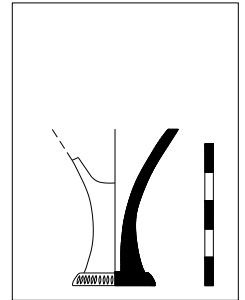

Kat. No. : U35 **Lev. VII**
Env. : PTR' 00, U-52
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 5,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,9 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/6).
Astar : Bilinmiyor, yüzey yer yer kazınmış ve kireçle kaplanmış

İyi pişmiş, yer yer gözenekli ve kalsit ve kum tanecikli hamur. Kaideyi saran dikey çentik süsleme.

Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 1.

İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

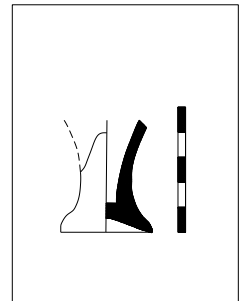

Kat. No. : U36 **Lev. VII**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 04 (-10 / -35).
Y. : 4,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,6 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 7/6).

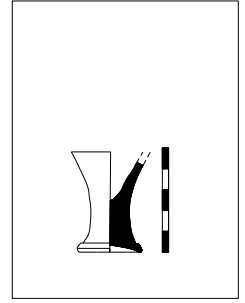
Yumuşak dokulu, kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.

Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6; Kerameikos IX, Lev. 68, no. 366, 1; Boulter 1963, Lev. 42, I-1.

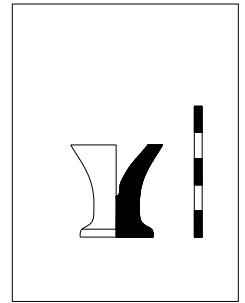
İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı.

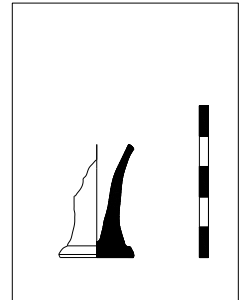
Kat. No. : U37 **Lev. VII**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. K. 5 (-70 cm. Doğu).
Y. : 4,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : Kırmızımsı kahverengi (5 YR 4/4).
İyi pişmiş, sert dokulu, gözeneksiz, katkısız hamurlu.
Kerameikos IX, Lev. 68, no. 366, 1; Tuluk 1999, Lev. 4, Kat. Nr. 15.
İ.Ö.4.yüzyıl sonları.

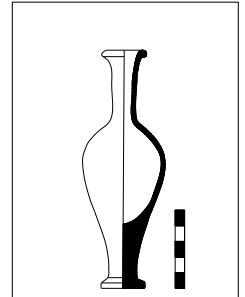
Kat. No. : U38 **Lev. VII**
Env. : PTR' 95
Buluntu Yeri : Hurmalık Hamamı, Caldarium, 4-5 no'lu oda.
Y. : 3,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,8 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Siyah (10 YR 2/1).
Gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamura. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 68, no. 362, 2.
İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı.

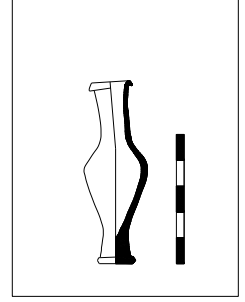
Kat. No. : U39 **Lev. VII**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 04 (-85 / -95 cm.).
Y. : 3,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Açık kırmızı (2.5 YR 6/8).
Astar : Açık kahverengi (7.5 YR 6/4).
Sert dokulu, kalsit katkılı ve az miktarda mika katkılı bir hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 1.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

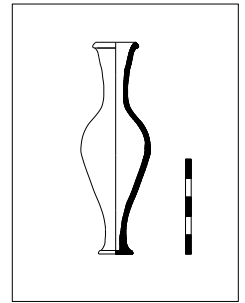
Kat. No. : U40 **Lev. VII**
Env. : -
Buluntu Yeri : -
Y. : 15,2 cm. A.Ç. : 2,3 cm. T.Ç. : 2,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 8/6).
Astar : Çok koyu gri (5 YR 3/1).
Sert dokulu, gözeneksiz ve katkısız bir hamur. İyi pişmiş.
Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6; Boulter 1963, Lev. 46, I-1; Kerameikos IX, Lev. 68, no. 369.
İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı.

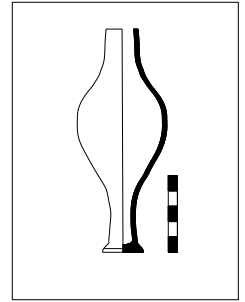
Kat. No. : U41 **Lev. VII**
Müz. Env. : 37.41.93
Buluntu Yeri : T.G. 3, Hypogeion (PTR'93 / 46 - 41).
Y. : 7,2 cm. A.Ç. : 1,4 cm. T.Ç. : 1,3 cm.
Hamur : -
Astar : Açık kırmızı (10 R 4/2).
Sert dokulu hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 91; Boulter 1963, Lev. 46, j 2; Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6.
İ.Ö.3. yüzyıl başları.

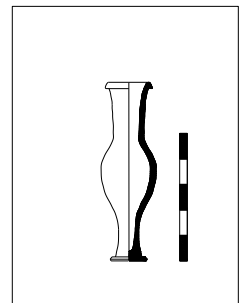
Kat. No. : U42 **Lev. VII**
Env. : 17.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46 (88 U 56).
Y. : 11,4 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 1,9 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Koyu gri (5 YR 4/1).
Sert dokulu, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 2; Boulter 1963, Lev. 42, j-2; Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

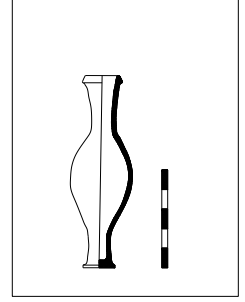
Kat. No. : U43 **Lev. VII**
Env. : PTR' 00, U-41
Buluntu Yeri : OG. 46 (-272 cm.).
Y. : 14,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Açık kırmızı (2.5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Sert dokulu, mika ve kalsit katkılı, yer yer gözenekli ve kum tanecikli bir hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 2.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

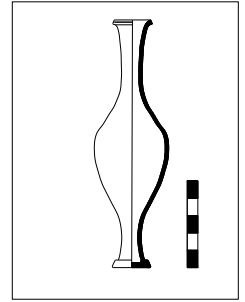
Kat. No. : U44 **Lev. VIII**
Müz. Env. : 36.41.93
Buluntu Yeri : T.G. 3, Hypogeion (PTR'93 / 45 - 40).
Y. : 7,2 cm. A.Ç. : 1,5 cm. T.Ç. : 1,4 cm.
Hamur : kırmızı (10 R 5/8).
Astar : Kotu kırmızımsı gri (10 R 4/1).
Sert dokulu ve yer yer kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 94.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

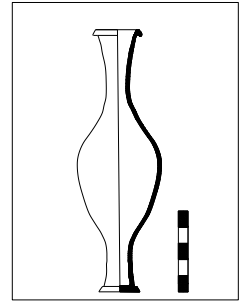
Kat. No. : U45 **Lev. VIII**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 9,8 cm. A.Ç. : 1,7 cm. T.Ç. : 1,6 cm.
Hamur : Kırmızı (10 R 4/6).
Astar : Gri (5 YR 5/1).
Sert dokulu, gözeneksiz, katkısız hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 91.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

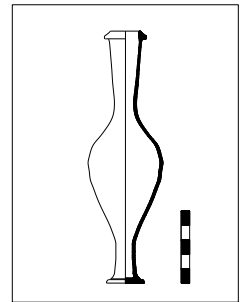
Kat. No. : U46 **Lev. VIII**
Env. : PTR'00, U-50
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 14,3 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Açık kırmızı (2.5 YR 6/8).
Astar : (?) Tüm yüzey kireç kaplı.
Sert (kırılgan) dokulu, gözeneksiz, çok az mika ve yer yer kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 2.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

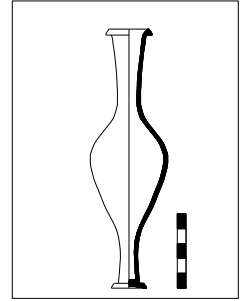
Kat. No. : U47 **Lev. VIII**
Env. : PTR' 99, U-5
Buluntu Yeri : OG. 46 (-225 cm.).
Y. : 16,1 cm. A.Ç. : 2,7 cm. T.Ç. : 2,5 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Sert dokulu, yer yer mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 2.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

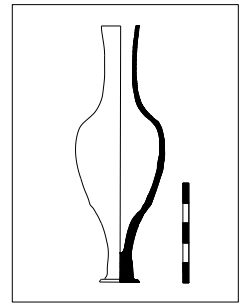
Kat. No. : U48 **Lev. VIII**
Env. : PTR' 00, U-47
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 17,4 cm. A.Ç. : 2,1 cm. T.Ç. : 2,7 cm.
Hamur : Kırmızı (10 R 5/8).
Astar : Koyu gri (7.5 YR 4/1).
Sert dokulu, gözeneksiz, çok az kum tanecikli ve kalsit katkılı bir hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 2; Thompson 1934, Res. 9, A 64, Res. 15, B 6; Boulter 1963, Lev. 46, j-1.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

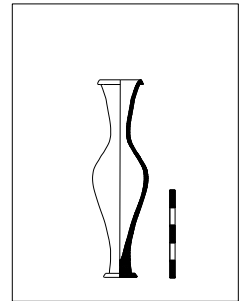
Kat. No. : U49 **Lev. VIII**
Müz. Env. : 33.41.93
Buluntu Yeri : 3 no.lu mezar altı, dromoslu mezar (PTR'93/42-30).
Y. : 17,3 cm. A.Ç. : 2,5 cm. T.Ç. : 2,5 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/6).
Astar : Kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/3).
Sert dokulu, yer yer kalsit katkılı temiz hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 2.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

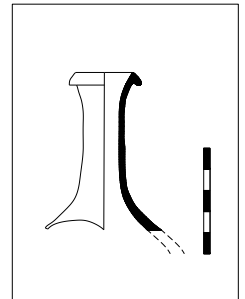
Kat. No. : U50 **Lev. IX**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3, Dromoslu mezar.
Y. : 12,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 4/6).
Astar : Gri (5 YR 5/1).
Sert dokulu, gözeneksiz, yer yer kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 1.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

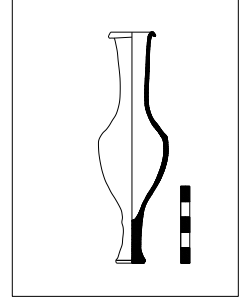
Kat. No. : U51 **Lev. IX**
Müz. Env. : 25.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46 (99 U 48).
Y. : 11,5 cm. A.Ç. : 2,3 cm. T.Ç. 1,9 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Yok.
Gözenekli, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 91, 3.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

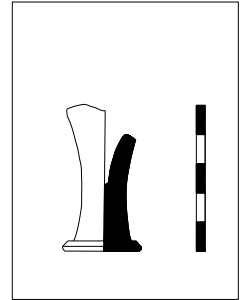
Kat. No. : U52 **Lev. IX**
Env. : PTR' 98
Buluntu Yeri : NEK. 05 (-250 / -270 cm.).
Y. : 7,5 cm. A.Ç. : 2,7 cm. T.Ç. : -
Hamur : Açık sarımsı kahverengi (10 YR 6/4).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/3).
Sert dokulu, gözeneksiz, katkısız hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 1.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

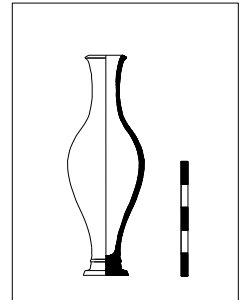
Kat. No. : U53 **Lev. IX**
Env. : PTR' 97, U-29
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 15 cm. A.Ç. : 2,7 cm. T.Ç. : 1,8 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 4/8).
Astar : Gri (7.5 YR 5/1).
Sert dokulu, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 91, 3.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

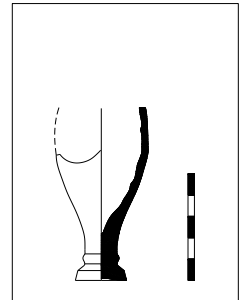
Kat. No. : U54 **Lev. IX**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 05 (-175 / -190 cm.).
Y. : 5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,5 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Kırmızımsı kahverengi (5 YR 4/4).
Ser dokulu, kum tanecikli ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 96, 1.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

Kat. No. : U55 **Lev. IX**
Müz. Env. : 23.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46 (95 U 44).
Y. : 9,8 cm. A.Ç. : 1,4 cm. T.Ç. : 1,9 cm.
Hamur : Kırmızımsı kahverengi (5 YR 4/3).
Astar : Yok
Sert dokulu, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 88, 2.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

Kat. No. : U56 **Lev. IX**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 8,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Astar : Çok koyu gri (10 YR 3/1).
Gözeneksiz, katkısız hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 88, 2.
İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı.

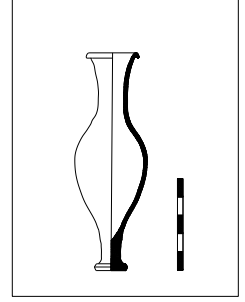

Kat. No. : U57 **Lev. IX**
Müz. Env. : 22.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46 (94 U 46).
Y. : 11,7 cm. A.Ç. : 2,6 cm. T.Ç. : 1,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : ?

Yer yer kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Thompson 1934, 369, Res. 52, C 76; Hellström 1965, 27, Lev. 12, no. 165; Edwards 1959, 267-268, Lev. 68, Res. 21.

İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısı.

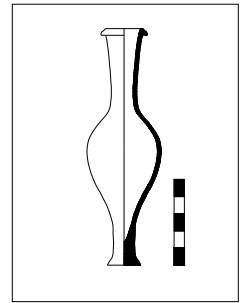

Kat. No. : U58 **Lev. IX**
Müz. Env. : 2003 / 193.A
Buluntu Yeri : OG. 54 (PTR'03 / 21).
Y. : 14,1 cm. A.Ç. : 2,1 cm. T.Ç. : 2,1 cm.
Hamur : Kahverengi (7.5 YR 5/4).
Astar : Yok.

Gözenekli, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Thompson 1934, 369, Res. 52, C 76; Hellström 1965, 27, Lev. 12, no. 165; Edwards 1959, 267-268, Lev. 68, Res. 21.

İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı.

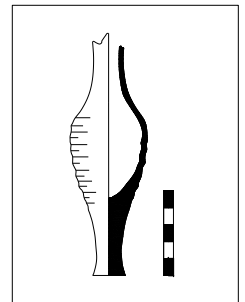

Kat. No. : U59 **Lev. X**
Env. : PTR' 97, U-20
Buluntu Yeri : G. 42.
Y. : 14,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 1,9 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).

Çok az kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.

Thompson 1934, 369, Res. 52, C 76; Hellström 1965, 27, Lev. 12, no. 165; Edwards 1959, 267-268, Lev. 68, Res. 21.

İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı.

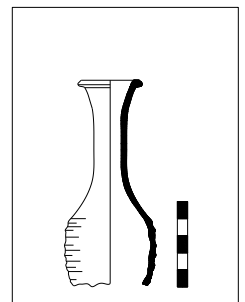

Kat. No. : U60 **Lev. X**
Env. : PTR' 97, U-36
Buluntu Yeri : G. 42.
Y. : 12 cm. A.Ç. : 3,3 cm. T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).

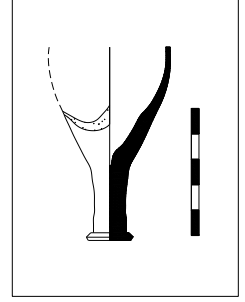
Yer yer gözenekli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Kerameikos IX, Lev. 97, E 98, 2.

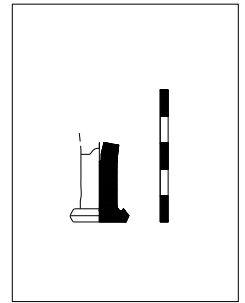
İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısı.

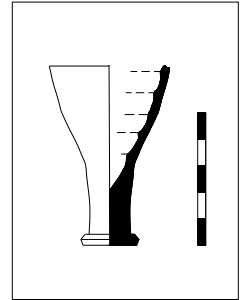
Kat. No. : U61 **Lev. X**
Env. : PTR' 89
Buluntu Yeri : NEK. L. 20.
Y. : 7,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 1,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4).
Astar : Gri (10 YR 5/1).
Gözenekli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 97, E 98, 1-2.
İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısı.

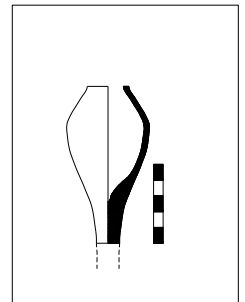
Kat. No. : U62 **Lev. X**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. L. 52.
Y. : 3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2 cm.
Hamur : Kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4).
Astar : Koyu gri (7.5 YR 4/1).
Kum tanecikli ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 97, E 98, 1-2.
İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısı.

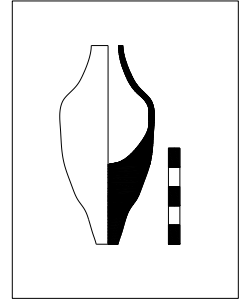
Kat. No. : U63 **Lev. X**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. Depo.
Y. : 6,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 1,9 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4).
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 97, E 98, 1.
İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısı.

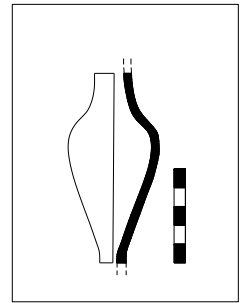
Kat. No. : U64 **Lev. X**
Env. : PTR' 00, U-54
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 9,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Açık sarımsı kahverengi (10 YR 6/4).
Astar : Açık sarımsı kahverengi (10 YR 6/4).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur.
Kötü pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388;
Guz-Zilberstein 1995, 306, Res. 6.26. no. 40, Type UG 2e.
İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı.

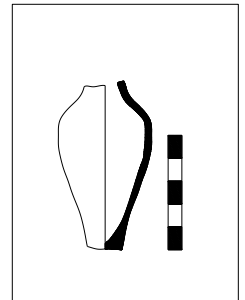
Kat. No. : U65 **Lev. X**
Env. : PTR' 00, U-22
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 10,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kahverengimsi sarı (10 YR 6/6).
Astar : Kahverengimsi sarı (10 YR 6/6).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve mika katkılı hamur.
Kötü pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388;
Guz-Zilberstein 1995, 306, Res. 6.26. no. 40, Type UG 2e.
İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı.

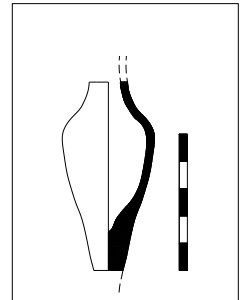
Kat. No. : U66 **Lev. X**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 05 / 12.
Y. : 10,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Pembe (5 YR 7/3).
Sert dokulu, yer yer gözenekli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388;
Guz-Zilberstein 1995, 306, Res. 6.26. no. 40, Type UG 2e.
İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı.

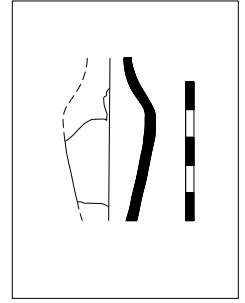
Kat. No. : U67 **Lev. X**
Env. : PTR' 98
Buluntu Yeri : NEK. 05 (-155 / -190 cm.).
Y. : 7,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 4/8).
Astar : Kırmızı (2.5 YR 5/6).
Kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, 69, no. 390; Guz-Zilberstein 1995, 306, Res. 6.26. no. 40, Type UG 2e.
İ.Ö.2.yüzyıl ortaları.

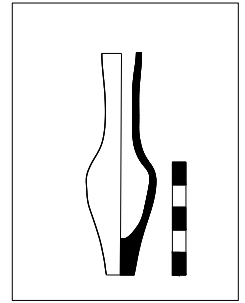
Kat. No. : U68 **Lev. XI**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : Hera Lahdi
Y. : 6,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, Lev. 69, no. 390;
Guz-Zilberstein 1995, 306, Res. 6.26. no. 40, Type UG 2e.
İ.Ö.2.yüzyıl.

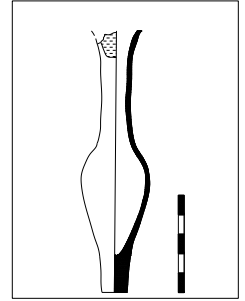
Kat. No. : U69 **Lev. XI**
Env. : PTR' 90
Buluntu Yeri : NEK. 09.
Y. : 5,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, Lev. 69, no. 390;
Guz-Zilberstein 1995, 306, Res. 6.26. no. 40, Type UG 2e.
İ.Ö.2.yüzyıl.

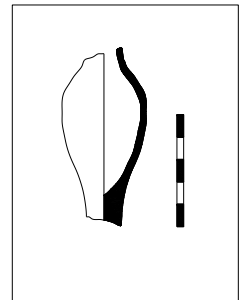
Kat. No. : U70 **Lev. XI**
Env. : PTR' 00, U-6
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 9,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kahverengi (7.5 YR 5/4).
Astar : Açık sarımsı kahverengi (7.5 YR 6/4).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, Lev. 69, no. 387, 6-7; Guz-Zilberstein 1995, 306, Res. 6.26. no. 40, Type UG 2e;
Hägg – Fossey 1980, 51, Fig. 37-39.
İ.Ö.2.yüzyıl.

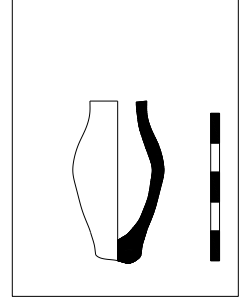
Kat. No. : U71 **Lev. XI**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 03, Dromoslu mezar.
Y. : 13,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/4).
Sert dokulu, yer yer gözenekli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, Lev. 69, no. 390;
Hägg – Fossey 1980, 51, Fig. 37-39.
İ.Ö.2.yüzyıl

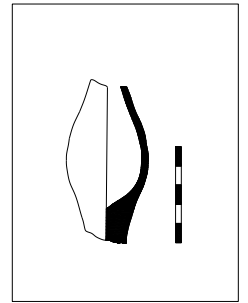
Kat. No. : U72 **Lev. XI**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. L. 50 (Doğu -130 / -140 cm.)
Y. : 8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/4).
Astar : Kahverengi (7.5 YR 5/3).
Gözenekli, kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, Lev. 69, no. 390.
İ.Ö.2.yüzyıl ortaları.

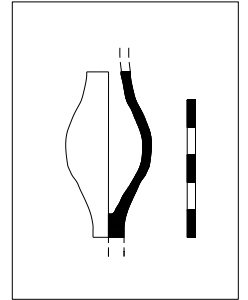
Kat. No. : U73 **Lev. XI**
Env. : PTR' 90
Buluntu Yeri : NEK. L.62 (-50 cm.).
Y. : 5,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/4).
Gözenekli, çok az mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Agora XXIX, Lev. 85, no. 1170; Kerameikos IX, 69, no. 390.
İ.Ö.2.yüzyıl ortaları.

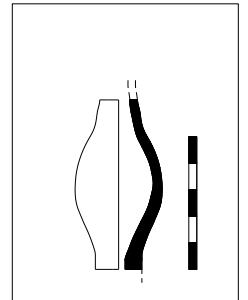
Kat. No. : U74 **Lev. XI**
Env. : PTR' 90
Buluntu Yeri : NEK. 09 (-240 / -280).
Y. : 2,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Kum tanecikli, kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388.
İ.Ö.2.yüzyıl ortaları.

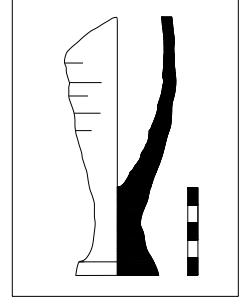
Kat. No. : U75 **Lev. XI**
Env. : PTR' 98
Buluntu Yeri : NEK. 05.
Y. : 6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Pembe (5 YR 7/4).
Sert dokulu, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 387, 6-7.
İ.Ö.2.yüzyıl.

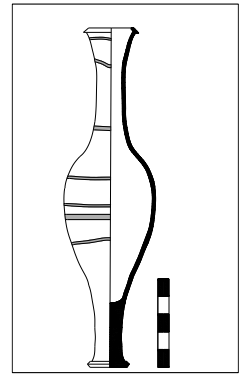
Kat. No. : U76 **Lev. XI**
Env. : PTR' 98
Buluntu Yeri : NEK. 09 (-120 cm.).
Y. : 6,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Sert dokulu, gözeneksiz, yer yer kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 387, 6-7.
İ.Ö.2.yüzyıl.

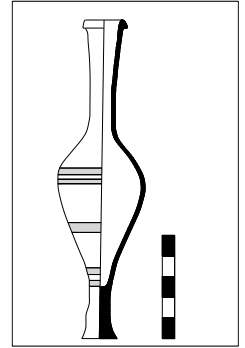
Kat. No. : U77 **Lev. XII**
Env. : PTR' 98
Buluntu Yeri : NEK. 05.
Y. : 14,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 4,8 cm.
Hamur : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/4).
Astar : Yok.
Kaba dokulu, gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Guz-Zilberstein 1995, Res. 6.26, no. 31; Rotroff 1983, 272, Res. 8, no. 58.
İ.Ö. Erken 2.yüzyıl.

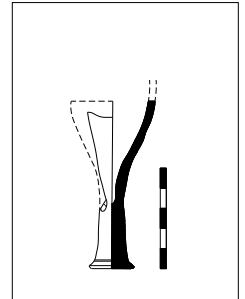
Kat. No. : U78 **Lev. XII**
Env. : PTR'97, U26
Buluntu Yeri : OG. 34
Y. : 19,1 cm. A.Ç. : 2,6 cm. T.Ç. : 2 cm.
Astar : Açık kırmızımsı kahverenginden (5 YR 6/4) koyu griye dek değişen (7.5 YR 4/1) renkte boya.
Gövde ortasından kaideye dek açık kırmızı kahverenginden koyu griye dek değişen renkte boya. Boyunda üç, karında dört adet açık gri renkte bantlar. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. E 101; Tuluk 1999, Lev. 6, Kat. Nr. 36; Sams 1990, 91, Res. 8-c.
İ.Ö.2.yüzyıl.

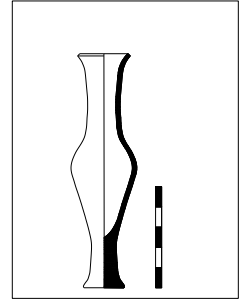
Kat. No. : U79 **Lev. XII**
Müz. Env. : 2004 / 230.A
Buluntu Yeri : Tepecik Höyük, güney sondajı, orta kuzey.
Y. : 15,9 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 1,8 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 4/6).
Astar : Koyu kırmızı (2.5 YR 3/6).
Yoğun mika katkılı hamur. Gövde üzerinde beş adet fırça ile yapılmış açık gri renkte şerit. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 101; Anderson-Stajanovic 1992, Lev. 67, no. 568; Smetana – Scherrer 1982, Lev. 56, no. 722.
İ.Ö.2.yüzyıl.

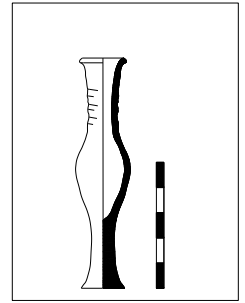
Kat. No. : U80 **Lev. XII**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 05 (-100 / -155 cm.).
Y. : 8,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2 cm.
Hamur : Kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 4/3).
Astar : Koyu gri (10 YR 4/1).
Sert dokulu, yer yer gözeneksiz ve katkısız hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 101, 1.
İ.Ö.2.yüzyıl.

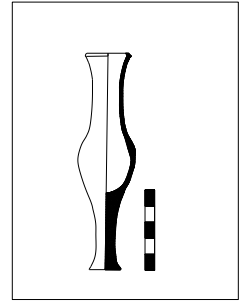
Kat. No. : U81 **Lev. XII**
Müz. Env. : 2003 / 198.A
Buluntu Yeri : OG. 55 (PTR'03 / 26).
Y. : 11,8 cm. A.Ç. : 2,4 cm. T.Ç. : 2 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Yok.
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 70, no. 386 (HW 8); Işkan, Çevik 1995, Lev. 8, f; Işık 1997, 207, Çiz. 6, U 10.
İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısı.

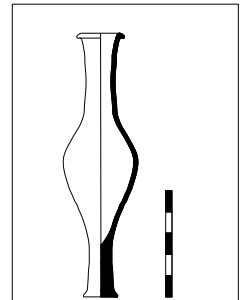
Kat. No. : U82 **Lev. XII**
Müz. Env. : 9.27.95
Buluntu Yeri : GOGN. 3, U-10 (PTR' 95 / 9).
Y. : 9,3 cm. A.Ç. : 1,7 cm. T.Ç. : 1,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 6/4).
Sert dokulu, gözenekli ve çok az kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 70, no. 391 (HW 6); Işkan, Çevik 1995, Lev. 8, f; Anderson-Stajanovic 1992, Lev. 68, no. 572; Işık 1997, 207, Çiz. 6, U 10.
İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısı.

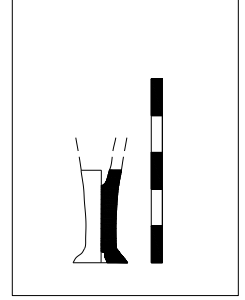
Kat. No. : U83 **Lev. XIII**
Env. : PTR' 97, U-21
Buluntu Yeri : OG. 42
Y. : 13,5 cm. A.Ç. : 2,5 cm. T.Ç. : 1,9 cm.
Hamur : (5 YR 5/8) Sarımsı kırmızı
Astar : (5 YR 6/6) Kırmızımsı sarı
Gözenekli hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 387, 1-2; Işkan, Çevik 1995, Lev. 8, f; Kunisch 1972, 98, Lev. 5, no. 1; Işık 1997, 207, Çiz. 6, U 10.
İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısı.

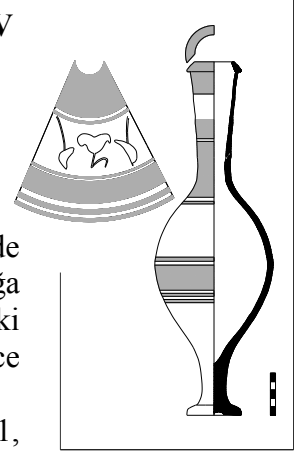
Kat. No. : U84 **Lev. XIII**
Müz. Env. : 2003 / 195.A
Buluntu Yeri : OG. 54 (PTR'03 / 23).
Y. : 12,7 cm. A.Ç. : 1,7 cm. T.Ç. : 1,7 cm.
Hamur : Koyu grimsi kahverengi (10 R 4/2).
Astar : Yok.
İyi pişmiş, gözenekli ve kum tanecikli bir hamura sahip.
Kerameikos IX, Lev. 70, no. 386; Anderson-Stajanovic 1992, Lev. 67, no. 568.
İ.Ö.2.yüzyılın ikinci yarısı.

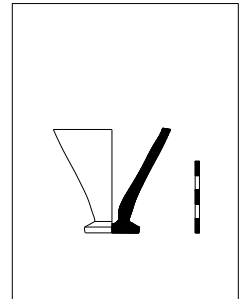
Kat. No. : U85 **Lev. XIII**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. Depo.
Y. : 2,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 1,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/4).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Sert dokulu ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 101, 1.
İ.Ö.2.yüzyıl.

Kat. No. : U86 **Lev. XIV**
Müz. Env. : 7.28.97
Buluntu Yeri : OG. 30 (Güney lokulus, lokulus dibi, -100 cm.).
Y. : 42.3 cm. A.Ç. : 4,4 cm. T.Ç. : 6,4 cm.
Hamur : (2.5 YR 5/6) Kırmızı
Astar : (7.5 YR 6/4) Açık kahverengi
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş. Gövde üzeri kırmızımsı kahverengi renginde sekiz adet yatay kuşağa bölünmüş. Karın bölgesinin hemen üzerinde bir çiçek ve her iki yanında birer yapraktan oluşan bitkisel bezeme. Bu bezeme sadece bir tarafta korunmuş olup, diğer tarafında görülmez.
Rotroff, Oliver 2003, Lev. 45, no. 265; Mitsopoulos-Leon 1991, Lev. 212, O 18; Wiseman, Mano-Zissi 1976, 280, Res. 11.
İ.Ö.2.yüzyıl ikinci yarısından birinci yüzyıla.

Kat. No. : U87 **Lev. XV**
Env. : PTR' 92
Buluntu Yeri : NEK. 12 (-118 / -130 cm.).
Y. : 7,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Pembe (5 YR 8/3).
Sert dokulu, kum tanecikli, mika ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Desyahes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.
İ.Ö.2.yüzyılın ikinci çeyreği.

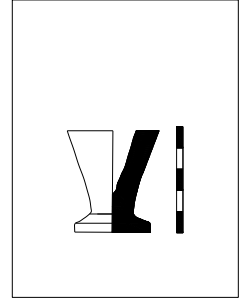

Kat. No. : U88 **Lev. XV**
Env. : -
Buluntu Yeri : Yüzey.
Y. : 4,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Pembe (Dış, 5 YR 7/4).
Kırmızı (İç, 10 R 4/6).

Sert dokulu, gözeneksiz, kum tanecikli ve yer yer mika katkılı hamur. İyi pişmiş.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687; Hayes 1971b, 259, Res. 8, no. 5.

İ.Ö.2.yüzyılın II. çeyreği.

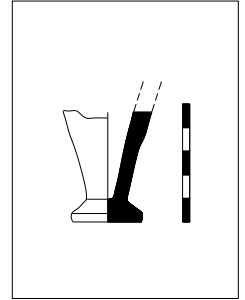

Kat. No. : U89 **Lev. XV**
Env. : PTR' 95
Buluntu Yeri : Hurmalık Hamam, Caldarium, 2 no'lu açma (0 / -20 cm.).
Y. : 4,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,9 cm.
Hamur : Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4).
Astar : Yok.

Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687; Hayes 1971b, 259, Res. 8, no. 5.

İ.Ö.2.yüzyılın II. çeyreği.

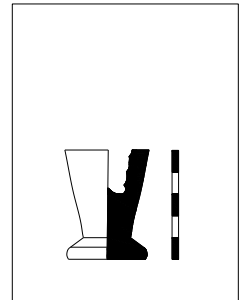

Kat. No. : U90 **Lev. XV**
Env. : PTR' 89
Buluntu Yeri : NEK. L. 03 (-120 / -130).
Y. : 5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/4).

Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı bir hamur. İyi pişmiş.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.

İ.Ö.2.yüzyıl ortası.

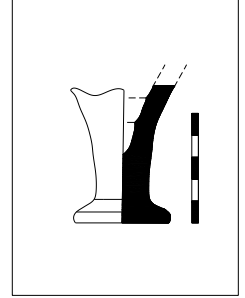

Kat. No. : U91 **Lev. XV**
Env. : PTR' 90
Buluntu Yeri : NEK. 09 (-120 / 150 cm.).
Y. : 6,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 4,3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Kırmızı (İç, 10 R 5/8).

Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687; Hayes 1971b, 259, Res. 8, no. 5.

İ.Ö.2.yüzyıl ortası.

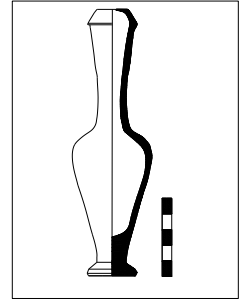

Kat. No. : U92 **Lev. XV**
Env. : PTR' 97, U-1
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 17 cm. A.Ç. : 1,8 cm. T.Ç. : 2,9 cm.
Hamur : Sarı (10 YR 7/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).

Çok az gözenekli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Hayes 1991, Lev. XIV, no. 9-17; Hayes 1971b, 257, Res. 8, no. 5; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687; Shaw 1981, Lev. 58f, C 2704, 2735, 2743.

İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği.

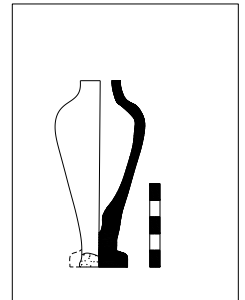

Kat. No. : U93 **Lev. XV**
Env. : PTR' 89
Buluntu Yeri : NEK. L. 01 (-120 cm.).
Y. : 11,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Açık Kahverengi (7.5 YR 6/4).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/2).

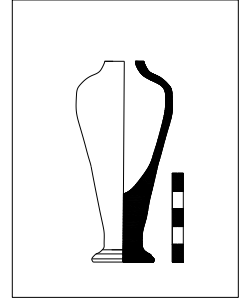
Sert dokulu, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.

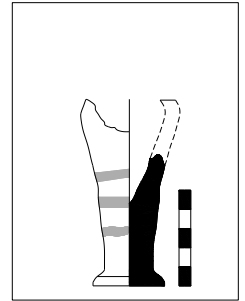
İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği.

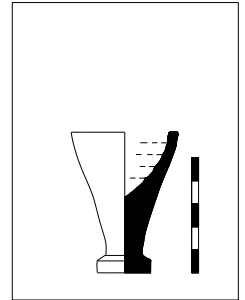
Kat. No. : U94 **Lev. XV**
Env. : -
Buluntu Yeri : Yüzey.
Y. : 11,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,4 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit, mika ve şamot katkılı hamur. İyi pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687; Shaw 1981, Lev. 58f, C 2704, 2735, 2743.
İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği.

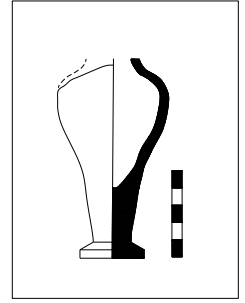
Kat. No. : U95 **Lev. XV**
Env. : PTR' 95
Buluntu Yeri : Hurmalık Hamamı, Güney merdiven.
Y. : 9,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,8 cm.
Hamur : Açık kırmızı (2.5 YR 6/6).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 7/6).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve şamot katkılı hamur. İyi pişmiş. Gövdesinin incelendiği alt bölümde, ayağında izlenebilen üç adet, fırçayla yapılmış kırmızımsı sarı renkli yatay şerit.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687; Shaw 1981, Lev. 58f, C 2704, 2735, 2743.
İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği.

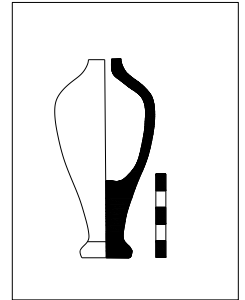
Kat. No. : U96 **Lev. XVI**
Env. : PTR' 98
Buluntu Yeri : NEK. 03 (-169 / -195).
Y. : 6,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,3 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Katkısız hamur. İyi pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.
İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği.

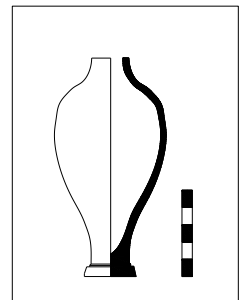
Kat. No. : U97 **Lev. XVI**
Env. : PTR' 00, U-36
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 11,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,8 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/3).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/3).
Sert dokulu, gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306,
Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958,
56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd.,
Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.
İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği.

Kat. No. : U98 **Lev. XVI**
Env. : PTR' 00, U-1
Buluntu Yeri : OG. 46, A Alanı (-190 / -195 cm.).
Y. : 11,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Açık yeşilimsi gri (Grey 1 8/1).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Sert dokulu, gözenekli, yer yer kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur.
İyi pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306,
Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958,
56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd.,
Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.
İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreğinin ortaları.

Kat. No. : U99 **Lev. XVI**
Env. : PTR' 00, U-55
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 12,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/4).
Astar : Açık gri (10 YR 7/1).
Yumuşak dokulu, gözeneksiz, çok az kum tanecikli ve yer yer mika
katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306,
Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958,
56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd.,
Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.
İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreğinin ortaları.

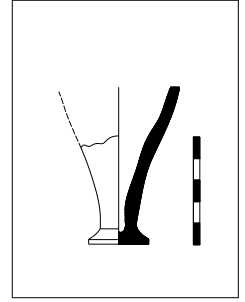

Kat. No. : U100 **Lev. XVI**
Env. : PTR'95
Buluntu Yeri : Hurmalık Hamamı, Güney merdiven.
Y. : 7,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,8 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : yok.
İç; Kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4).

Sert dokulu, kum tanecikli, yer yer kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.

İ.Ö.2.yüzyıl sonları.

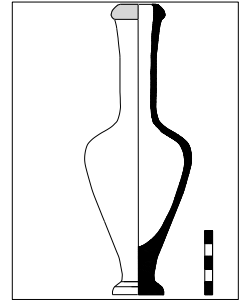

Kat. No. : U101 **Lev. XVI**
Müz. Env. : 21.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46 (93 U 21).
Y. : 22,8 cm. A.Ç. : 2,2 cm. T.Ç. : 4 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : Açık kahverengi (7.5 YR 6/4).

Gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş. Ağzın üst bölümü koyu kahverengi (7.5 YR 4/2) astarla boyalı.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Hayes 1991, Lev. XIV, no. 9-17; Hayes 1971b, 257, Res. 8, no. 5; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.

İ.Ö.2.yüzyıl sonları.

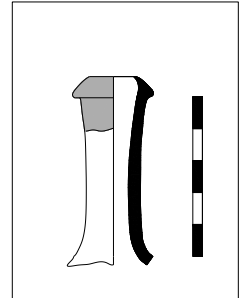

Kat. No. : U102 **Lev. XVII**
Env. : PTR'90.
Buluntu Yeri : NEK. 09 (-240 / -280).
Y. : 5,7 cm. A.Ç. : 1,5 cm. T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).

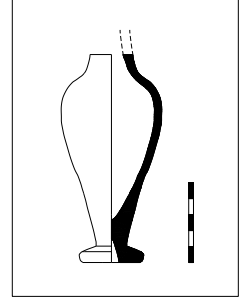
Gözenekli, kum tanecikli ve kireç katkılı hamur. İyi pişmiş. Ağzın etrafında ve hemen altında kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 4/4) astar.

Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Hayes 1991, Lev. XIV, no. 9-17; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.

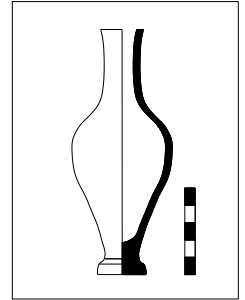
İ.Ö.2.yüzyıl sonları.

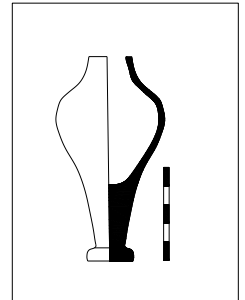
Kat. No. : U103 **Lev. XVII**
Env. : PTR' 90.
Buluntu Yeri : PTR' 90 Hitit kooperatifi havuz inşaatı.
Y. : 13 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,9 cm.
Hamur : Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4).
Astar : Kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 4/4).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, yer yer mika ve şamot katkılı hamur. İyi pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.
İ.Ö.2.yüzyıl sonları.

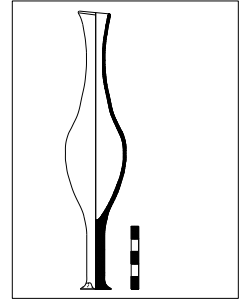
Kat. No. : U104 **Lev. XVII**
Env. : PTR' 00, U-27
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 14,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,8 cm.
Hamur : Solgun sarı (2.5 Y 7/4).
Astar : Açık kahverengimsi gri (10 YR 6/2).
Kumuşak dokulu, yer yer gözenekli ve kum tanecikli bir hamur. Kötü pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu.

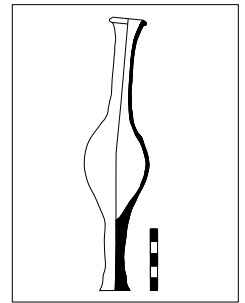
Kat. No. : U105 **Lev. XVII**
Env. : PTR' 00, U-2
Buluntu Yeri : OG. 46, A Alanı (-190 / -195 cm.).
Y. : 11 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,5 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : (?).
Sert dokulu, yer yer gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı bir hamur. İyi pişmiş.
Dotterweich 1999, Lev. 2-3, Kat. Nr. 2; Guz-Zilberstein 1995, 306, Photo, 6.27, Type UG 2g; Schmaltz 1991, 136, vdd; Damarge 1958, 56, no. 8, Lev. 15, 69, no. 1859, Lev. 20; Deshayes 1963, 46 vd., Lev. 65.6; Riley 1979, 300, Res. 113, no. 687.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu.

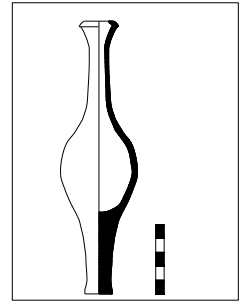
Kat. No. : U106 **Lev. XVIII**
Env. : PTR'97, U12
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 22,1 cm. A.Ç. : 2,4 cm. T.Ç. : 2,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Pembe (5 YR 7/4).
Gözenekli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 97, E 105; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2;
Yılamaz, Çevik 1995, Lev. 8, no. 9; Boysal 1999, 226, Res. 4, Çiz.
12-13; Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyılın başı.

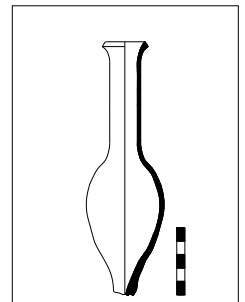
Kat. No. : U107 **Lev. XVIII**
Env. : PTR' 97, U-27
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 22,3 cm. A.Ç. : 2,5 cm. T.Ç. : 2,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2;
Rotroff, Oliver 2003, Lev. 44, no. 263; Vogeikoff-Brogan 2000,
317, Res. 21, no. 59-62; Metzger 1994, Lev. 34-35, no. 1-37.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyılın başı.

Kat. No. : U108 **Lev. XVIII**
Env. : PTR'97, U41
Buluntu Yeri : OG. 34
Y. : 19,6 cm. A.Ç. : 1,9 cm. T.Ç. : 1,9 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Sarımsı kırmızı (5 YR 6/6).
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 97, E 105; Thompson 1934, 368, Res. 52, C
76-77; Anderson-Stajanovic 1992, Lev. 67, no. 565; Kunisch 1972,
101, Lev. 7, no. 1-2; Yılamaz, Çevik 1995, Lev. 8, e; Vogeikoff-
Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62; McFadden 1946, Lev.
XXXVIII, no. 25-27; Metzger 1994, Lev. 34-35, no. 1-37.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyılın başı.

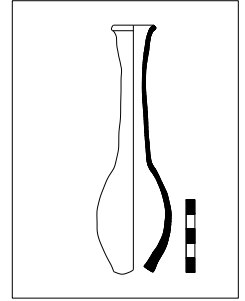

Kat. No. : U109 **Lev. XVIII**
Env. : PTR' 03, U-22
Buluntu Yeri : OG. 54.
Y. : 18,8 cm. A.Ç. : 2,9 cm. T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Gözeneksiz ve mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388; Thompson 1934, Res. 52, C 76-
77; İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, e, g; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no.

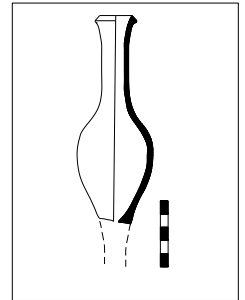

1-2; Rotroff, Oliver 2003 Lev. 44, no. 263; Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62; Metzger 1994, Lev. 34-35, no. 1-37.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

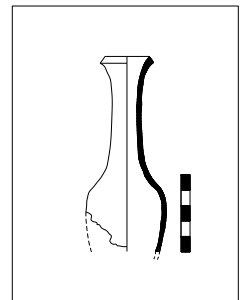
Kat. No. : U110 **Lev. XVIII**
Env. : PTR' 97, U-8
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 17 cm. A.Ç. : 2,7 cm. T.Ç. : -
Hamur : Pembe (5 YR 7/4).
Astar : Yok.
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 101, 2; Rotroff, Oliver 2003, Lev. no. 263; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

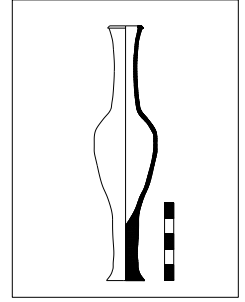
Kat. No. : U111 **Lev. XVIII**
Env. : PTR' 96, U-59
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 15,8 cm. A.Ç. : 2,4 cm. T.Ç. : -
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Pembe (5 YR 7/4).
Sert dokulu, yer yer gözenekli ve çok az kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388; Thompson 1934, Res. 52, C 76-77; İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, e, g; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Rotroff, Oliver 2003 Lev. 44, no. 263; Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62; McFadden 1946, Lev. XXXVIII, 25-27.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

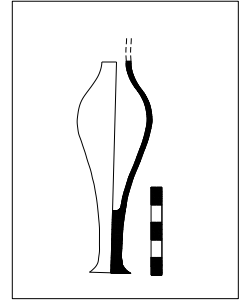
Kat. No. : U112 **Lev. XIX**
Env. : PTR' 97, U-43
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 12,6 cm. A.Ç. : 2,8 cm. T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Pembe (5 YR 7/4).
Kırılgan dokulu, gözeneksiz, yer yer kalsit ve mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Rotroff, Oliver 2003 Lev. 44, no. 263.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı

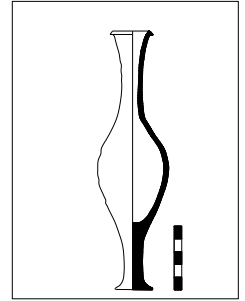
Kat. No. : U113 **Lev. XIX**
Env : PTR'97, U-22
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 16,4 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 2,3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 390; Işkan, Çevik 1995, Lev. 8, g;
Anderson-Stajanovic 1992, Lev. 67, no. 568; Rotroff, Oliver 2003,
Lev. 44, no. 263; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; McFadden
1946, Lev. 38, no. 25-27; Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no.
59-62; Metzger 1994, Lev. 34-35, no. 1-37.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl başı.

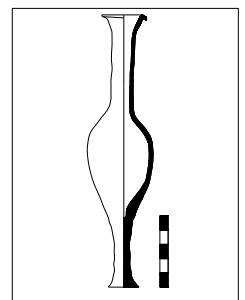
Kat. No. : U114 **Lev. XIX**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : NEK. Kuzey Lahdi.
Y. : 12,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 4/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Gözeneksiz, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Rotroff, Oliver 2003, Lev. 44,
no. 262; McFadden 1946, Lev. 38, no. 25-27.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl başı.

Kat. No. : U115 **Lev. XIX**
Env. : PTR' 95, U-27
Buluntu Yeri : GOGN. 3.
Y. : 18,2 cm. A.Ç. : 2,5 cm. T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/8).
Astar : Pembe (5 YR 8/3).
Kırılğan dokulu, yer yer gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı
hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 96, E 101, 2; Thompson 1934, Res. 52, C 76-
77; Rotroff, Oliver 2003, Lev. no. 263; Metzger 1994, Lev. 34-35,
no. 1-37; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; McFadden 1946, Lev.
XXXVIII, no. 25-27; Işık 1997, 207, Çiz. 4, U 27; Işkan, Çevik
1995, Lev. 8e; Samothrace II, S138-6, 8-13.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

Kat. No. : U116 **Lev. XIX**
Env. : PTR' 97, U-11
Buluntu Yeri : G. 42.
Y. : 19,1 cm. A.Ç. : 2,8 cm. T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).

Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.

Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Rotroff, Oliver 2003, Lev. 44, no. 263, McFadden 1946, Lev. 38, no. 25-27; Samothrace II, S138-6, 8-13.

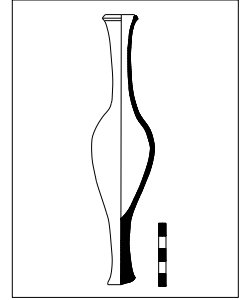
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

Kat. No. : U117 **Lev. XIX**
Env : PTR'97, U-27
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 21,4 cm. A.Ç. : 2,3 cm. T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/3).

Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388, Thompson 1934, Res. 52, C 76-77; İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, e, g; Rotroff, Oliver 2003, Lev. 44, no. 263; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Vaag 2002, Lev. 50, K 156; McFadden 1946, Lev. XXXVIII, no. 25-27; Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62; Samothrace II, S138-6, 8-13.

İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

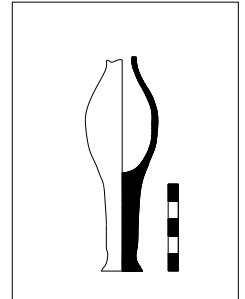

Kat. No. : U118 **Lev. XX**
Env : PTR' 97, U-29
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 12,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,3 cm.
Hamur : Açık kırmızı (2.5 YR 6/8).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 7/6).

Gözenekli, kum tanecikli, kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.

Kerameikos IX, Lev. 69, no. 390; İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, e, g; Boysal 1999, 226, Res. 4, Çiz. 12-13; Metzger 1994, Lev. 34-35, no. 1-37; Rotroff, Oliver 2003, Lev. 44, no. 263; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; McFadden 1946, Lev. 38, no. 25-27.

İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

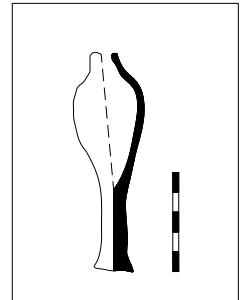

Kat. No. : U119 **Lev. XX**
Env : PTR' 03, U-6
Buluntu Yeri : OG. 55.
Y. : 11 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 1,9 cm.
Hamur : Açık kırmızı (2.5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).

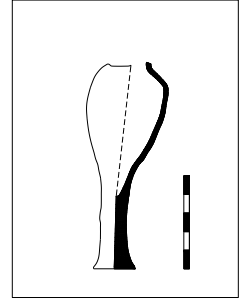
Gözenekli ve yer yer kum tanecikli hamura. İyi pişmiş.

Kerameikos IX, Lev. 70, no. 389; İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, e,g; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Boysal 1999, 226, Res. 4, Çiz. 12-13; Samothrace II, S138-6, 8-13.

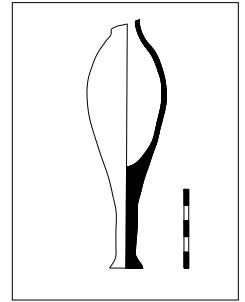
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başları.

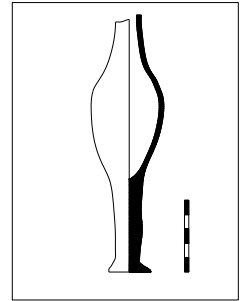
Kat. No. : U120 **Lev. XX**
Env. : PTR' 97, U-30
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 11,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Yumuşak dokulu, gözeneksiz, kum tanecikli, yer yer kalsit ve mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Rotroff, Oliver 2003, Lev. 44, no. 262; Samothrace II, S138-6, 8-13.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başları.

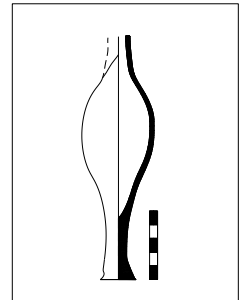
Kat. No. : U121 **Lev. XX**
Env. : PTR' 97, U-2
Buluntu Yeri : OG. 30
Y. : 16 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388; Thompson 1934, Res. 52, C 76-77; İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, e, g; Boysal 1999, 226, Res. 4, Çiz. 12-13; Rotroff, Oliver 2003, Lev. 44, no. 263; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; McFadden 1946, Lev. 38, no. 25-27.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

Kat. No. : U122 **Lev. XX**
Env. : PTR' 03, U-19
Buluntu Yeri : OG. 55.
Y. : 18 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,9 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Körü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 70, no. 391; İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, e, g; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Rotroff, Oliver 2003 Lev. 44, no. 263; Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62; McFadden 1946, Lev. 38, no. 25-27; Samothrace II, S138-6, 8-13.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

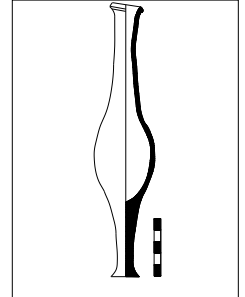

Kat. No. : U123 **Lev. XX**
Env. : PTR' 97, U-7
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 18 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 388; İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, g; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2; Rotroff, Oliver 2003 Lev. 44,

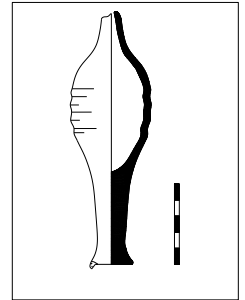

no. 263; Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62;
McFadden 1946, Lev. 38, no. 25-27; Samothrace II, S138-6, 8-13.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

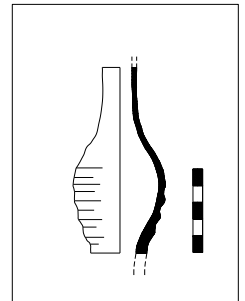
Kat. No. : U124 **Lev. XXI**
Env. : PTR' 97, U-13
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 23,7 cm. A.Ç. : 2,4 cm. T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Pembe (5 YR 7/4).
Kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, g; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2;
Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62.
İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı.

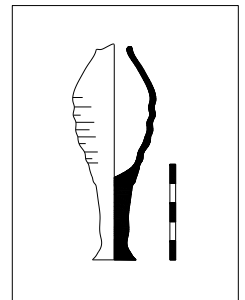
Kat. No. : U125 **Lev. XXI**
Env. : PTR' 03, U-2
Buluntu Yeri : OG. 54.
Y. : 15,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Gözenekli, kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
İşkan, Çevik 1995, Lev. 7, f; Boysal 1999, 226, Res. 4, Çiz. 12-13;
McFadden 1946, Lev. XXXVIII, no. 25-27; Vogeikoff-Brogan 2000,
317, Res. 21, no. 59-62.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl.

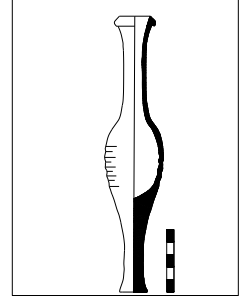
Kat. No. : U126 **Lev. XXI**
Env. : PTR' 97, U-42
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 11,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Pembe (5 YR 7/4).
Yer yer gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl.

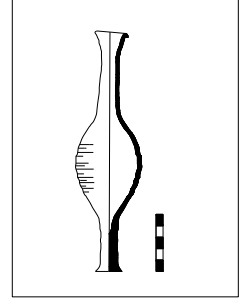
Kat. No. : U127 **Lev. XXI**
Env. : PTR' 97, U-22
Buluntu Yeri : OG. 42.
Y. : 11,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Sarı (10 YR 8/6).
Sert dokulu ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
İşkan, Çevik 1995, Lev. 8, e,g; Kunisch 1972, 101, Lev. 7, no. 1-2;
Boysal 1999, 226, Res. 4, Çiz. 12-13.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl.

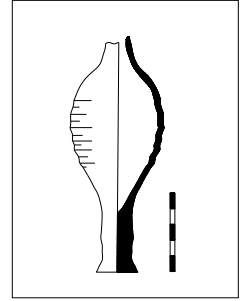
Kat. No. : U128 **Lev. XXI**
Env. : PTR' 97, U-7
Buluntu Yeri : OG. 30.
Y. : 22,1 cm. A.Ç. : 2,5 cm. T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş
Kerameikos IX, Lev. 69, no. 390, Kunisch 1972, 101, Lev. No. 1-2;
Rotroff, Oliver 2003, Lev. 44, no. 263.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl.

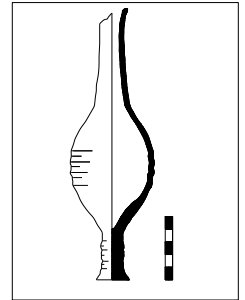
Kat. No. : U129 **Lev. XXI**
Env. : PTR' 97, U11
Buluntu Yeri : OG. 16.
Y. : 21 cm. A.Ç. : 2,4 cm. T.Ç. : 2,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/8).
Astar : Sarı (10 YR 7/6).
Gözenekli, mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 97, E 105, Kunisch 1972, 101, Lev. No. 1-2;
Vogeikoff-Brogan 2000, 317, Res. 21, no. 59-62.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl.

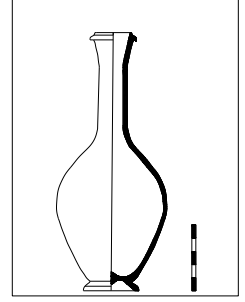
Kat. No. : U130 **Lev. XXII**
Env. : PTR' 03, U4
Buluntu Yeri : OG. 56.
Y. : 15 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/8).
Astar : Sarı (10 YR 7/6).
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Kerameikos IX, Lev. 97, E 98, 2; İşkan, Çevik 1995, Lev. 7, f.
İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl.

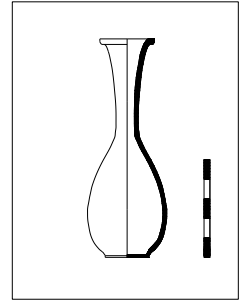
Kat. No. : U131 **Lev. XXII**
Env. : PTR' 03, U26
Buluntu Yeri : OG. 54.
Y. : 21,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Agora V, Lev. 2, F 48.
İ.Ö.1.yüzyıl.

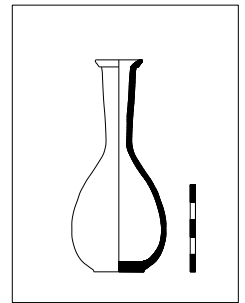
Kat. No. : U132 **Lev. XXII**
Env. : PTR' 03, U14
Buluntu Yeri : OG. 55.
Y. : 19,4 cm. A.Ç. : 2,7 cm. T.Ç. : 4,2 cm.
Hamur : Açık kırmızı (2.5 YR 6/6).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 6/6).
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Agora V, Lev. 2, F 49.
İ.Ö.1.yüzyılın sonları.

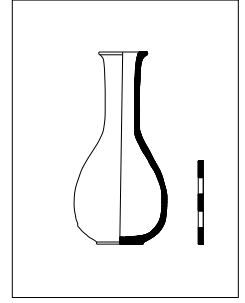
Kat. No. : U133 **Lev. XXIII**
Müz. Env. : 47.27.95
Buluntu Yeri : GOGN. 4, U49 (PTR' 95 / 47).
Y. : 11,3 cm. A.Ç. : 2,1 cm. T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : Boyun hariç gövde üzerinde astar boya yok.
Gözenekli, kum tanecikli ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş. Boyun
üzeri açık kırmızı (2.5 YR 6/6) astarla boyanmış.
Agora V, Lev. 2, F 50, Lev. 5, G 97-98, Lev. 18, M 6-7; Anderson-
Stajanovic 1987, 112, Res. 7; Sackett 1992, Lev. 154, C2-63; Lapp
1961, 199 A, C-D; Meriç 2002, Lev. 41, K 486; Özyiğit 2001, 3,
Çiz. 3; Hübner 1996, Lev. 2,4; İşkan, Çevik 1995, Lev. 9, g;
Samothrace II, S143-1.
İ.Ö.50-İS 100 arası.

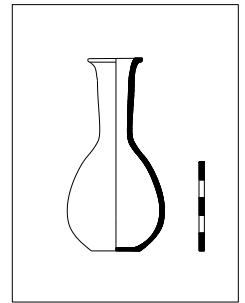
Kat. No. : U134 **Lev. XXIII**
Müz. Env. : 48.27.95
Buluntu Yeri : GOGN. 4, U68 (PTR' 95 / 48).
Y. : 12,3 cm. A.Ç. : 2,6 cm. T.Ç. : 2,8 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : yok.
Yer yer gözenekli, kum tanecikli ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Boyun üzeri ve ağız içi kırmızımsı kahverengi (5 YR 5/4) astarla
boyanmış.
Agora V, Lev. 2, F 50, Lev. 5, G 97-98, Lev. 18, M 6-7; Anderson-
Stajanovic 1987, 112, Res. 7; Sackett 1992, Lev. 154, C2-63; Lapp
1961, 199 A, C-D; Meriç 2002, Lev. 41, K 486; Özyiğit 2001, 3,
Çiz. 3; Hübner 1996, Lev. 2,4; İşkan, Çevik 1995, Lev. 9, g;
Samothrace II, S143-1.
İ.Ö.50-İS 50 arası.

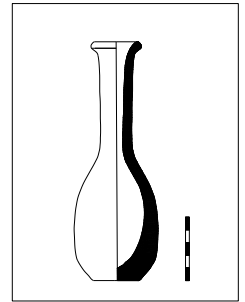
Kat. No. : U135 **Lev. XXIII**
Env. : PTR' 96
Buluntu Yeri : OG. 7 (Doğu niş).
Y. : 11,5 cm. A.Ç. : 2,9 cm. T.Ç. : 2,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Kırmızı (10 R 5/8).
Sert dokulu, yer yer gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Agora V, Lev. 2, F 50, Lev. 5, G 97-98, Lev. 18, M 6-7; Sackett 1992, Lev. 154, C2-63; Coldstream et. al. 2001, 165, Res. 4.15, a-b; Samothrace II, S143-9.
İ.S.1.yüzyıl

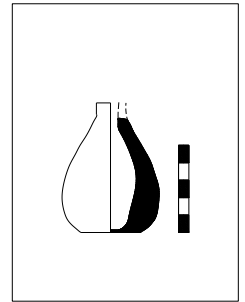
Kat. No. : U136 **Lev. XXIII**
Env. : PTR' 96
Buluntu Yeri : Kurtarma kazısı (karıştırılmış dolgu toprak).
Y. : 10,8 cm. A.Ç. : 3 cm. T.Ç. : 2,7 cm.
Hamur : Açık kahverengi (7.5 YR 6/4).
Astar : Açık kırmızı (10 R 6/6).
Sert dokulu, yer yer gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Agora V, Lev. 2, F 50, Lev. 5, G 97-98, Lev. 18, M 6-7; Sackett 1992, Lev. 154, C2-63; Meriç 2002, Lev. 41, K 486; Samothrace II, S143-9.
İ.S.1.yüzyıl

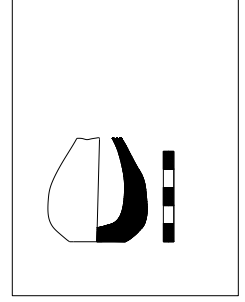
Kat. No. : U137 **Lev. XXIII**
Müz. Env. : 19.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 46 (91 U 43).
Y. : 14,4 cm. A.Ç. : 2,4 cm. T.Ç. : 2,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Yok.
Gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve şamot katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Corinth XVIII-II, Lev. 9, no. 142; Agora V, Lev. 2, F 50, Lev. 5, G 97-98, Lev. 18, M 6-7; Meriç 2002, Lev. 41, K 486.
İ.S.50-100.

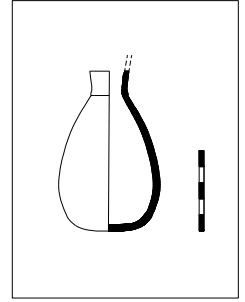
Kat. No. : U138 **Lev. XXIV**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : NEK. 17 (-50 / -100 cm.)
Y. : 7,4 cm. A.Ç. : - . T.Ç. : 3,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve şamot katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Agora V, Lev. 5, G 98; Coldstream et. al. 2001, 165, Res. 4.15, a-b; Meriç 2002, Lev. 41, K 500; Adalya IV, 163, A5 / 52.
İ.S.50-100.

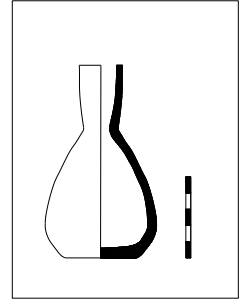
Kat. No. : U139 **Lev. XXIV**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. Depo.
Y. : 5,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,2 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/4).
Kum tanecikli, kalsit ve şamot katkılı hamur. İyi pişmiş.
Agora V, Lev. 5, G 98; Coldstream et. al. 2001, 165, Res. 4.15, a-b;
Meriç 2002, Lev. 41, K 500; Adalya IV, 163, A5 / 52.
İ.S.50-100.

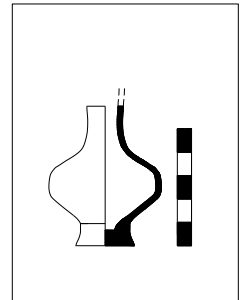
Kat. No. : U140 **Lev. XXIV**
Env. : PTR' 91, N.D 1 (C 4)
Buluntu Yeri : N.D. 1 (C 4).
Y. : 9,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : Torba dipli
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Sert dokulu, gözeneksiz ve çok az kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Agora V, Lev. 5, G 97-98, Lev. 18, M 6-7; Coldstream et. al. 2001, 165, Res. 4.15, a-b; Meriç 2002, Lev. 41, K 500; Boysal 1999, 227, Res. 6.
İ.S.1.yüzyıl sonları.

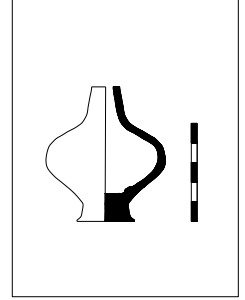
Kat. No. : U141 **Lev. XXIV**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. Depo.
Y. : 11,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 4,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Kum tanecikli ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Agora V, Lev. 5, G 98; Coldstream et. al. 2001, 165, Res. 4.15, a-b;
Meriç 2002, Lev. 41, K 500; Boysal 1999, 227, Res. 6.
İ.S.1.yüzyıl sonları.

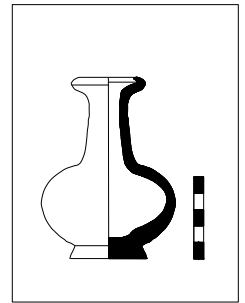
Kat. No. : U142 **Lev. XXV**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Yok.
Gözenekli, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

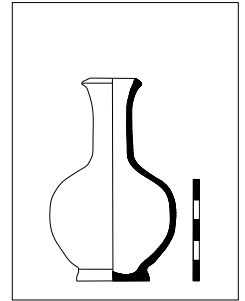
Kat. No. : U143 **Lev. XXV**
Env. : PTR' 91, N.D. 1 (B 6)
Buluntu Yeri : N.D. 1 (B 6).
Y. : 6,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/3).
Sert dokulu, gözeneksiz ve yer yer kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

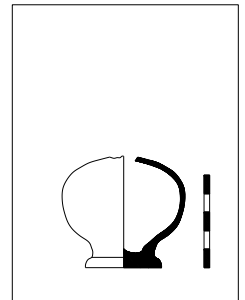
Kat. No. : U144 **Lev. XXV**
Müz. Env. : 32.41.93
Buluntu Yeri : T.G. 3, dromoslu mezar (PTR'93/ 41-25).
Y. : 8,5 cm. A.Ç. : 2,4 cm. T.Ç. : 3,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/4).
Yer yer gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h;
Büyüköyük, Tibet 1999-2000, 160, Res. 13, A 3/6.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

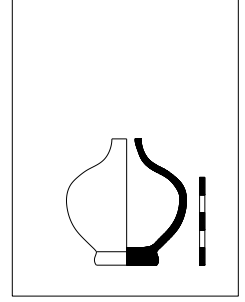
Kat. No. : U145 **Lev. XXV**
Env. : PTR' 00, U-5
Buluntu Yeri : OG. 47.
Y. : 10 cm. A.Ç. : 2,2 cm. T.Ç. : 3,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/3).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve yer yer mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

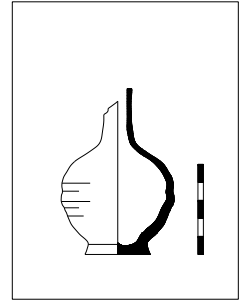
Kat. No. : U146 **Lev. XXV**
Env. : PTR' 97, U-8
Buluntu Yeri : OG. 16.
Y. : 6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 4,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 8/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 8/4).
Gözenekli, kum tanecikli ve kireç katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

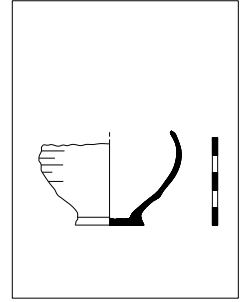
Kat. No. : U147 **Lev. XXV**
Env. : PTR' 97, U-18
Buluntu Yeri : OG. 16.
Y. : 7,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,4 cm.
Hamur : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Kötü pişmiş, gözenekli ve kum tanecikli hamurlu.
Demargne 1958, İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S .Erken 1.yüzyıl.

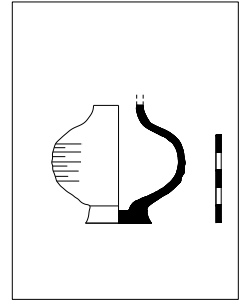
Kat. No. : U148 **Lev. XXV**
Env. : PTR' 97
Buluntu Yeri : G. 16.
Y. : 9,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16; İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

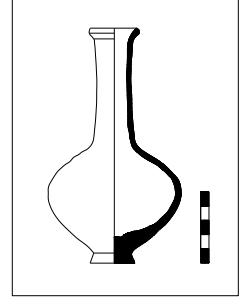
Kat. No. : U149 **Lev. XXV**
Env. : PTR' 03, U-8
Buluntu Yeri : OG. 54.
Y. : 5,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,9 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

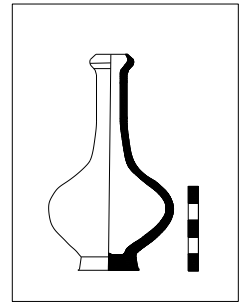
Kat. No. : U150 **Lev. XXV**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3, Dromoslu mezar.
Y. : 6,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Sert dokulu, gözeneksiz, kum tanecikli ve yer yer mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16; İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

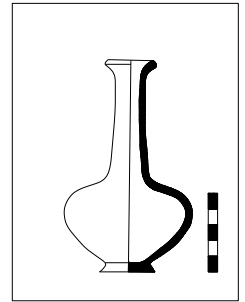
Kat. No. : U151 **Lev. XXVI**
Env. : PTR' 97, U5
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 16,5 cm. A.Ç. : 3,2 cm. T.Ç. : 3,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/3).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur.
İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

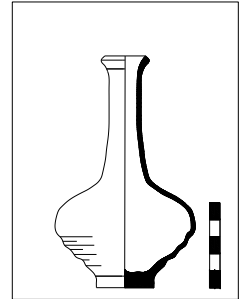
Kat. No. : U152 **Lev. XXVI**
Env. : PTR'03, U28.
Buluntu Yeri : OG. 54.
Y. : 12,8 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 3,6 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Kırmızımsı Sarı (5 YR 7/6).
Gözenekli, yer yer kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

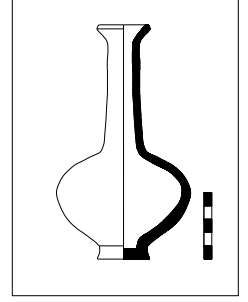
Kat. No. : U153 **Lev. XXVI**
Env. : PTR' 97, U24
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 13,5 cm. A.Ç. : 2,9 cm. T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Yumuşak dokulu, kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

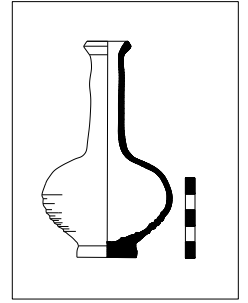
Kat. No. : U154 **Lev. XXVI**
Env. : PTR' 97/8, U-5
Buluntu Yeri : OG. 35.
Y. : 13,7 cm. A.Ç. : 2,5 cm. T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur.
İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

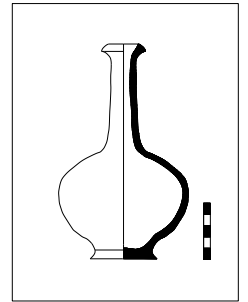
Kat. No. : U155 **Lev. XXVI**
Müz. Env. : 75.27.95
Buluntu Yeri : GOGN 2, U13 (PTR'95 / 75).
Y. : 13,5 cm. A.Ç. : 2,6 cm. T.Ç. : 2,9 cm.
Hamur : -
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

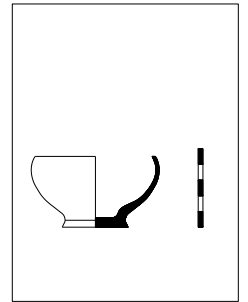
Kat. No. : U156 **Lev. XXVI**
Env. : PTR' 03, U9
Buluntu Yeri : OG. 54
Y. : 13,5 cm. A.Ç. : 2,5 cm. T.Ç. : 3,7 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Gözenekli, yer yer kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

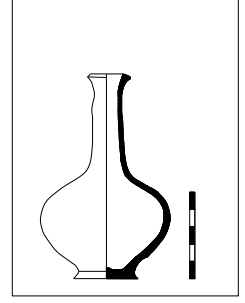
Kat. No. : U157 **Lev. XXVII**
Müz. Env. : 12.31.2000
Buluntu Yeri : OG. 47 (53 U 1).
Y. : 14,6 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 4,4 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : Beyaz (10 YR 8/2).
Gözenekli, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

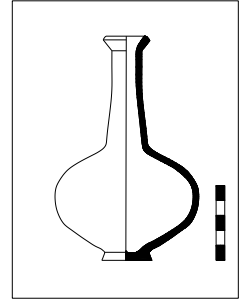
Kat. No. : U158 **Lev. XXVII**
Env. : PTR' 00, U29
Buluntu Yeri : OG. 47.
Y. : 4,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 4,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Çok açık kahverengi (10 YR 8/2).
Sert dokulu (kırılgan), gözenekli ve kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

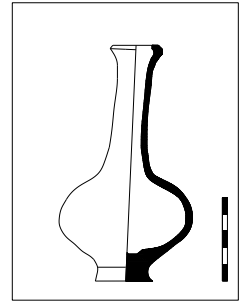
Kat. No. : U159 **Lev. XXVII**
Müz. Env. : 76.27.95
Buluntu Yeri : GOGN 2, U5 (PTR' 95 / 76).
Y. : 11,9 cm. A.Ç. : 1,9 cm. T.Ç. : 3,7 cm.
Hamur : Pembe (7.5 YR 7/4).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/4).
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

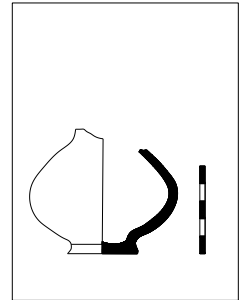
Kat. No. : U160 **Lev. XXVII**
Env. : PTR' 03, U11
Buluntu Yeri : OG. 54.
Y. : 14,9 cm. A.Ç. : 2,7 cm. T.Ç. : 3,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (7.5 8/6).
Kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

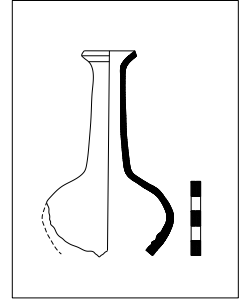
Kat. No. : U161 **Lev. XXVII**
Env. : PTR' 97 U56
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 14 cm. A.Ç. : 2,7 cm. T.Ç. : 3,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Kum tanecikli, kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

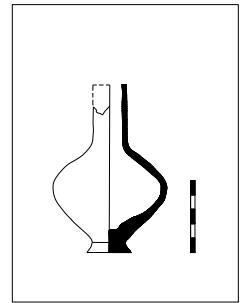
Kat. No. : U162 **Lev. XXVII**
Env. : PTR' 95, U85
Buluntu Yeri : GOGN. 4.
Y. : 6,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

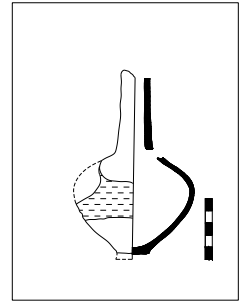
Kat. No. : U163 **Lev. XXVIII**
Env. : PTR' 00, U3
Buluntu Yeri : OG. 47.
Y. : 14 cm. A.Ç. : 3,4 cm. T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/3).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur.
Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

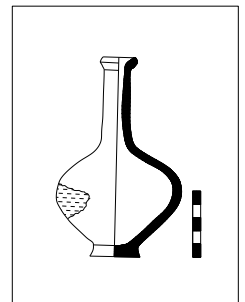
Kat. No. : U164 **Lev. XXVIII**
Env. : PTR' 95, U16
Buluntu Yeri : GOGN. 4.
Y. : 11,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,1 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Gumuşak dokulu, gözenekli ve kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

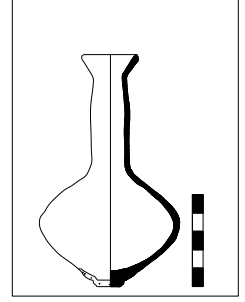
Kat. No. : U165 **Lev. XXVIII**
Env. : PTR' 95
Buluntu Yeri : GOGN. 1.
Y. : 15,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Pembe (5 YR 8/3).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur.
Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

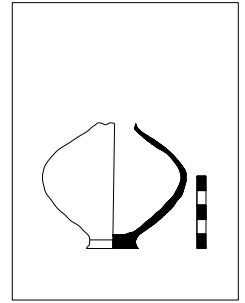
Kat. No. : U166 **Lev. XXVIII**
Env. : PTR' 95, U5
Buluntu Yeri : GOGN. 1.
Y. : 15,1 cm. A.Ç. : 2,4 cm. T.Ç. : 3,8 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur.
Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

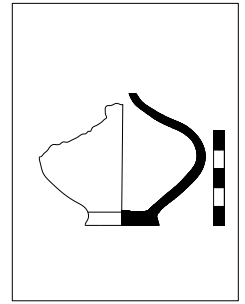
Kat. No. : U167 **Lev. XXIX**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 12,6 cm. A.Ç. : 2,9 cm. T.Ç. : -
Hamur : Çok açık kahverengi (10 YR 7/4).
Astar : Yok
Yumuşak dokulu, gözenekli ve kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

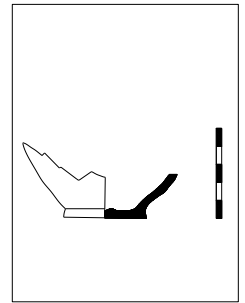
Kat. No. : U168 **Lev. XXIX**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 8,5 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/3).
Gözeneksiz, yer yer kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

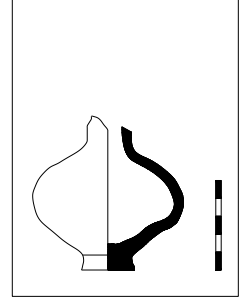
Kat. No. : U169 **Lev. XXIX**
Env. : PTR' 95, U87
Buluntu Yeri : GOGN. 4.
Y. : 6,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/3).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

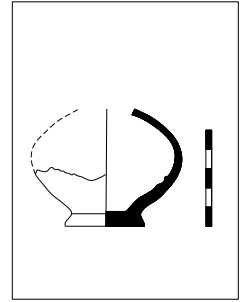
Kat. No. : U170 **Lev. XXIX**
Env. : PTR' 95, U3
Buluntu Yeri : GOGN. 1.
Y. : 4,1 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 4,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Yok.
Gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

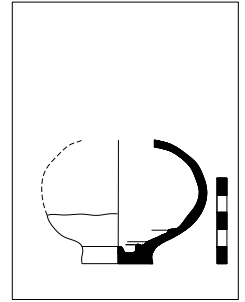
Kat. No. : U171 **Lev. XXIX**
Env. : PTR' 97, U8
Buluntu Yeri : OG. 42.
Y. : 8,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,9 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Sarı (10 YR 7/6).
Kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

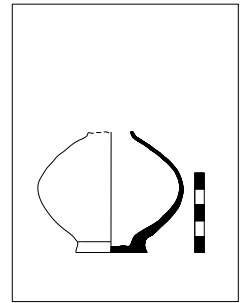
Kat. No. : U172 **Lev. XXIX**
Env. : PTR' 00, U28
Buluntu Yeri : OG. 47.
Y. : 6,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 4,1 cm.
Hamur : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve çok az mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

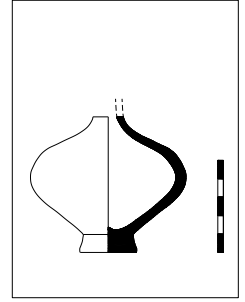
Kat. No. : U173 **Lev. XXX**
Env. : PTR' 00, U24
Buluntu Yeri : OG. 47 (-260 cm.).
Y. : 6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/8).
Astar : Açık gri (10 YR 7/2).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

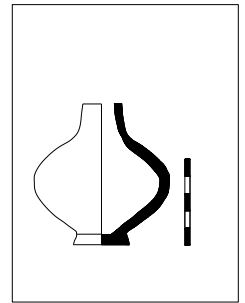
Kat. No. : U174 **Lev. XXX**
Env. : PTR' 95, U4
Buluntu Yeri : GOGN. 1.
Y. : 7,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 4,5 cm.
Hamur : Açık kahverengi (7.5 YR 6/4).
Astar : Pembemsi gri (7.5 YR 7/2).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

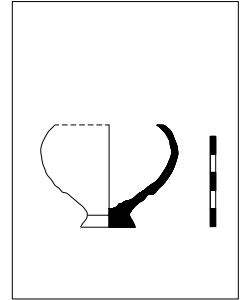
Kat. No. : U175 **Lev. XXX**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 7.3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Koyu kahverengi (7.5 YR 5/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

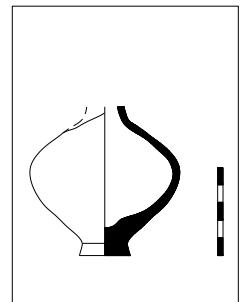
Kat. No. : U176 **Lev. XXX**
Env. : PTR' 97, U4
Buluntu Yeri : OG. 34.
Y. : 8,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

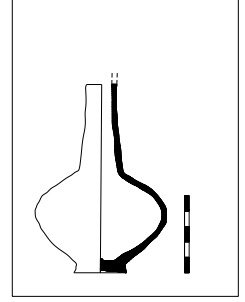
Kat. No. : U177 **Lev. XXX**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3 (Dromoslu mezar).
Y. : 5,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Yer yer gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

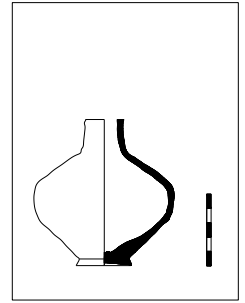
Kat. No. : U178 **Lev. XXX**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 8,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,9 cm.
Hamur : Kahverengimsi sarı (10 YR 6/6).
Astar : Pembe (5 YR 7/4).
Yumuşak dokulu, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

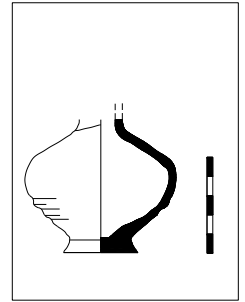
Kat. No. : U179 **Lev. XXXI**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 12,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Yok.
Yer yer gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

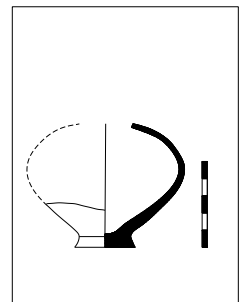
Kat. No. : U180 **Lev. XXXI**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 10,2 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,8 cm.
Hamur : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/3).
Astar : Yok.
Yer yer gözenekli ve kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

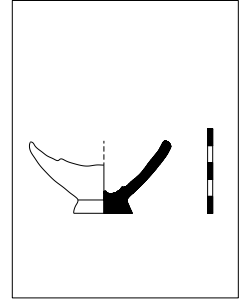
Kat. No. : U181 **Lev. XXXI**
Env. : PTR' 93
Buluntu Yeri : T.G. 3.
Y. : 7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,8 cm.
Hamur : Açık kahverengi (7.5 YR 6/4).
Astar : Açık kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 7/4).
Yumuşak dokulu, yer yer gözenekli ve kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

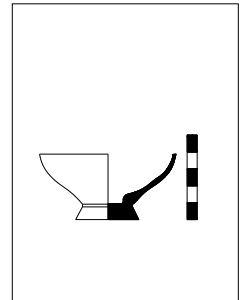
Kat. No. : U182 **Lev. XXXI**
Env. : PTR' 00, U25
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 7,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,5 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Astar : Pembe (7.5 YR 8/3).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

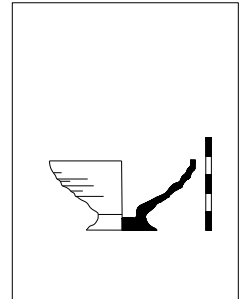
Kat. No. : U183 **Lev. XXXI**
Env. : PTR' 97, U2
Buluntu Yeri : OG. 20.
Y. : 4,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/8).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Gözenekli ve kum tanecikli hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

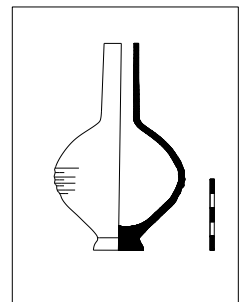
Kat. No. : U184 **Lev. XXXI**
Env. : PTR' 97, U13
Buluntu Yeri : OG. 42.
Y. : 3,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,7 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/8).
Astar : Pembe (7.5 YR 7/4).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve çok az mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

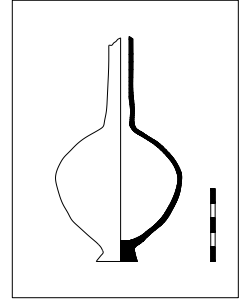
Kat. No. : U185 **Lev. XXXII**
Env. : PTR' 97, U14
Buluntu Yeri : OG. 42.
Y. : 3,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,8 cm.
Hamur : Sarımsı kırmızı (5 YR 5/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve çok az mika katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

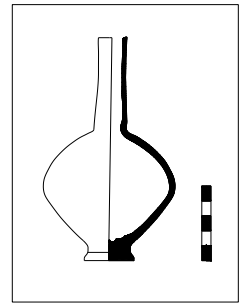
Kat. No. : U186 **Lev. XXXII**
Env. : PTR' 00, U46
Buluntu Yeri : OG. 46.
Y. : 14,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 8/4).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

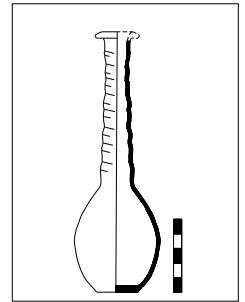
Kat. No. : U187 **Lev. XXXII**
Env. : PTR' 97, U1
Buluntu Yeri : OG. 16.
Y. : 15,4 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,8 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Yumuşak dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur.
Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

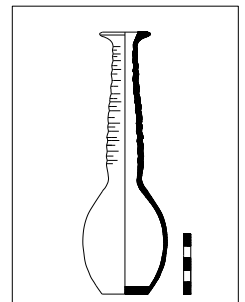
Kat. No. : U188 **Lev. XXXII**
Env. : PTR' 97, U1
Buluntu Yeri : OG. 20.
Y. : 15 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,3 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 7/6).
Astar : Çok soluk kahverengi (10 YR 7/4).
Gözenekli, kum tanecikli ve yer yer kalsit katkılı hamur. Kötü pişmiş.
Demargne 1958, Lev. XV, no. 716; Le Roy 2001-2002, 259, Fig. 16;
İşkan, Çevik 1995, Lev. 6, h, Lev. 7, h.
İ.S. Erken 1.yüzyıl.

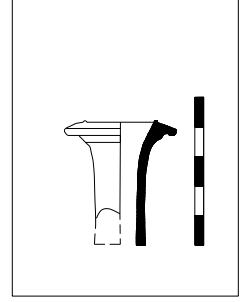
Kat. No. : U189 **Lev. XXXIII**
Env. : PTR' 98-97
Buluntu Yeri : NEK. 08.
Y. : 17,9 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4).
Astar : Pembe (5 YR 7/4).
Sert dokulu, yer yer gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur.
İyi pişmiş.
Lafli 2003a, Lev. 164 b-f; Lafli 2003b, 242, Res. 2a, Res. 6 a-c,
Form IX; Günay 1989, Çiz. XXXIa, Kat. nr. 135.
İ.S.1.4.yüzyıl arası.

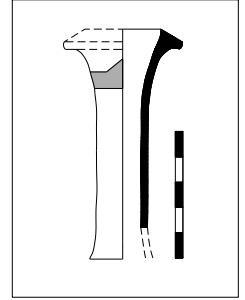
Kat. No. : U190 **Lev. XXXIII**
Müz. Env. : 2002 / 234.A
Buluntu Yeri : OG. 49 (2002 / 4).
Y. : 21,1 cm. A.Ç. : 2 cm. T.Ç. : 3,8 cm.
Hamur : Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4).
Astar : Pembemsi gri (7.5 YR 7/2).
Katkısız hamur. İyi pişmiş.
Lafli 2003a, Lev. 164 b-f; Lafli 2003b, 242, Res. 2a, Res. 6 a-c,
Form IX; Günay 1989, Çiz. XXXIa, Kat. nr. 135.
İ.S.1.- 4.yüzyıl arası.

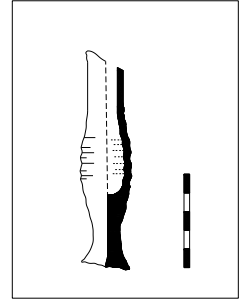
Kat. No. : U191 **Lev. XXXIII**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. K2 (-40 cm.).
Y. : 4,1 cm. A.Ç. : 3,8 cm. T.Ç. : -
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 7/6).
Sert dokulu, gözeneksiz ve yer yer kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Degeest 2002, 172, 388, Res. 220; Hellström 1965, Lev. 12, no. 185;
Lafli 2003a, Lev. 190d-192e.
İ.S.2.-3.yüzyıl.

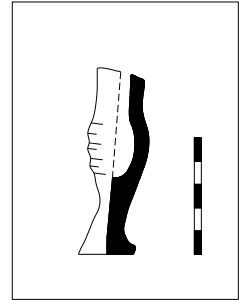
Kat. No. : U192 **Lev. XXXIII**
Env. : PTR' 91
Buluntu Yeri : NEK. K5 (-70 cm. doğu).
Y. : 9 cm. A.Ç. : 4,2 cm. T.Ç. : -
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Açık kahverengimsi gir (10 YR 6/2).
Sert dokulu, gözeneksiz ve yer yer kum tanecikli hamur. İyi pişmiş.
Dudak kenarında ve yaklaşık olarak ağız kenarından 2,5 cm aşağıda,
boyun üzerine kadar devam eden gri renkte (7.5 YR 5/1) boyama
bulunur. Söz konusu olan renk, boyunun üst tarafında sonlandıktan
sonra, iki ince çizgi halinde aşağıya doğru devam eder.
Degeest 2002, 172, 388, Res. 220; Hellström 1965, Lev. 12, no. 185;
Lafli 2003a, Lev. 190d-192e.
İ.S.2.-3.yüzyıl.

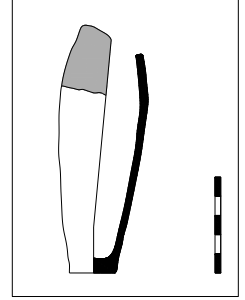
Kat. No. : U193 **Lev. XXXIII**
Env. : PTR' 98
Buluntu Yeri : T.N. 01 (-50 / -65 cm.).
Y. : 11,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (7.5 YR 6/6).
Astar : Açık gri (7.5 YR 7/1).
Çok az kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Hayes 1983, 139-140, Res. 18, no. 239; Lafli 2003a, Lev. 199, a, d, e
İ.S.3.yüzyıl

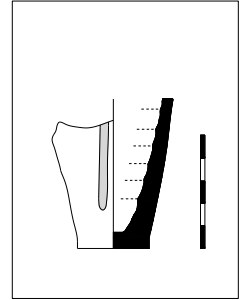
Kat. No. : U194 **Lev. XXXIII**
Env. : PTR' 99
Buluntu Yeri : T.N. 03 (-65 / -100).
Y. : 8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,3 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 7/6).
Çok az kum tanecikli ve çok az kalsit ile mika katkılı hamur. İyi
pişmiş.
Hayes 1983, 139-140, Res. 18, no. 239; Lafli 2003a, Lev. 199, a, d,
e.
İ.S.3.yüzyıl.

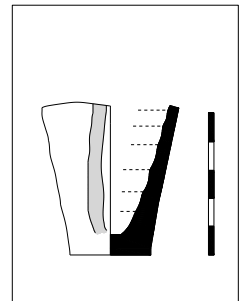
Kat. No. : U195 **Lev. XXXIV**
Env. : PTR' 95
Buluntu Yeri : Hurmalık Hamam, Güney merdiven.
Y. : 12,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Sert dokulu, çok az kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş. Unguentarium'un gövde ortasında, kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/3) ile koyu gri (5 YR 4/1) renkleri arasında değişen astar bulunur. Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3; Rautman 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84; Cottica 1998, Fig. 6, no. 12-28; Cottica 2000, Fig. 1, no. 1-17.
İ.S.5.-7.yüzyıl arası.

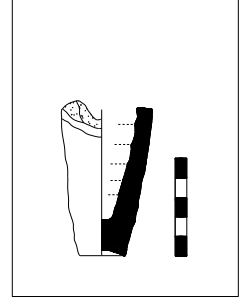
Kat. No. : U196 **Lev. XXXIV**
Env. : PTR' 01
Buluntu Yeri : Tiyatro Doğu analemna duvarı.
Y. : 6,6 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3,2 cm.
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş. Unguentarium üzerinde, dibe doğru düz bir çizgi halinde inen kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4) astar bulunur. Hayes 1971a, Res. 1, Lev. 36; Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3-4; Degeest 2000, 389, Res. 223, 222; Williams 1989, Res. 59, no. 539-540; Atik 1995, Res. 76, no. 400-401, 404-407; Rautman 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84; Cottica 1998, Fig. 6, no. 12-28; Cottica 2000, Fig. 1, no. 1-17.
İ.S.5.-7.yüzyıl arası.

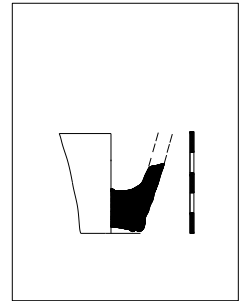
Kat. No. : U197 **Lev. XXXIV**
Env. : PTR' 01
Buluntu Yeri : Tiyatro doğu analemna duvarı.
Y. : 5,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,8 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Sert dokulu, gözenekli, kum tanecikli, kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş. Gövde üzerinde, dibe doğru akmış olan kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 5/4) altı adet şerit bulunur. Hayes 1971a, Res. 1, Lev. 36; Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3-4; Degeest 2000, 389, Res. 223, 222; Williams 1989, Res. 59, no. 539-540; Atik 1995, Res. 76, no. 400-401, 404-407; Rautman 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84; Cottica 1998, Fig. 6, no. 12-28; Cottica 2000, Fig. 1, no. 1-17.
İ.S.5.-7.yüzyıl arası.

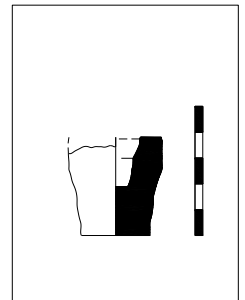
Kat. No. : U198 **Lev. XXXIV**
Env. : PTR' 01
Buluntu Yeri : Tiyatro doğu analemna duvarı.
Y. : 7,7 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,3 cm.
Hamur : kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Sert dokulu, kalsit ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş. Dibe akan kırmızı astar (2.5 YR 5/6) bulunur.
Hayes 1971a, Res. 1, Lev. 36; Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3-4; Degeest 2000, 389, Res. 223, 222; Williams 1989, Res. 59, no. 539-540; Atik 1995, Res. 76, no. 400-401, 404-407; Rautman 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84; Cottica 1998, Fig. 6, no. 12-28; Cottica 2000, Fig. 1, no. 1-17.
İ.S.5.-7.yüzyıl arası.

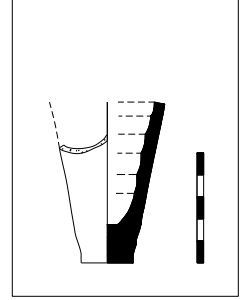
Kat. No. : U199 **Lev. XXXIV**
Env. : PTR' 01
Buluntu Yeri : Tiyatro doğu analemna duvarı.
Y. : 4,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 3 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/6).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 7/6).
Sert dokulu, kum tanecikli ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Hayes 1971a, Res. 1, Lev. 36; Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3-4; Degeest 2000, 389, Res. 223, 222; Williams 1989, Res. 59, no. 539-540; Atik 1995, Res. 76, no. 400-401, 404-407.
İ.S.5.-7.yüzyıl arası.

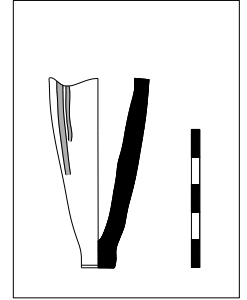
Kat. No. : U200 **Lev. XXXIV**
Env. : PTR' 01
Buluntu Yeri : Tiyatro doğu analemna duvarı.
Y. : 3,8 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,6 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/8).
Astar : Açık kırmızı (2.5 YR 6/6).
Sert dokulu, çok az kum tanecikli ve mika katkılı hamur. İyi pişmiş.
Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3-4; Rautman 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84; Cottica 1998, Fig. 6, no. 12-28; Cottica 2000, Fig. 1, no. 1-17; Fırat 1999, Lev. 201-203, no. 887-907.
İ.S.5.-7.yüzyıl arası.

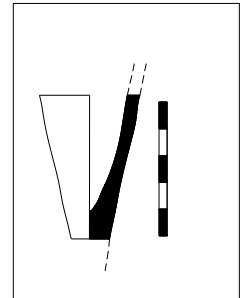
Kat. No. : U201 **Lev. XXXIV**
Env. : PTR' 01
Buluntu Yeri : Tiyatro doğu analemna duvarı.
Y. : 7,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 2,4 cm.
Hamur : Kırmızımsı kahverengi (2.5 YR 4/4).
Astar : Koyu gri (7.5 YR 4/1).
Sert dokulu ve kalsit katkılı hamur. İyi pişmiş.
Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3-4; Rautman 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84; Cottica 1998, Fig. 6, no. 12-28; Cottica 2000, Fig. 1, no. 1-17; Fırat 1999, Lev. 201-203, no. 887-907.
İ.S.5.-7.yüzyıl arası.

Kat. No. : U202 **Lev. XXXIV**
Env. : PTR' 05
Buluntu Yeri : Ana Cadde, Güney Kapı, Justinian suru doğu kanadı önü, dolgu toprak.
Y. : 6,9 cm. A.Ç. : - T.Ç. : 1,2 cm.
Hamur : Kırmızı (2.5 YR 5/6).
Astar : Kırmızımsı sarı (5 YR 7/6).
Katkısız hamur. İyi pişmiş. Gövde üzerinde akmış astar boya.
Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 2, Agora V, Lev. 34, M 369; Meriç 2002, Lev. 41, K 505; des Courtils 2001, Res. 8, 2000 Acro 32, 37, Res. 20; Eisenmenger 2003, Lev. CIX, no. 6; Laflı 2005b, Lev. 3a; Rautman 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84; Cottica 1998, Fig. 6, no. 12-28; Cottica 2000, Fig. 1, no. 1-17; Laflı 2005a, 186, Fig. 6; Laflı 2005b, 679, Fig. 7a-f; Atik 1995, Fig. 76, no. 404-407.
İ.S.6.-7.yüzyıl arası.

Kat. No. : U203 **Lev. XXXV**
Env. : PTR' 05
Buluntu Yeri : Ana Cadde, Güney Kapı, Justinian suru.
Y. : 5,3 cm. A.Ç. : - T.Ç. : -
Hamur : Kırmızımsı sarı (5 YR 6/6).
Astar : Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4).
İç, Açık kırmızımsı kahverengi (5 YR 6/4).
Sert dokulu katkısız hamur. İyi pişmiş. Astarlanmış iç. Alt bölümde blok monogram yer almakta. Monogramın sağ tarafında, aşağıya çizgi halinde inen koyu gri (5 Yr 4/1) renkli astar.
Lohner – Sauer – Linke 2005, Res. 1, nos. 3-4; des Courtils 2001, Res. 18, 2000 Acro 32, 37, Res. 20; Rautman 1995, Fig. 8, 1.28, 1.29, Fig. 16, 2.84; Cottica 1998, Fig. 6, no. 12-28; Cottica 2000, Fig. 1, no. 1-17; Laflı 2005a, 186, Fig. 6; Laflı 2005b, 679, Fig. 7a-f; Fig. 76, no. 404-407; Fırat 1999, Lev. 201-203, no. 887-907.
İ.S.6.-7.yüzyıl arası.

**TABLO I: PATARA UNGUENTARIÜMLARININ BULUNTU
ALANLARINA GÖRE DAĞILIMI**

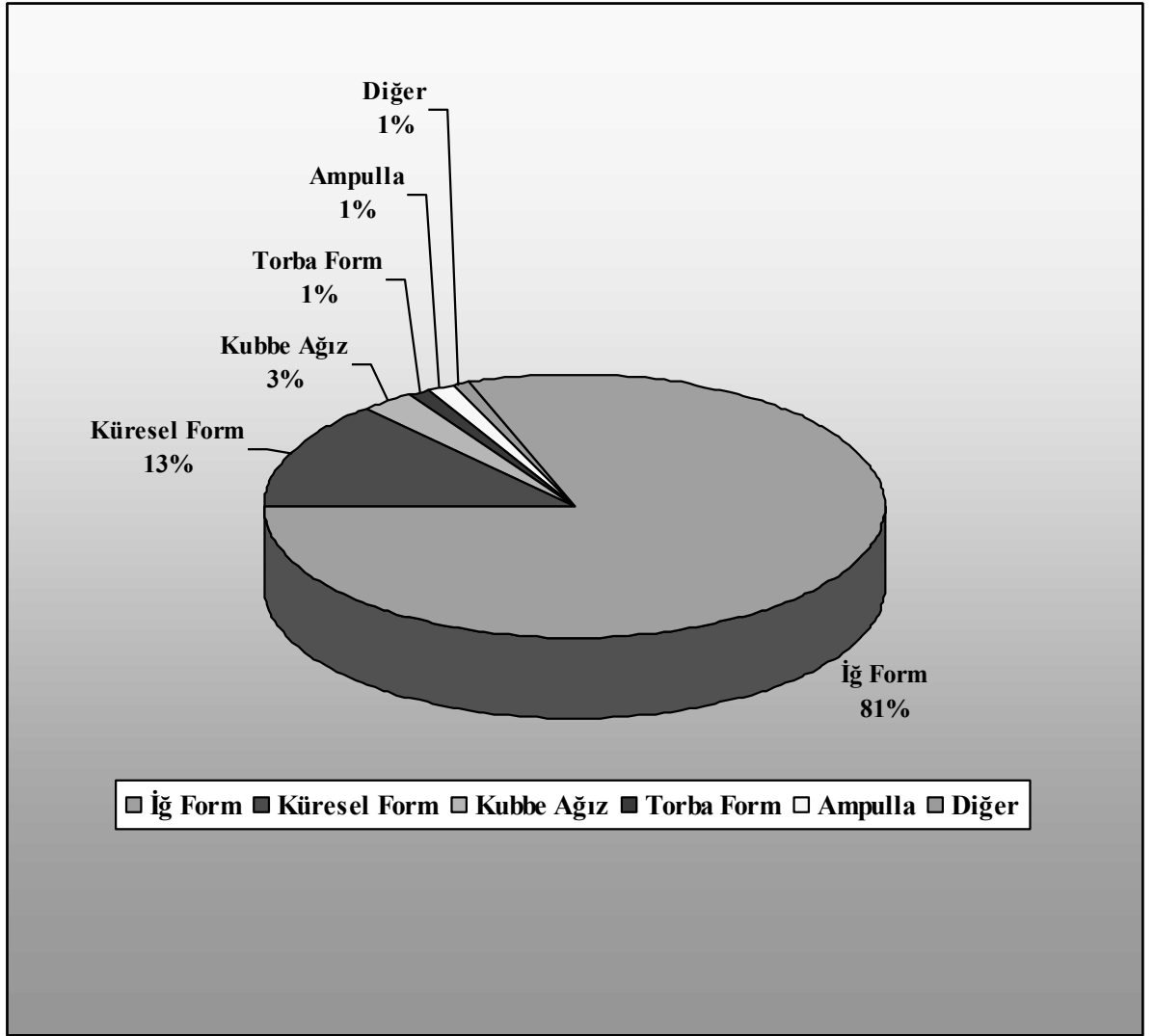
Alan	Açma ve Seviye	Tarih	Kat. No
Nekropolis	Hera Lahti	İ.Ö.2.yüzyıl	U68
	Likya Lahdi / 2 (-30 cm.)	İ.Ö. 350-300 arası	U2
	N.D. 1 (B 6)	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U143
	N.D. 1 (C 4)	İ.S.1.yüzyıl sonları	U140
	NEK. 02 (Yüzey / -100 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U25
	NEK. 03 (-169 / -195)	İ.Ö.2.yüzyılın üçüncü çeyreği	U96
	NEK. 04 (-10 / -35 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U22
	NEK. 04 (-10 / -35)	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı	U36
	NEK. 04 (-100 / -140 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U17
	NEK. 04 (-130 / -150 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U12
	NEK. 04 (-85 / -95 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U39
	NEK. 05	İ.Ö.2.yüzyıl	U75
	NEK. 05	İ.Ö. Erken 2. yüzyıl	U77
	NEK. 05 (-100 / -155 cm.)	İ.Ö.2.yüzyıl	U80
	NEK. 05 (-155 / -190 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U18
	NEK. 05 (-155 / -190 cm.)	İ.Ö.2.yüzyıl ortaları	U67
	NEK. 05 (-175 / -190 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U54
	NEK. 05 (-250 / -270 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U52
	NEK. 05 / 12	İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı	U66
	NEK. 07 (-95 / -105 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U6
	NEK. 08	İ.S.1.-4.yüzyıllar arası	U189
	NEK. 09	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U4
	NEK. 09	İ.Ö.2.yüzyıl	U69
	NEK. 09 (-120 / 150 cm.)	İ.Ö.2.yüzyıl ortası	U91
	NEK. 09 (-120 cm.)	İ.Ö.2.yüzyıl	U76
	NEK. 09 (-240 / -280 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U28
	NEK. 09 (-240 / -280)	İ.Ö.2.yüzyıl sonları	U102
	NEK. 09 (-240 / -280)	İ.Ö.2.yüzyıl ortaları	U74
Nekropolis	NEK. 12 (-118 / -130 cm.)	İ.Ö.2.yüzyılın ikinci çeyreği	U87
	NEK. 12 (-95 / -105 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U8
	NEK. 14 (-145 / -155 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U5
	NEK. 17 (-50 / -100 cm.)	İ.S. 50-100	U138
	NEK. 17 (-70 / -80 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U14
	NEK. Depo	İ.S. 50-100	U139
	NEK. Depo	İ.S.1.yüzyıl sonları	U141

	NEK. Depo	İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısı	U63
	NEK. Depo	İ.Ö.2.yüzyıl	U85
	NEK. Hera Lahdi (-120 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U13
	NEK. K. 5 (-70 cm. Doğu)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U37
	NEK. K2 (-40 cm.)	İ.S.2./3.yüzyıl	U191
	NEK. K5 (-70 cm. doğu)	İ.S.2./3.yüzyıl	U192
	NEK. Kuzey Lahdi	İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1. yüzyıl başı	U114
	NEK. L. 01 (-120 cm.)	İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği	U93
	NEK. L. 03 (-120 / -130)	İ.Ö.2.yüzyıl ortası	U90
	NEK. L. 20	İ.Ö.3.yüzyılın II. yarısı	U61
	NEK. L. 20 (-50 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U20
	NEK. L. 50 (Doğu -130 / -140 cm.)	İ.Ö.2.yüzyıl ortaları	U72
	NEK. L. 52	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U21
	NEK. L. 52	İ.Ö.3.yüzyılın ikinci yarısı	U62
	NEK. L. 52 (-100 / -140 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U9
	NEK. L.62 (-50 cm.)	İ.Ö.2.yüzyıl ortaları	U73
	T.N. 01 (-50 / -65 cm.)	İ.S.3.yüzyıl	U193
	T.N. 03 (-65 / -100)	İ.S.3.yüzyıl	U194
	T.N. 2 (Yüzey / -100 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonu	U10
	T.N. 5 (-250 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U16
Tepecik	Tepecik Yüzey	İ.Ö.4.yüzyılın III. çeyreği	U1
	Güney sondajı, orta kuzey	İ.Ö.2.yüzyıl	U79
Yer altı Oda Mezarları	GOGN. 1	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U165
	GOGN. 1	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U166
	GOGN. 1	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U170
	GOGN. 1	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U174
	GOGN. 2, U – 13 (PTR'95 / 75)	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U155
	GOGN. 2, U – 5 (PTR' 95 / 76)	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U159
	GOGN. 3	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1. yüzyıl başı	U115
	GOGN. 3, U-10 (PTR' 95 / 9)	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı	U82
	GOGN. 4	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U162
	GOGN. 4	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U164
	GOGN. 4	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U169
	GOGN. 4, U – 49 (PTR' 95 / 47)	İ.Ö. 50-İS 100 arası	U133
	GOGN. 4, U-68 (PTR' 95 / 48)	İ.Ö. 50-İS 50 arası	U134
	OG. 16	İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1. yüzyıl	U129
	OG. 16	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U146
	OG. 16	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U147
	OG. 16	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U148
	OG. 16	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U187
	OG. 20	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U183
	OG. 20	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U188
	OG. 30	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U121
	OG. 30	İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl	U128

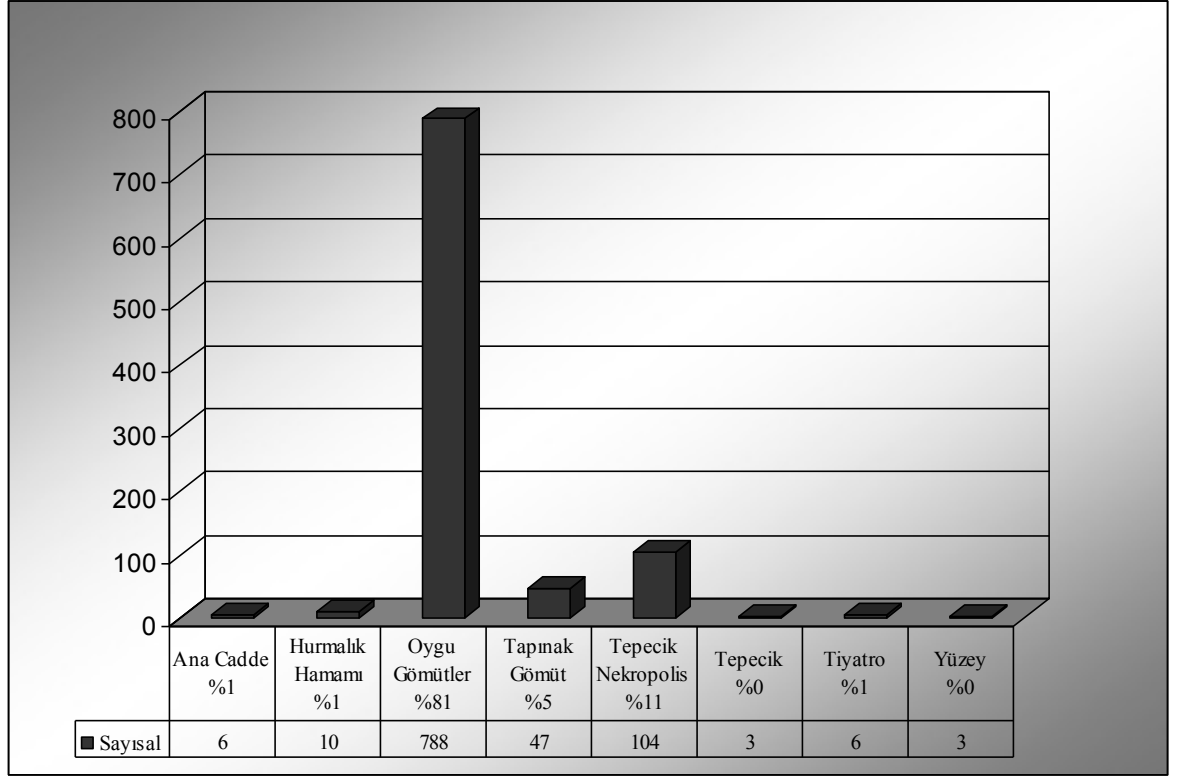
Yeraltı Oda Mezarları	OG. 30 (Güney lokulus, lokulus dibi, -100 cm.)	İ.Ö.2.yüzyıl II. yarısından 1.yüzyıl	U86
	OG. 34	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U53
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyıl	U78
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U106
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U107
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U108
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U110
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U111
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U112
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U113
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U117
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U118
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U120
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U123
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U124
	OG. 34	İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl	U126
	OG. 34	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U151
	OG. 34	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U153
	OG. 34	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U161
	OG. 34	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U176
	OG. 35	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U154
	OG. 42	İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı	U59
	OG. 42	İ.Ö.3.yüzyılın II. yarısı	U60
	OG. 42	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı	U83
	OG. 42	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U116
	OG. 42	İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl	U127
	OG. 42	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U171
	OG. 42	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U184
	OG. 42	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U185
	OG. 46	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U7
	OG. 46	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U11
	OG. 46	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U35
	OG. 46	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U46
	OG. 46	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U48
	OG. 46	İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı	U64
	OG. 46	İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı	U65
	OG. 46	İ.Ö.2.yüzyıl ortaları	U70
	OG. 46	İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği	U92
	OG. 46	İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği	U97
	OG. 46	İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreğinin ortaları	U99
	OG. 46	İ.Ö.2.yüzyıl sonu	U104
	OG. 46	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U182
	OG. 46	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U186
	OG. 46	İ.Ö.4.yüzyıl sonu	U23
	OG. 46	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U26
	OG. 46 (-225 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U47
	OG. 46 (-270 cm.)	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3.yüzyıl başı	U31

Yeraltı Oda Mezarları	OG. 46 (-272 cm.)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U43
	OG. 46 (88 U 56)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U42
	OG. 46 (91 U 43)	İ.S. 50-100	U137
	OG. 46 (93 U 21)	İ.Ö.2.yüzyıl sonları	U101
	OG. 46 (94 U 46)	İ.Ö.3.yüzyılın II.rısı	U57
	OG. 46 (95 U 44)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U55
	OG. 46 (98 U 55)	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3.yüzyıl başı	U33
	OG. 46 (99 U 48)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U51
	OG. 46, A Alanı (-190 / -195 cm.)	İ.Ö.2.yüzyılın III.çeyreğinin ortaları	U98
	OG. 46, A Alanı (-190 / -195 cm.)	İ.Ö.2.yüzyıl sonu	U105
	OG. 46, U-3	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3. yüzyıl başı	U32
	OG. 47	İ.S. Erken 1. yüzyıl	U145
	OG. 47	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U158
	OG. 47	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U163
	OG. 47	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U172
	OG. 47 (-260 cm.)	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U173
	OG. 47 (53 U 1)	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U157
	OG. 49 (2002 / 4)	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U190
	OG. 54	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U109
	OG. 54	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl	U125
	OG. 54	İ.Ö.1.yüzyıl	U131
	OG. 54	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U149
	OG. 54	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U152
	OG. 54	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U156
	OG. 54	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U160
	OG. 54 (PTR'03 / 21)	İ.Ö.2.yüzyılın ilk yarısı	U58
	OG. 54 (PTR'03 / 23)	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı	U84
Yeraltı Oda Mezarları	OG. 55	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U119
	OG. 55	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı, 1.yüzyıl başı	U122
	OG. 55	İ.Ö.1.yüzyılın sonları	U132
	OG. 55 (PTR'03 / 26)	İ.Ö.2.yüzyılın II. yarısı	U81
	OG. 56	İ.Ö.2.yüzyıl sonu, 1.yüzyıl	U130
	OG. 7 (Doğu niş)	İ.S.1.yüzyıl	U135
Tapınak Gömüt	T.G. 3	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U56
	T.G. 3	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3.yüzyıl başı	U34
	T.G. 3	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U45
	T.G. 3	İ.Ö.4.yüzyıl sonları	U3
	T.G. 3	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U142
	T.G. 3	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U167
	T.G. 3	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U168
	T.G. 3	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U175
	T.G. 3	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U179
	T.G. 3	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U180
	T.G. 3	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U181
	T.G. 3	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U178
	T.G. 3 (PTR'93 / 51 - 26)	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3.yüzyıl başı	U30

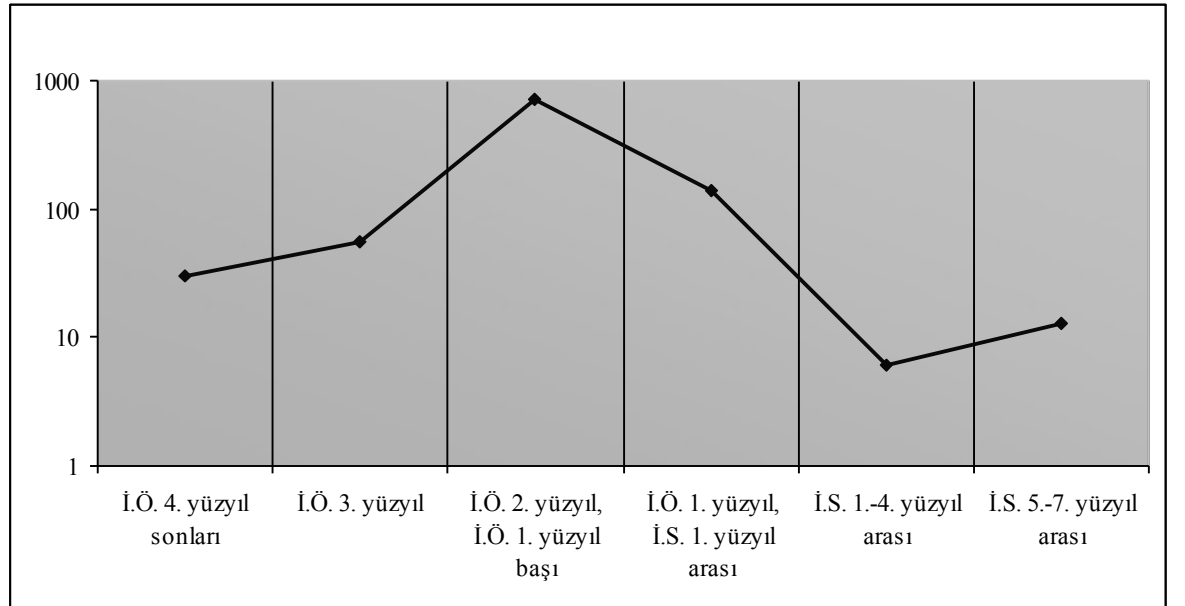
	T.G. 3 (PTR'93/42-30)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U49
	T.G. 3 Dromoslu mezar	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U177
	T.G. 3, Dromoslu mezar	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U29
	T.G. 3, Dromoslu mezar	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U50
	T.G. 3, Dromoslu mezar	İ.Ö.2.yüzyıl	U71
	T.G. 3, Dromoslu mezar	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U149
	T.G. 3, Dromoslu mezar (PTR'93/ 41-25)	İ.S. Erken 1.yüzyıl	U144
	T.G. 3, Hypogeion (PTR'93 / 45 - 40)	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U44
	T.G. 3, Hypogeion (PTR'93 / 46 - 41)	İ.Ö.3.yüzyıl başları	U41
Hurmalık Hamamı	Caldarium yanı, dolgu	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U19
	Caldarium, 2 no'lu açma (0 / -20 cm.)	İ.Ö.2.yüzyılın II. çeyreği	U89
	Caldarium, 4-5 no'lu oda	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3.yüzyıl başı	U38
	Güney merdiven	İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği	U95
	Güney merdiven	İ.Ö.2.yüzyıl sonları	U100
	Güney merdiven	İ.S.5.-7.yüzyıl arası	U195
	Hamam yolu	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3.yüzyıl başları	U15
	Hamam yolu	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U27
Tiyatro	Doğu analemna duvarı	İ.S.5.-7.yüzyıl arası	U196
	Doğu analemna duvarı	İ.S.5.-7.yüzyıl arası	U197
	Doğu analemna duvarı	İ.S.5.-7.yüzyıl arası	U198
	Doğu analemna duvarı	İ.S.5.-7.yüzyıl arası	U199
	Doğu analemna duvarı	İ.S.5.-7.yüzyıl arası	U200
	Doğu analemna duvarı	İ.S.5.-7.yüzyıl arası	U201
Ana Cadde	Güney Kapı, Justinian suru	İ.S.6.-7.yüzyıl arası	U203
	Güney Kapı, Justinian suru doğu kanadı önü, dolgu toprak	İ.S.6.-7.yüzyıl arası	U202
Yüzey	Yüzey	İ.Ö.3.yüzyılın ilk yarısı	U24
	Yüzey	İ.Ö.2.yüzyılın II. çeyreği	U88
	Yüzey	İ.Ö.2.yüzyılın III. çeyreği	U94
Kurtarma Kazısı	PTR' 96		
	Kurtarma kazısı (karıştırılmış dolgu toprak)	İ.S.1.yüzyıl	U136
Çeşitli	-	İ.Ö.4.yüzyıl sonu, 3.yüzyıl başı	U40
	90 Hitit kooperatifi havuz inşaatı	İ.Ö.2.yüzyıl sonları	U103

Şekil 1: Unguentariumların tiplere göre dağılımı

Şekil 2: Unguentariumların buluntu alanlarına göre dağılımı

Şekil 3: Yüzyllara göre unguentaria kullanımı

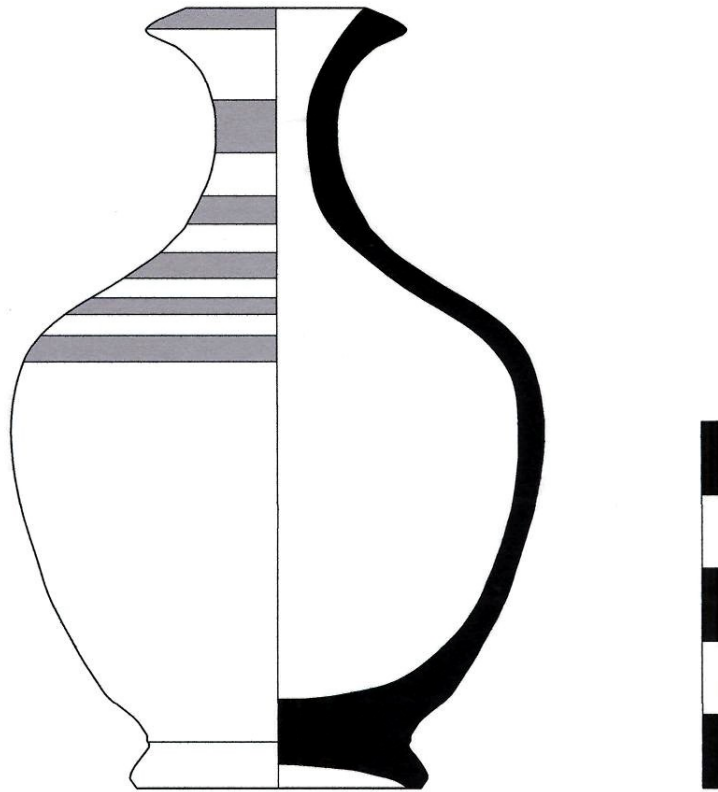
LEVHALAR DİZİNİ

Levha I	: U1
Levha II	: U2-U7
Levha III	: U8-U16
Levha IV	: U17-U25
Levha V	: U26-U30
Levha VI	: U31-U34
Levha VII	: U35-U43
Levha VIII	: U44-U49
Levha IX	: U50-U58
Levha X	: U59-U67
Levha XI	: U68-U76
Levha XII	: U77-U82
Levha XIII	: U83-U85
Levha XIV	: U86
Levha XV	: U87-U95
Levha XVI	: U96-U101
Levha XVII	: U102-U105
Levha XVIII	: U106-U111
Levha XIX	: U112-U117
Levha XX	: U118-U123
Levha XXI	: U124-U129
Levha XXII	: U130-U132
Levha XXIII	: U133-U137
Levha XXIV	: U138-U141
Levha XXV	: U142-U150
Levha XXVI	: U151-U156
Levha XXVII	: U157-U162
Levha XXVIII	: U163-U166
Levha XXIX	: U167-U172

Levha XXX	: U173-U178
Levha XXXI	: U179-U184
Levha XXXII	: U185-U188
Levha XXXIII	: U189-U194
Levha XXXIV	: U195-U202
Levha XXXV	: U203A-B

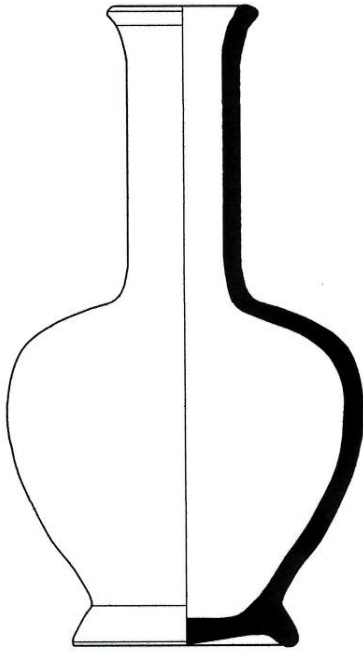
LEVHALAR

LEVHA I

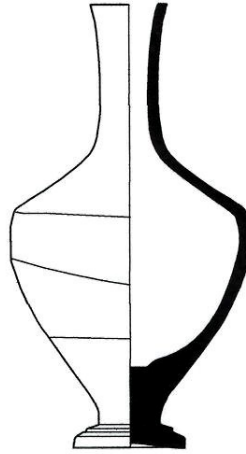

U1

LEVHA II

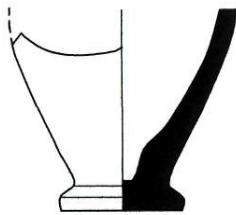
U2

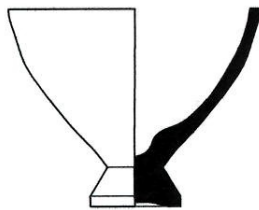
U3

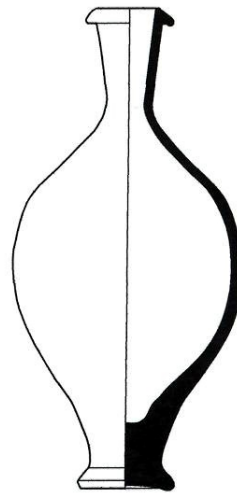
U4

U5

U6

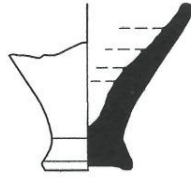
U7

LEVHA III

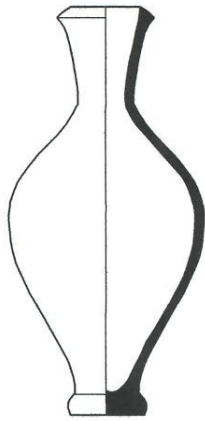
U8

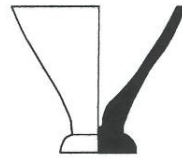
U9

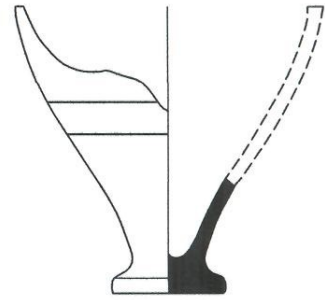
U10

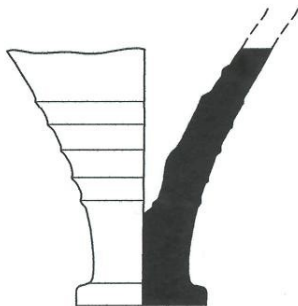
U11

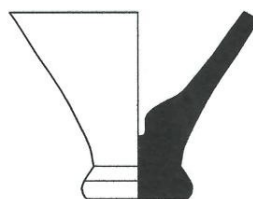
U12

U13

U14

U16

U16

LEVHA IV

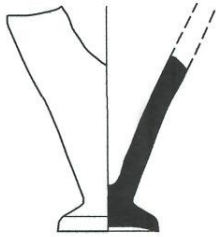
U17

U18

U19

U20

U21

U22

U23

U24

U25

LEVHA V

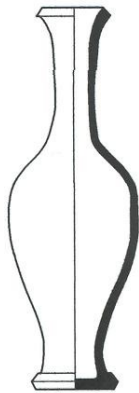
U26

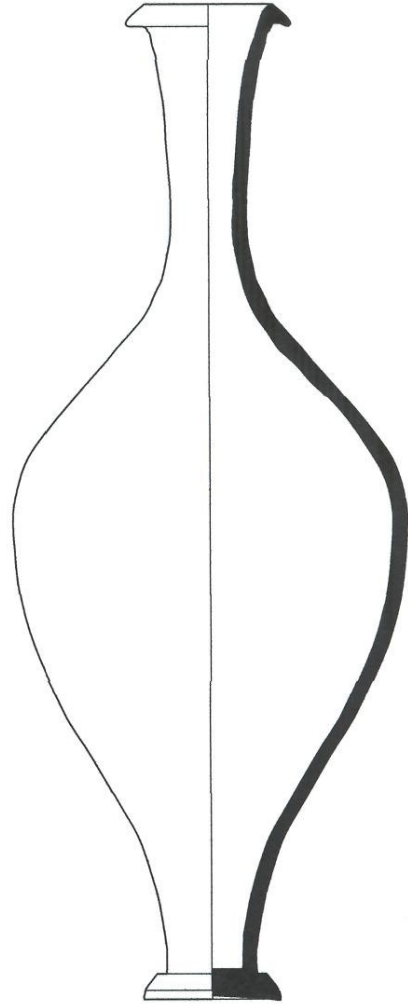
U27

U28

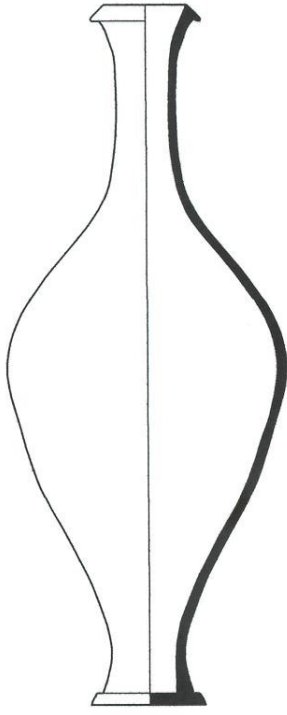
U29

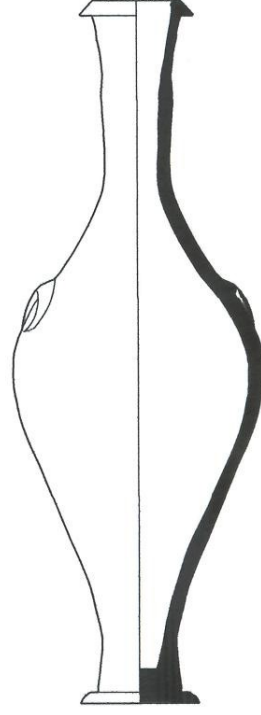
U30

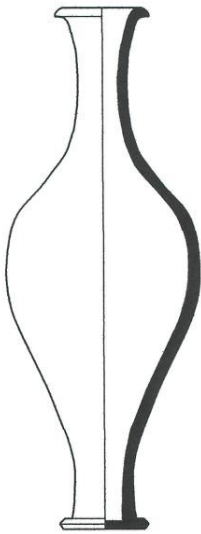
LEVHA VI

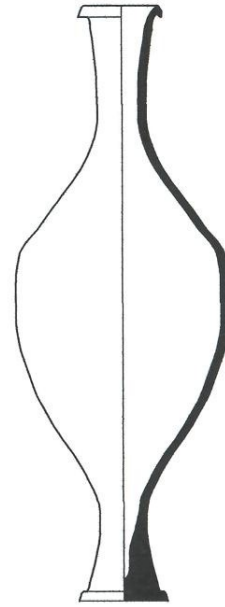
U31

U32

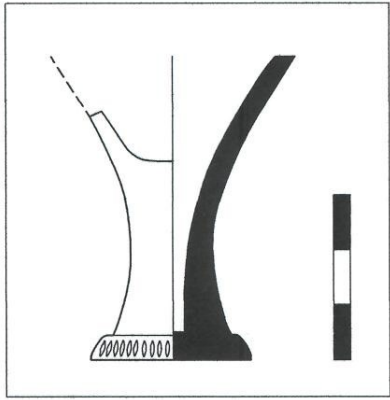

U33

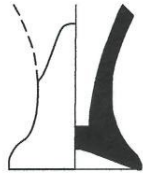

U34

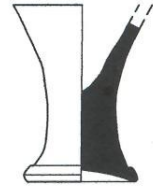

U35

U36

U37

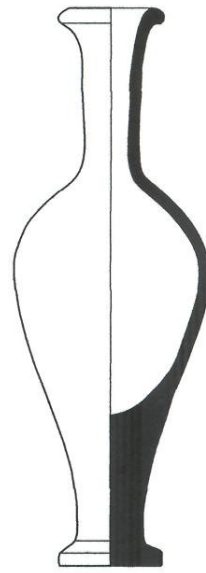
LEVHA VII

U38

U39

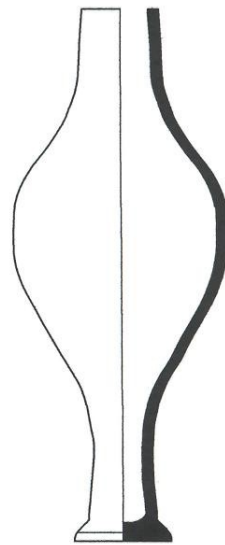
U40

U41

U42

U43

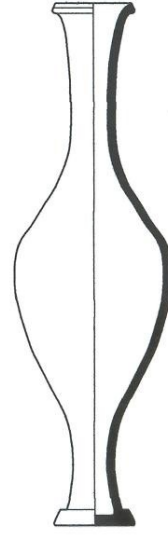
LEVHA VIII

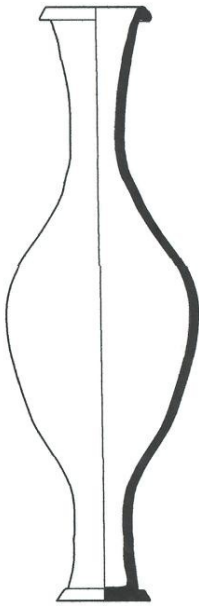
U44

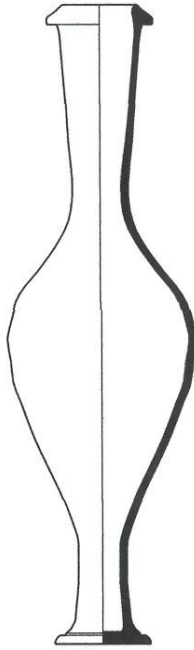
U45

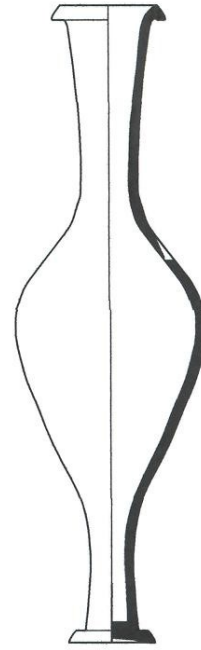
U46

U47

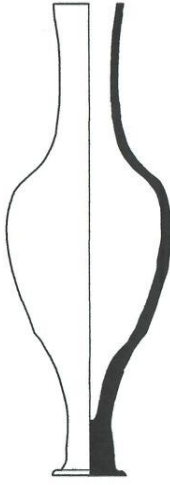
U48

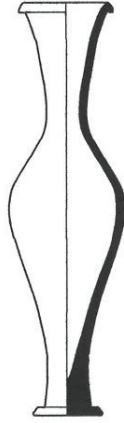
U49

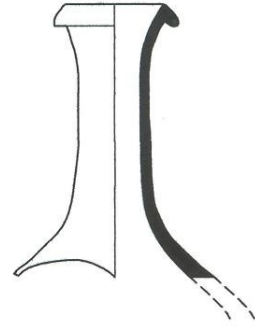
LEVHA IX

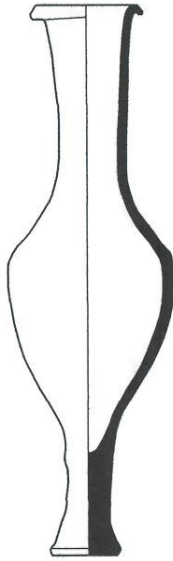
U50

U51

U52

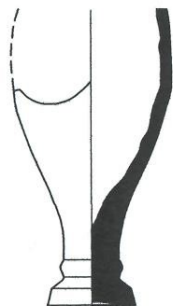
U53

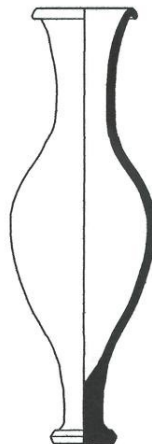
U54

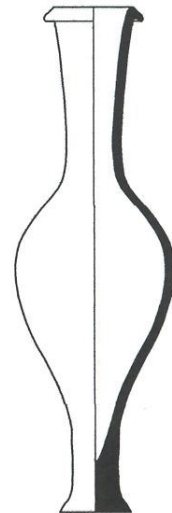
U55

U56

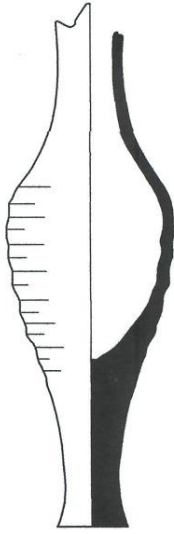
U57

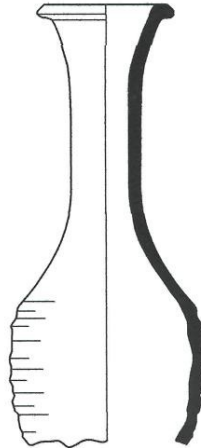
U58

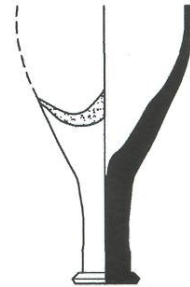
LEVHA X

U59

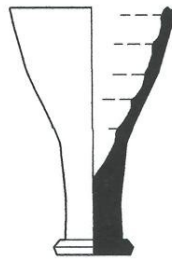
U61

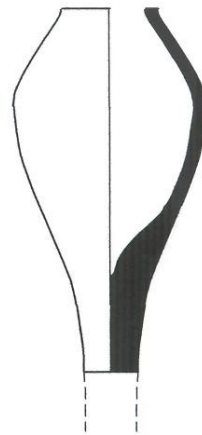
U61

U62

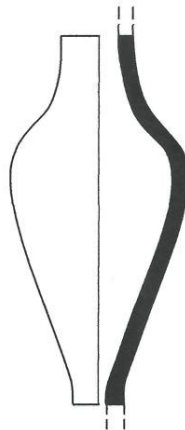
U63

U64

U65

U66

U67

LEVHA XI

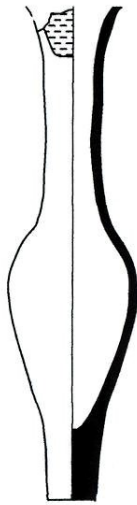
U68

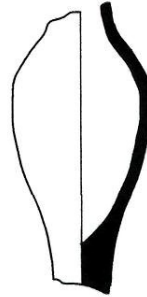
U69

U70

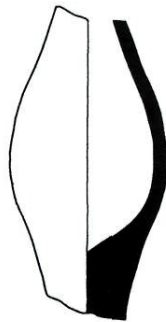
U71

U72

U73

U74

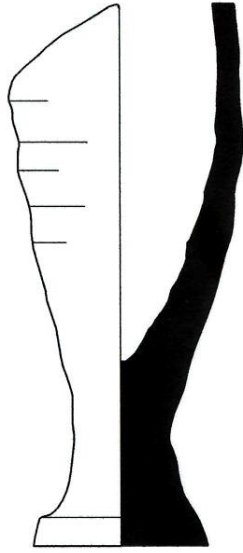
U75

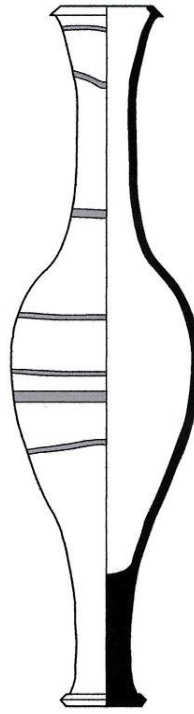
U76

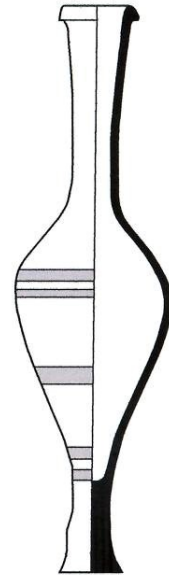
LEVHA XII

U77

U78

U79

U80

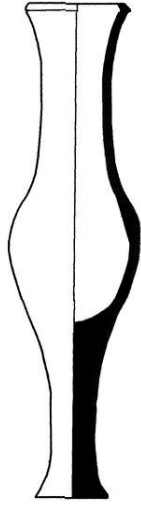
U81

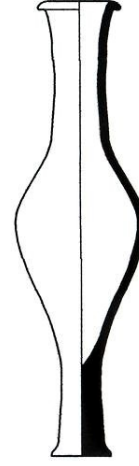
U82

LEVHA XIII

U83

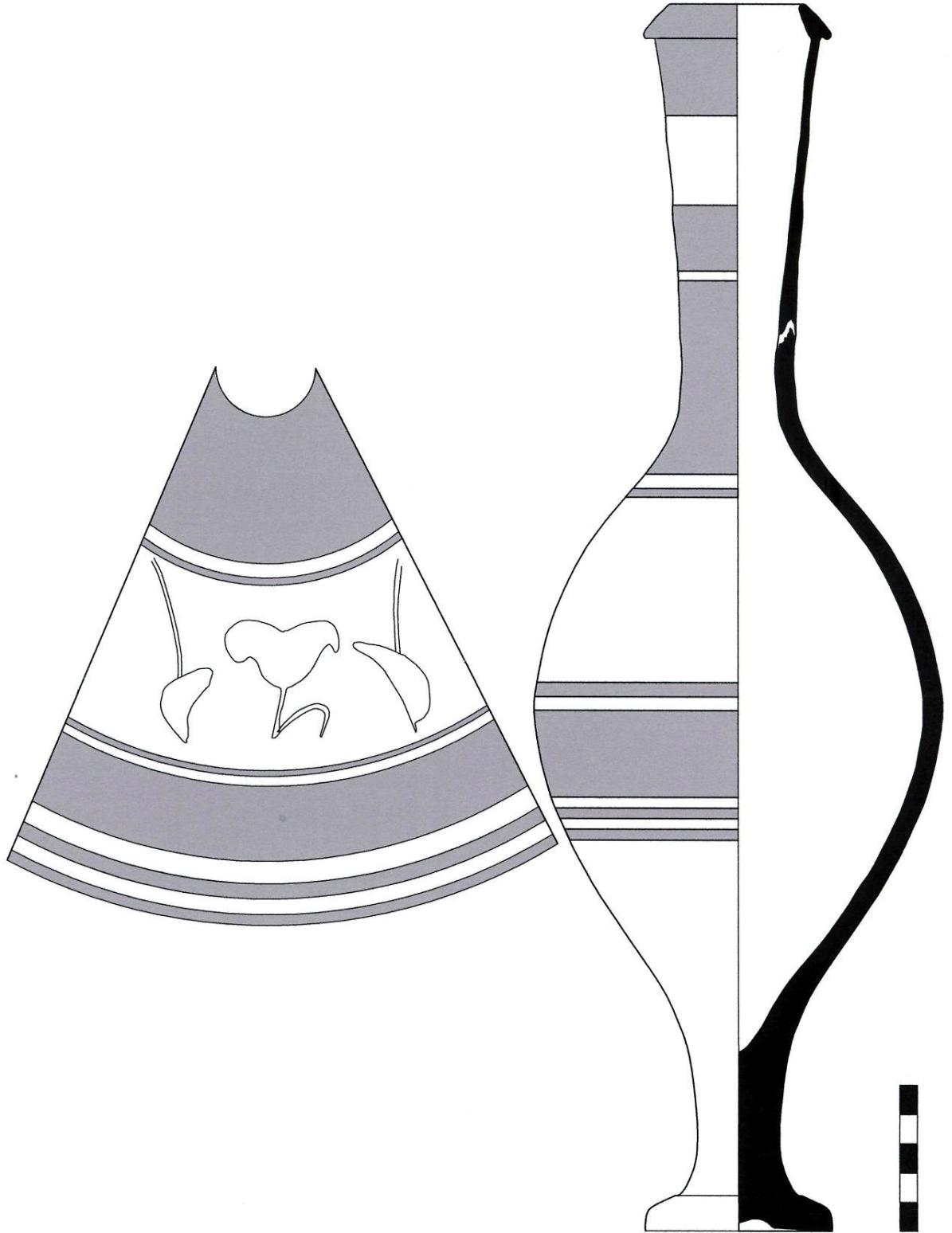

U84

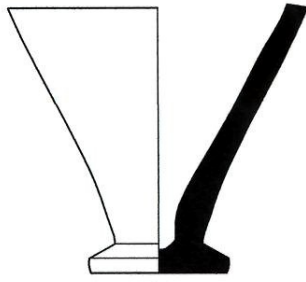

U85

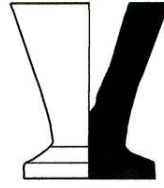

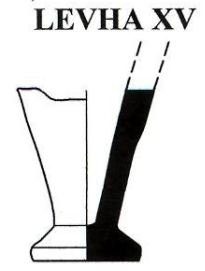
U-86

U87

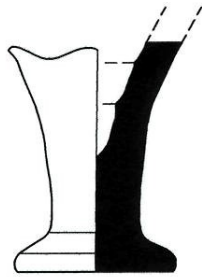
U88

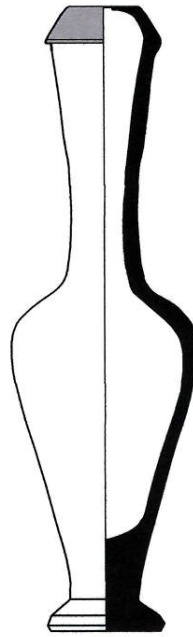
U89

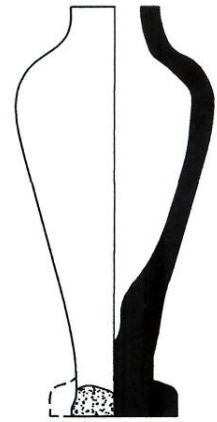
U90

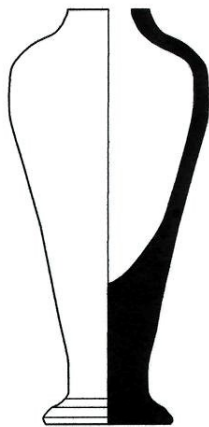
U91

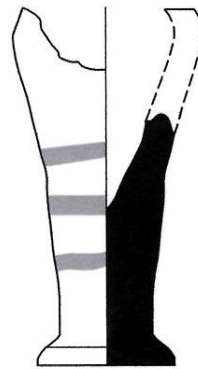
U92

U93

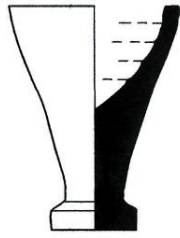
U94

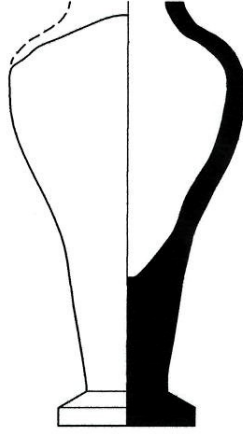
U95

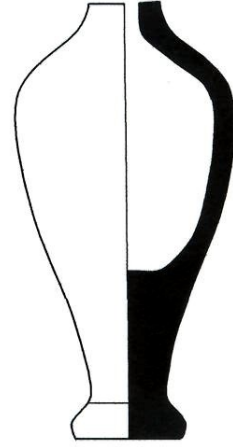
LEVHA XVI

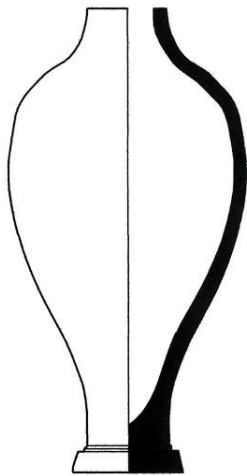
U96

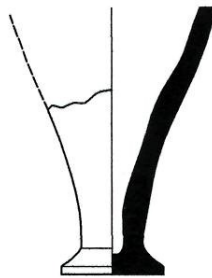
U97

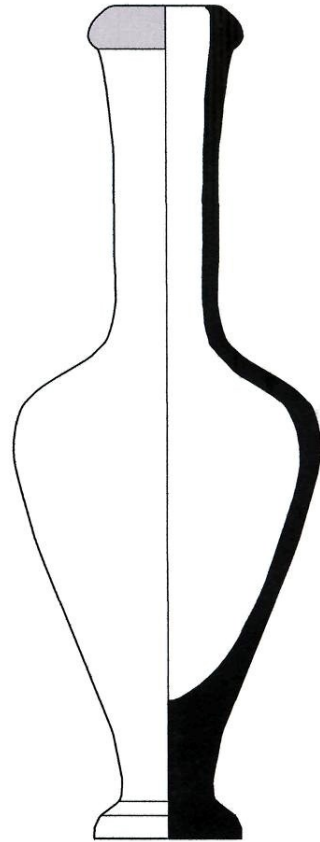
U98

U99

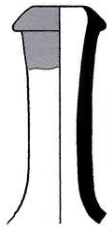
U100

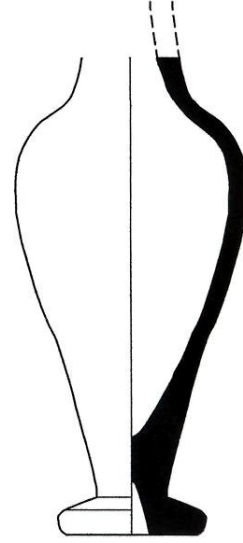
U101

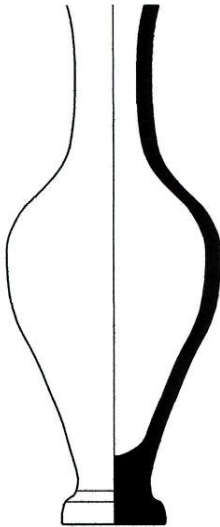
LEVHA XVII

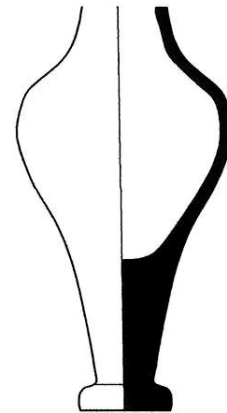
U102

U103

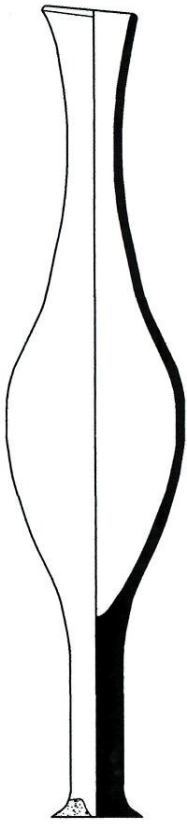
U104

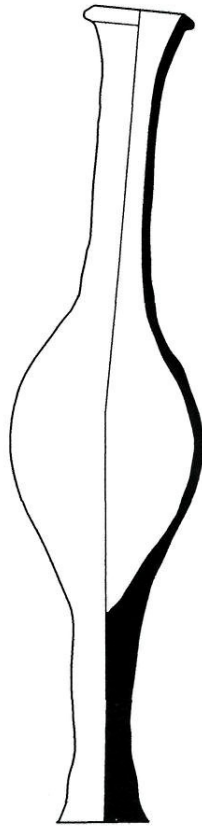
U105

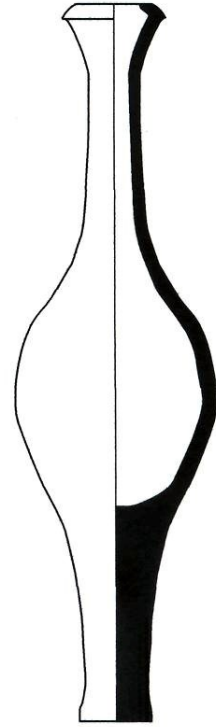
LEVHA XVIII

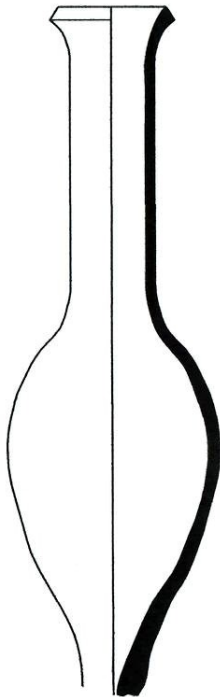
U106

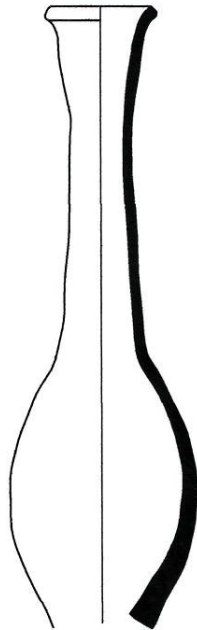
U107

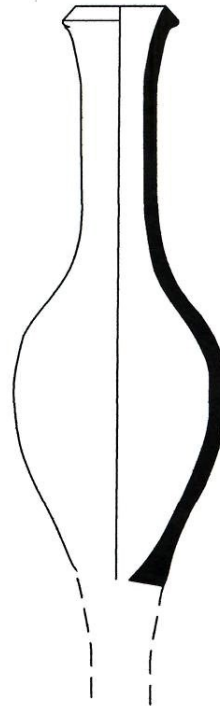
U108

U109

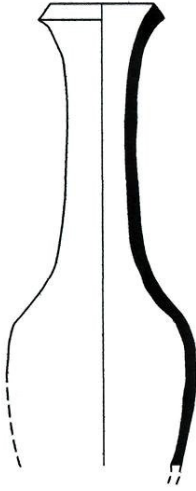
U110

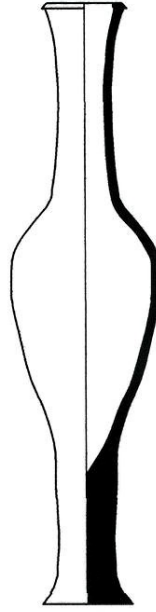
U111

LEVHA XIX

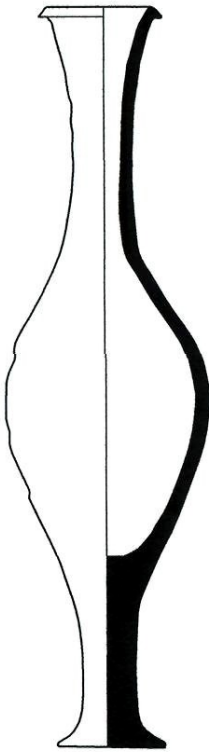
U112

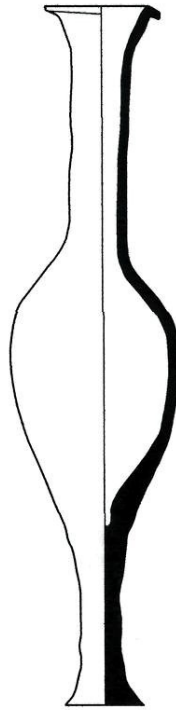
U113

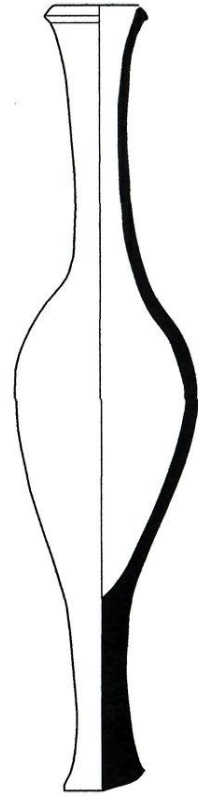
U114

U115

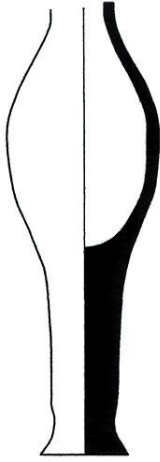
U116

U117

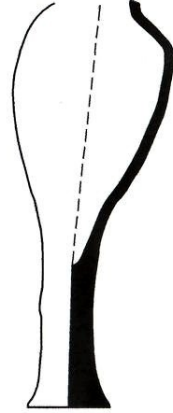
LEVHA XX

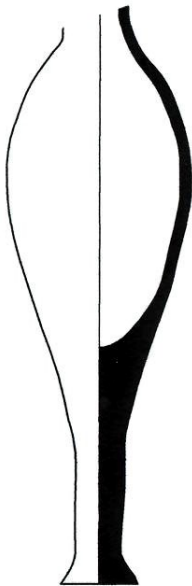
U118

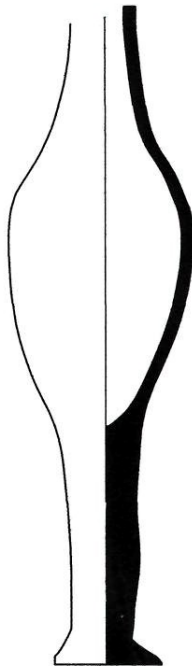
U119

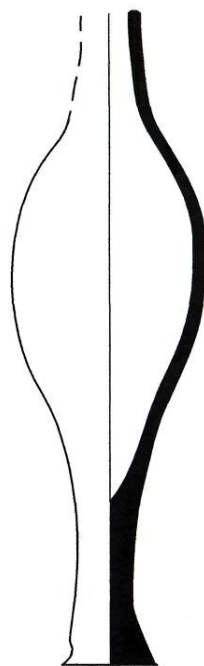
U120

U121

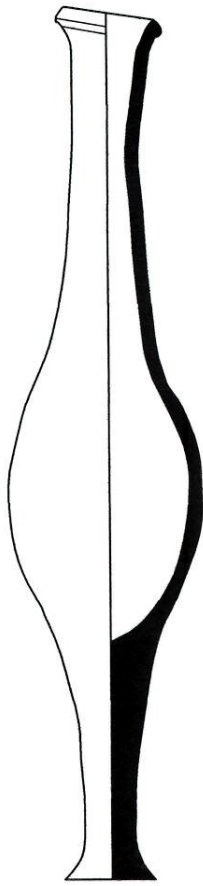
U122

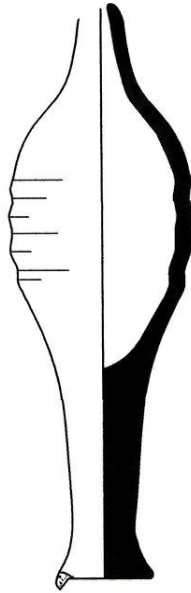
U123

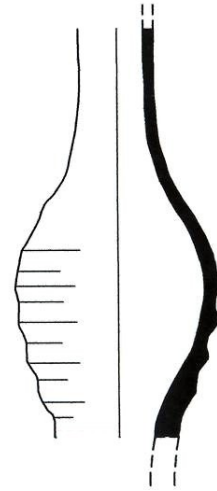
LEVHA XXI

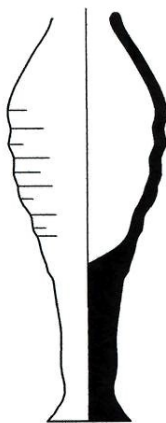
U124

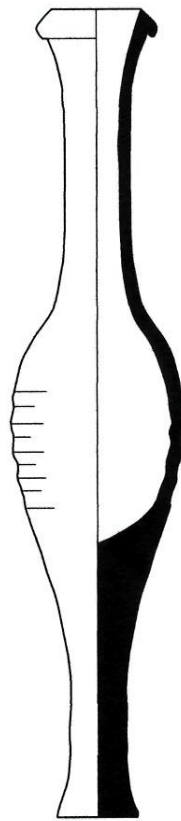
U125

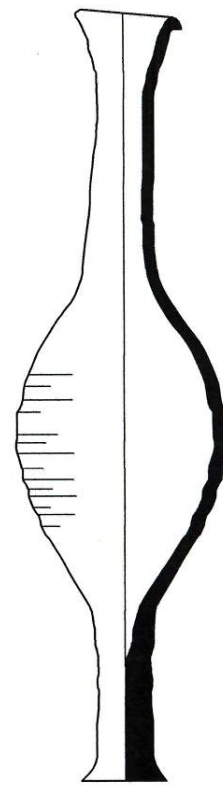
U126

U127

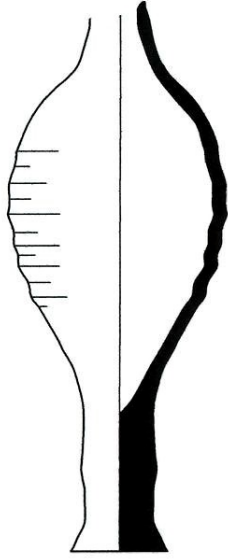

U128

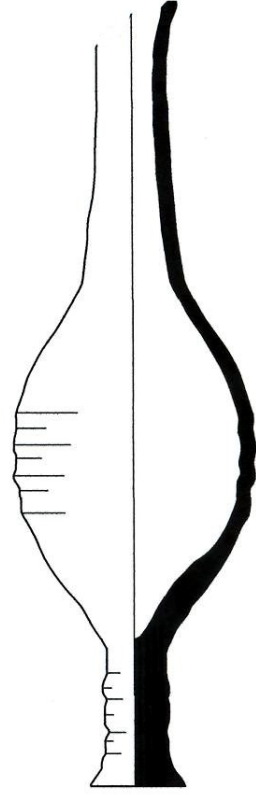

U129

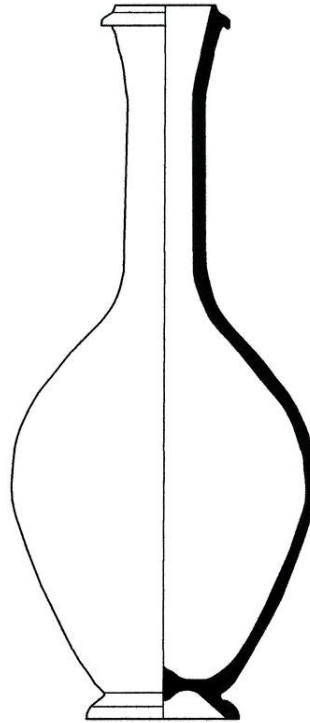

U130

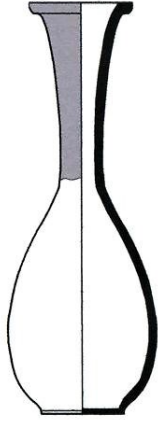
U131

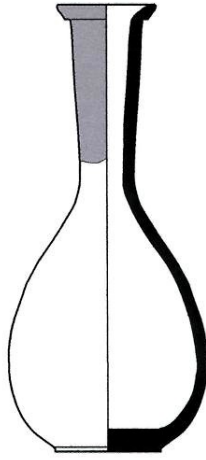
U132

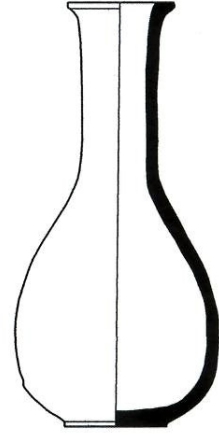
LEVHA XXIII

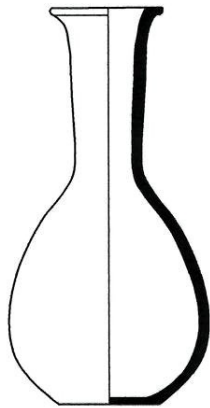
U133

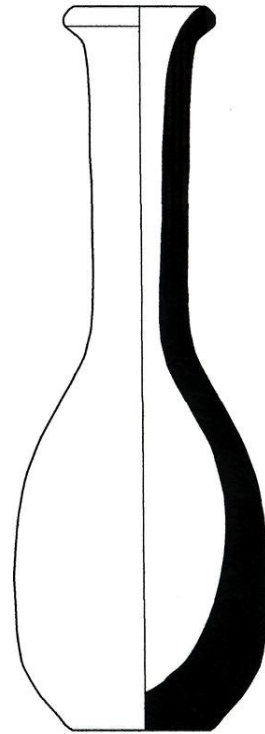
U134

U135

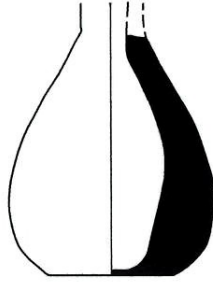
U136

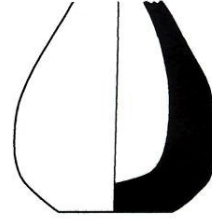
U137

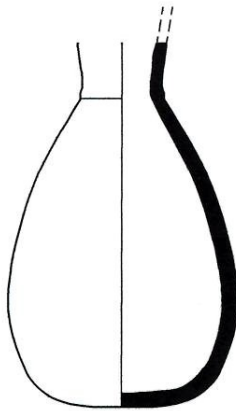
LEVHA XXIV

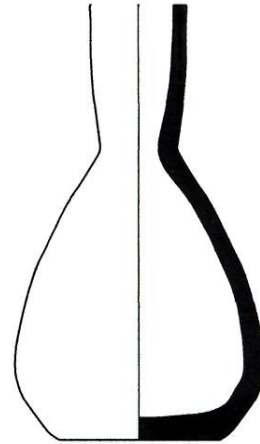
U138

U139

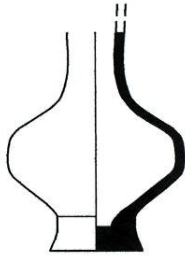
U140

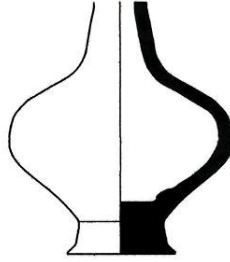
U141

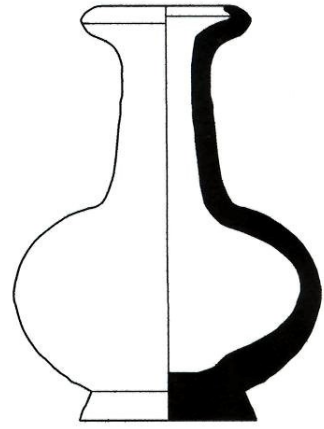
LEVHA XXV

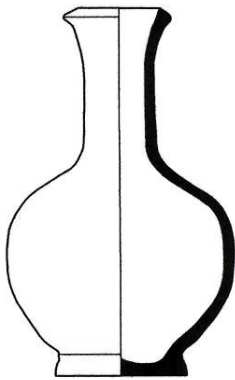
U142

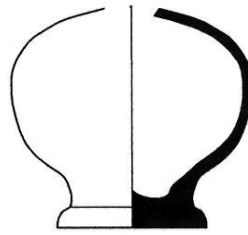
U143

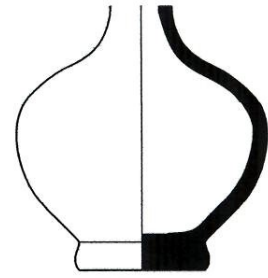
U144

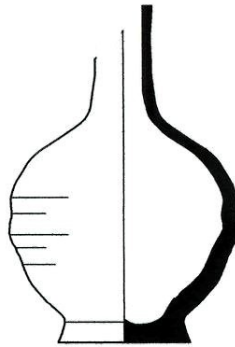
U145

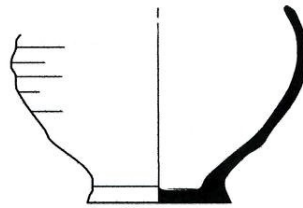
U146

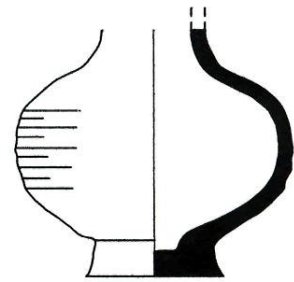
U147

U148

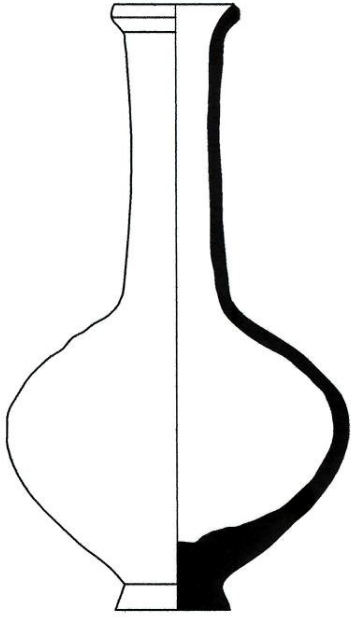
U149

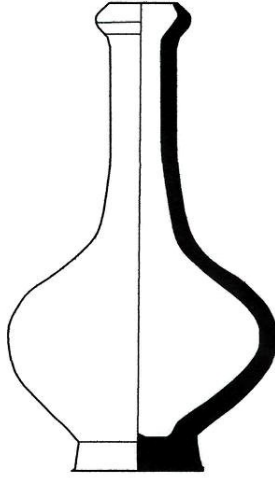
U150

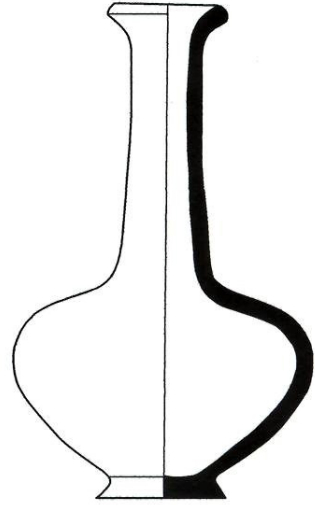
LEVHA XXVI

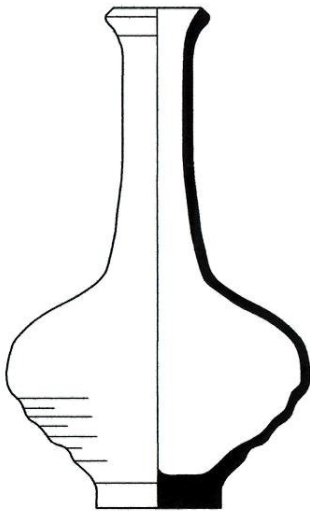
U151

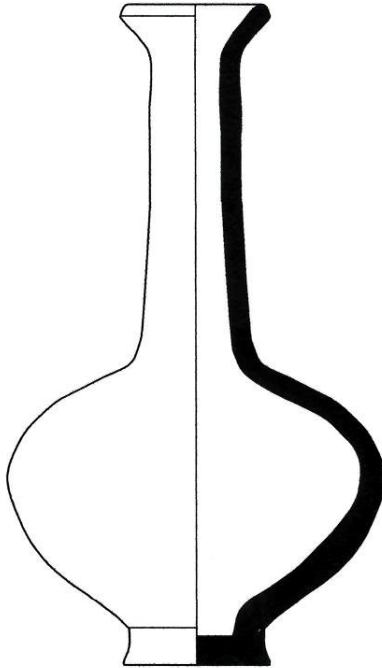
U152

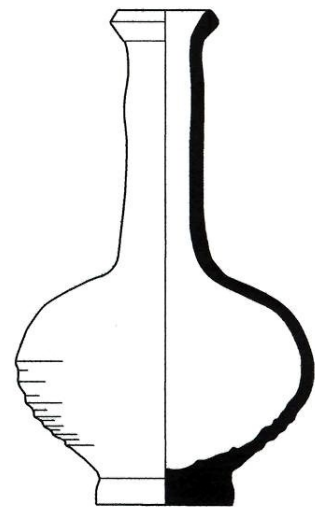
U153

U154

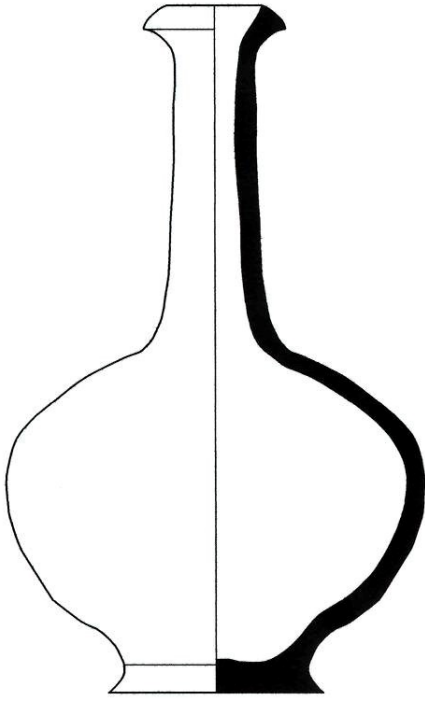
U155

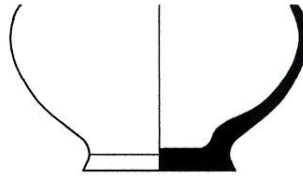
U156

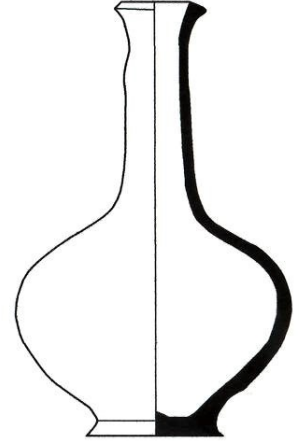
LEVHA XXVII

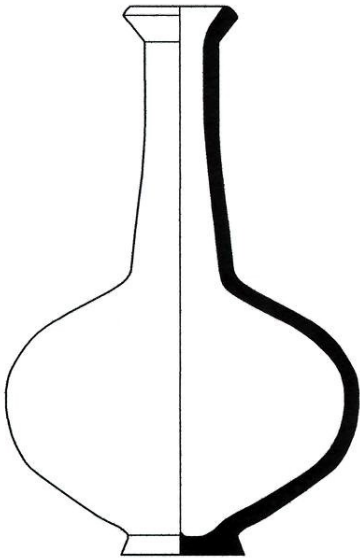
U157

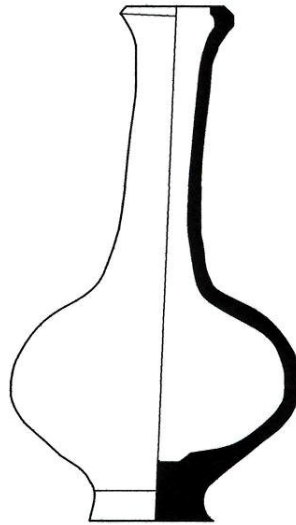
U158

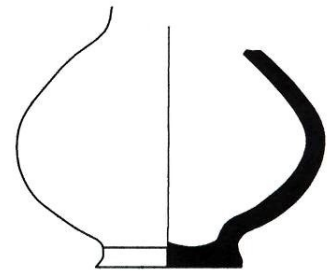
U159

U160

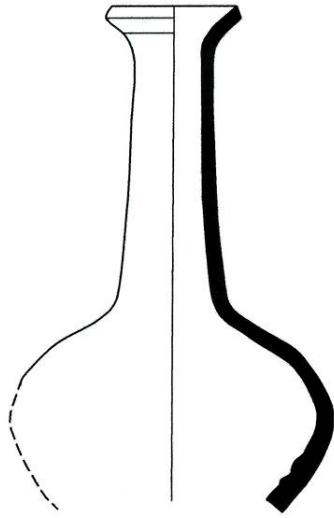
U161

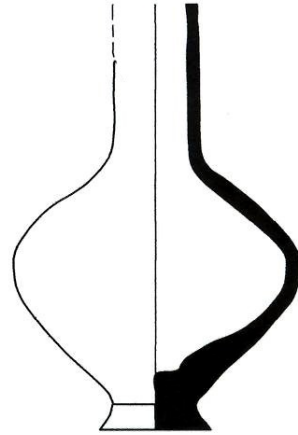
U162

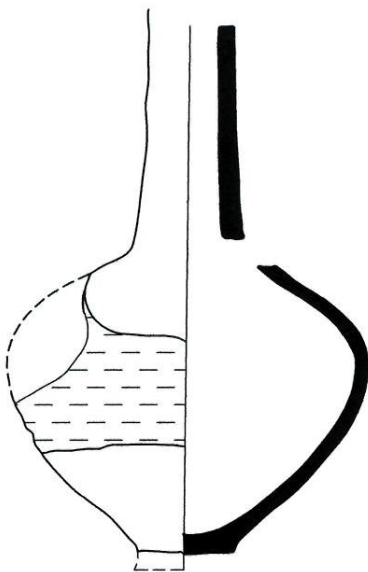
LEVHA XXVIII

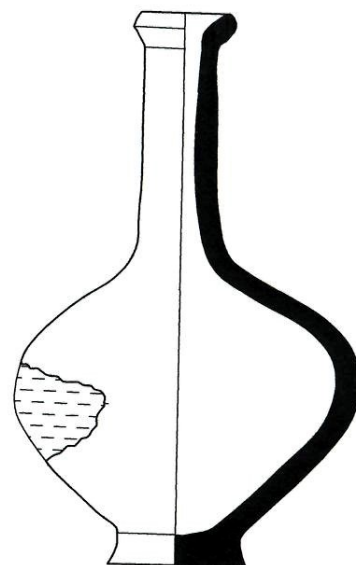
U163

U164

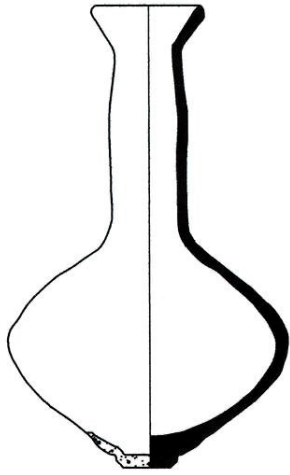
U165

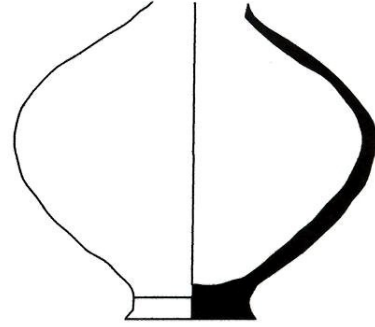
U166

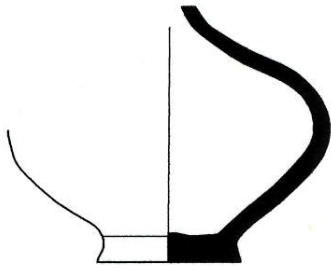
LEVHA XXIX

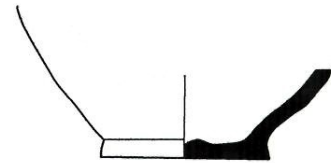
U167

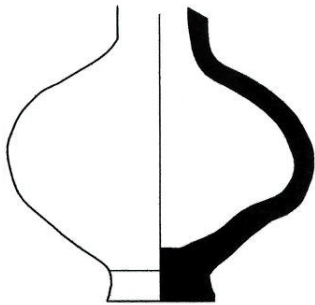
U168

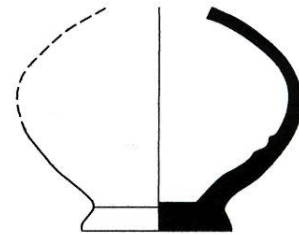
U169

U170

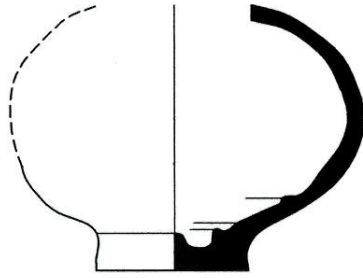

U171

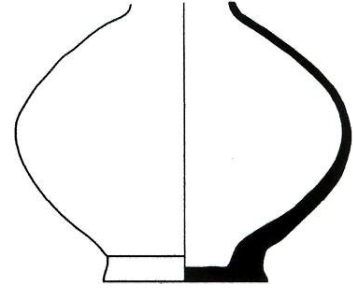

U172

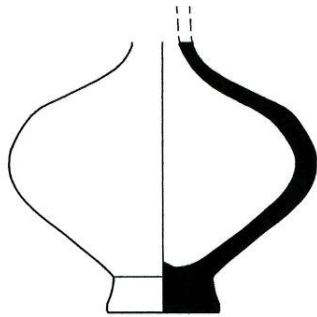
LEVHA XXX

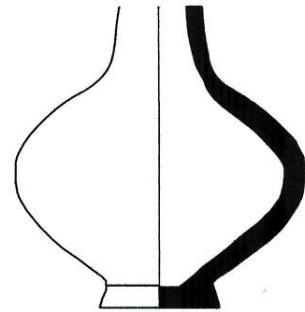
U173

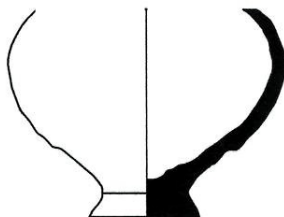
U174

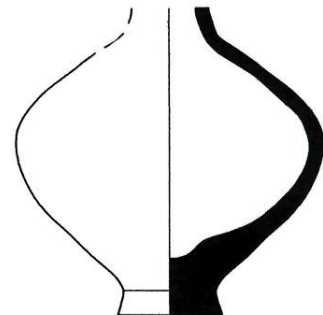
U175

U176

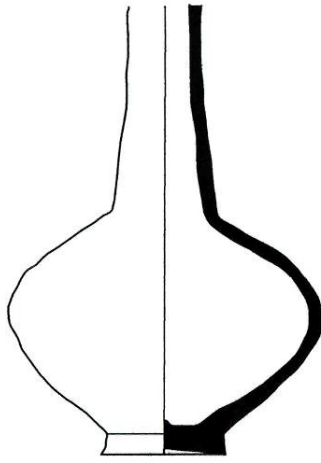

U177

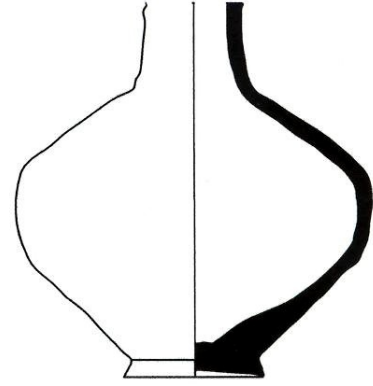

U178

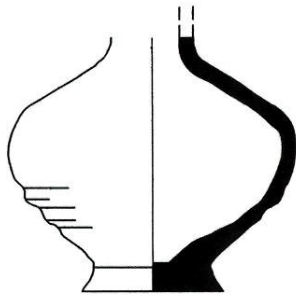
LEVHA XXXI

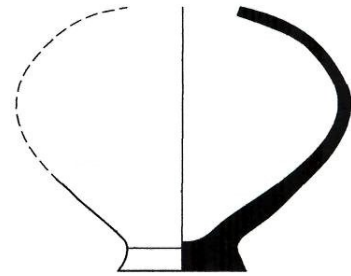
U179

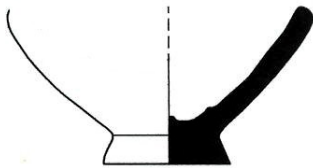
U180

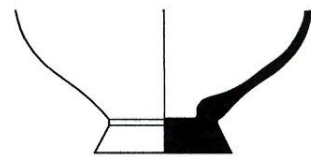
U181

U182

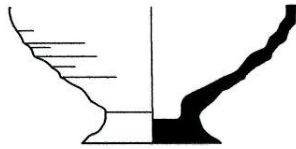

U183

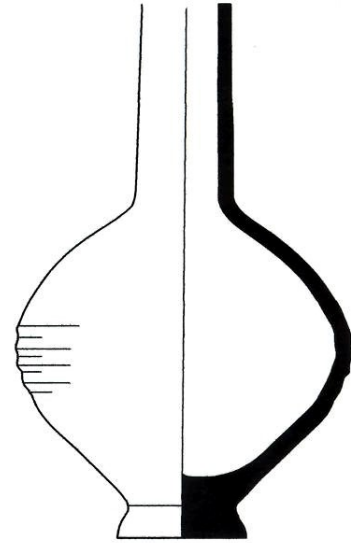

U184

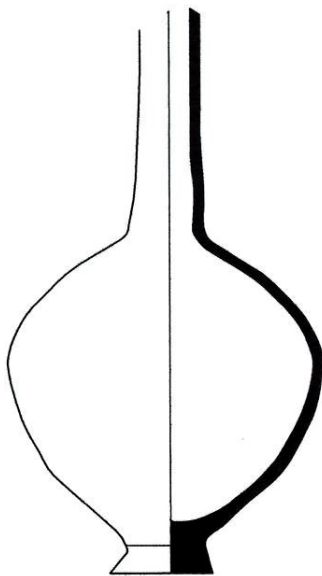
LEVHA XXXII

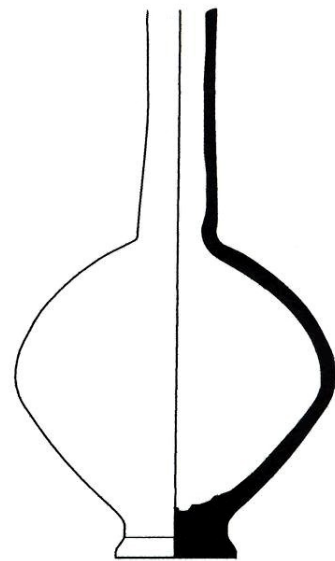
U185

U186

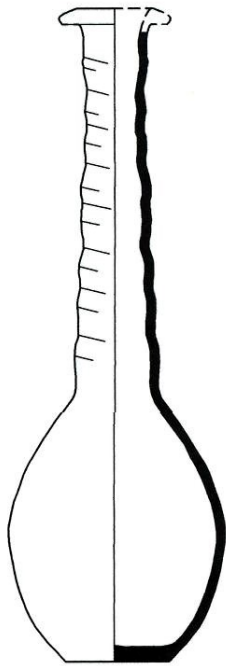
U187

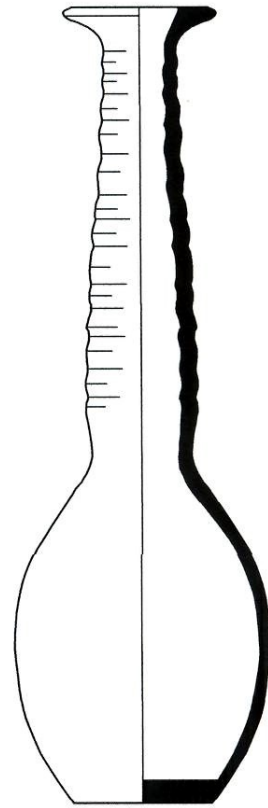
U188

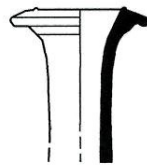
LEVHA XXXIII

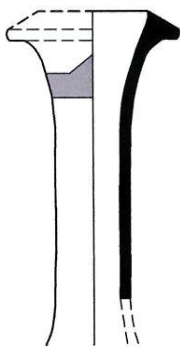
U189

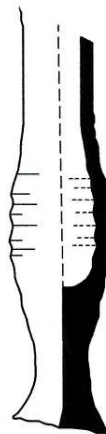
U190

U191

U192

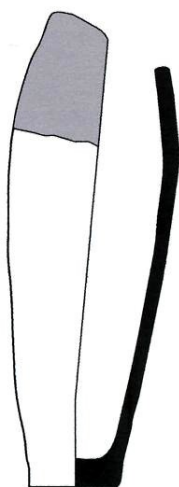
U193

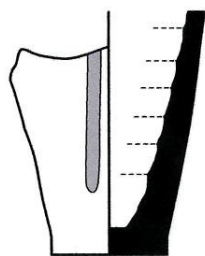
U194

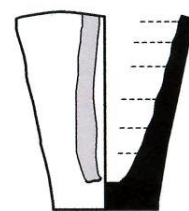
LEVHA XXXIV

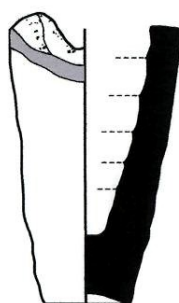
U195

U196

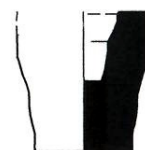
U197

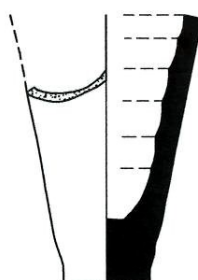
U198

U199

U200

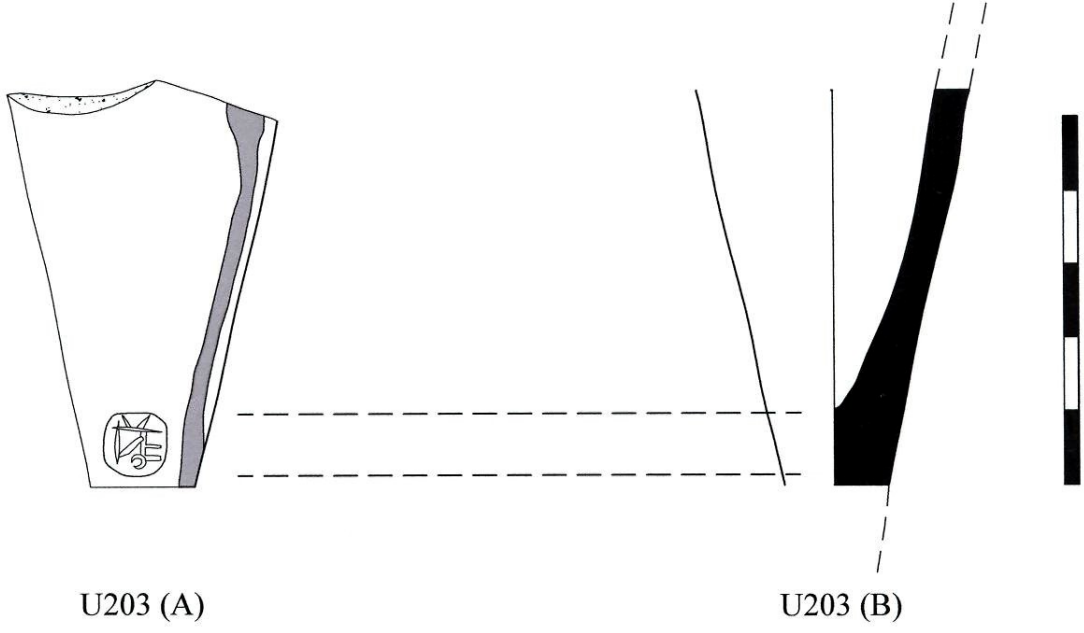

U201

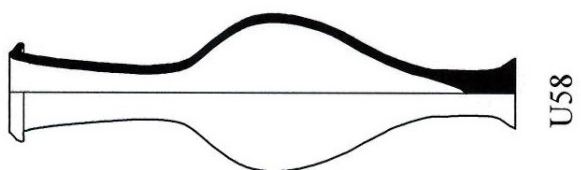
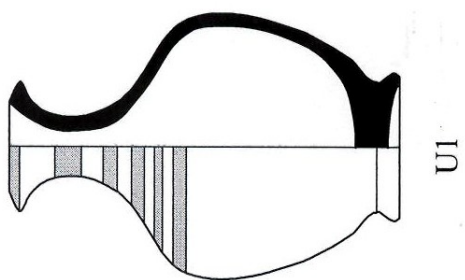
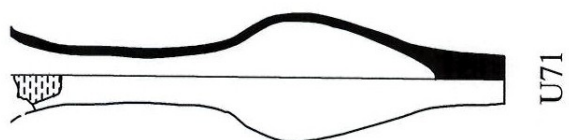
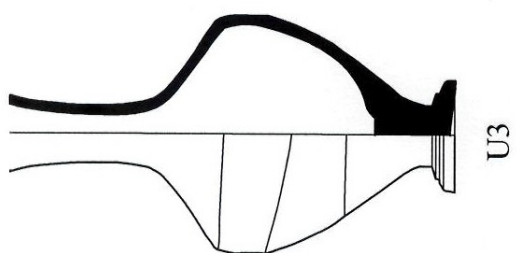
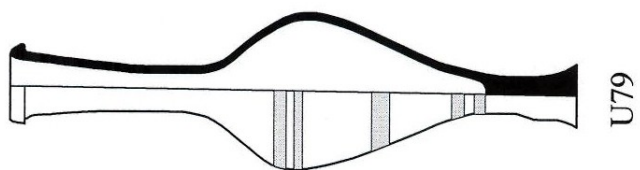
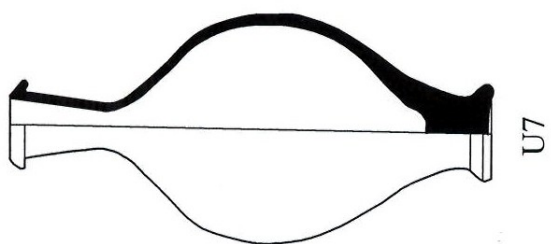
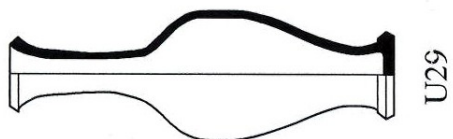
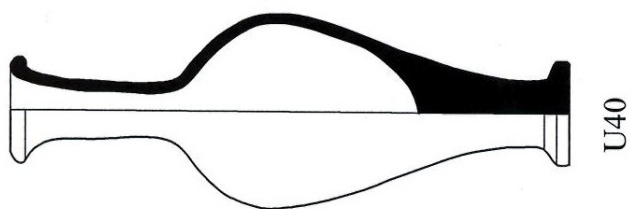

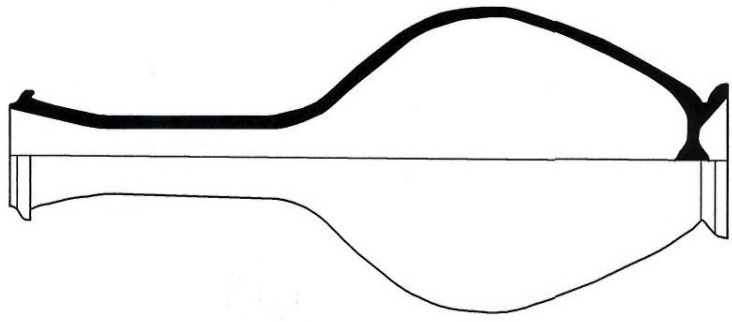
U202

LEVHA XXXV

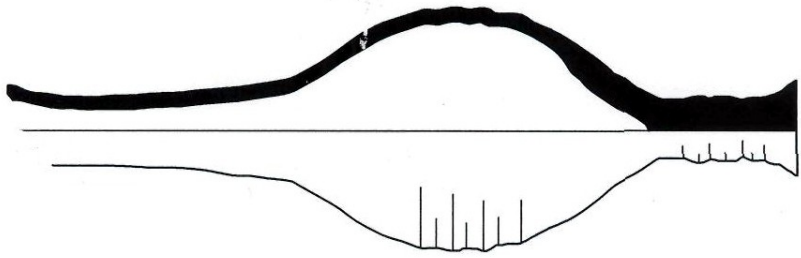

KRONOLOJİK GELİŞİM TABLOSU

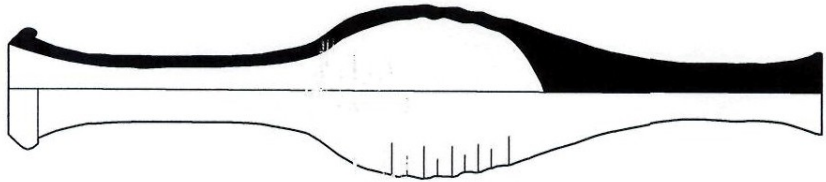

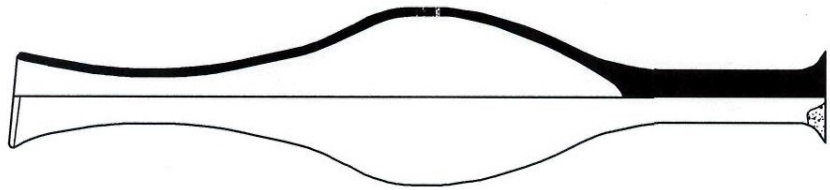
U132

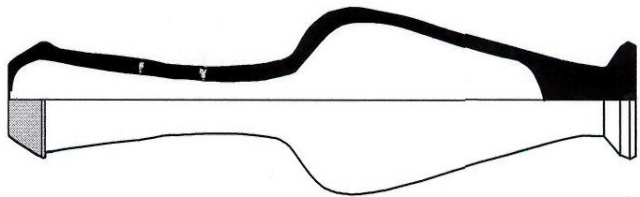
U131

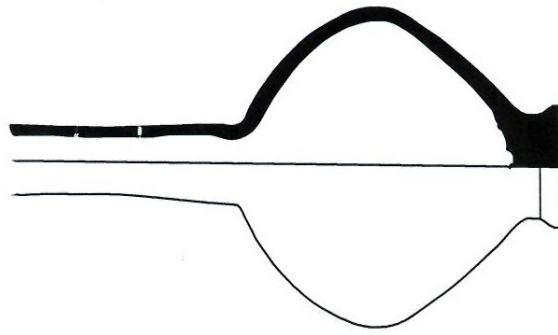
U128

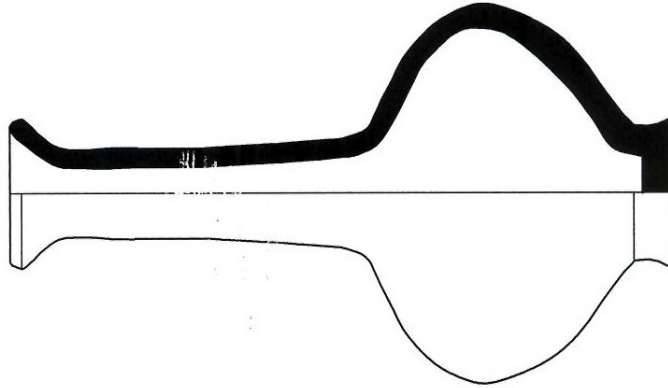
U106

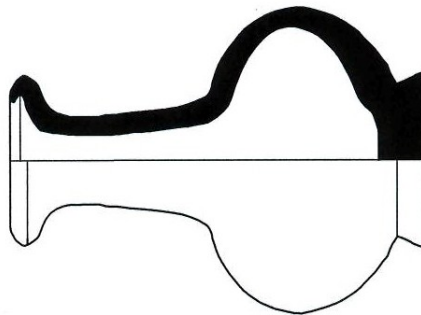
U92

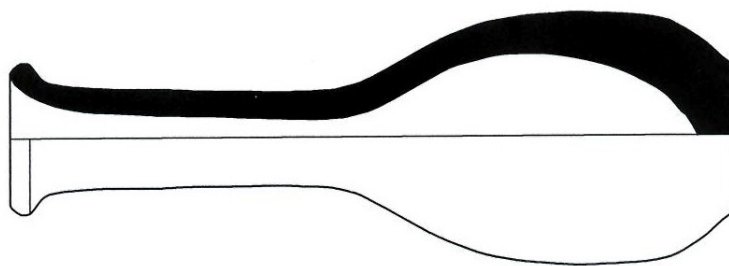
U188

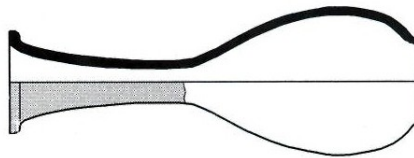
U155

U144

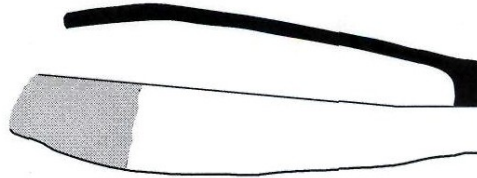
U137

U133

U202

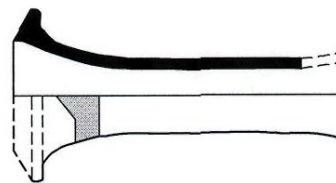
U195

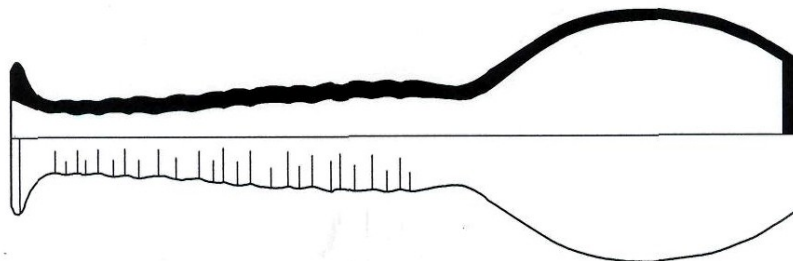
U194

U193

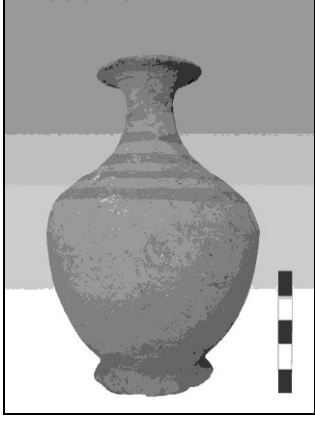
U192

U190

RESİMLER

RESİM 1

U1

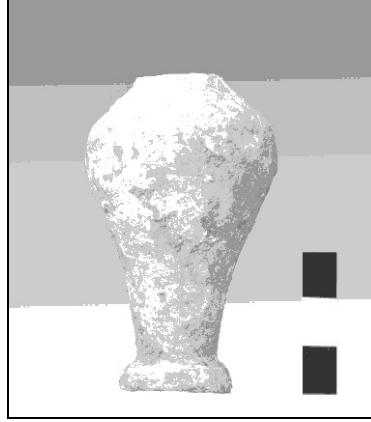
U2

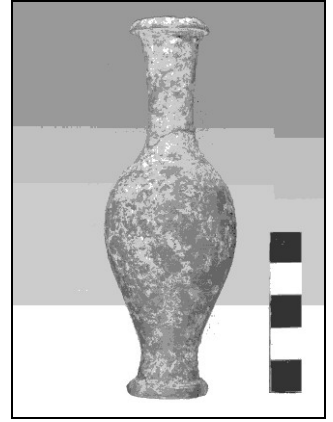
U3

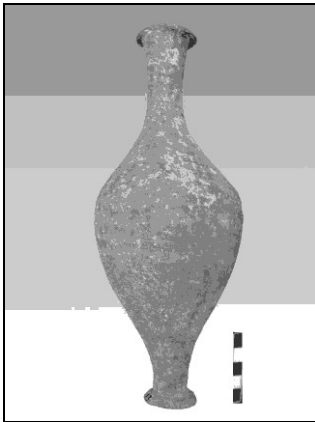
U7

U24

U29

U30

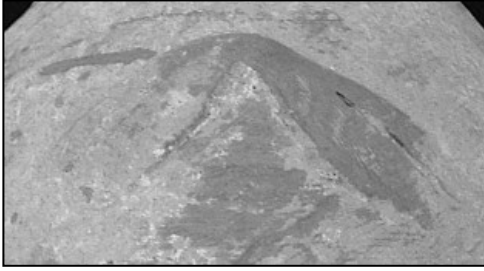

U32

U35

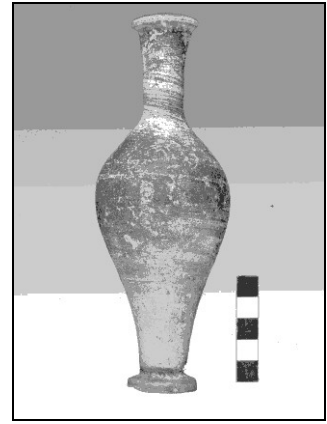
RESİM 2

U32-A

U35-A

U40

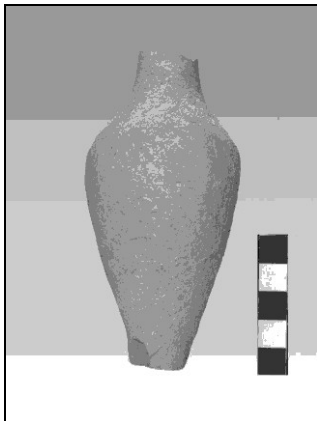
U41

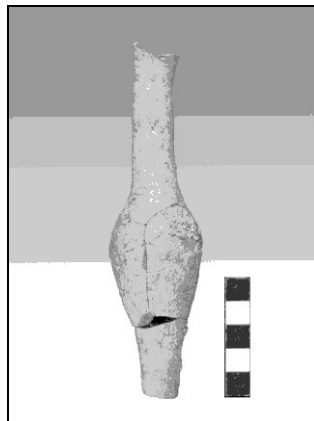
U55

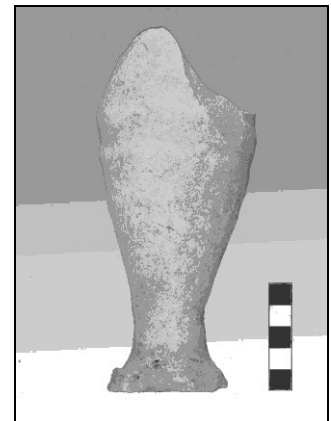
U56

U66

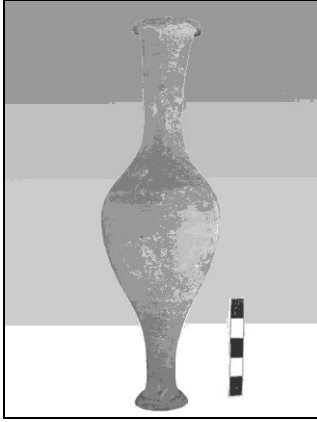

U71

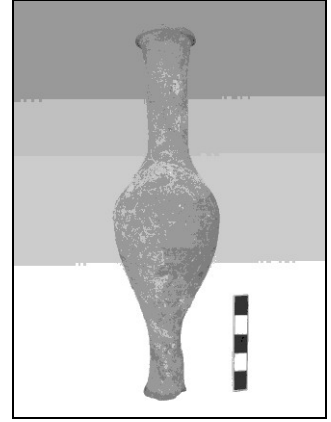

U77

RESİM 3

U78

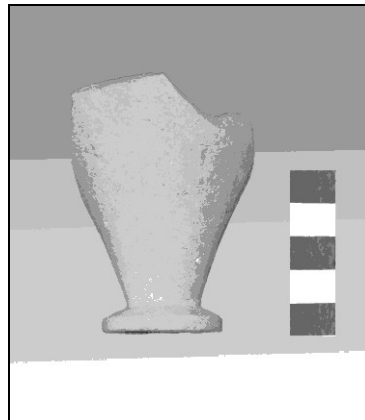
U79

U86

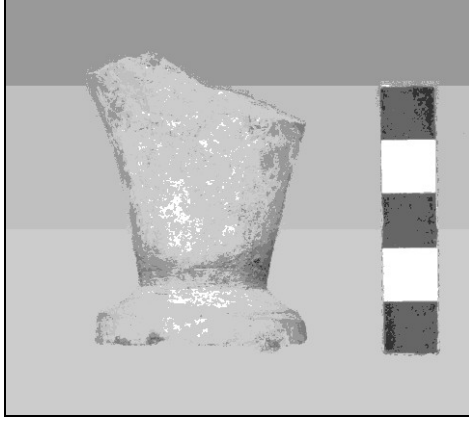

U86-1

U87

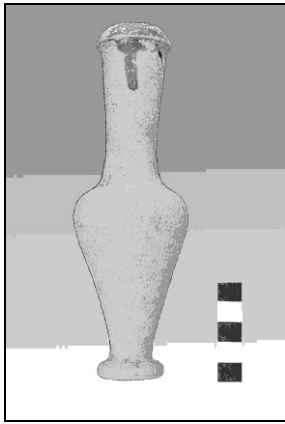
RESİM 4

U88

U89

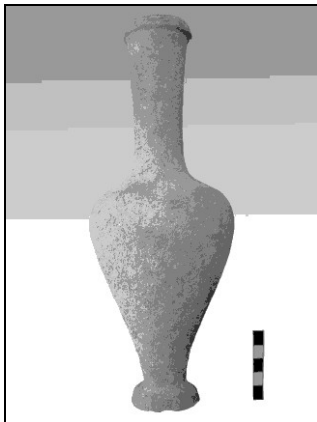
U92

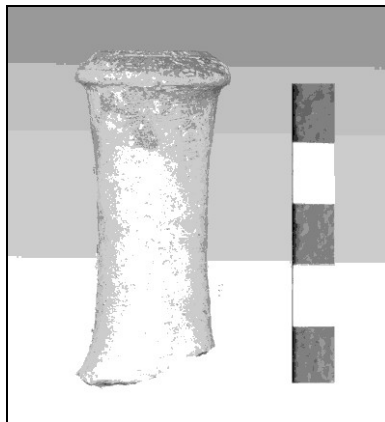
U95

U100

U101

U102

U103

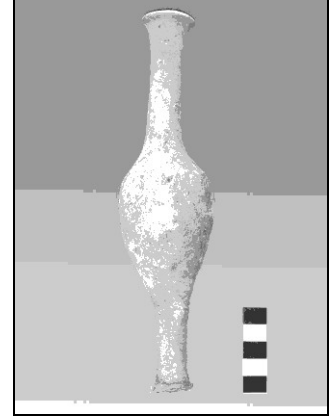
RESİM 5

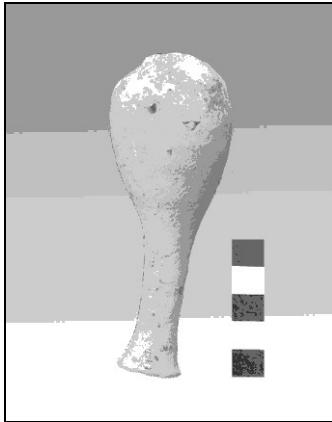
U107

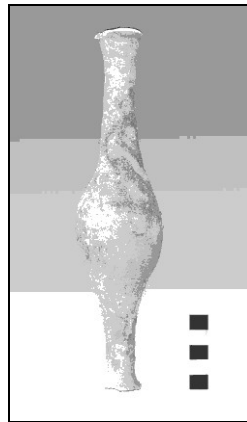
U115

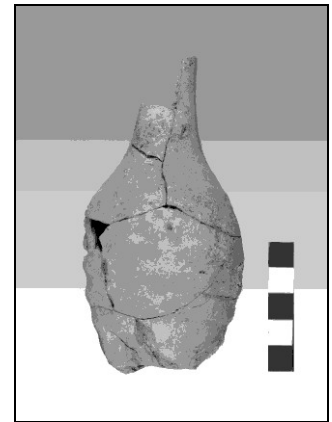
U117

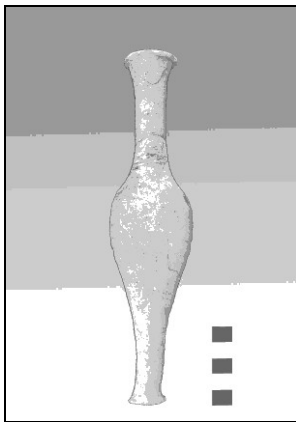
U120

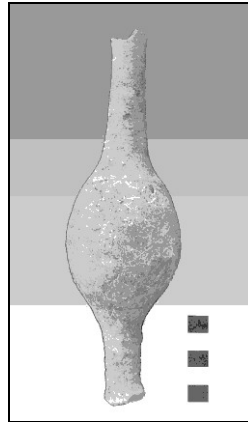
U124

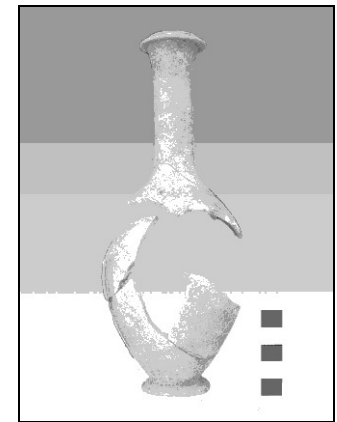
U126

U128

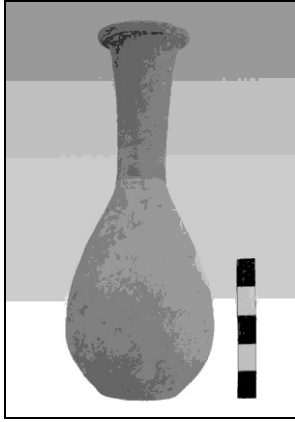

U131

U132

RESİM 6

U133

U134

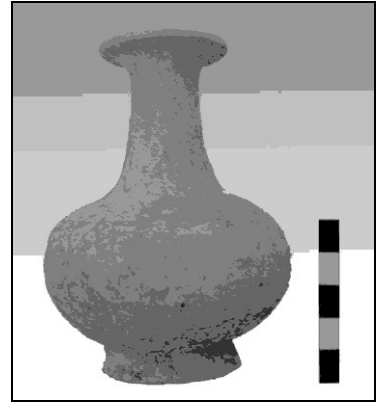
U137

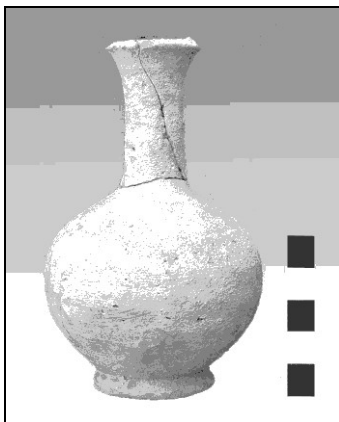
U141

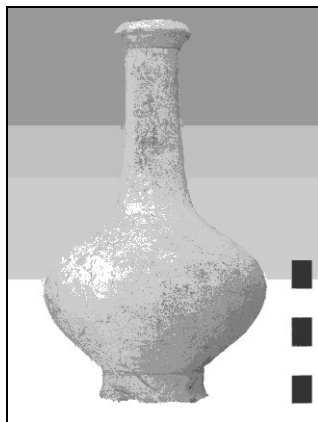
U142

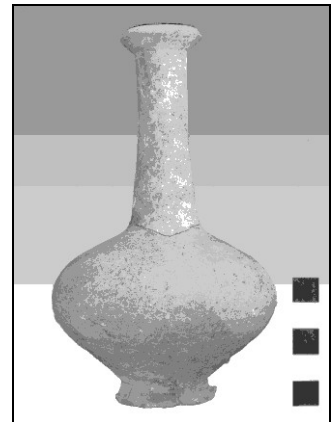
U144

U145

U152

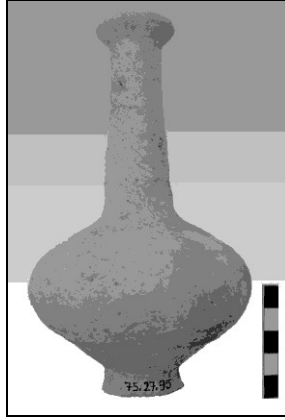

U153

RESİM 7

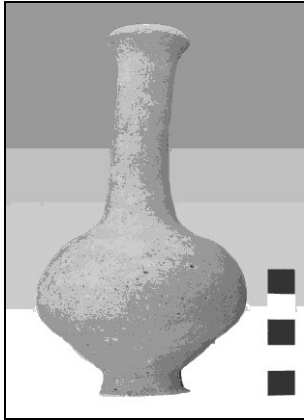
U154

U155

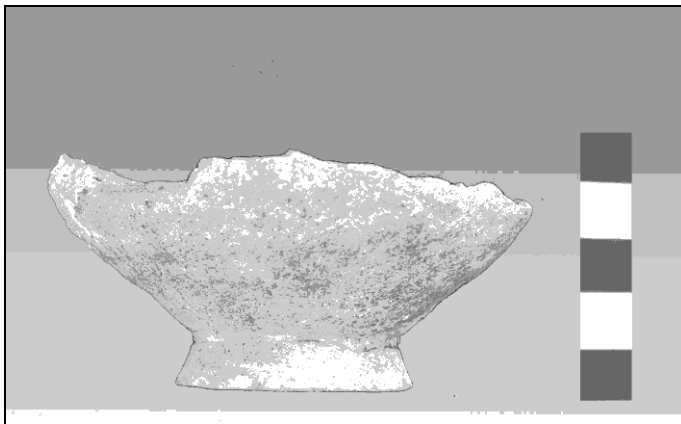
U157

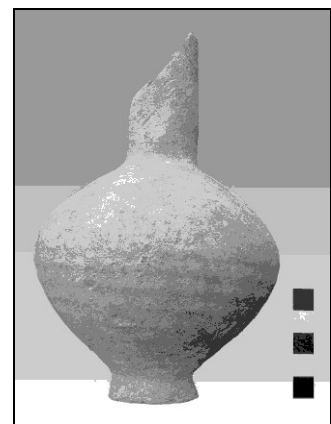
U161

U173

U184

U186

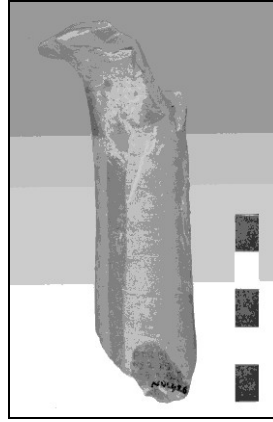
RESİM 8

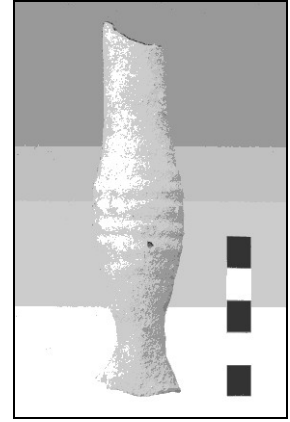
U189

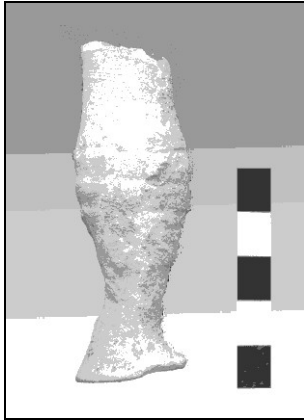
U190

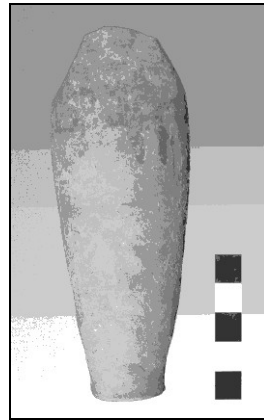
U192

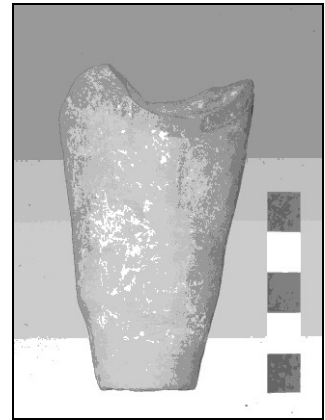
U193

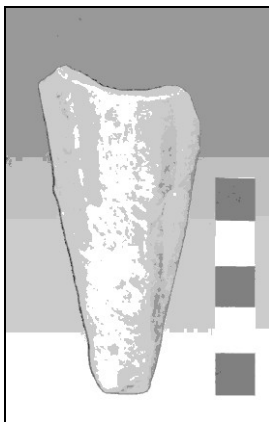
U194

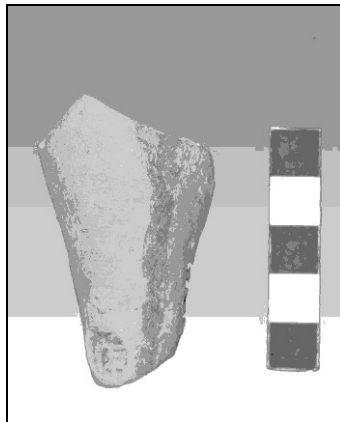
U195

U198

U202

U203

U203-A

HARİTALAR

Harita 1: Batı Anadolu, Adalar ve Kıta Yunanistan

Harita 2: Doğu Akdeniz

Harita 3: Lykia Bölgesi

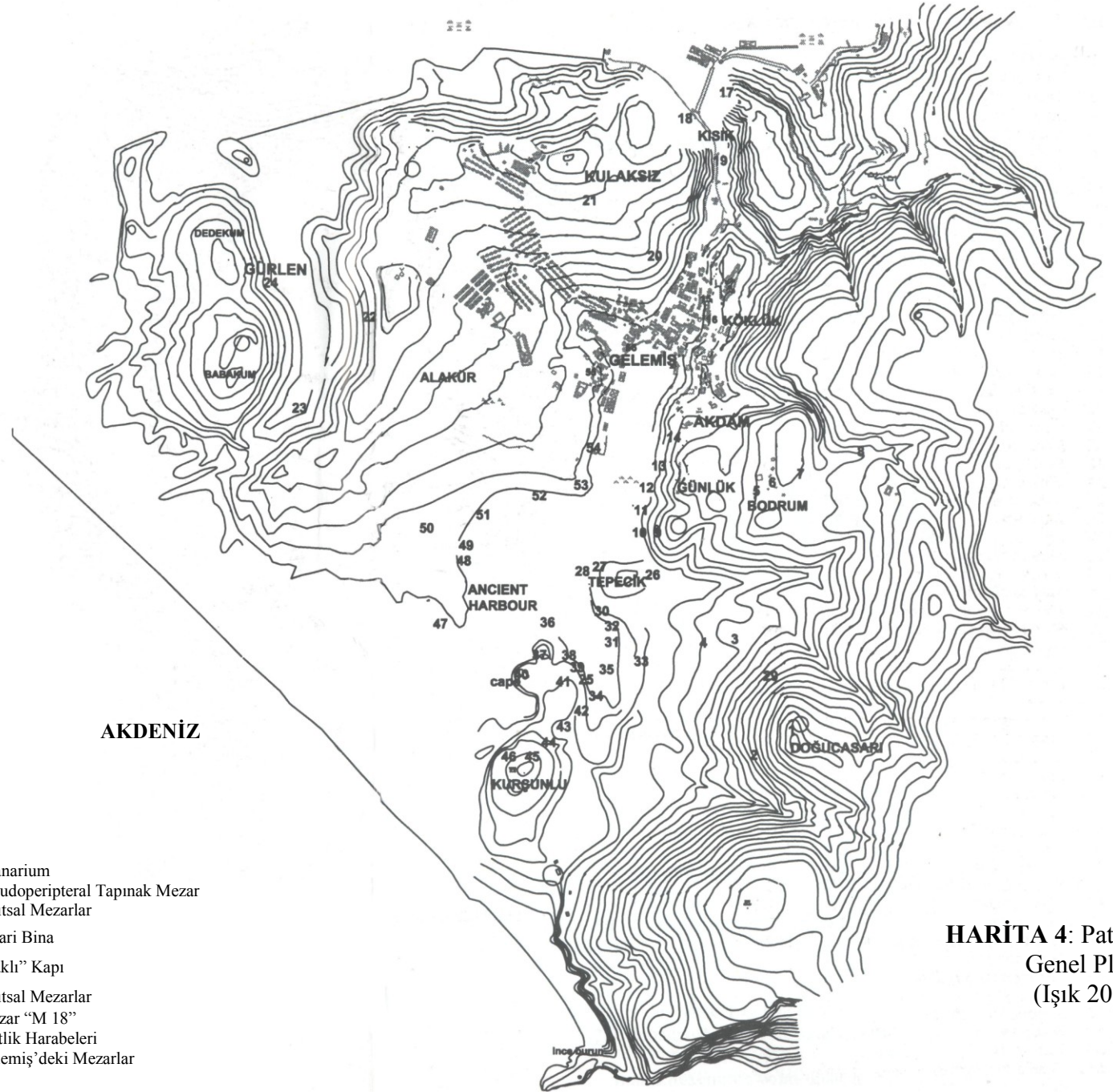
NO

İSİM

- 1 Orta Çağ Kalesi
- 2 Doğucasarı Kaya Mezarı
- 3 Ambaryanı Atlar Mezar
- 4 Roma Villası
- 5 Bodrum Duvarı
- 6 Bodrum Tapınak Mezar
- 7 Zeytinyağı İşliği
- 8 İbri Köprüsü
- 9 Günlük Kaya Mezarı
- 10 Kaynak Bazilikası
- 11 Açık hava Tapınağı
- 12 Marcia Tapınak Mezarı
- 13 Akdam Tapınak Mezarı
- 14 Akdam Kaya Mezarı
- 15 Gelemiş Atlar Mezar
- 16 Gelemiş Kilise
- 17 Adatepe
- 18 Karakol Binası
- 19 Kısık Köprü
- 20 Kulaksız Mezarı
- 21 Çiftlik Harabeleri
- 22 Kakasbos Relief
- 23 Aslanlı Mezar
- 24 Gürlen Mezar
- 25 Ana Cadde
- 26 Tak
- 27 Tepecik Kaya Mezar
- 28 Liman Bazilikası
- 29 Su Basınç Odası
- 30 Liman Hamamı
- 31 Merciana Tapınak Mezar
- 32 Stadiasmus Patarensis
- 33 Şehir Bazilikası
- 34 Vespasian Hamamı
- 35 Merkez Hamam
- 36 Yarımada
- 37 İç Şehir Ana Kilisesi
- 38 İç Liman Kilisesi
- 39 Roma Ante Tapınak
- 40 Burun Kutsal Alanı
- 41 Küçük Hama
- 42 Agora
- 43 Bouleuterion
- 44 Tiyatro
- 45 Kaya Sarnıcı
- 46 Kurşunlu Tapınak Mezar
- 47 Deniz Feneri

48
49
50
51
52
53
54
55
56

- Granarium
- Pseudoperipteral Tapınak Mezar
- Anıtsal Mezarlar
- Ticari Bina
- "Saklı" Kapı
- Anıtsal Mezarlar
- Mezar "M 18"
- Çiftlik Harabeleri
- Gelemiş'deki Mezarlar

**HARİTA 4: Patara
Genel Planı
(Işık 2000)**

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı: Erkan DÜNDAR

Doğum Tarihi ve Yeri: 03. 09. 1980 Konak/İZMİR

Medeni Durumu: Bekar

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise: İzmir Çimentaş Lisesi

Lisans Diploması: T.C. Akdeniz Üniversitesi Arkeoloji Bölümü (2003)

Yabancı Dil / Diller: İngilizce

Bilimsel Faaliyetler

: “Madduwatta ve Zippasla Dağı Ülkesi”, Adalya VIII, 2005, 1-16 (M. Hamdi Kan ile birlikte)

: “Antikçağ Murfak Araç-Gereçleri ve Roma Yemek Kültürü”, Bilim ve Gelecek 27, 2006, 74-79.

İş Deneyimi

: Eylül 2005; T.C. Adnan Menderes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü, “Aydın İli, Koçarlı İlçesi, Çulhalar Köyü, Taşköy ve Çeşmeköy Çevresindeki Akhaemenid Dönemi Mimarlık Eserlerine Yönelik Arkeoloji Araştırması 2005”.

: Ekim-Aralık 2005; Nisan-Haziran 2005; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı İzmir Müzesi “ Ege Gübre Kurtarma Kazısı”.

: 2003 – 2005; T.C. Akdeniz Üniversitesi Patara Kazıları.

Adres

: Yeşilova Mah. 162 sok. no. 62, Bornova/İZMİR

Email

: dundarerkan@gmail.com